

Levenskwaliteit
voor iedereen

Jaarstukken 2025 - deel I

In Echt-Susteren vieren we het goede leven. We zijn met trots een Cittaslow gemeente.
Meer informatie op www.echt-susteren.nl/cittaslow.

Inhoud

I. JAARVERSLAG

1	Inleiding	2
2	Terug- en vooruitblik	4
3	Rekeningsaldo 2025	21
4	Auditing en control	30
5	Financiële positie	37
6	Aanwending post onvoorzien	42
7	Programma's	44
7.1	Bevolking en bestuur	45
7.2	Openbare orde en veiligheid	52
7.3	Beheer openbare ruimte	57
7.4	Onderwijs	73
7.5	Cultuur en sport	78
7.6	Sociaal domein	89
7.7	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	102
7.8	Omgevingsrecht	108
7.9	Economische zaken en grondexploitaties	113
7.10	Algemene dekkingsmiddelen	122
7.11	Overhead	127
8	Recapitulatie programma's	128
9	Paragrafen	130
9.1	Inleiding paragrafen	131
9.2	Lokale heffingen	132
9.3	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	140
9.4	Onderhoud kapitaalgoederen	154
9.5	Financiering	157
9.6	Bedrijfsvoering	164
9.7	Verbonden partijen	172
9.8	Grondbeleid	198
9.9	Openbaarheidsparagraaf	210
9.10	Rechtmatigheidsparagraaf	211

1. Inleiding

Jaarstukken
2025

1.0 Inleiding

Jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag wordt teruggekeken op de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2025. In het jaarverslag wordt per programma verantwoording afgelegd aan de hand van teksten uit de begroting. Daarna volgen de paragrafen met onder andere informatie over het weerstandsvermogen, de bedrijfsvoering, de rechtmatigheid en het grondbeleid. De jaarrekening gaat in op de financiële aspecten van de uitvoering van het beleid in 2025.

Rekeningsaldo

Het jaar 2025 sluit af met een positief rekeningsaldo van € 2.103.710. Na de 2e bestuursrapportage 2025 was er een voorlopig positief rekeningsaldo van afgerond € 91.387 geraamd. Voor een analyse van het saldo wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van dit jaarverslag.

Peildatum

De jaarstukken 2025 zijn samengesteld in de eerste maanden 2026. Omdat de besluitvorming in de raad pas begin juli 2026 plaatsvindt, kan het vreemd overkomen dat bijvoorbeeld wordt gesproken over 'in het tweede kwartaal van 2026 wordt....' terwijl dit kwartaal bij de besluitvorming al is afgelopen. Voor de tekstbijdragen wordt daarom 1 april 2026 als peildatum aangehouden.

Echt, 26 mei 2026

College van burgemeester en wethouders van Echt-Susteren

2. Terug- en vooruitblik

Jaarverslag
2025

2. Terug- en vooruitblik

Programma 1: Bevolking en bestuur

Verkiezingen

Op 29 oktober 2025 vonden er Tweede Kamerverkiezingen plaats na de val van het kabinet Schoof. De verkiezingsuitslag is vastgesteld door middel van centrale stemopneming (CSO). Op de avond van de stemming tellen de stembureaus alleen de stemmen per lijst, Het gemeentelijk stembureau (GSB) telt de volgende dag de stemmen per lijst en per kandidaat.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen op 18 maart 2026 is de verkiezingsuitslag vastgesteld door middel van decentrale stemopneming (DSO). Op de avond van de stemming telden de stembureaus de stemmen per lijst én per kandidaat. Het GSB heeft de volgende dag de processen verbaal van de stembureaus gecontroleerd.

Paspoortpiek

De paspoortpiek houdt nog drie jaar aan. Het hoogste aantal aanvragen verwachten we in 2027. Hier wordt rekening mee gehouden in de capaciteitsplanning.

Chatbot

In mei 2025 is AI-chatbot 'Joost' live gegaan. De chatbot heeft niet geleid tot minder telefoontjes, maar wordt gebruikt als een extra service. Bezoekers kunnen de chatbot 24/7 vragen stellen en direct een antwoord krijgen, gebaseerd op de meest actuele informatie van onze website.

Programma 3: Beheer openbare ruimte

BOR Algemeen

De doorontwikkeling van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte heeft in 2025 centraal gestaan en zal ook in de komende jaren worden voortgezet. In 2025 is een start gemaakt met de implementatie van digitale dashboards en KPI's. Deze instrumenten maken zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de openbare ruimte beter meetbaar en dragen bij aan een meer doelmatige en datagedreven sturing van de beheer- en onderhoudstaken.

Binnen de verantwoordelijkheid van team Beheer Openbare Ruimte (BOR) wordt onderscheid gemaakt tussen het kwalitatief beheer en de technische staat van de verschillende arealen. In 2026 wordt gestart met het systematisch beoordelen van de technische staat van het groenareaal via een conditiemeting. Deze beoordeling vormt een belangrijke basis voor toekomstgericht beheer, prioritering en onderhoudsplanung. Daarnaast vindt in 2026 een doorontwikkeling plaats van het gemeentelijke Handboek Openbare Ruimte. Het handboek wordt herzien, geactualiseerd en gedigitaliseerd, zodat het beter aansluit op de actuele beleidskaders, beheerambities en de gewenste kwaliteit van de openbare ruimte.

Gebouwenbeheer

In 2025 zijn de gemeentelijke gebouwen onderhouden. Daarnaast is gestart met de voorbereidingen voor de renovatie van diverse gebouwen, waaronder het gemeentehuis. Ook staan verschillende nieuwbouwprojecten op stapel, waaronder de realisatie van de gemeentewerf. Deze voorbereidingen worden in 2026 voortgezet.

In 2025 is ook de uitbreiding van de bestaande formatie met een extra vastgoedbeheerder en een projectleider goedgekeurd, met een geplande start in het tweede kwartaal van 2026. Met deze uitbreiding wordt ingezet op verdere professionalisering van het team en wordt ingespeeld op de ontwikkelingen rondom de gemeenschapshuizen en duurzaamheid. Het actualiseren van het MJOP-budget staat in 2026 op de agenda, mede in verband met de uitbreiding van het aantal panden.

Groenbeheer

Er wordt gewerkt aan het verbeteren en professionaliseren van het beheer van het gemeentelijk groen. In 2026 wordt een conditiemeting uitgevoerd om de technische staat van het gemeentelijk groen vast te stellen. De uitkomsten van deze meting vormen de basis voor keuzes over onderhoud, vervanging en investeringen. De resultaten worden verwerkt in het onderhanden zijnde groenbeheerplan. Dit beheerplan is daarnaast een uitwerking van het nieuwe beleidskader 'Plan Groen Gezonde Leefomgeving'. Beide plannen worden op elkaar afgestemd en zijn gericht op een gezonde leefomgeving, klimaatbestendigheid en meer biodiversiteit. Met als uitgangspunt een natuurlijkere inrichting en beheer van de openbare ruimte.

Binnen het groenbeheer wordt gewerkt met kritische prestatie-indicatoren (KPI's) voor de ontwikkelingen en prestaties. Deze KPI's vormen de basis voor de analyse van meldingen en verbeteringen van het beheer. Doelstelling is een afname van het aantal meldingen over groen.

Ook bij het beheer van bomen is er sprake van verbeteringen, in 2025 is een nieuw langlopend onderhoudscontract gestart. Met dit nieuwe contract is er sprake van een verbetering in het onderhoud. In 2026 wordt een nieuw contract aanbesteed voor het kappen en aanplanten van bomen en andere groenvoorzieningen.

In 2026 wordt de boomstructuur aan de Peijerstraat–Bosstraat vernieuwd. Dit verbetert de kwaliteit van de ruimte, de groeiplaatsen en de toekomst van de bomen. Ook wordt er gewerkt aan een nieuw rotonde adoptiebeleid, waarin afspraken komen over inrichting, beheer en de rol van andere partijen.

Het beleidskader 'Plan Groen Gezonde Leefomgeving' en het nieuwe groenbeheerplan worden samen uitgewerkt en naar verwachting eind 2026 of begin 2027 vastgesteld.

Riool en water

In 2025 is het beheer van het riool- en watersysteem uitgevoerd in overeenstemming met het Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP). Daarnaast is het hemelwaterstructuurplan voor de kern Echt bijna afgerond en wordt dit in het eerste kwartaal van 2026 opgeleverd. Ook zijn er twee nieuwe raamovereenkomsten afgesloten: één voor kleinschalige rioolwerkzaamheden en één voor groot onderhoud.

Naast het reguliere onderhoud van het gemeentelijk riool en watersysteem staan in 2026 diverse projecten op de planning. Het GRP wordt vernieuwd en krijgt de naam Water- en Rioleringsprogramma (WRP). Dit zal een programma onder het nieuwe omgevingsplan worden. In dit programma worden de kosten, beheerdoelen, verantwoordelijkheden en projecten voor de komende vier jaar vastgelegd. Het doel is om dit beleidsdocument begin oktober 2026 af te ronden. Daarnaast worden de laatste werkzaamheden aan het hemelwaterstructuurplan voor Echt uitgevoerd. Ook worden de raamovereenkomsten voor het reinigen en inspecteren van het riool, het onderhoud van de gemalen en het reinigen en repareren van de kolken opnieuw aanbesteed.

Uitvoering projecten GRP 2022-2026

Naast het uitvoeren van de reguliere onderhoudswerkzaamheden vanuit het GRP. Zijn in 2025 het plan en de aanbesteding afgerond voor het vernieuwen van het riool en het oplossen van de waterproblematiek rondom het centrum van Susteren. De uitvoering van deze plannen start in 2026.

Algemene verkeerstechnische aanpassingen

De verkeersveiligheid van volgende straten is in 2025 aangepakt: Maasbrachterweg te Echt en de Susterderweg te Nieuwstadt/Susteren. Deze straten zijn voorzien van snelheidsremmende maatregelen.

Op de Duindoornstraat en bij de voormalige basisschool "op de Sleek" zijn extra parkeerplaatsen aangelegd om de parkeerdruk te verlichten. Bij de voormalige basisschool "Op de Sleek" is ook de verkeerssituatie aangepakt. De verkeerssituatie rondom de tijdelijke schoollocatie van het Connect

College op het “Holbox-terrein” is aangepast om te zorgen voor een duidelijke en veilige verkeerssituatie voor met name schoolgaande kinderen.

In het kader van het “strategische plan verkeersveiligheid” (SPV) is voor 2026-2030 landelijke subsidie aangevraagd ter verbetering van de verkeersveiligheid. Aan de hand van huidige data blijkt dat meerdere 60 km/u-wegen binnen de Gemeente Echt-Susteren potentiële risico locaties zijn. In 2026 worden deze locaties verder uitgewerkt.

In 2018 maakte de Rijksoverheid een belangrijke bestuurlijke afspraak om de digitalisering van de mobiliteit te versnellen, met de Data Top 15 als een cruciale pijler. De Data Top 15 is een lijst met vijftien soorten data die essentieel zijn voor de verdere digitalisering van de Nederlandse infrastructuur. Deze data zijn niet alleen belangrijk voor de huidige verkeersveiligheid en -beheer, maar ook voor het toekomstbestendig maken van onze wegen, bruggen en logistieke netwerken. Het doel is om 90% van de publieke data structureel op orde te hebben en beschikbaar te stellen als open data.

Ook in 2025 zijn binnen de gemeente Echt-Susteren nagenoeg alle onderdelen van deze Data Top 15 gedigitaliseerd, denk hierbij aan: geplande en actuele wegwerkzaamheden, schoollocaties, wegcategorisering, snelheden per wegvak en evenementen. De gemeente Echt-Susteren heeft de data goed op orde. Daarnaast zijn in 2024 en 2025 in de openbare ruimte de officiële verkeersborden al voor 95% fysiek vervangen en voldoen dan ook weer aan de huidige eisen. In 2026 wordt structureel aandacht geschonken aan verdere sanering van overbodige verkeersborden, het op orde maken van (sluitende) bebording én het op orde brengen van wegmarkeringen. Aanvullend wordt alle officiële bebording binnen de Data Top 15 gedigitaliseerd én ook de wegmarkeringen, waarmee ook deze onderwerpen van de Data Top 15 structureel op orde zijn.

Wegen

In 2025 is beheer en onderhoud uitgevoerd aan de verhardingen volgens het principe ‘schoon, heel en veilig’. Onderhoud heeft plaatsgevonden op kwaliteitsniveau ‘basis’ voor zowel de wegen binnen de bebouwde kom als ook de wegen buiten de bebouwde kom en dit is volgens de geldende Wegbeheernota 2022-2026.

In 2025 is bijvoorbeeld onderhoud uitgevoerd aan:

- Annendaalderweg (kern) te Maria-Hoop
- Gedeelte Hommelweg te Susteren.
- Op de Brug – Sittarderweg, Haverterweg en Aan de Bogen te Nieuwstadt.
- Schrevenhofsweg te Sint Joost.
- Parkeerplaats Marisheem te Echt.
- Herstel klinkersleuven en diverse kleine schades in de asfaltverhardingen.
- Herstel bestrating diverse grote locaties in Susteren, Pey en Dieteren.

In 2026 wordt er gewerkt aan het opstellen van de nieuwe Wegbeheernota 2027-2031.

Deze nota geeft meer inzicht in wat de afgelopen periode is bereikt, waar de gemeente op dit moment staat en wat er nodig is om het gewenste kwaliteitsniveau vast te houden in de komende periode. De nota wordt voor het eind 2026 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

Civiel Technische Kunstwerken

Volgens het vigerende uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 is in 2025 op het juiste moment doelmatig en planmatig onderhoud uitgevoerd aan de Civieltechnische Kunstwerken. Dit om de levensduur en het veilig gebruik van de kunstwerken te waarborgen. Het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken is afgestemd met overige civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden van de gemeente, het waterschap, ProRail en de provincie Limburg.

In 2026 wordt het nieuw uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2027-2031 opgesteld en voorgelegd aan het college ter vaststelling. Na vaststelling kan het plan dan als bijlage worden toegevoegd aan de nieuwe Wegbeheernota 2027-2031.

Geo

In 2025 zijn de Geo Basisregistraties wederom goedgekeurd via de ENSIA-rapportages. De Basisregistratie Grootchalige Topografie is voorbereid op de komst van de nieuwe Basisregistratie SOR (Samengestelde Basisregistratie) in 2027. Alle Geo software is in 2025 geüpdatet en de data is actueel. Verder is het gemeentelijk Beheer informatie Systeem verder uitgebreid met een aantal koppelingen met externe softwareleveranciers. In 2026 wordt de Geo software verder geharmoniseerd en worden werkprocessen verder geoptimaliseerd. Datamodellen worden aangepast aan landelijke standaarden voor onder andere data gedreven werken.

Natuur en landschap

In 2025 is de basis voor het gemeentelijk beleid op gebied van natuur en landschap vastgelegd in de omgevingsvisie. In 2026 gaat gewerkt worden aan een programma 'groene en gezonde leefomgeving'. Dit programma gaat fungeren als beleidsinstrument dat thema's uit de omgevingsvisie concreet vertaalt naar de praktijk en richting geeft aan inrichting, beheer en communicatie rondom de groene leefomgeving. Centraal in het programma staan de positieve effecten van een groene leefomgeving op inwoners op met name het vlak van klimaatadaptatie en gezondheid.

Cruciaal hierin is de samenwerking met inwoners en andere partners. Onder het motto Samen Doen Samen Groen wordt hieraan invulling gegeven door middel van een aantal projecten. Zo kunnen inwoners sinds 2025 een geveltuin aanvragen en sinds de start van het geveltuinenproject zijn maar liefst 50 geveltuinen gerealiseerd. In 2025 is ook gestart met de aanplantregeling landschapselementen. Met deze regeling ondersteunt de gemeente inwoners in het buitengebied bij het aanleggen van nieuwe landschapselementen. In Sleik is een Vlinder- en Insectenoase aangelegd. Samen met bewoners, jeugd en de gemeente is het bestaande grasveld op de hoek van de Slekkerstraat en de Roodtstraat omgevormd tot een groene, levendige plek voor mens én natuur. Ten slotte konden inwoners die hun eigen tuin, stukje grond, balkon of geveltuintje wilden omtoveren tot een kleurrijk voedselbuffet voor vlinders, bijen en vogels in maart 2025 gratis een bloemenmengsel aanvragen bij de gemeente Echt-Susteren.

Naast deze projecten met inwoners en ondernemers heeft de gemeente in 2025 nog een aantal projecten uitgevoerd. Zo is er in het kader van compensatie voor het Provinciale Inpassingsplan voor de uitbreiding VDL NedCar een groene bufferzone bij Aan de Linde in Nieuwstadt gerealiseerd, zijn bestaande natuurgebieden gerevitaliseerd (o.a. via het project habitattherstel Haeselaarsbroek) en zijn nieuwe landschapselementen en routestructuren gerealiseerd ten zuiden en westen van Echt. Naast deze projecten die al uitgevoerd zijn is planvorming in een vergevorderd stadium voor een groot aantal natuur- en landschapsprojecten. Te denken valt aan de groene afronding van het zuidelijke deel van Nieuwstadt en de gebiedsontwikkeling Pepinusbeek (met een bijdrage van Regiodeal Midden-Limburg).

Duurzaamheid

De gemeente werkt aan een samenhangende en toekomstgerichte aanpak van duurzaamheid. In 2025 is gestart met de evaluatie van de Energievisie 2022–2026, als basis voor een nieuwe energievisie die samen met de evaluatie eind 2026 wordt opgeleverd. Daarbij worden ook de inzichten uit het energiebeeld van de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden-Limburg meegenomen. Parallel hieraan wordt in 2026 gewerkt aan een nieuw warmteprogramma dat eind 2027 gereed is.

Om samenhang te brengen tussen de verschillende opgaven is begonnen met de ontwikkeling van een gemeentebreed Programma Duurzaamheid. Dit programma kent vier pijlers:

- Duurzaamheid & Milieu,
- Sociale verbinding & Leefbaarheid,
- Lokaal ondernemerschap & Erfgoed en
- Goed bestuur & Participatie.

Ontzorging van inwoners door de Gids Duurzaamheid, de verduurzaming van bedrijventerreinen, duurzame energie opwek en woningbouw vormen hierin belangrijke projecten. In 2026 volgt de verdere uitwerking en start de uitvoering, ondersteund door een monitoringsdashboard.

De ontzorging van inwoners bij het verduurzamen van hun woning is in 2025 verder gegroeid. Steeds meer huishoudens maakten gebruik van de gemeentelijke begeleiding door de gids duurzaamheid, voor trajecten van oriëntatie tot en met uitvoering. In 2026 wordt dit traject verder uitgebreid en geprofessionaliseerd, met extra capaciteit, betere digitale ondersteuning en een groter bereik, inclusief aandacht voor nieuwe doelgroepen.

Ook bedrijventerreinen spelen een belangrijke rol in de verduurzamingsopgave. De gemeente stimuleert samenwerking tussen ondernemers, onder meer door het versterken van de organisatiegraad en het faciliteren van energiegemeenschappen.

Daarnaast wordt ingezet op de verdere verduurzaming van de energievoorziening door de ontwikkeling van zonneparken in het buitengebied. Na de realisatie van drie zonneparken in 2024 wordt in 2026 gewerkt aan de afronding van de laatste twee geplande locaties. Parallel daaraan is een verkenning gestart naar de mogelijkheden voor de productie van groen gas, met als doel het aanbod van duurzame energiebronnen verder te verbreden. De technische en ruimtelijke potentie is op basis van beschikbare gegevens in kaart gebracht en er heeft een eerste informatiesessie met stakeholders plaatsgevonden. Deze bijeenkomst is positief ontvangen en biedt perspectief voor vervolg. In 2026 wordt een tweede sessie georganiseerd, gericht op verdere uitwerking van de kansen en het toewerken naar een intentieverklaring voor het vormen van een energiegemeenschap.

Tot slot is duurzaamheid een leidend uitgangspunt in de woningbouw. In de ontwikkeling van de nieuwe wijk Louerveld is onderzocht hoe een collectieve en toekomstbestendige energievoorziening kan worden gerealiseerd, waarbij, naast hergebruik van schoon regenwater, gekozen is voor een combinatie van zonnepanelen, batterijen en netbewust bouwen. Hiermee wordt duurzaamheid integraal meegenomen in de groei van de gemeente.

Programma 4: Onderwijs

Onderwijshuisvesting

Connect College

Naar aanleiding van het IHP (Integraal Huisvestingsplan) is voor de renovatie van de locatie van het Connect College aan de Populierlaan door de gemeenteraad op 16 december 2020 een subsidieregeling vastgesteld en een krediet gevoteerd van € 2.264.500. Met de renovatie zou in de loop van 2021 gestart worden. Bij de uitwerking van het renovatieplan constateerde het schoolbestuur echter dat het gebouw niet zo goed geïsoleerd was dan eerst was aangenomen. Het uitvoeren van de renovatieplannen zou kunnen leiden tot een desinvestering, als daarna verduurzamingsmaatregelen getroffen moesten worden. Het schoolbestuur heeft voor de verduurzaming een aangepast plan ingediend, waarvan de kosten zijn begroot op ruim 9,7 miljoen euro en vervolgens een subsidie aangevraagd bij het rijk voor het verbeteren van het binnenklimaat en het doorvoeren van verduurzamingsmaatregelen. Het rijk heeft op 30 november 2023 een subsidie verleend van ruim 5,8 miljoen euro. In 2025 heeft de planuitwerking verder plaatsgevonden, zodat de werkzaamheden in januari 2026 van start konden gaan. Het project zit daarmee in de uitvoeringsfase.

Taalschool de Driepas

Omdat de bestuursovereenkomst met het Centraal Orgaan Asielzoekersopvang (COA) over het asielzoekerscentrum (AZC), met ingang van 1 januari 2021 met 10 jaar is verlengd, is samen met het schoolbestuur, basisschool de Driepas en Buurthuis St. Joost een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om de leerlingen van het asielzoekerscentrum (de Taalschool) onder te brengen in het schoolgebouw aan de Mispelstraat, daar waar mogelijk in samenwerking met het buurthuis. Dit vanwege de slechte bouwkundige staat van het houten gebouw van de Taalschool op het terrein van het AZC. In 2023 is gewerkt aan de uitwerking van het plan. In 2024 heeft besluitvorming plaatsgevonden. De werkzaamheden zijn gestart en uitgevoerd in 2025. Waarmee per 1 januari 2026 de leerlingen gehuisvest zijn aan de hoofdlocatie aan de Mispelstraat 1. Voor de huisvesting van de leerlingen van het AZC heeft de gemeente een zogenaamde OHBA (onderwijshuisvestingbudgetten

asielzoekers) vergoeding ontvangen van € 942.649. Dit is aangevuld met middelen uit het meerjareninvesteringsplan voor het onderwijs.

Tijdelijke onderwijshuisvesting

Ten behoeve van de revitalisatie van het Connect College en de planintegratie van Openbare Basisschool (OBS) de Driepas met buurthuis St. Joris is besloten om tijdelijke onderwijshuisvesting te realiseren aan de Loperweg 8 en in de voormalig techniekhal van het Connect College. De leerlingen van taalschool OBS de Driepas zijn met ingang van schooljaar 2025-2026 tot 1 januari 2026 gehuisvest aan het voormalig kantoor van Holbox aan de Loperweg 8. Vanaf 1 januari 2026 neemt een deel van de leerlingen van het Connect College daar hun intrek. De huisvesting aan de Loperweg zal na het vertrek van het Connect College ingezet worden als tijdelijke huisvestingslocatie tijdens de renovatie van het gemeentehuis. Daarnaast zijn er in techniekhal van het Connect College aan de Maasbrachterweg tijdelijke lokalen gerealiseerd om leerlingen te huisvesten. Deze lokalen zijn in de toekomst ook duurzaam inzetbaar voor basisonderwijs tijdens de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan.

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Momenteel is het opstellen van een IHP niet verplicht en heeft het geen juridische status. Er is een wijziging van de onderwijswetten in voorbereiding waarbij het IHP wel een juridische status gaat krijgen. Dit houdt in dat er voldoende financiële middelen in de meerjarenbegroting (4 jaar) worden opgenomen om te voorzien in de in het IHP voor deze periode opgenomen plannen. Daarnaast zal er ook duidelijkheid komen over de bekostiging van renovatie (en verduurzaming) van schoolgebouwen, als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. De wetswijziging is voorzien in 2026. In 2025 is de gemeente samen met schoolbesturen en kinderopvangpartners aan de slag gegaan met het opstellen van een nieuw IHP om te komen tot een financieel kader en planning voor alle schoolgebouwen. In dit IHP zal specifiek aandacht uitgaan naar verduurzamingsopgaven, onderwijskundige ontwikkelingen binnen kinderopvang en onderwijs, en een duurzame koppeling met het meerjarenonderhoudsplan van de scholen. Besluitvorming over het IHP door de gemeenteraad is in 2026 voorzien.

Leerlingenvervoer

Met ingang van het schooljaar 2024-2025 is Omnibuzz gestart met het uitvoeren van het leerlingenvervoer voor de Midden-Limburgse gemeenten Echt-Susteren, Roerdalen, Maasgouw, Roermond, Weert en Nederweert. Met de komst van een nieuwe modelverordening en in aansluiting op bovenstaande ontwikkeling hebben de gemeenten besloten de actuele verordening en beleidsregels te actualiseren, en te streven naar een uniforme verordening en bijbehorende beleidsregels, om hiermee meer duidelijkheid en gelijkheid te scheppen voor ouders en leerlingen, ongeacht waar ze wonen. De verordening is vastgesteld door de gemeenteraad en gaat op 1 januari 2026 in werking.

Programma 5: Cultuur en sport

Verticale samenwerking Menswel

De verticale samenwerking met Stichting Menswel is in 2025 bestuurlijk en juridisch afgerond. De gemeenteraad heeft een algemeen-belangbesluit vastgesteld en daarbij de procedure voor wensen en bedenkingen doorlopen. In dit traject zijn gesprekken gevoerd met het bestuur en de raad van toezicht van Menswel over governance, sturing en verantwoording. Onderdeel van de voorbereiding was de fusie van de stichtingen Menswel Welzijn en Menswel Sport per 1 januari 2026. In dat kader zijn nieuwe statuten vastgesteld en zijn fiscale vraagstukken uitgewerkt. Daarnaast is een nieuwe overeenkomst van opdracht opgesteld en is gewerkt aan een samenhangend uitvoeringsprogramma voor sport en welzijn. Met deze stappen is in 2025 de basis gelegd voor de start van de verticale samenwerking per 1 januari 2026. In het komende jaar krijgt de nieuwe governancevorm verdere invulling in de uitvoering en worden sturing, toezicht en verantwoording in de praktijk geborgd.

Regionaal Sport- en Beweegakkoord Midden-Limburg

In 2025 is bestuurlijke overeenstemming bereikt met de provincie over het regionaal Sport- en Beweegakkoord Midden-Limburg. De deelnemende gemeenten en de provincie hebben afspraken gemaakt over samenwerking, coördinatie en inzet van middelen. Daarmee is een gezamenlijk kader

vastgesteld voor regionale ambities op het gebied van sport en bewegen. Vanaf 2026 wordt gestart met de verdere uitwerking en uitvoering van het akkoord.

Toekomst racketsport

In de loop van 2025 is gestart met het opstellen van een toekomstvisie voor de racketsport in Echt-Susteren. Aanleiding hiervoor was dat steeds meer verenigingen en ondernemers zich bij de gemeente meldden met vragen en initiatieven. Daarbij is gekeken naar ontwikkelingen binnen tennis, padel en pickleball, het gebruik van accommodaties en de toekomstbestendigheid van verenigingen. Het traject is uitgevoerd in afstemming met betrokken verenigingen en sportaanbieders en Huis voor de Sport Limburg. De uitkomsten van dit traject vormen in 2026 de basis voor verdere gesprekken en bestuurlijke keuzes over de ontwikkeling van de racketsport in onze gemeente.

Huurovereenkomsten buitensport

Vanaf 2026 wordt gestart met de actualisatie van huurovereenkomsten (en waar nodig opstalrechten) voor buitensportaccommodaties. Daarbij wordt in goed overleg met buitensportverenigingen geïnventariseerd hoe bestaande afspraken zich verhouden tot de actuele praktijk en geldende wettelijke kaders. Het traject vraagt om zorgvuldige afstemming en overleg met verenigingen. Doel is om bestaande afspraken gezamenlijk te actualiseren en aan te laten sluiten bij de huidige tijdseisen. Verenigingen worden hierbij zoveel mogelijk ondersteund en ontzorgd. Bij de actualisatie wordt rekening gehouden met bredere landelijke ontwikkelingen rond sportinfrastructuur, zonder vooruit te lopen op toekomstige beleidskeuzes.

Landelijk beleid sportinfrastructuur

In oktober 2025 is door het Rijk nieuw beleid gepresenteerd voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur in Nederland, met nadruk op langjarige planvorming via integrale huisvestingsplannen sport. Dit beleid kan op termijn gevolgen hebben voor de wijze waarop sportaccommodaties worden beoordeeld en gefinancierd. 2026 geldt daarbij als een kanteljaar. Vanaf dat moment lopen de herijking van de Brede Regeling Combinatiefuncties, het aflopen van het huidige Sportakkoord en de verdere uitwerking van landelijke gezondheids- en preventiekaders samen. In 2026 wordt gezien hoe deze ontwikkelingen in onderlinge samenhang worden betrokken bij lokale beleidskeuzes en toekomstige besluitvorming over sportinfrastructuur.

Ondersteuning pilotproject popcultuur

In de eerste bestuursrapportage 2025 zijn er middelen vrijgemaakt voor de ondersteuning van een pilot popcultuur. Initiatiefnemers die (jonge) makers in de muziekcultuur willen ondersteunen en aanmoedigen en die willen werken aan een goede programmering die ook de niet commerciële makers voor het publiek in onze gemeente een podium gaat bieden hebben een stichting opgericht die voor 2026 en 2027 ondersteuning van de gemeente zal krijgen. Samen met de stichting wordt gezocht naar cofinanciering uit andere fondsen of van andere overheden.

Kermisbeleid

Kermisbeleid in Echt-Susteren is de afgelopen jaren gevoerd op basis van een door het college in 2016 vastgestelde beleidsnotitie. In de loop van 2026 zal het college een nieuwe beleidsnotitie vaststellen die weer aansluit bij de uitvoeringspraktijk en die ook rekening houdt met de werkelijkheid rond de traditionele kermis die in kleinere kernen onder druk kan komen te staan. De gemeente zal daarom in de toekomst andere initiatieven uit kernen die in de plaats treden van de traditionele kermis, maar wel op deze traditie voortbouwen en een bijdrage leveren aan de sociale cohesie in de kern faciliteren, mits deze initiatieven op voldoende draagvlak en draagkracht in de kern kunnen rekenen.

Opening nieuwe bibliotheekvoorziening – de BieB

Medio november 2025 is de nieuwe bibliotheekvoorziening De BieB geopend aan de Bovenste Straat 9, als vervanging van de oude locatie. De BieB is ingericht als een moderne, laagdrempelige en brede maatschappelijke voorziening die veel meer is dan een traditionele bibliotheek: het is een multifunctionele ontmoetingsplek waar inwoners van alle leeftijden welkom zijn, met kinderen, jeugd en jongeren als belangrijke aandachtsgroep. De voorziening sluit aan bij de vijf functies van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB): het bieden van kennis en informatie, het ondersteunen van ontwikkeling en educatie, het stimuleren van lezen en literatuur, het faciliteren van

ontmoeting en debat en het bijdragen aan kunst en cultuur. De realisatie is mede mogelijk gemaakt door een eenmalige specifieke uitkering (SPUK) vanuit het Rijk. De noodzaak voor een toekomstbestendige voorziening is toegenomen doordat steeds meer inwoners moeite hebben met basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. De BieB vervult daarom een centrale rol in ondersteuning, ontmoeting en participatie, in samenwerking met maatschappelijke partners zoals De Domijnen, Studiekern, Menswel (het JIP), Het Smalste Stukje Nederland en de gemeente Echt-Susteren zelf, waarbij de ambitie is om dit netwerk de komende jaren verder uit te breiden. Vanaf medio november 2025 is een kwartiermaker ingezet om de overgang naar het nieuwe concept te begeleiden; deze inzet loopt vooralsnog tot medio mei 2026. In deze periode wordt gewerkt aan het versterken van de maatschappelijke functie, het verbinden van partners, het ondersteunen van het team en het verder vormgeven van de BieB-identiteit. Ook start een community librarian die een belangrijke rol krijgt in het opbouwen van relaties en in het verankeren van het BieB-gedachtengoed. In 2026 ligt de nadruk op verdere borging en doorontwikkeling, zodat de BieB uitgroeit tot een herkenbare, toekomstgerichte en breed toegankelijke voorziening binnen de gemeente Echt-Susteren.

Programma 6: Sociaal domein

Vluchtelingen uit Oekraïne

Op 24 februari 2022 is de oorlog in Oekraïne uitgebroken. Vanaf deze tijd vangt Nederland vluchtelingen uit Oekraïne op. Op 7 december 2025 zijn er 131.330 vluchtelingen geregistreerd in Nederland. De Gemeente Echt-Susteren heeft een inspanningsverplichting om 240 vluchtelingen op te vangen en heeft 170 bedden gerealiseerd in de verschillende kernen. In het tweede kwartaal van 2026 zullen er 2 locaties sluiten met ieder 20 bedden en worden nieuwe locaties geopend om deze vluchtelingen opnieuw te kunnen huisvesten.

Op 28 november 2025 is er een verzamelbrief vanuit het Ministerie van Asiel en Migratie verzonden waarin het einde van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming volgt op 4 maart 2027. Zij vielen hieronder omdat het de bedoeling is dat deze vluchtelingen terug zouden keren wanneer de oorlog ten einde was. Ondertussen mochten zij in Nederland gaan werken, naar school etc.

Het Ministerie heeft nu 4 scenario's voorgelegd bij het aflopen van de RTB:

1. de vluchteling gaat terug naar Oekraïne (terugkeerbeleid)
2. de vluchteling gaat in een andere gemeente wonen (bijv. bij familie)
3. de vluchteling kiest voor het transitiedocument (tijdelijk verblijfsdocument van 3 jaar)
4. de vluchteling gaat de asielprocedure in.

Participatiewet in Balans

In 2025 is landelijk verder gewerkt aan de invoering van het programma Participatiewet in balans, dat voortbouwt op de herijking van de Participatiewet sinds de start in 2015. Waar de uitvoering in de afgelopen jaren sterk gericht was op rechtmatigheid en controle, is ingezet op het herstellen van de menselijke maat, het vergroten van rechtszekerheid en het vereenvoudigen van regelgeving.

Het ministerie van SZW heeft deze koers sinds 2022 uitgewerkt in concrete wetswijzigingen. In 2025 zijn gemeenten voorbereid op de implementatie van spoor 1. In dit jaar zijn lokaal de eerste voorbereidingen getroffen, zoals het verkennen van beleidsaanpassingen, het in kaart brengen van gevolgen voor processen en het informeren van medewerkers.

De eerste wetswijzigingen van Participatiewet in balans (spoor 1) treden vanaf 1 januari 2026 gefaseerd in werking. In 2026 ligt de nadruk op implementatie: het aanpassen van verordeningen en beleidsregels, het herinrichten van werkprocessen en het ondersteunen van medewerkers bij het toepassen van meer maatwerk en vertrouwen in de uitvoering. Daarnaast wordt landelijk gewerkt aan spoor 2 (structurele herziening van de wet) en spoor 3 (versterking van vakmanschap). Voor de gemeente betekent dit dat de komende jaren blijvend wordt gestuurd op een uitvoering die beter aansluit bij de leefwereld van inwoners, waarin participatie breder wordt opgevat dan uitsluitend betaald werk en waarin ondersteuning gericht is op duurzaam meedoen.

Hervorming Arbeidsmarktinfrastructuur

In de regionale samenwerking binnen de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg (gemeenten Cranendonck, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert) is in de afgelopen jaren gewerkt aan het versterken van de arbeidsmarktinfrastructuur. Deze samenwerking, gebaseerd op de wettelijke taak van gemeenten en UWV, richt zich op de publieks- en werkgeversdienstverlening op de arbeidsmarkt en is verankerd in landelijke kaders zoals de SUWI-wetgeving.

Op 11 september 2024 is door negentien regionale arbeidsmarktpartners een intentieverklaring ondertekend die de basis legt voor intensieve samenwerking rondom de regionale arbeidsmarktopgaven. Deze verklaring vormt de start van de gezamenlijke invulling van een strategische agenda die richting moet geven aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt in Midden-Limburg.

Op 2 oktober 2025 is een belangrijk onderdeel van de landelijke herinrichting van de arbeidsmarktstructuur ook lokaal geïmplementeerd via de start van het Werkcentrum Midden-Limburg. Dit digitale loket bundelt dienstverlening voor werkzoekenden, werkenden en werkgevers en vormt een toegankelijk aanspreekpunt voor vragen over werk, ontwikkeling en loopbaan.

De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur blijft een centrale opgave voor 2026 en daarna. In Midden-Limburg zal het Werkcentrum verder worden ontwikkeld, om naast digitale dienstverlening ook twee fysieke loketten (Roermond en Weert) en activiteiten uit te bouwen om inwoners en werkgevers laagdrempelig te bedienen.

Westrom

Per 1 januari 2025 is de uitvoeringsorganisatie van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom overgedragen aan Doon Roermond BV. Sindsdien vervult de GR Westrom uitsluitend nog de rol van formeel werkgever voor medewerkers die vallen onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Omdat de GR Westrom nog personeel in dienst heeft, is het noodzakelijk dat de samenwerkingsvorm blijft beschikken over rechtspersoonlijkheid. Het Algemeen Bestuur heeft daarom voorgesteld om de GR om te vormen naar een lichtere samenwerkingsstructuur, namelijk een bedrijfsvoeringsorganisatie. Deze wijziging betreft een technische en organisatorische aanpassing aan de gewijzigde uitvoeringspraktijk. De omzetting naar een bedrijfsvoeringsorganisatie waarborgt de noodzakelijke rechtspersoonlijkheid, sluit aan bij de huidige omvang van de taken en vermindert bestuurlijke lasten. Per 1 januari 2026 is de GR Westrom daadwerkelijk gewijzigd. Als gevolg van deze wijziging beschikt de GR Westrom vanaf deze datum over een enkelvoudig bestuur, bestaande uit één collegelid van iedere deelnemende gemeente.

MensOntwikkelBedrijf Echt-Susteren

Naar aanleiding van de ontwikkelingen rondom de Participatiewet in Balans en Westrom is onderzocht of de huidige werkwijze van het plaatsen van mensen bij een externe partij zoals voorheen Westrom nog toereikend en efficiënt is. Daarbij is gekeken of het lokaal organiseren van participatie en re-integratie doeltreffender en realiseerbaar is. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het opzetten van een lokaal MensOntwikkelBedrijf (MOB) Echt-Susteren bij uitstek een op de lokale situatie afgestemd participatie- en re-integratie instrument is om daar waar dat kan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via een intensieve begeleiding weer te activeren met als doel uiteindelijk (betaald dan wel vrijwilligers-) werk te verrichten. Medio mei 2025 is het MOB Echt-Susteren van start gegaan.

Het MOB heeft als doel deelnemers systematisch voor te bereiden op arbeidsmatige en vrijwillige trajecten die aansluiten bij hun individuele capaciteiten en ambities. Dit gebeurt door middel van gerichte begeleiding en participatie in zorgvuldig geselecteerde maatschappelijke projecten, die niet alleen werkervaring bieden, maar ook bijdragen aan het versterken van persoonlijke competenties en het vergroten van het zelfvertrouwen van de deelnemers. Het traject is daarnaast ook gericht op het ontwikkelen van een duurzaam toekomstperspectief, waarbij deelnemers in staat worden gesteld om actief deel te nemen aan de samenleving en hun positie op de arbeidsmarkt en in het vrijwilligerswerk te versterken. Het bevorderen van maximale participatie staat hierbij centraal.

De aanpak van het MOB is integraal van aard en kenmerkt zich door nauwe samenwerking tussen de gemeente, jobcoaches, lokale organisaties en andere relevante partners. Door de inzet van ervaren professionals ontvangen deelnemers op maat gesneden ondersteuning, gericht op het optimaliseren van hun werkvermogen, het vergroten van hun inzetbaarheid en het versterken van hun maatschappelijke betrokkenheid. Hierbij wordt expliciet aandacht besteed aan zowel de praktische als de sociale vaardigheden die noodzakelijk zijn voor duurzaam werkplezier, effectieve participatie en succesvolle (her)integratie in de samenleving.

In de komende periode ligt de nadruk op het verder verankeren van het instroomproces, het uitbreiden van het aanbod van (maatschappelijke) projecten en het versterken van samenwerkingen met stakeholders. Door deze geïntegreerde aanpak streeft het MOB ernaar een substantiële bijdrage te leveren aan de duurzame arbeidsmarkt- en vrijwilligersparticipatie van deelnemers en het versterken van hun maatschappelijke positie, waarbij inzetbaarheid, zelfredzaamheid, maatschappelijke betrokkenheid en toekomstperspectief centraal staan.

WSP

Het WerkgeversServicepunt Midden-Limburg Oost (WSP MLO) is een netwerk van vijf gemeenten (Roermond, Roerdalen, Maasgouw, Leudal en Echt-Susteren) en maakt deel uit van de regionale, gecoördineerde werkgeversdienstverlening in Midden-Limburg, samen met UWV Werkgeversdienstverlening en Werk.kom. In 2025 is de personele bezetting uitgebreid om de dienstverlening en regionale projecten effectief te kunnen uitvoeren. De financiering van het WSP MLO is gewaarborgd via bijdragen van de vijf gemeenten, berekend op basis van inwoneraantal en het aantal plaatsingen. Hiermee is de continuïteit van dienstverlening gewaarborgd.

Voor 2026 en 2027 wordt de dienstverlening van het WSP MLO voortgezet binnen de bestaande financieringsstructuur. Deze periode staat in het teken van een MER-brede verkenning naar de positionering van onderdelen van de WSP-dienstverlening binnen het MOB Echt-Susteren en SC MER, met als doel efficiëntie te verhogen en de gemeentelijke bijdrage te verlagen. Halverwege deze periode wordt een gezamenlijke evaluatie uitgevoerd, waarna de partners besluiten over mogelijke herpositionering of verdere samenwerking. De formele samenwerking wordt geborgd in een samenwerkingsovereenkomst, waarmee de bestuurlijke kaders en verantwoordelijkheden duidelijk zijn vastgelegd.

Armoedebeloid

In 2025 is, op basis van de armoedegesprekstafels van 2024, het armoedebeloid gepresenteerd aan de gemeenteraad. Dit is ter zienswijze voorgelegd en, na positief oordeel vanuit de gemeenteraad, vastgesteld door het college. Op basis hiervan hebben weer twee sessies met inwoners en maatschappelijke partners plaatsgevonden, om samen tot prioritering voor 2026 te komen. Op basis hiervan is het uitvoeringsplan gepresenteerd via een raadsinformatiebrief aan de gemeenteraad. Daarnaast heeft de evaluatie van de pilot sociaal boekhouder plaatsgevonden, welke uitstekend is bevonden. De functie is daarmee ook structureel onderdeel geworden van het armoedebeloid van de gemeente Echt-Susteren.

Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA)

De afspraken in het nieuwe AZWA zijn een aanvulling op de afspraken uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) dat in 2022 werd gesloten. Net als bij het IZA, moet het AZWA ervoor zorgen dat de zorg in Nederland toegankelijk en betaalbaar blijft. Met nieuwe afspraken moet de ingezette koers uit het IZA worden versneld, verbreed en verdiept. Een belangrijk onderdeel van het AZWA is een sterkere samenwerking tussen het medisch- en sociaal domein. Dat om te voorkomen dat mensen zorg nodig hebben. Zorgverleners, gemeenten en verzekeraars maken hier afspraken in de regio over.

De zorg en ondersteuning van mensen in Nederland bevindt zich op een kritisch punt. Mensen worden steeds ouder. Daardoor hebben steeds meer Nederlanders zorg en ondersteuning nodig, tegelijk neemt de complexiteit van de vragen toe. Het aantal zorgverleners groeit onvoldoende mee. Als er niets verandert, is er straks onvoldoende hulp voor mensen die dat nodig hebben. De ontwikkeling in het medisch domein in de komende jaren is gericht op afschalen en zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Daarom zijn duidelijke keuzes nodig om maatschappelijke ondersteuning voor kwetsbare mensen beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar te houden. De gemeente moet

nadrukkelijker kijken naar wat mensen zelf kunnen, eventueel met hulp van hun omgeving. Gemeenschapszin is hierbij cruciaal. Om te voorkomen dat zware zorg het eerste antwoord wordt op een lichte vraag is een breed aanbod en duidelijk overzicht van collectieve vrij toegankelijke voorzieningen in de sociale basis noodzakelijk.

Het is belangrijk om nu zoveel als mogelijk te gaan investeren in de gemeenschappen (luisteren naar de inwoners en hun krachten gaan gebruiken), eigen kracht (communicatiecampagne, wat staat ons te wachten, waarom is dit zo belangrijk, eerlijke verhaal), sociale basis en preventie. Daarnaast zullen onderwerpen als mantelzorg, dementie, zelfregie en vrijwilligerswerk de komende jaren meer aandacht moeten gaan krijgen. Een belangrijke ontwikkeling is het, waar mogelijk, collectief aanbieden van preventie en ondersteuning in plaats van individueel.

Het traject rondom de doorontwikkeling sociaal domein draagt bij aan het verminderen van de instroom in de maatwerkvoorzieningen.

Het streven is immers om het overgrote deel van de ondersteuningsvragen van inwoners aan de gemeente op het vlak van jeugd, Wmo, Participatie via het voorliggend veld (zoals de sociale wijkteams of de praktijkondersteuners van de huisartsen) op te lossen.

Gezien bovenstaande worden de volgende onderwerpen in de komende jaren doorontwikkeld:

- Mantelzorgondersteuning versterken;
- Welzijn op recept voor de hele gemeente toegankelijk;
- Inzet van sociale raadslieden;
- Aanpak eenzaamheid b.v. door 'samen koken, samen eten' activiteiten in alle kernen;
- Cliëntondersteuning versterken;
- Zelfregie van inwoners bevorderen bv. door middel van de 'Zelfregietool';
- Deelnemen aan en mede vormgeven van aan het Programma Mentale Gezondheidsnetwerken (volgens AZWA);
- Ketenaanpak Valpreventie voortzetten en doorontwikkelen;
- Ketenaanpak Kansrijke Start voortzetten;
- Terugdringen overgewicht volwassenen en kinderen (o.a. door Healthy Life en JOGG);
- Gezonde leefomgeving o.a. door realiseren buurtplekken;
- Voorzorgcirkels opzetten (Gebiedsgericht werken AZWA);
- Buurtverbinders (Gebiedsgericht werken AZWA);
- Informele zorg versterken, verbinden en in kaart brengen;
- OKO (opgroeien in een kansrijke omgeving).

Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML)

Maatschappelijke ontwikkelingen zoals huisvestingsproblemen, kansenongelijkheid, een toename in mantelzorgondersteuning, eenzaamheid, uitgestelde zorg of ondersteuning en personeelstekorten zorgen ervoor dat persoonlijke vraagstukken op meerdere levensgebieden toenemen en dat de draagkracht van mensen onder druk komt te staan. De onzekerheid over het eigen leven en de toekomst is toegenomen. Dit uit zich onder andere in een stijging van het aantal crisissituaties, incidenten en klachten. Door de groei in zowel het aantal als de complexiteit van de hulpvragen blijft de druk op de formatie van het AMW-ML groot en staan de wachttijden voor het starten van hulp onder druk. In de afgelopen periode is het niet altijd gelukt om de gevraagde ondersteuning binnen de gewenste termijnen te starten en te leveren. De basisformatie van 4,4 fte is al jarenlang gelijk gebleven, terwijl de taken van het AMW-ML de afgelopen jaren zijn uitgebreid.

De dienstverlening en hulpverlening van het AMW-ML is laagdrempelig en gratis toegankelijk zonder dat een indicatie vereist is.

Om de beschikbaarheid voor de inwoners van Echt-Susteren te waarborgen en de werkdruk voor medewerkers te verlagen, wordt de formatie in 2026 tijdelijk met 8 uur uitgebreid voor de duur van één jaar. Deze uitbreiding wordt gefinancierd met projectgelden van het AMW-ML die aan onze gemeente zijn toegekend. De extra uren worden ingevuld door Sociale Raadslieden. Op deze manier

wordt ingespeeld op de toename en complexiteit van informatie- en adviesvragen. Sociale raadslieden zijn deskundig op het gebied van wet- en regelgeving en voorzieningen.

Jeugd

Sinds de decentralisatie in 2015 hebben gemeenten de verantwoordelijkheid gekregen voor de uitvoering van de jeugdhulp. Terugkijkend blijkt dat deze overgang grote gevolgen heeft gehad: gemeenten kregen te maken met nieuwe wettelijke verplichtingen en een toenemende druk op zowel financiën als personeel. Landelijk werd zichtbaar dat vrijwel alle gemeenten structurele tekorten ontwikkelden, waardoor het onderwerp voortdurend aandacht vroeg op alle bestuurslagen. Ook in Echt-Susteren ontstond vanaf 2019 een tekort op de jeugdhulp. De afgelopen jaren stonden daarom in het teken van het vergroten van grip op de kosten en het verbeteren van de kwaliteit. Ondanks deze inspanningen bleef het gebruik van jeugdhulp stijgen, wat de noodzaak benadrukte van normalisatie, het tegengaan van medicalisering en het versterken van preventieve ondersteuning en samenwerking tussen domeinen.

Op landelijk niveau bood de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 richting aan de gewenste veranderingen, maar het financiële kader bleef onderwerp van discussie. Regionaal en lokaal wordt geïnvesteerd in kwaliteit, samenwerking met andere domeinen, onderwijs en preventie.

Regionalisering wordt verder doorgezet:

- Midden-Limburg vormt één jeugdregio.
- Alle jeugdzorg wordt regionaal ingekocht.
- In 2026 wordt een gezamenlijke regiovisie opgesteld.
- Nieuwe regionale opdrachten voor Ambulante Jeugdhulp en Woonvoorzieningen zijn verstrekt; implementatie volgt.
- Bedrijfsvoeringstaken worden in 2026 ondergebracht bij de MGR Sociaal Domein Limburg Noord.

Lokaal wordt ingezet op preventie:

- Herijking formatie CJG en geïnvesteerd in de samenwerking.
- Versterking samenwerking sociaal domein – medisch domein – onderwijs.
- Optimalisatie inzet POH-Jeugd.
- Versterking jongerenwerk (Menswel, XL).
- Actieve deelname aan Kansrijke Start lokaal en regionaal.
- Project Preventieve Dyslexie toont positieve resultaten en we gaan onderzoeken in welke mate de instroom Regionalisering wordt verder doorgezet.
- Implementatie JIM binnen werkprocessen van uitvoerende partijen die werken met jeugd.
- Burgervoogd.

Jongerenparticipatie

Participatie van jongeren, de mogelijkheid van de jeugd om mee te kunnen praten over beslissingen die hen aangaan. Met dit grondrecht als onderlegger is er vanuit jongerenparticipatie gestart met inspanningen waarbij jongeren aan de voorkant betrokken worden bij nieuw beleid en zaken die hen direct raken.

Er is een coalitie gevormd onder leiding van een projectleider met vertegenwoordigers van de gemeente Echt-Susteren van alle domeinen en de stakeholders Menswel, Group XL en Connect college.

Er is organisatie breed geïnventariseerd op welke onderwerpen in 2026 jongerenparticipatie gestart wordt; en activiteiten uitgezet zijn en worden om actief jongerenparticipatie vorm te geven op onderstaande onderwerpen.

- Nieuw mobiliteitsplan;
- Nieuw beleid verduurzaming woningen;
- Impuls popcultuur;
- Educatie jongeren over geld;
- Nieuw integraal veiligheidsplan;

- Gemeenteraadsverkiezingen.

Voor de zomer van 2026 formuleert de Coalitie Jongerenparticipatie adviezen aan het college van B&W over de wijze waarop jongerenparticipatie vorm en inhoud kan krijgen en structureel ingebed kan worden binnen de gemeente Echt-Susteren.

Centrale Ontmoetingsplekken

Gemeenschapshuizen en Multifunctionele Centra (MFC) hebben als centrale ontmoetingsplekken een belangrijke functie voor de leefbaarheid van de kernen. In deze accommodaties vinden respectievelijk verenigingsactiviteiten en ook activiteiten in het kader van participatie, zorg en service plaats. Waar mogelijk in samenhang met elkaar.

De Stichting MFC Susteren beheert en exploiteert D'n Hermeniezaal als gemeenschapshuis in afwachting van de realisatie van een nieuw MFC voor Susteren. De stichting gaat ook het nieuwe MFC beheren en exploiteren. Het voorlopig ontwerp is in 2025 opgesteld en in 2026 vindt de aanbesteding plaats, waarbij de uitwerking van het ontwerp, de uitvoering en onderhoud voor een vooraf vastgestelde termijn, in één contract bij één opdrachtnemer worden belegd. Voor de realisatie krijgt de gemeente van de Provincie Limburg een bijdrage vanuit het leefbaarheidsfonds. De ontmanteling van D'n Hermeniezaal start voor 1 januari 2027 en de volledige sloop en nieuwbouw start na carnaval 2027.

In Echt-Noord is in 2025 de verbouwing van de OBS De Driepas gerealiseerd. In 2026 wordt het naastgelegen buurthuis St. Joris verduurzaamd, uitgebreid en permanent gekoppeld met de OBS. De verbouwing van buurthuis St. Joris zou starten in 2025, maar is uitgesteld in afwachting van de vergunningverlening door de provincie in verband met de aanwezigheid van vleermuizen. De werkzaamheden voor het buurthuis starten in het 2e kwartaal van 2026.

De Banderthof in Schilberg is in 2025 verduurzaamd en Streek Omroep Limburg (SOL) 2 is na een inpassende aanpassing in april 2025 verhuisd naar de Banderthof. In 2025 is de overdracht van de Banderthof naar de gemeente voorbereid. In 2026 komt de Banderthof weer in eigendom van de gemeente. Stichting Banderthof blijft verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie. De gemeente is vanaf 2026 verantwoordelijk voor het planmatig onderhoud.

Voor jeugdhuis Pius X in Echt is in 2025 een programma van eisen en een voorlopig ontwerp opgesteld. In het eerste kwartaal van 2026 worden de gebruikers en de buurt geïnformeerd over het ontwerp en de planning. In 2026 vindt de aanbesteding plaats, waarbij de uitwerking van het ontwerp, de uitvoering en onderhoud voor een vooraf vastgestelde termijn, in één contract bij één opdrachtnemer worden belegd. De start van de sloop en nieuwbouw vindt naar verwachting plaats in het laatste kwartaal van 2026.

Het tijdelijke bestuur van Oos Heem in Koningsbosch heeft met de gebruikers diverse werkgroepen gevormd ten behoeve van het beheer en de exploitatie. Daarnaast is een programma van eisen en wensen opgesteld dat de basis vormt voor een onderzoek naar de mogelijke aanpassingen van het gebouw. In 2026 wordt een definitief ontwerp opgesteld voor een integrale aanpassing van alle gebouwdelen, zodat alle huidige en toekomstige gebruikers hun activiteiten kunnen uitvoeren. Oos Heem transformeert van een klassiek gemeenschapshuis naar een 'Huis van, voor en door de gemeenschap'. Voor de dekking van de investering moet de gemeenteraad nog een besluit nemen. Voor het gemeenschapshuis Nieuwstadt gaat de voorkeur van de gebruikers uit naar nieuwbouw op de huidige locatie, met behoud van de bestaande voorgevel van de voormalige school. In het eerste kwartaal van 2026 vinden de gesprekken plaats met het kerkbestuur in verband met de eigendomssituatie en wordt het voorkeursscenario nader uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Daarna vinden onderzoeken plaats voor de vergunningverlening en wordt de aanbesteding voorbereid. De beoogde start van de werkzaamheden is medio maart 2027. Voor de dekking van de investering moet de gemeenteraad nog een besluit nemen.

Deze locaties evenals de nieuwe Bieb blijven de plek waar inwoners elkaar ontmoeten, activiteiten organiseren en betrokken blijven bij hun kern.

Programma 7: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ruimtelijke ordening

In 2025 is na een uitgebreid voorbereidingsproces de Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040 vastgesteld, als algemeen beleidskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit visiedocument dient ook

als 'kapstok' voor meer concrete programma's, zoals het inmiddels vastgestelde programma Kostenverhaal en het (nog op te stellen) verplichte programma Volkshuisvesting. In 2026 zal de volgende stap gezet worden door het opstarten van een pilot Omgevingsplan voor een beperkt gebied, om zo stapsgewijs in 2032 te beschikken over een gebiedsdekkend definitief Omgevingsplan.

Na de invoering van de omgevingswet konden initiatiefnemers van een bouwproject of activiteit die afwijkt van het omgevingsplan voor hun planologische procedure nog tot 1 januari 2026 gebruik maken van de Tijdelijke Alternatieve Maatregel (TAM)-omgevingsplan. Dit is een standaard die leek op de oude bestemmingsplannen. Hiervan is in 2025 door 6 initiatieven gebruik van gemaakt, en hiervoor is dan ook voor 1 januari 2026 het ontwerpplan ter inzage gelegd. Vanaf 1 januari bestaat deze mogelijkheid niet meer en wordt in hoofdzaak gewerkt met 'buitenplanse omgevingsplan-activiteit' (bopa)-vergunningprocedures en waar nodig tijdelijke hoofdstukken in het Omgevingsplan, om ontwikkelingen mogelijk te maken.

Volkshuisvesting

Het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid volgt de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025. In 2025 is gestart met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma, in overeenstemming met de aankomende Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv). Dit programma bepaalt de woningbouwopgave en richt zich onder andere op wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid. Er wordt gestuurd op energiezuinige, toekomstbestendige woningen en sociale cohesie. Door de groei van het aantal senioren ligt de nadruk op levensloopbestendige woningen en appartementen met lift nabij voorzieningen. Daarnaast blijft de vraag voor betaalbare woningen voor starters en jongeren groot. In samenwerking met woningcorporaties en andere partijen wordt ingezet op het realiseren van de ambities. Binnen de gemeente Echt-Susteren wordt ingezet op de transformatie van leegstaand detailhandel en ander vastgoed naar woonruimte. Dit draagt bij aan een aantrekkelijke en leefbare omgeving en speelt in op de vraag naar geschikte woningen. Duurzaamheid en levensloopbestendigheid blijven hierbij belangrijke randvoorwaarden.

In Limburg is binnen de Woondeal afgesproken om tot en met 2030 ten minste 26.550 woningen te bouwen, met een uitbreiding van 20.000 extra woningen, die onderdeel zijn van een aanvullende ambitie. Volgens het coalitieakkoord streeft de gemeente Echt-Susteren ernaar om in de periode 2022-2026 ten minste 500 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad of in aanbouw te hebben. Op dit moment ligt de gemeente met de realisatie van 535 woningen per 2025 voor op schema. In 2025 zijn in totaal 146 woningen, waarvan 38 zorgwoningen, gereed gemeld.

De gemeente stuurt op lokale en bovenlokale woonbehoefte en staat open voor innovatieve initiatieven die bijdragen aan een divers woningaanbod. De gemeente blijft de voortgang nauwlettend monitoren en speelt waar nodig in op veranderende woonbehoeften en marktontwikkelingen. Zo wordt gewerkt aan het woongenot van onze inwoners.

Kern	Plan	Aantal woningen	Geplande start bouw/gereed
Echt			
	Bocage	215	140 gereed
	Apollo/ Stoba locatie	30	Bouw gereed
	Hofakker/ Bovenste Straat	14	7 woningen gereed 7 woningen start bouw
	Centrum Echt transformatie (detailhandel)	46	30 woningen gereed 16 woningen start (ver)bouw
	Maasbrachterweg 2	10	Planologische procedure in 2025 gestart
	Connect College	27	Planvoorbereiding gestart
	Berkelaarsweg/Slagmolen	16	Planologische procedure in 2025 gestart
Koningsbosch			
	Klooster en tuin	45	Bestemmingsplan en exploitatieplan vastgesteld
	Egmondhof	20	Bouw gereed

Kern	Plan	Aantal woningen	Geplande start bouw/gereed
	Haverterstraat (vml Café van Pol)	21	Planvoorbereiding
	Kerkstraat 108 transformatie	3	Planvoorbereiding
Sint Joost	Weijenasweg (RvR)	6	Verkoop gestart
Maria Hoop	Vlaskuileweg	14	Aanpassing plan
Nieuwstadt			
	De Losplaats	7	Planvoorbereiding
	Holikiday (zorgcomplex)	23	In uitvoering
Pey			
	Chatelainplein (vml Rabobank)	30	In uitvoering
	Heerweg	22	Start bouw 2026
	Heerweg (zorg)	10	Start bouw 2026
Susteren			
	Reinoudhof	7	In uitvoering
	Willibrordusplein	21	In uitvoering
	Louerveld	167	Onherroepelijk bestemmingsplan
	Heidestraat	38	Planvoorbereiding
	Molenveldhof	6	Bouw gereed
	Raadhuisplein (vml gemeentehuis)	41	Planvoorbereiding
	Swentiboldstraat 2 (vml apotheek)	10	Planvoorbereiding
	Mariaveld (zorgwoningen)	36	Planvoorbereiding
Dieteren	Koppelveld	38	Planvoorbereiding
Roosteren	Kasteel ter Borchstraat	16	Start bouw 2026

Programma 8: Omgevingsrecht

Vergunningen en initiatievenproces

Naast de afhandeling van een fors aantal vergunningaanvragen viel in 2025 het bijzonder hoge aantal klachten en meldingen op. Dit kan verklaard worden door de verbeterde werking van de Fixi-app, maar ook doordat veel werkzaamheden vergunningsvrij of enkel melding plichtig zijn geworden en in dat kader dus ook geen publicatie van besluiten meer plaatsvindt.

In 2025 heeft een evaluatie plaatsgevonden van het initiatievenproces, om te kijken waar het proces mogelijk nog verbeterd kan worden. De bevindingen daarvan worden in 2026 besproken met de MER-gemeenten en de Omgevingsdienst, en vertaald in concrete verbeteracties.

ODNML

2025 stond mede in het teken van de voorbereiding op de komst van de omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML), die op 1 april 2026 van start gaat. Daarmee gaat het grootste deel van de milieuspecialisten over naar deze regionale uitvoeringsorganisatie, hetgeen zeker in de opstartperiode grote gevolgen heeft voor de advisering en bij vergunningaanvragen en ruimtelijke projecten. De gemeente zit hier kort op, om ervoor te zorgen dat de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening zo min mogelijk verstoord worden.

Programma 9: Economische zaken en grondexploitaties

Recreatie en toerisme

Het motto van het vakgebied Recreatie en Toerisme in de gemeente Echt-Susteren is en blijft: 'Be good and tell it, but first of all: be good!'. Er wordt continu gewerkt aan het recreatief-toeristische aanbod. Doorgaan met wat goed is, uitbouwen waar nodig en nieuwe kansen toevoegen waar mogelijk. Concreet heeft in 2025 onder andere een succesvolle Beleeffietsdag plaatsgevonden, heeft het mobiele uitkijkpunt in Illikhoven de primeur gekregen en zijn de nieuwe routes Dakpannenwandeling Echt en Grenzeloos Verwonderen grootschalig gelanceerd. Voor het nieuwe jaar staan naast de jaarlijkse Beleeffietsdag en diverse regio gerelateerde projecten enkele nieuwe routes op de planning. Dit zijn onder andere de gravelbikeroute, het ommetje Historisch Nieuwstadt, een groene themaroute in Nieuwstadt, een erfgoedwandeling in Roosteren en de Liberation Route Europe (LRE)-route in Susteren.

Grondzaken

De belangrijkste projecten die ondersteund werden door grondbeleid waren de realisatie van woningbouw, de ontwikkeling en uitbreiding van bedrijventerreinen, de centrumontwikkeling Echt en gebiedsgerichte aanpakken in Susteren, Roosteren, Nieuwstadt, Pey en Dieteren en ten slotte de inpassing en compensatie van grootschalige gebiedsontwikkelingen (o.a. VDL Nedcar, A2-verbreding).

Het grondbeleid van de gemeente Echt-Susteren heeft als doel het op een doelmatige, transparante en maatschappelijk verantwoorde wijze ondersteunen van de ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De gemeente voert regie op ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke doelen, terwijl marktpartijen waar mogelijk ruimte krijgen voor initiatief en uitvoering. Met de nieuwe gemeenteraad wordt in 2026 de actualisatie van de nota grondbeleid Gemeente Echt-Susteren opgepakt.

3. Rekeningsaldo 2025

Jaarverslag
2025

3. Toelichting analyse rekeningsaldo 2025

De jaarrekening 2025 resulteert in een positief resultaat van € 2.031.710. In de 2^e bestuursrapportage 2025 is uitgegaan van een positief resultaat van € 91.387. In onderstaande toelichting worden de afwijkingen groter dan € 50.000 van het aanvullende positieve resultaat van € 1.939.983 toegelicht.

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
	Geraamd rekeningsaldo 2025 volgens de 2e bestuursrapportage 2025	€ 91.387	
Bevolking en bestuur	Bijdrage MER BV en BO	€ 286.000	
	Voorziening wethouders pensioen		€ 942.700
Openbare orde en veiligheid	-	-	-
Beheer openbare ruimte	Prior Gielenstraat	€ 75.000	
	Leges kabels	€ 135.100	
	Openbare verlichting	€ 148.400	
	Inzet personeel op duurzaamheid	€ 172.700	
	Duurzaamheid werkbudget	€ 66.000	
	Riool voorziening		€ 1.311.000
Onderwijs	Onderwijsachterstandenbeleid	€ 120.700	-
Cultuur en sport	Exploitatiebijdrage bibliotheek		-
	Exploitatie Cultureel Centrum Plats		€ 54.300
	Spuk Sport		€ 86.000
	Sportbeoefening en -bevordering algemeen	€ 54.100	
Sociaal domein	Resultaat participatie/minima	€ 316.500	
	Resultaat inburgering	€ 487.300	
	Resultaat beschermd wonen	€ 405.800	
	Leerlingenvervoer	€ 61.700	
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Realisatiestimulans	€ 280.000	
Omgevingsrecht	Opbrengst omgevingsrecht leges	€ 231.100	
	Storting reserve SC MER-OD niet ingezet i.v.m bereiken plafond		€ 101.800
	Lagere onttrekking reserve dan verwacht voor bijdrage SC MER-OD		€ 127.200
	Hogere bijdrage aan SC MER-OD		€ 68.100
Economische zaken en Grondexploitaties	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering (AU)	€ 980.000	
	AU baten voorgaande jaren	€ 129.000	
	Algemene uitkering COA of faciliteitenbesluit		€ 64.000
	Stelpost wet open overheid	€ 100.000	
	OZB-woningen en niet-woningen		€ 188.000
	Mutatie voorziening belastingdebiteuren		€ 86.000

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
	Lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastingen	€ 96.000	
	Toeristenbelasting	€ 109.000	
Overhead	Energie- en onderhoudskosten gemeentehuis		€ 95.200
	Beheer Buiten		€ 93.100
Diversen	Kapitaallasten - afschrijvingen	€ 786.800	
	Reserve afschrijvingslasten investeringen		€ 630.900
	Treasury - rente		€ 105.400
	Personeel		€ 96.300
	Wet open overheid	€ 144.000	
		€ 5.185.200	€ 4.050.000
Afwijkingen < € 50.000			
Bevolking en bestuur	Lasten en baten secretarieleges		
	Overige kosten burgerzaken		€ 13.000
	Bestuursapparaat		€ 28.400
	Bestuurlijke samenwerking - contributies		€ 26.000
	Raad	€ 16.000	
Openbare orde en veiligheid	Veiligheidsbeleid		€ 33.000
	Voorlichting, brandkranen en -putten etc.	€ 27.000	
Beheer openbare ruimte	Wegen Beheer buiten	€ 24.200	
	Duurzaamheid PES-subsidie	€ 30.300	
	Verkeer	€ 24.900	
	Openbaar groen	€ 34.000	
	Natuur en landschap	€ 20.000	
	Gladheidsbestrijding		€ 16.900
	Ontsmetting en ongediertebestrijding		€ 13.600
Onderwijs	Kinderopvang inspecties wet kinderopvang		
Cultuur en sport	Exploitatie bibliotheek	€ 39.800	
	Onderhoud overige accommodaties cultuur en sport	€ 23.900	
	Onderhoud Cultureel Centrum Plats		€ 12.000
	Onderhoud binnensport accommodatie De Bandert		€ 27.300
	Buitensportaccommodatie De Bandert	€ 31.000	
	Resultaat kermis		€ 16.600
	Kerkgenootschappen	€ 20.000	
	Cultuur- verenigingen en activiteiten	€ 34.100	
	Combinatiefuncties sport	€ 10.000	
Sociaal domein	Speelvoorzieningen	€ 26.400	
	SPUK Onderwijsroute		€ 12.700
	Sociaal domein algemeen		€ 25.400
	Gebouw voormalig BS de Sleek, lager energieverbruik	€ 22.100	

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
	Onderhoud div accommodaties sociaal domein	€ 20.100	
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Opbrengst leges ruimtelijke plannen	€ 28.100	
	Beëindigingsregeling veehouders	€ 19.000	
	Spreidingswet	€ 35.700	
Omgevingsrecht	-	-	
Economische zaken en Grondexploitaties	Zend en reclame masten	€ 29.800	
	Pachtzaken	€ 15.500	
	Eigendommen	€ 44.900	
	Landschap	€ 44.500	
Algemene dekkingsmiddelen	Onvoorziene lasten en reserveringen	€ 28.500	
	Forensenbelasting	€ 10.000	
	Mutatie voorziening dubieuze debiteuren		
Overhead	Nieuwe markt diversen	€ 44.000	
	Huisvesting	€ 23.600	
Diversen	Belastingen		€ 25.300
	Ondernemingsraad	€ 11.000	
	Verzendkosten	€ 25.000	
	Overige facilitaire kosten	€ 32.000	
	Automatisering	€ 34.000	
	Verzekeringen	€ 38.800	
	Overige kleine posten (< € 10.000)	€ 187.123	
		€ 1.055.323	€ 250.200
		€ 6.331.910	€ 4.300.200
Saldo		€ 2.031.710	

Programma bevolking en bestuur

Bijdrage MER BV en BO (voordeel € 286.000)

In de begroting was rekening gehouden met een hogere bijdrage aan de MER BV en BO dan werkelijk uitgegeven is. Dit levert een voordeel op van € 286.000.

Pensioenverplichtingen aan (oud-)wethouders (nadeel € 942.700)

De Commissie BBV heeft op 3 december 2025 een stellige uitspraak gedaan over de verwerking van pensioenaanspraken voor politieke ambtsdragers in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Per 1 januari 2028 worden de pensioenen van politieke ambtsdragers overgedragen aan het pensioenfonds ABP. Om te zorgen dat er op die datum voldoende geld in de voorziening zit is er in de jaarrekening 2025 een storting gedaan van € 942.700 en heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 212.300. De storting heeft een negatief effect op het resultaat.

Programma openbare orde en veiligheid

-

Programma Beheer Openbare Ruimte

Prior Gielenstraat (voordeel € 75.000)

Voor de onttrekking van de Prior Gielenstraat aan de openbaarheid was € 75.000 toegekend. De onderhandelingen met buurgemeente Maasgouw zijn echter nog niet afgerond. Via de resultaatbestemming bij deze jaarstukken wordt voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2026.

Leges nutsbedrijven (voordeel € 135.100)

Het positieve resultaat van € 135.100 aan leges komt door een toename van werkzaamheden door nutsbedrijven in de openbare ruimte. Het gaat hierbij onder andere om de aanleg van glasvezel, werkzaamheden voor de energietransitie en het vervangen van water- en gasleidingen. Ook zijn de projecten groter van omvang geworden. Door deze ontwikkelingen is het aantal vergunningaanvragen gestegen, wat leidt tot hogere legesinkomsten. Daarnaast zorgen de vele graafwerkzaamheden voor extra inkomsten uit degeneratiekosten.

Openbare verlichting (voordeel € 148.400)

Het voordeel van € 148.400 is het gevolg van de, in de afgelopen jaren, doorgevoerde verduurzaming van het verlichtingsareaal. Hierdoor zijn de onderhoudskosten, energielasten en het aantal storingen afgenomen, wat heeft geleid tot lagere uitgaven. Daarnaast is een hoger bedrag aan verzekeringsopbrengsten ontvangen als gevolg van schade door aanrijdingen en vandalisme. De lasten voor het herstel komen ten laste van het reguliere budget.

Duurzaamheid - CDOKE (voordeel € 172.700)

Vanuit het rijk is de specifieke uitkering voor CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid) eind oktober 2025 geïndexeerd. De hogere bijdrage is gebruikt ter dekking van reguliere salariskosten en dit levert een voordeel op in de jaarrekening van € 172.700.

Werkbudget duurzaamheid (voordeel € 66.000)

Binnen het werkbudget duurzaamheid is sprake van een lagere besteding dan geraamd. Het betreft de posten werkbudget, het opstellen van de nieuwe energievisie en het nieuw vorm te geven duurzaamheidsprogramma. Dit is voornamelijk het gevolg van het feit dat het duurzaamheidsprogramma gedurende het begrotingsjaar nog in ontwikkeling was, waardoor uitvoering en bijbehorende uitgaven zijn doorgeschoven naar 2026.

Riool voorziening (nadeel € 1.311.000)

Het product riolering betreft een gesloten financiering. Dat betekent dat overschotten of tekorten verrekend worden met de betreffende voorziening. In 2025 is de storting in de voorziening riolering € 1.311.000 hoger dan begroot. Bij de berekening van het tarief van de rioolheffing wordt rekening gehouden met een omslagrente op de (toekomstige) investeringen in riolering van 3,5 %, in de realisatie is de omslagrente voor het jaar 2025 0 %. De voorziening zorgt voor een voldoende basis voor de toekomstige investeringen zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan.

Programma Onderwijs

Onderwijsachterstandenbeleid (voordeel € 120.700)

Het onderwijsachterstandenbeleid betreft de uitvoering van de peuterprogramma's. Er zijn twee categorieën: de eerste categorie betreft peuters met een geïndiceerde taalachterstand en de tweede categorie peuters die mogen deelnemen. De ondersteuning van de peuters in de eerste categorie wordt betaald vanuit een specifieke uitkering vanuit het rijk en de begeleiding voor peuters in de tweede categorie wordt vanuit gemeentelijke middelen betaald. In de tweede categorie is minder uitgegeven dan begroot, omdat er minder peuters hebben deelgenomen aan het programma,

Programma cultuur en sport

Exploitatie Cultureel centrum Plats (nadeel € 54.300)

De hogere lasten betreffen met name hogere energiekosten vanwege gestegen prijzen.

Specifieke uitkering stimulering sport (nadeel € 86.000)

Er is sprake van een nadeel op de specifieke uitkering van het Rijk stimulering sport. Het Rijk verstrekt de uitkering niet meer op basis van een raming van de kosten voor het betreffende jaar, maar op basis van het gemiddelde van de werkelijke kosten die in de drie voorgaande jaren onder de regeling vielen. De definitieve uitkering hangt daarna af van de werkelijke kosten die in het jaar zelf aan de voorwaarden van de regeling voldoen. In 2025 waren de kosten die voldoen aan de voorwaarden in de regeling lager dan begroot en is de rijksbijdrage daarom ook lager.

Sportbeoefening en -bevordering (voordeel € 54.100)

De raming van de subsidies voor sportverenigingen wordt gebaseerd op de aanvragen van eerdere jaren. In 2025 zijn zowel het aantal aanvragen als het bedrag per aanvrager lager dan verwacht. Dit zorgt voor een voordeel van € 54.100.

Programma Sociaal Domein

Resultaat participatie/minima (voordeel € 316.500)

Het totale overschot binnen participatie bedraagt € 316.500. Dit overschot komt onder andere door meer inkomsten vanuit het Rijk voor de BUIG en meer inkomsten vanuit het Rijk voor de specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek. De BUIG inkomsten baseert het Rijk op daadwerkelijke bestedingen in het jaar 2023 in combinatie met de voorspellingen van het CPB over de werkloosheid en kans op bijstand. In 2025 ontving de Gemeente Echt-Susteren meer BUIG dan de werkelijke uitgaven. De afrekening van de BUIG is ontvangen na het opstellen van de 2^e bestuursrapportage. Daarnaast was de raming voor de bijdrage aan de Westrom te hoog.

Resultaat inburgering (voordeel € 487.300)

Binnen het budget voor inburgering participatie is sprake van een positief resultaat. De totaal te bestede middelen vanuit de specifieke uitkering vanuit het Rijk voor de Wet inburgering 2021 waren in 2025 hoger, wat heeft bijgedragen aan voldoende dekking van de kosten. De definitieve cijfers vanuit het Rijk waren pas per jaareinde bekend. Kosten die niet binnen deze regeling verantwoord kunnen worden, worden opgevangen vanuit het lokale budget.

Resultaat beschermd wonen (voordeel € 405.800)

Op basis van de jaarrekening 2025 van de modulaire gemeenschappelijke regeling (MGR) is er een nieuwe verdeling van het saldo van de regionale begroting met betrekking tot beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie. Verder zijn de uitvoeringskosten van de MGR en andere uitgaven lager uitgevallen dan geraamd.

Leerlingenvervoer (voordeel € 61.700)

Het jaar 2025 is het eerste volledige jaar sinds de instap in het leerlingenvervoer via Omnibuzz per 1 augustus 2024. De totale kosten zijn lager dan verwacht. Deze daling wordt verklaard door een verminderd gebruik door leerlingen en de inzet van een touringcar, wat heeft bijgedragen aan een efficiëntere uitvoering.

Programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Realisatiestimulans (voordeel € 280.000)

Het Rijk stelt een subsidie, genaamd de 'Realisatiestimulans', beschikbaar binnen volkshuisvesting om het proces van woningbouw en doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. Voor woningen waarvan de start bouw in 2025 heeft plaatsgevonden, bedraagt de subsidie € 7.000 per betaalbare

woning. Deze middelen zijn bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het versnellen van de realisatie van betaalbare woningen.

In 2025 is gestart met de bouw van 40 betaalbare woningen die vallen binnen de subsidieregeling. Het totaal te ontvangen bedrag is daarmee € 280.000. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de te ontvangen gelden (€ 280.000) als vordering opgenomen in de jaarrekening 2025.

Programma omgevingsrecht

Leges omgevingsrecht (voordeel 231.100)

De hoogte van de legesopbrengsten is direct gerelateerd aan het aantal vergunningaanvragen dat door derden wordt ingediend. Op basis van de resultaten over een eerste halfjaar was de verwachting dat de geraamde legesopbrengsten niet gehaald zouden worden. Uiteindelijk is in de tweede helft van 2025 het aantal aanvragen, waaronder een aantal grotere projecten, bijgetrokken, hetgeen resulteerde in een overschrijding van de legesraming.

Storting reserve SC MER OD (nadeel 101.800)

De hogere opbrengsten leges omgevingsrecht dienen, volgens de nota reserves en voorzieningen, gestort te worden in de reserve SC MER-OD tot dat het plafond van € 1.500.000 is bereikt. Bij de 2^e bestuursrapportage was nog niet bekend dat de opbrengsten hoger zouden zijn, dus was er geen storting geraamd.

Onttrekking reserve SC MER OD (nadeel 127.200)

De onttrekking aan deze reserve is bedoeld om een overschrijding van de bijdrage aan SC MER OD op te vangen. In 2025 is minder onttrokken dan begroot omdat een deel van de overschrijding (€ 55.000) betrekking heeft op de uitvoering van de Wet goed verhuurschap en hiervoor middelen uit 2024 waren overgeheveld naar 2025 via de reserve restantbudgetten. Daarnaast was de overschrijding lager dan verwacht.

Bijdrage SC MER-OD (nadeel 68.100)

De overschrijding heeft te maken met meer werkzaamheden die SC MER-OD heeft verricht vanwege meer productie en inhuur specialisten voor bepaalde vergunningen.

Programma economische zaken en grondexploitaties

-

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering gemeentefonds 2025 (voordeel € 1.045.000)

Het voordeel van de algemene uitkering bestaat uit verschillende componenten. Over de Voorjaarsnota is in de 1e bestuursrapportage 2025 bestuurlijk gerapporteerd. Begrotingstechnisch is een deel administratief niet verwerkt waardoor er nu bij de jaarrekening een voordeel ontstaat. Bij de decembercirculaire is nog een bedrag ontvangen welke niet meer geraamd kon worden. Verder is er nog een nabetaling over voorgaande jaren ontvangen.

Stelpost wet open overheid (voordeel € 100.000)

In verband met de gefaseerde implementatie van de Wet open overheid was de stelpost in 2025 niet nodig. Dit betreft een voordeel van € 100.000.

OZB-woningen en niet woningen (nadeel € 188.000)

De baten van de OZB niet woningen en woningen blijven dit jaar € 188.000 achter bij de verwachting. Een deel hiervan komt door toegekende bezwaren (€ 80.000). Daarnaast blijkt dat de ontwikkeling van de woningwaarden afwijkt van de inschatting die bij het opstellen van de begroting is gebruikt. Samen zorgt dit voor het lagere totaal.

Mutatie voorziening belastingdebiteuren (nadeel € 86.000)

Op basis van de inschatting van de BsGW met betrekking tot de dubieuze belastingdebiteuren is er € 86.000 extra gestort in de voorziening.

Lasten heffingen en invordering gemeentelijke belastingen (voordeel € 96.000)

De bijdrage aan de BsGW is € 96.000 lager uitgevallen door een positief rekeningresultaat dat naar rato wordt teruggegeven aan de deelnemende gemeenten.

Toeristenbelasting (voordeel € 109.000)

De opbrengst van de toeristenbelasting over 2025 is € 53.000 lager dan geraamd en de baten over voorgaande jaren zijn € 162.000. Bij de jaarafsluiting is er sprake van een meeropbrengst ten opzichte van het geraamde van € 109.000.

Overhead

Energie – en kosten klein onderhoud gemeentehuis (nadeel € 95.200)

De energiekosten voor het gemeentehuis zijn met € 63.500 overschreden Vanwege een hoger verbruik en hogere prijzen. Daarnaast is er meer klein onderhoud geweest. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 31.700.

Beheer Buiten (nadeel € 93.100)

Door het saneren van gronden op locaties waar autobranden hebben plaatsgevonden, zijn aanvullende werkzaamheden noodzakelijk geweest. Daarnaast zijn hogere kosten voor brandstof en extra onderhoud gemaakt. In totaal heeft dit geleid tot € 93.100 aan extra kosten.

Diversen

Kapitaallasten - afschrijvingen (voordeel € 786.800)

De werkelijke afschrijvingslasten 2025 (exclusief riolering) zijn € 786.800 lager dan begroot. De lagere afschrijvingslasten worden veroorzaakt door latentie in de uitvoering van een aantal investeringsprojecten op het gebied van wegen, gemeenschapshuizen en de verbouwing van het gemeentehuis.

Reserve afschrijvingslasten investeringen (nadeel € 630.900)

De afschrijvingslasten van een aantal investeringen worden gedekt uit de reserve afschrijvingslasten investeringen. Lagere afschrijvingslasten met betrekking tot deze investeringen betekent dat er ook een lagere inzet vanuit de reserve afschrijvingslasten investeringen nodig is, hetgeen een nadelig effect heeft op het jaarrekeningsaldo.

Treasury - rente (nadeel € 105.400)

In 2025 heeft er een correctie plaatsgevonden voor de rente op de uitgezette gelden uit 2023. Deze correctie heeft ten onrechte niet plaatsgevonden in de jaarrekening van 2024.

Personeelslasten (nadeel € 96.300)

Bij de jaarrekening wordt de mutatie met betrekking tot de voorzieningen verlof verwerkt. Dit zorgt voor een storting in de voorzieningen verlofsparen van € 67.291 in de voorziening overmatig verlof van € 137.672 en in de voorziening regeling vervroegde uittreding van € 155.000 ten laste van het rekeningssaldo 2025. Daar tegenover staat een positief effect op het resultaat van € 263.663 met name veroorzaakt door meer opbrengsten UWV.

Wet open overheid (voordeel € 144.000)

In verband met de gefaseerde implementatie van de Wet open overheid zijn de uitgaven in 2025 nog achtergebleven. Hierdoor is er een voordeel ontstaan van € 144.000.

Diversen (voordeel € 187.123)

De kleinere onder- en overschrijdingen over de diverse programma's leiden tot een positief resultaat van € 187.123.

4. Auditing en control

Jaarverslag
2025

4. Auditing en control

4.1 Termen

Doeltreffendheid	Wordt het beoogde doel/resultaat gerealiseerd?
Doelmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat met zo min mogelijk geld gerealiseerd?
Rechtmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat binnen de geldende wet- en regelgeving gerealiseerd?
Getrouwheid	Geeft de verantwoording een tijdig, juist en volledig beeld?

4.2 Audithuis

In de gemeente vindt auditing plaats door diverse organen, die gezamenlijk aangeduid worden als het audithuis. De organen van het audithuis voeren onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, beleid en beheer. Ook naar de getrouwheid van de verantwoording die daarover wordt afgelegd.

Elk orgaan vindt zijn oorsprong in een specifiek juridisch kader, dat aangeeft namens welk orgaan er wat onderzocht moet worden. Dat betekent dat ieder orgaan een eigenstandige rol, bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft en aan een specifieke opdrachtgever rapporteert.

In onderstaande tabel wordt de opbouw van het audithuis samengevat:

Orgaan	Juridisch kader	Onderzoeksrichting	Opdrachtgever
Rekenkamercommissie	- Artikel 182 Gemeentewet - Verordening Rekenkamer Echt-Susteren 2023 d.d. 1 juni 2023.	Doelmatigheid Doeltreffendheid Rechtmatigheid	Raad
Externe accountant	- Artikel 213 Gemeentewet - Controleverordening ex art 213 Gemeentewet d.d. 9 november 2023	Getrouwheid Rechtmatigheid	Raad
Cluster Concern (team B&O)	- Artikel 213a Gemeentewet - Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 9 november 2023	Doelmatigheid Doeltreffendheid	College
Cluster Interne Controle (Team Financiën) ¹⁾	Financiële Verordening ex art 212 Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 9 november 2023	Getrouwheid Rechtmatigheid	Management
¹⁾ vanaf 1 juli 2017 is interne controle ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Servicecentrum MER			

De organen van het audithuis rapporteren in de eerste plaats aan hun respectievelijke opdrachtgever, maar uiteindelijk staan zij allen ten dienste van de gemeente Echt-Susteren als geheel en van de continue verbetering van de gemeente in de brede zin.

In de volgende sub paragrafen wordt ingegaan op de onderzoeken die door, namens of in samenwerking met organen van het audithuis zijn uitgevoerd in 2025.

4.2.1 Rekenkamercommissie

Volgens artikel 182 van de Gemeentewet onderzoekt de rekenkamer de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.

Op 27 september 2022 heeft de Eerste Kamer het wetsontwerp “versterking decentrale rekenkamers” goedgekeurd. Bepaald werd dat elke gemeente per 1 januari 2023 een onafhankelijke rekenkamer diende te hebben. Er gold een overgangsjaar tot het einde van 2023.

De gemeenteraad van Echt-Susteren koos voor een zelfstandige lokale rekenkamer. De “Verordening rekenkamer Echt-Susteren 2023” werd op 1 juni 2023 vastgesteld, waarin is vastgelegd dat de rekenkamer bestaat uit één lid met daarnaast een klankbordgroep bestaande uit één vertegenwoordiger per raadsfractie. De voormalige rekenkamercommissie hield daarmee op te bestaan. Op 28 september 2023 werd de heer S.H.M. Strous benoemd als lid van de rekenkamer.

In 2025 heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van het welzijnsbeleid en het beheer van de sportaccommodaties door Menswel voor de gemeente Echt-Susteren.

De volgende hoofdonderzoeksvragen staan centraal:

1. Hoe is de welzijnsbeleid en het beleid van het beheer van de binnensportaccommodaties van de gemeente tot stand gekomen?
2. Hoe zijn de jaarlijkse prestatieafspraken tot stand gekomen?
3. Worden de doelen van het beleid in de vorm van de uitvoering door Menswel gehaald?
4. Worden de afspraken vastgelegd in het werkplan gehaald?
5. Wat is de rol van de gemeenteraad?

Het rapport presenteert de volgende conclusies:

Conclusie 1a – Welzijnsbeleid

Het welzijnsbeleid is voldoende duidelijk geformuleerd om bij juiste uitvoering doeltreffend te kunnen zijn. De gemeente richt zich op een sterke sociale basis met nadruk op preventie en zelfredzaamheid. Het beleid is vastgelegd in meerdere documenten en wordt meegenomen in de P&C-cyclus. Prestatieafspraken zijn grotendeels helder en de verantwoording sluit aan op de doelen.

Conclusie 1b – Sport- en beweegbeleid & beheer binnensportaccommodaties

Het sport- en beweegbeleid is doeltreffend geformuleerd, met als ambitie een gezonde bevolking in 2040. De samenwerking tussen Menswel Sport en de gemeente is vastgelegd in een Huur- en exploitatieovereenkomst. In 2025 komt er een uitvoeringsprogramma met meetbare afspraken.

Conclusie 1c – Meetbare uitvoeringsafspraken

De gemeente en Menswel maken talrijke meetbare afspraken. Menswel is zowel beleidsvormer als uitvoerder. Het uitvoeringsprogramma voor sport en bewegen biedt kansen om verder te verbeteren. De binnensportaccommodaties worden adequaat beheerd en gebruikers zijn positief kritisch.

Artikel 185a Gemeentewet bepaalt dat: “Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”

Aan de voorstellen uit het rapport wordt invulling gegeven door:

Rolverdeling raad – college – Menswel

Het college stelt dat de rekenkamer een andere interpretatie heeft van de rolverdeling binnen het duale stelsel. Volgens het college is de taakverdeling duidelijk: de raad stelt kaders vast en wordt op hoofdlijnen geïnformeerd, het college voert uit en Menswel functioneert als uitvoeringsorganisatie onder verantwoordelijkheid van het college. Het college acht het niet wenselijk dat de raad gedetailleerd wordt betrokken bij uitvoeringsafspraken.

Aanbeveling 1 – Inzichtelijkheid beleidsvorming en uitvoering

Het college onderschrijft het belang van transparantie richting de raad, maar uitsluitend op hoofdlijnen. Welke documenten met de raad worden gedeeld, wordt zorgvuldig afgewogen. In 2025 wordt gewerkt aan een nieuwe vorm van verticale samenwerking met Menswel, waarbij de raad op 2 juli 2025 wensen en bedenkingen heeft meegegeven.

Aanbeveling 2 – Integreer welzijn, sport en beheer in de P&C-cyclus

Het college begrijpt de wens om meer samenhang te tonen tussen welzijn, sport en beheer van binnensportaccommodaties. Door de huidige programmatische indeling van de begroting is volledige integratie op één plek niet mogelijk. Wel kunnen in begroting en rapportages duidelijker verwijzingen worden opgenomen om de integraliteit beter zichtbaar te maken.

4.2.2 Externe accountant

Volgens artikel 213 van de Gemeentewet wijst de raad een of meer accountants aan belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. De accountant controleert dus, in opdracht van de raad, de jaarrekening en verstrekt een verklaring waarin hij een oordeel geeft over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief rechtmatigheidsverantwoording en over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de SiSa-bijlage.

Controleprotocol 2025

De raad geeft in een controleprotocol aan binnen welke kaders de controle door de accountant moet plaatsvinden. Het controleprotocol 2025 is vastgesteld in de raadsvergadering van 11 december 2025.

Aanwijzing accountant 2023-2026

De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen, en ook het Servicecentrum MER, hebben een gezamenlijke aanbesteding gedaan voor de uitvoering van de accountantsdiensten 2023-2026. Overeenkomstig het vigerende inkoopbeleid heeft de beoordelingscommissie de Europese aanbestedingsprocedure gevolgd. Op 1 juni 2023 heeft de gemeenteraad besloten om het accountantskantoor RSM Netherlands Accountants N.V. aan te wijzen als accountant voor de controle van de jaarrekeningen 2023, 2024, 2025 en 2026, met optionele verlenging van maximaal 4 jaar.

Managementletter 2025

In de Managementletter (ML) 2025 geeft de accountant de uitkomsten van zijn interimcontrole weer. De interimcontrole is in de eerste plaats gericht op de beheersorganisatie. Daarom is de managementletter gericht aan het college van burgemeester en wethouders en aan het management. Zij worden hierdoor in de gelegenheid gesteld om waar nodig bij te sturen op de beheersorganisatie, zodat de kans op fouten in de jaarrekening zo klein mogelijk is.

RSM hanteert een prioritering van laag tot hoog bij de bevindingen. Deze informatie is bedoeld voor de directie en het college. De ML is besproken met de accountantscommissie op 24 november 2025.

Rapport van bevindingen en controleverklaringen

In het rapport van bevindingen geeft de accountant de uitkomsten van de controle van de jaarrekening weer. Hij vermeldt dat de in de programmarekening 2025 opgenomen balans en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave laten zien van de financiële positie en het resultaat van de gemeente Echt-Susteren. En ook dat het jaarverslag 2025 en de jaarrekening 2025 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording zijn ingericht.

4.2.3 Uitgevoerde onderzoeken

Op basis van artikel 213a Gemeentewet en de daaruit voortvloeiende Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 9 november 2023 moet het college periodiek onderzoek doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. Deze onderzoeken zijn in 2025 intern, in samenwerking met of gecoördineerd door de adviseurs Planning & Control of door derden uitgevoerd.

In 2025 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd die naar hun aard en/of inhoud gelabeld kunnen worden als onderzoeken vanwege artikel 213a Gemeentewet en de Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren, en dus (direct of indirect) gericht waren op de doelmatigheid en/of doeltreffendheid. De belangrijkste daarvan worden hierna kort toegelicht.

Onderzoeksresultaten BTW-labelling en mengpercentage

In 2025 is een fiscaal onderzoek opgestart. Het gaat om onderzoek naar het mengpercentage BTW 2024. De onderzoeken zijn afgerond en de rapporten zijn ingediend bij de belastingdienst. De belastingdienst heeft de rapporten zonder opmerkingen vastgesteld. De BTW-labelling is uitgevoerd door de fiscalist die ook het onderzoek doet naar het Taks Control Framework, omdat in hun onderzoek ook naar de BTW-labelling wordt gekeken.

Vennootschapsbelasting

In 2025 heeft de voorlopige aangifte plaatsgevonden van de vennootschapsbelasting over 2023. De aangifte over 2024 wordt naar verwachting medio 2026 afgerond. De aangiftes worden verzorgd door een externe fiscalist. Definitieve vaststelling van de aangiftes kan nog een paar jaar duren.

Tax Control Framework

In 2024 heeft een fiscale nulmeting plaatsgevonden naar aanleiding van onder meer de fiscale ontwikkelingen op het gebied van horizontaal toezicht. De bestaande convenanten zijn door de Belastingdienst landelijk opgezegd in 2022 en 2023 waarna in afstemming met de Belastingdienst nieuwe convenanten doorontwikkeling horizontaal toezicht worden gesloten. Hiervoor moet de organisatie aantoonbaar fiscaal in control zijn. In het overleg met de Belastingdienst d.d. 23 mei 2024 heeft de Belastingdienst haar verwachtingen in relatie tot het Tax Control Framework (de fiscale beheersing) uitgesproken. Afgesproken is om de Belastingdienst mee te nemen in de fiscale ontwikkelingen bij de gemeenten en SC MER.

In het 1^e en 2^e kwartaal 2024 heeft het SC MER samen met de gemeenten en een extern fiscaal adviesbureau een fiscale nulmeting uitgevoerd. Daarmee is de fiscale positie van het SC MER en de gemeenten procesmatig in kaart gebracht. Het in kaart brengen van de fiscale processen en werkwijzen is uitgevoerd middels het opstellen van een fiscale risicomatrix. Op basis hiervan zijn de in de praktijk meest relevante fiscale onderwerpen beoordeeld en is inzichtelijk gemaakt in hoeverre het SC MER en gemeenten (reeds) 'in control' zijn. Ook is in kaart gebracht waar nog risico's worden gelopen en optimalisaties mogelijk zijn. Met 'in control' wordt bedoeld dat de organisaties in voldoende mate de fiscale processen vastleggen, uitvoeren en controleren. Op deze manier wordt de kans op materiële fouten in de administratie en/of aangiften geminimaliseerd. De nulmeting is uitgevoerd voor de loonheffingen, btw/bcf en vennootschapsbelasting. In 2025 is het proces om te komen tot horizontaal toezicht voortgezet. Hiertoe zijn binnen de gemeentelijke organisatie werkgroepen gevormd die samen met de externe fiscalist fasegewijs de processen doornemen. De resultaten hiervan worden periodiek besproken met de belastingdienst. Naar verwachting zal het onderzoek ook nog geheel 2026 in beslag nemen.

Onderzoek bemensing KCC

In 2025 is een extern onderzoek gedaan naar de formatie binnen het KCC. Daaruit bleek dat de vaste formatie een te kleine omvang had om te voldoen aan de wettelijke functiescheidingen. Om toch aan de normen te kunnen voldoen, werd eerder veel gewerkt met ingehuurd medewerkers. Op basis van het onderzoek zijn deze inzet en uren via de 2^e bestuursrapportage 2025 structureel opgenomen in de formatie. Daarnaast is een opleidingsplan opgesteld dat aansluit bij het diplomastelsel van de NVVB (Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken) en is gestart met het verbeteren van de werkprocessen.

Integriteitstraject

De gemeente Echt-Susteren hecht groot belang aan een eerlijke, betrouwbare en transparante organisatie. Om de gedragscodes te actualiseren, is in 2025 een integriteitstraject uitgevoerd. Dit heeft geleid tot de vaststelling van drie nieuwe gedragscodes: voor de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie, inclusief de griffie.

Als onderdeel van dit traject is in 2025 een digitale integriteitsmeting uitgevoerd onder raadsleden, collegeleden en ambtelijke medewerkers. Via een online vragenlijst met herkenbare praktijksituaties is inzicht verkregen in de beleving van integriteit binnen de organisatie en zijn aandachtspunten in beeld gebracht. De resultaten zijn vervolgens besproken in workshops en hebben bijgedragen aan bewustwording en het gesprek over professioneel en integer handelen.

Op basis van deze resultaten zijn de nieuwe gedragscodes opgesteld en vastgesteld. De gedragscode voor de ambtelijke organisatie is een interne regeling die medewerkers ondersteunt bij het maken van integere afwegingen en hen aanspreekbaar maakt op hun handelen. Ambtenaren leggen bij indiensttreding de ambtseed of -belofte af. Overige medewerkers ondertekenen een integriteitsverklaring. Hiermee gelden de gedragscodes voor iedereen die onder verantwoordelijkheid van de gemeente Echt-Susteren werkzaamheden verricht.

Procesmanagement

Procesmanagement richt zich op het helder vastleggen en actueel houden van onze werkprocessen. Door processen eenduidig te beschrijven in een procesmanagementtool wordt kennis geborgd en kunnen nieuwe collega's zich sneller inwerken. Het vastleggen vormt de basis voor het herkennen van knelpunten en het doorvoeren van verbeteringen. Het onderzoeken en in kaart brengen is een doorlopend proces. Zo ook in 2025.

Lean ondersteunt deze aanpak. Medewerkers volgen White, Green en in sommige gevallen Black Belt-opleidingen om processen beter te begrijpen en verbeteringen gestructureerd uit te voeren en te borgen. Zo wordt continu gewerkt aan een organisatie die waardevol is voor inwoners en bedrijven, én prettig werkt voor medewerkers.

Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy)

De term Gegevensveiligheid is de verzamelnaam voor informatiebeveiliging en privacy. Bij beide onderwerpen moeten de MER-organisaties minimaal voldoen aan wettelijke verplichtingen. Het gaat hier met name om de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid), de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en de Wpg (Wet politiegegevens). De gemeente heeft hierbij een zorgplicht naar burgers, ondernemers en medewerkers. In onze aanpak staat risicobeheersing centraal en niet het uitsluiten van ieder laatste risico. Vanuit informatiebeveiliging kijken we vooral naar organisatie- of bestuurlijke risico's, terwijl het bij privacy vooral gaat om het beheersen van risico's voor burgers en medewerkers.

De regie op gegevensveiligheid en de invulling van de gegevensveiligheid adviesrollen zijn belegd bij SC MER. Vanuit SC MER worden uitvoeringsprojecten op gebied van gegevensveiligheid geïnitieerd en uitgevoerd, die zijn gericht op bewustwording van medewerkers, verbetering van organisatorische maatregelen in de processen van de organisatie en de doorontwikkeling van de technische maatregelen in de ICT-omgeving. Aan de hand van kwartaalrapportages houden management, directie en bestuur vinger aan de pols bij de voortgang van gegevensveiligheid projecten en activiteiten.

In 2025 is het bewustwordingsprogramma voortgezet en zijn voorbereidingen getroffen voor nieuwe verplichtingen en aandachtsgebieden vanuit de EU Verordening Kunstmatige Intelligentie en de komst van NIS2/de Cyberbeveiligingswet in 2025. De samenwerking tussen de vier MER-organisaties op het gebied van gegevensveiligheid is sterk toegenomen, waardoor het plan van aanpak voor de komende 3 jaar volledig integraal in de MER-samenwerking is opgezet. Op technisch gebied hebben we door AI gedreven detectie en monitoringsystemen in gebruik genomen om onze weerbaarheid tegen cyberaanvallen te vergroten.

In 2025 hebben zich beveiligingsincidenten en datalekken voorgedaan, waaronder gerichte cyberaanvallen op de gemeente, maar de impact hiervan is zeer beperkt geweest door technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen. Er zijn verder twee opvallende trends zichtbaar: we hebben een grote toename gezien van pogingen tot CEO-fraude (een aanvaller doet zich voor als gemeentesecretaris of bestuurder om zodoende bij ambtenaren gevoelige informatie of een spoedbetaling te verkrijgen) en Business Email Compromise aanvallen (een partnerorganisatie is gehackt en van daaruit worden kwaadaardige bestanden verstuurd naar onze medewerkers). We hebben dit jaar veel aandacht besteed aan het herkennen van deze aanvallen, waardoor deze geen impact hebben gehad.

ENSIA

De gemeente heeft verantwoording afgelegd over informatiebeveiliging door ENSIA. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Dit is een verplichte audit- en verantwoordingssystematiek die moet worden gevolgd voor het horizontaal toezicht (van de raad op het college) en het verticaal toezicht (van het Rijk en landelijke toezichthouders). Het college verklaart

in control te zijn. Een onafhankelijke audit over deze verklaring laat zien dat die verklaring juist is. Uit de evaluatie over 2025 komt naar voren dat de restructisico's acceptabel zijn. Verbeterpunten bestaan met name op het gebied van het naleven en borgen van kwaliteitseisen. Dit is ook gerapporteerd aan de betreffende landelijke toezichthouders.

5. Financiële positie

Jaarverslag
2025

5. Financiële positie

Het hoofdstuk financiële positie is geen verplicht hoofdstuk volgens het Besluit verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit hoofdstuk is een samenvatting van de belangrijkste posten uit de jaarrekening.

Inkomsten (x € 1 miljoen)	Rekening 2025
<u>Inkomsten vanuit het Rijk</u>	
Algemene uitkering (incl. deelfondsen)	€ 77,9
Bijstandsuitkeringen	€ 8,5
<u>Lokale heffingen</u>	
Onroerendezaakbelastingen	€ 8,3
Afvalstoffenheffing	€ 4,0
Rioolrechten	€ 4,9
Leges	€ 2,9
Overige heffingen	€ 0,5
<u>Overige inkomsten</u>	
Dividend/rente	€ 1,1
Economische zaken en grondexploitaties	€ 7,8
Overige inkomsten (incl. reserves)	€ 15,2
Totaal	€ 131,1

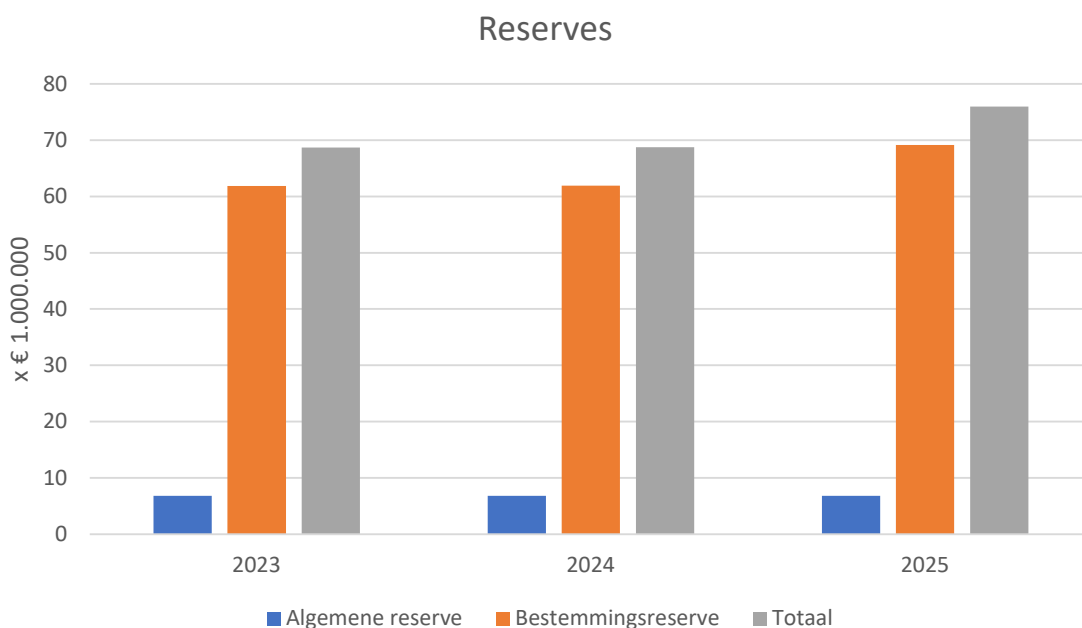
De uitgaven per programma en per inwoner zien er als volgt uit.

Uitgaven (x € 1 miljoen)	Rekening 2025	Per inwoner
Bevolking en Bestuur	€ 10,6	€ 326
Openbare orde en veiligheid	€ 3,4	€ 105
Beheer openbare ruimte	€ 18,6	€ 574
Onderwijs	€ 3,7	€ 115
Cultuur & Sport	€ 6,0	€ 184
Sociaal Domein	€ 67,4	€ 2.080
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 1,8	€ 54
Omgevingsrecht	€ 5,0	€ 154
Economische Zaken en grondexploitaties	€ 9,6	€ 295
Algemene dekkingsmiddelen	€ 9,0	€ 278
Overhead	€ 11,7	€ 361
Totaal	€ 146,6	

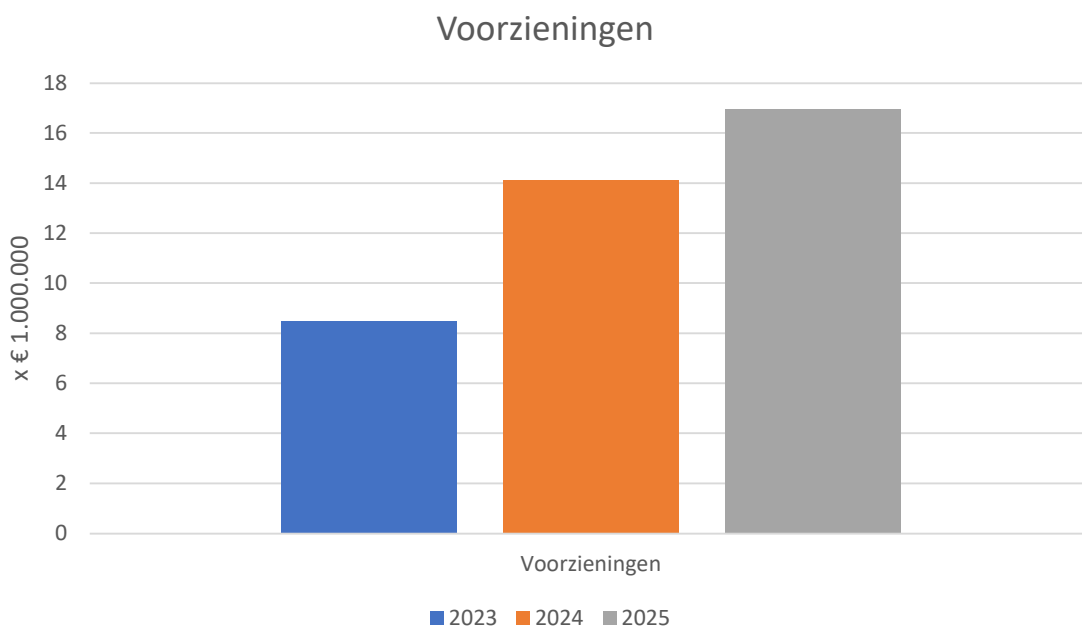
Het totaaloverzicht van baten en lasten van alle programma's staat in onderstaande tabel. Dit is een samenvatting van de jaarrekening 2025.

Jaarrekening 2025	Primitieve begroting	Bijgestelde begroting	Rekening
Lasten	110.176.339	129.496.160	125.306.504
Baten	112.650.594	133.223.089	131.192.699
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-2.474.255	-3.726.929	-5.886.194
Storting reserves	6.841.742	21.934.864	21.277.952
Onttrekking reserves	4.635.178	18.299.322	17.423.467
Mutaties van de reserves	2.206.564	3.635.542	3.854.485
Totaal lasten	117.018.081	151.431.024	146.584.456
Totaal baten	117.285.772	151.522.411	148.616.165
Gerealiseerde resultaat	-267.691	-91.387	-2.031.710

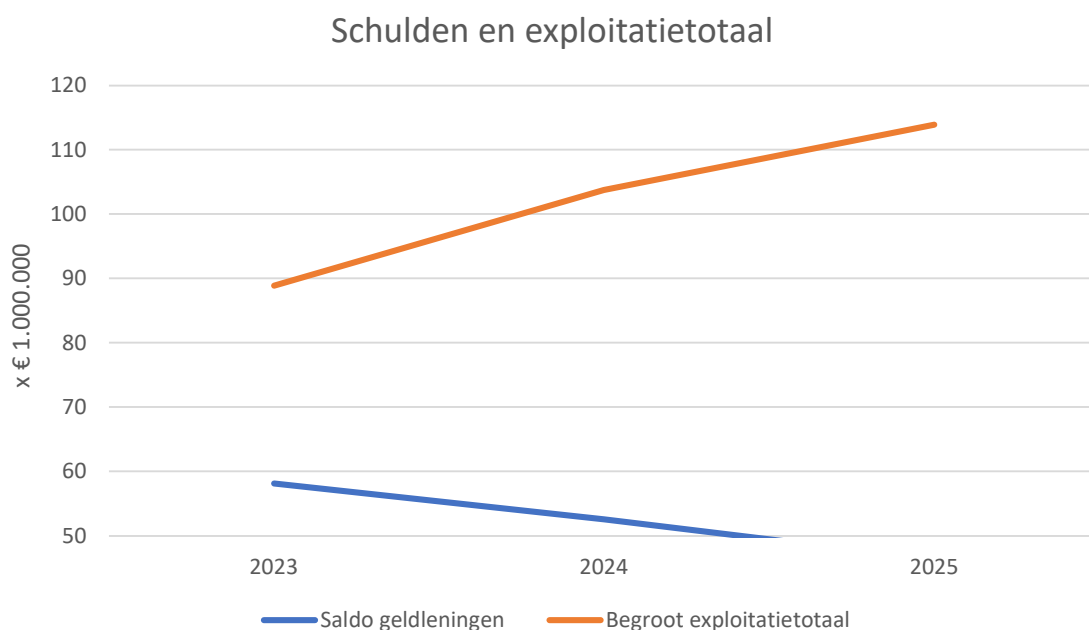
Hieronder een overzicht van de reserves. De reserves van de gemeente zijn ongeveer gelijk gebleven aan vorig jaar.

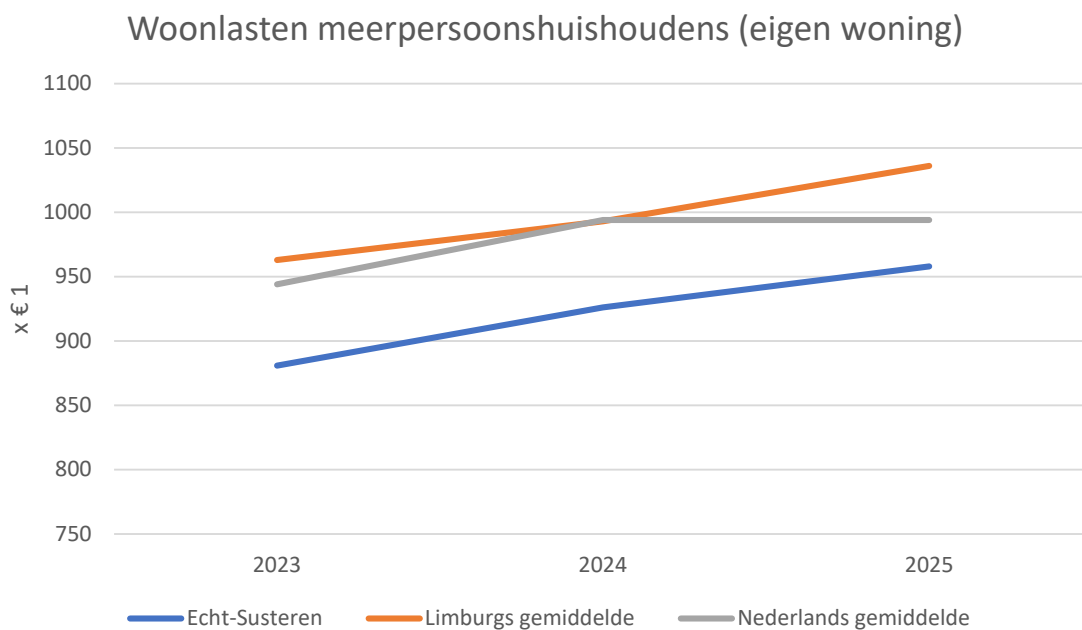
In het volgende overzicht staat het verloop van de voorzieningen. Er zijn voorzieningen voor onder andere afvalverwijdering en -verwerking, riolering, pensioenverplichting wethouders, verlof en diversen soorten onderhoud.

Ondanks dat het begroot exploitatietotaal jaarlijks stijgt, daalt het saldo van de geldleningen.

Hoe doen we het dan als gemeente ten opzichte van andere gemeenten? Onderstaande grafiek geeft aan wat de woonlasten zijn van de gemeente ten opzichte het Limburgse en Nederlandse gemiddelde. Het gaat om de cijfers van een meerpersoonshuishouden met eigen woning (bron: Coelo Atlas). Hieruit blijkt dat de gemeente niet alleen onder het Limburgse gemiddelde zit voor de lokale lastendruk maar nu ook onder het Nederlands gemiddelde.

Op 31 december 2025 stonden 32.394 ingeschreven in onze gemeente. De verdeling per kern is als volgt:

Kern	Aantal inwoners
Susteren	7.132
Dieteren	788
Roosteren	1.515
Echt	7.853
Maria Hoop	1.348
Peij	7.369
Nieuwstadt	3.279
Sint Joost	1.393
Koningsbosch	1.717
	32.394

6. Aanwending post onvoorzien

Jaarverslag
2025

6. Aanwending post onvoorzien

Overzicht post onvoorziene uitgaven 2025	
Primitieve begroting	€ 103.500
1 ^e bestuursrapportage 2025: tweede kamer verkiezingen	- € 75.000
2 ^e bestuursrapportage 2025: Vrijvallen ongebruikt saldo	- € 25.000
Saldo 31 december 2025	€ 28.500

7. Programma's

Jaarverslag
2025

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 1 Bevolking en bestuur

7.1 Bevolking en bestuur

Doelstelling van dit programma:	
- Een optimale dienstverlening aan de inwoner waarbij uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taken die de gemeente uitvoert; - Het betrekken van de inwoner bij het gemeentelijk beleid en beleidsvoornemens; - Het aanbieden van betrouwbare vraag-, gebieds- en zaakgerichte transparante dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten voor de klant; - Een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen om de majeure taken en uitdagingen die in het verschiet liggen, uit te voeren; - Als bestuur een betrouwbare samenwerkingspartner vormen, die afspraken nakomt en helder communiceert, zowel richting inwoners als gemeenteraad; - Hoogste aandacht voor integriteit, zowel in de contacten met inwoners, verenigingen en bedrijven, als richting de eigen organisatie; - Samen met onze maatschappelijke partners werken aan de gemeente die Echt-Susteren wil zijn, namelijk het 'Smalste stukje Nederland', waar het goed wonen, werken en recreëren is.	
Reikwijdte	
Het programma bevolking en bestuur omvat de volgende producten: 1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad) 2. Bestuur (college) 3. Verkiezingen 4. Burgerlijke stand 5. Basisregistratie personen (incl. reisdocumenten niet-ingezetenen) 6. Dienstverlening 7. Positionering gemeente Echt-Susteren via het Smalste Stukje Nederland	
Verbonden partijen	
- Servicecentrum MER - Inkoopcentrum Zuid	
Reserves en voorzieningen	
- Reserve verkiezingen - Reserve pensioenverplichting bestuurders - Voorziening pensioenverplichting bestuurders	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
- Beheerregeling Basisregistratie Personen (BRP) - Beheerregeling waardedocumenten - Informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten - Inspraakverordening 2004 - Privacyreglement BRP - Privacyreglement curatele administratie - Privacyreglement gezag-administratie - Privacyreglement registratie rijbewijzen - Privacyreglement uitsluiting kiesrecht - Privacyreglement verklaringen over gedrag - Rechtspositieregeling voor babs (Buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand) van de gemeente Echt-Susteren - Verordening raadscommissies 2018 - Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Echt-Susteren 2025 - Verordening op de rekenkamer Echt-Susteren 2023 - Verordening op het onderzoeksrecht van de raad Echt-Susteren 2004 - Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2025 - Regeling presidium 2016 - Verordening benoeming, afstemmingsgesprekken en herbenoeming burgemeester gemeente Echt-Susteren 2023 - Protocol actieve informatieplicht	- Reglement burgerlijke stand - Reglement van orde raad Echt-Susteren 2025 - Tarientabel leges 2025 - Uitvoeringshandboek bij het informatiebeveiligingsplan BRP en waarde documenten - Verordening accountantscommissie gemeente Echt-Susteren 2014 - Verordening BRP - Verordening commissie bezwaarschriften 2014 - Verordening elektronische kennisgeving - Verordening fractieondersteuning 2025 - Verordening functioneringsgesprekken burgemeester - Verordening tot toekenning gemeentelijke onderscheidingen - Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Echt-Susteren 2023 - Verordening werkgeverscommissie griffie gemeente Echt-Susteren 2020 - Verordening ambtelijke bijstand gemeente Echt-Susteren 2020 - Beleidsregel ambtelijke bijstand gemeente Echt-Susteren 2020 - Instructie voor de griffier Echt-Susteren 2020 - Financiële verordening gemeente Echt-Susteren 2025

7.1 Bevolking en bestuur

Mandaatbesluit presidium en griffier Echt-Susteren 2025	Gedragscodex raadsleden gemeente Echt-Susteren 2025

1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad)			
	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
De uitgaven voor het functioneren van de gemeenteraad worden in een afzonderlijke begroting ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.	837.144	773.785	856.641
Totaal	837.144	773.785	856.641

2. Bestuur (college)	Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat wilden we bereiken?	
Cittaslow 	
- Doel- en resultaatgericht beleid voeren op basis van transparantie en de nieuwe strategische kaders (missie, visie en kernwaarden) - In- en externe bewustwording van de Cittaslow-filosofie - Sterke internationale samenwerkingen (met aandacht voor positionering van Nieuwstadt)	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Gemeenteraad actief geïnformeerd via raadsinformatiebrieven, raadsconferenties en andersoortige raadsinformatiebijeenkomsten en schriftelijke vragen (art. 33) tijdig beantwoord. - Participatietechnieken toegepast zoals het betrekken van verschillende platformen (onder meer klankbordgroepen, dorpsraden, ondernemersverenigingen en waar mogelijk inwoners) bij besluitvorming. - Een zo groot mogelijke groep inwoners, bedrijven en bezoekers bereikt op toegankelijke wijze door: - De inzet van zowel offline als online communicatiekanalen en dit te optimaliseren; - Communicatie-uitingen en communicatiemiddelen zo veel mogelijk af te stemmen op de uiteenlopende doelgroepen (denk aan video's, het gericht inzetten van advertenties via social media en het gebruik van illustraties en animaties voor het vereenvoudigen van boodschappen); - Te communiceren via online platformen die voldoen aan de verplichte toegankelijkheidseisen; - Het actief monitoren van de social-media-kanalen (actieve webcare) om de interactie met inwoners te vergroten. - In het belang van toeristen, inwoners en ondernemers is verder gewerkt aan overkoepelende strategische kaders met een missie, visie en bijpassende kernwaarden VITA (verbinding, identiteit, toekomstbestendigheid en ambitie). Deze zijn gebaseerd op het gedachtegoed van Cittaslow en ondersteunt bij het maken van strategische keuzes om zo inwoners, ondernemers en bezoekers beter en consistenten van dienst te zijn. - Meer en efficiënter gebruik gemaakt van marketingtools. - Ook intern gericht: activiteiten ondernomen ter verdere versterking van de collegiale samenwerking binnen het bestuur.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow Draagvlak voor Cittaslow - De gemeente heeft zich, als voorzitter van Cittaslow Nederland, actief ingezet voor het verder revitaliseren van het Nederlandse Cittaslow-netwerk. De relatief nieuwe vergaderstructuur is in 2025 met succes voortgezet. Mede vanwege het voorzitterschap – en daarmee wereldwijde vicevoorzitterschap – heeft een bestuurlijke en ambtelijke delegatie van de gemeente internationale bestuurlijke bijeenkomsten en vergaderingen bijgewoond en daarbij onze gemeente ge(re)presenteerd. - De gemeente heeft zich ingezet om de banden met de buurgemeenten (verder) te versterken en deze samenwerking zichtbaar te maken. Het project 'Grenzeloos Verwonderen' is in 2025 opgeleverd. In het kader van deze samenwerking heeft in mei in de betreffende drie gemeenten een grote meerdaagse internationale bijeenkomst plaatsgevonden van en voor de Cittaslow-netwerken in de Benelux en Duitsland. Het zwaartepunt van deze bijeenkomst lag in ons Smalste Stukje Nederland. - Intern is VITA, de kernwaarden van de gemeente die gebaseerd zijn op de Cittaslow-filosofie, verder vormgegeven. Daardoor is het draagvlak voor het gedachtegoed van Cittaslow blijven groeien. VITA (en daarmee Cittaslow) hebben een steeds prominenter plek binnen de organisatie gekregen – ook als thema van medewerkersbijeenkomsten – en de beleidsvoering, en wordt ongemerkt toegepast binnen uitingen van Het Smalste Stukje Nederland. Ook extern is VITA verder voor het voetlicht gebracht, binnen het bestaande netwerk maar ook bij andere binnen- en buitenlandse overheden of gemeenten die interesse hebben in het Cittaslow-lidmaatschap. - De voorbereidingen voor de heraudit van onze gemeente als Cittaslow-lid hebben met vereende ambtelijke krachten plaatsgevonden. Daarbij is geconstateerd dat Cittaslow – soms wellicht al onbewust – stevig in diverse geledingen van onze organisatie is verankerd. De heraudit zelf vindt in januari 2026 plaats. Internationale organisaties en samenwerking - De samenwerking binnen en deelname aan (het jaarlijkse treffen van) de Arbeitsgemeinschaft "Neustadt in Europa" (samenkomst van alle 36 "Nieuwsteden" van Europa) is gecontinueerd. Zo heeft een delegatie van de gemeente het Neustadt-Treffen in Neustadt-Glewe in september bijgewoond. - Het grootse Neustadt-Treffen vindt van 18 t/m 20 juni 2027 plaats in Echt-Susteren – in "Nieuwstadt in den Niederlanden". Hiervoor zijn al diverse voorbereidingen getroffen en vele zaken vastgelegd. - Ondernemers hebben wederom met steun en facilitering van de gemeente met een aantal lokale streekproducten (zoals worst, kaas, bieren en stroop) deelgenomen aan het Neustadt-Treffen in september en aan de Kunigundenmarkt, een adventsmarkt in onze partnerstad Neustadt an der Weinstraße. De gemeente heeft hen daarbij voorzien van promotiemateriaal van Het Smalste Stukje Nederland. - Veelvuldig is er contact geweest met de partnerstad, op bestuurlijk en ambtelijk vlak. Verdere stappen voor een verdieping van deze al sterke stedenband zijn gezet. Een fysieke samenkomst heeft in 2025 niet plaatsgevonden.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

3. Dienstverlening		Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat wilden we bereiken?		
Cittaslow 		
Een toekomstbestendige dienstverlenende organisatie die: • De klantvraag centraal stelt, haar inwoners kent, weet wat zij willen en waar hun behoeften liggen en hier haar dienstverlening op afstemt. • Gastvrij is. • Medewerkers in dienst heeft die dienstverlenings-DNA hebben. • Kwaliteitsnormen opstelt, periodiek checkt en bijstuurt. • Klantkanalen steeds verder doorontwikkeld. • Actueel is op het gebied van wet- en regelgeving en voldoet aan de wettelijk gestelde toegankelijkheidseisen. • Haar processen en systemen op orde heeft (op basis van LEAN-methodiek), waardoor deze ondersteunend zijn aan het bieden van passende dienstverlening. • Zoveel mogelijk inwoners, bedrijven en bezoekers bereikt.		
Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd?
• Vervolgstappen vanuit de 0-meting hebben geresulteerd in optimalisering van de categorieën in Fixi en het optimaliseren van het proces rondom het registreren van e-mails in het zaakstelsel. • Een aantal mogelijkheden voor burgerparticipatie zijn in een eerste verkenning in kaart gebracht, met aandacht voor interne uniformering en afstemming, zodat inwoners niet onnodig overvraagd worden. • Medewerkers zijn gestimuleerd hun inzichten op het gebied van dienstverlening te vergroten door bijvoorbeeld bedrijfsbezoeken, 'Kijkjes in de Keuken' en vaardigheidstrainingen. • In het kader van gastvrijheid zijn Medewerkers Eerste Klantcontact getraind in het helder communiceren met onze inwoners (receptie en Telefoonie). • Daarnaast is de training Heldere Taal verplicht gesteld voor (nieuwe) medewerkers. • Door trainingen en het wijzigen van de inrichting van de telefoonieapp is de telefonische bereikbaarheid doorontwikkeld. • Medewerkers zijn getraind in de LEAN-methodiek en processen zijn in kaart gebracht. • LEAN-strategie is op managementniveau uitgerold. • Chatbot Joost is geïmplementeerd op de website. • Een nieuwe afsprakenmodule is geïmplementeerd om afspraken maken voor de inwoner te vereenvoudigen. • Naar aanleiding van het mediaonderzoek is de digitale nieuwsbrief van de gemeente Echt-Susteren gelanceerd. • Voor de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Wet digitale overheid is de huidige situatie in kaart gebracht en zijn de benodigde aanpassingen grotendeels gerealiseerd.		Juni
		December
		Continu
		Mei
		Oktober
		Continu
		Februari
		Februari
		Februari
		Februari
		December
Cittaslow 		
Gebruik van ICT in de ontwikkeling van interactieve diensten voor de inwoners en de toeristen		
• Klantkanalen (waaronder website, reguliere e-formulieren en eDiensten gericht op Burgerzaken) en het klantcontactstelsel zijn doorontwikkeld. Daarnaast gestart met de ontwikkeling van een gemeente-app.		Continu

7.1 Bevolking en bestuur

4. Burgerlijke stand	
Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat wilden we bereiken?	
Een optimale dienstverlening van de burgerlijke stand.	
Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Kwalitatief goede en tijdige dienstverlening van de burgerlijke stand. - Gestart met het digitaliseren van het archief van de burgerlijke stand. - Deelgenomen aan congressen en bijscholing op het gebied van burgerzaken. - De eDiensten voor burgers en uitvaartondernemers worden veelvuldig gebruikt. Dit zorgt voor minder foutgevoeligheid en hogere kwaliteit.	Continu

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)	
Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat wilden we bereiken?	
Optimaal beheer van de gegevens in de BRP (Basisregistratie personen).	
Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Zorggedragen voor een juiste inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie personen volgens de daarvoor bepalende regelgeving. - Inrichting van diverse beveiligingsmaatregelen en de overige aspecten van het aanvraag- en uitgifteproces reisdocumenten volgens de daarvoor bepalende regelgeving. - Deelname aan het lokaal overleg, flexteam en de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Inzet toezichthouders binnen het team is gewaarborgd. - Met een goed resultaat afgeronde zelfevaluatie volgens de Wet basisregistratie personen en de zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten. - Inzet van Facematch-apparatuur aan de balies bemoeilijkt identiteitsfraude. Vaardigheidstraining van identiteit- en identiteitsdocumenten draagt hier ook aan bij.	Continu

6. Verkiezingen	
Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat wilden we bereiken?	
- Goed georganiseerde verkiezingen met voldoende bemensing (ambtenaren en burgerleden). - Politieke participatie van inwoners. - Minstens één stembureau in elke kern conform de wettelijk gestelde toegankelijkheidseisen.	
Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Organisatie verkiezing voor de Tweede Kamerverkiezingen op 29 oktober 2025. - Gekozen voor centrale stemopneming (CSO). - Geteld volgens een gestandaardiseerde telmethode (VOX) op basis van een stapsgewijze aanpak. - Inzet eigen ambtenaren, collega's van het Servicecentrum MER en burgerleden op de stembureaus. - In elke kern minstens één toegankelijk stembureau aanwezig.	Oktober

7.1 Bevolking en bestuur

7. Gemeentelijke positionering via Het Smalste Stukje Nederland	
	Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat wilden we bereiken?	
- Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL) positioneren als aantrekkelijke uitvalsbasis om te wonen, werken en recreëren voor de regio Midden-Limburg en de Belgische en Duitse grensstreek. - Professionele en consistente uitstraling van het merk HSSNL. - Innoveren met HSSNL om onderscheidend vermogen te behouden.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Geïnvesteed in promotie en naamsbekendheid van het merk HSSNL en gekoppeld aan positieve associaties via een nieuwe promotievideo en het ondersteunen van evenementen in de digitale en fysieke ruimte. - Geïnvesteed in toegankelijke en informatieve platformen om de bezienswaardigheden, producten en evenementen van HSSNL te kunnen beleven (zowel digitaal als fysiek via de Domijnen/VVV Echt). - Aansluiting gevonden bij nieuwe branding trajecten zoals 'Echt is écht'. - HSSNL inhoudelijk versterkt op basis van 3 pijlers: wonen, werken en recreëren en het aantrekken van deze drie klantgroepen via een nieuwe marketing-en branding aanpak die verder wordt uitgewerkt in 2026.	Continu

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	8.718.044	9.597.787	10.559.994
Baten	952.083	951.954	1.021.635
Saldo van baten en lasten	7.765.961	8.645.833	9.538.360
Storting reserves	16.000	0	0
Onttrekking reserves	14.000	18.842	18.842
Mutatie van de reserves	2.000	-18.842	-18.842
Geraamde resultaat	7.767.961	8.626.991	9.519.518

Programma 2

Openbare orde en veiligheid

7.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling van dit programma:	
Een veilige leefomgeving voor de inwoner. Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 met bijbehorend uitvoeringsplan is vastgesteld. In de periode 2023-2026 wordt uitvoering gegeven aan de going concern taken en de volgende speerpunten: • Casuïstiek Zorg en Veiligheid • Ondernijning • Digitale Veiligheid	
Reikwijdte	
Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de volgende producten: 1. Bijzondere wetten 2. Integraal veiligheidsbeleid 3. Rampenbestrijding	
Verbonden partijen	
• Veiligheidsregio Limburg-Noord • Antidiscriminatievoorziening Limburg • Bureau Halt	
Reserves en voorzieningen	
Geen	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
• Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) • Beleidsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord • Beleidsplan Politie-eenheid Limburg • Beleidsregel aanpak overlast • BIBOB-beleid • Coffeeshopbeleid • Convenant geïntegreerde aanpak georganiseerde misdaad • Damoclesbeleid (bestuurlijke aanpak overtreding Opiumwet) • Rampenbestrijdingsplan hoogwater Maas • Regionaal Crisisplan	• Dekkingsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord • Evenementenbeleid • Horecaconvenant • Integraal veiligheidsbeleid • Jaarplan Veiligheidshuis • Jaarplan buurtbemiddeling • Opleidings- en oefenactiviteitenplan • Procesbeschrijving Tijdelijk Huisverbod • Prostitutiebeleid • Repressief brandweerorganisatieplan • Uitvoeringsplan Burgernet

1. Bijzondere wetten	Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat wilden we bereiken?	
• Een veilige omgeving zonder overlast en gevaar voor de omgeving. Geen illegale praktijken en het beperken van risico's. • Bestuurlijke aanpak van overtredingen van de Opiumwet (naast de strafrechtelijke aanpak).	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Inzetten van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob). Naar aanleiding van het in 2024 aangescherpte Bibob-beleid zijn aanzienlijk meer vergunningaanvragen getoetst op basis van de wet Bibob. • In 2016 is het Damoclesbeleid Echt-Susteren aangescherpt. Bij overtredingen van de Opiumwet wordt niet meer gewaarschuwd maar wordt bij zowel woningen als lokalen direct gesloten. Deze bestuursrechtelijke maatregelen zijn bij alle overtredingen van de Opiumwet uitgevoerd.	Continu

7.2 Openbare orde en veiligheid

2. Integraal veiligheidsbeleid	
Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat wilden we bereiken?	
• Verbeteren aanpak casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. • Aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit • Vergroten weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie, burgers en bedrijven tegen grootschalige stroomuitval en cybercriminaliteit. • Een veilige omgeving door het verminderen van overlast en tegengaan van criminaliteit.	
Cittaslow 	
• Betrokkenheid inwoners bij een leefbare en veilige woonomgeving.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Persoonsgerichte aanpak via het Veiligheidshuis en het Vangnetoverleg. • Interventies door de inzet van de Wet verplichte GGZ en de Wet tijdelijk huisverbod. • Consequente afstemming, zowel bestuurlijk als ambtelijk, tussen zorg en veiligheid over beleid en casuïstiek. • Verstevigen van de aanpak door handhavingsacties door het Flexteam en het ACT!. • Bibob-screening van exploitatie-, alcoholwet-, omgevingsvergunningen en vastgoedtransacties. • Behandelen van casussen in het Lokaal Overleg over de bestuurlijke aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. • Vergroten bewustwording ambtenaren/bestuurders, ondernemers en bewoners over mogelijke bedreigingen en het signaleren van ondermijning en cybercriminaliteit. • Thematische aanpak van ondermijning met bijzondere aandacht voor risico's van jonge aanwas. • Intensivering preventievoorlichting, inclusief meldings- en aangiftebereidheid. • Ingezet op risicobewustzijn en 'veilig gedrag' medewerkers door trainingen en bewustzijnstrajecten. • De preventie- en respons aanpak online aangejaagde ordeverstoring is verder ontwikkeld. • Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. • Preventieactiviteiten om woninginbraken tegen te gaan. • Inzet buurtpreventieteams. • Inzet Burgernet. • Toezicht openbare ruimte is verbeterd (structurele borging informatie-uitwisseling BOA's en politie). • Buurtbemiddeling. • JOES (Jongerenoverleg Echt-Susteren): door dit zes-wekelijks overleg wordt de aanpak van jongerenoverlast tegengegaan. Hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen zijn aangepakt. • Het Keurmerk Veilig Ondernemen De Berk is voortgezet. • Toezicht gehouden op naleven van exploitatie-, Drank- en Horeca-, en evenementenvergunningen. • Aanpak polarisatie en radicalisering door preventie, samenwerking en integrale interventies bij concrete casussen.	Continu
Cittaslow 	
• Ondersteunen, stimuleren en (op maat) faciliteren van de buurtpreventie-teams.	Continu

3. Rampenbestrijding	
Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat wilden we bereiken?	
• Preparatie op crises. • Een volledig opgeleide en beoefende rampbestrijdingsorganisatie.	

7.2 Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Naast de blijvende verbetering van de crisisorganisatie was er specifieke aandacht voor preparatie op hoogwater, droogte, digitale ontwrichting en stroomuitval. De eerste acties zijn ondernomen met onze bewoners en ondernemers te kunnen blijven communiceren tijdens grootschalige stroomuitval. Verder zijn er initiatieven genomen om onze bedrijfscontinuïteit te verbeteren en onze inwoners weerbaar te maken ten tijde van o.a. grootschalige stroomuitval en cyberaanvallen. In 2026 wordt dit verder uitgewerkt en worden inwoners aan de hand van bijeenkomsten betrokken. - Uitvoeren van het opleiding- en oefenplan. Alle sleutelfiguren hebben geoefend en indien noodzakelijke een opleiding gevolgd.	Continu

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Wettelijke indicatoren					
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren van 12-17 jaar	Bureau Halt	9	<7	9
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,1	<0,5	0,8
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3	<4	3,4
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,9	<2	1
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3	<4	2,5
Eigen indicatoren					
Bibob-toetsen	Percentage naar aanleiding van beleidsuitgangspunten. O.a. afhankelijk van aangevraagde (risico)vergunningen.	Eigen bron	100% (24 toetsen)	100%	100% (36 toetsen)
Opiumwet	Percentage bestuursrechtelijke maatregelen uitgevoerd n.a.v. overtredingen O.a. afhankelijk van de door de politie geconstateerde overtredingen.	Eigen bron/politie	100% (27 maatregelen)	100%	100% (15 maatregelen)
Vermogens-criminaliteit	Aantal veelvoorkomende	Politie	178	≤ 150	138
Sociale overlast	Totaal incidenten	Politie	379	≤ 400	397
Rapportcijfer veiligheid	Veiligheid van de buurt	Veiligheids-monitor 2021-2022')		7,5	
Crisisbeheersing bevolkingszorg	Aantal oefeningen	Eigen bron	2	1	1
Crisisbeheersing sleutelfiguren	Aantal oefeningen	Eigen bron	15	10	12
Bevolkingszorg	Aantal opleidingen	Eigen bron	15	10	12

7.2 Openbare orde en veiligheid

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	3.282.825	3.424.461	3.413.506
Baten	91.744	86.400	65.740
Saldo van baten en lasten	3.191.081	3.338.061	3.347.766
Mutatie van de reserves	0	0	0
Geraamde resultaat	3.191.081	3.338.061	3.347.766

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 3 Beheer openbare ruimte

7.3 Beheer openbare ruimte

Doelstelling van dit programma:	
• Aanleggen, beheren, onderhouden en reinigen van boven- en ondergronds areaal in de openbare ruimte. • Beheer van gemeentelijke accommodaties. • Optimaliseren van de inzameling en verwerking van afval- en grondstoffen. • Verkeersveilige wegen bij gladheid door winterse omstandigheden.	
Reikwijdte	
Het programma beheer openbare ruimte omvat de volgende producten: 1. Wegen 2. Riolering en waterhuishouding 3. Verkeer 4. Openbaar groen (inclusief begraafplaatsen) 5. Natuur en landschap 6. Openbare verlichting 7. Civieltechnische kunstwerken 8. Gladheidsbestrijding 9. Rioolheffing 10. Afvalverwijdering en -verwerking 11. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht 12. Duurzaamheid	
Verbonden partijen	
• Reinigingsdienst Maasland (RDM) • Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette • Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) • Ons Waardevol Cultuur Landschap (OnsWCL) • Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek (RWM)	
Reserves en voorzieningen	
• Reserve duurzaamheid • Reserve parkeerplaatsen • Reserve toekomstige ontwikkelingen gemeentewerf • Reserve wegen • Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen • Voorziening vervangen bruggen Vloedgraaf • Voorziening wegen • Voorziening riolering • Voorziening afvalverwijdering en –verwerking	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
• Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) • Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014 • Nadere regels begraafplaatsen 2020 • Verordening op de heffing en invordering regelende tarieven wegens dienstverlening aan derden • Nota kostentoerekening 2024 • Openbare verlichting: Beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2027 • Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 Ontwikkelen met kwaliteit • Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen • Handboek Openbare Ruimte (HORES) <u>Huishoudelijk afval</u> • Afvalstoffenverordening Echt-Susteren 2019 • Het uitvoeringsbesluit op de afvalstoffenverordening 2025	<u>Groen:</u> • Bomennota Echt-Susteren 2024-2034 • APV • Nota groenstructuren 2008 • Waardevolle bomenlijst 2008 • Beleid aanpak hondenpoepoverlast 2021-2025 • Nota Regie op Groen 2016 • Groenbeheerplan • IBOR (integraal beheer openbare ruimte) beleidsnotitie openbare ruimte <u>Riolering en Water:</u> • Waterketenplan 2022-2026; • Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2022-2026 • Verordening op de heffing en invordering rioolheffing • Hemelwaterverordening 2024 • Verordening aansluitvoorwaarden riolering 2003

7.3 Beheer openbare ruimte

- Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2025 - Van afval naar grondstof (VANG) - Regionaal uitvoeringsplan <i>Westelijke Mijnstreek</i> van afval naar grondstof 2022-2025 <u>Verkeer:</u> - Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 <u>Wegen:</u> - Wegbeheerplan 2022-2026 - Meerjarig Investeringsplan 2025-2028 - Civieltechnische kunstwerken: Plan civieltechnische kunstwerken 2022-2026	<u>Gladheidsbestrijding:</u> - Gladheidsbestrijdingsplan <u>Gemeentelijke Gebouwen:</u> - Gebouwbeheernota 2024-2032 - Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) 2024-2032 <u>Duurzaamheid:</u> - Energievisie en uitvoeringsprogramma 2022-2026 - Transitievisie Warmte en Uitvoeringsprogramma 2022-2030 - Beleidskader zonneparken en windparken gemeente Echt-Susteren - Beleidskader laadinfrastructuur 2021-2030
--	---

1. Wegen

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. K.A.P. Leurs

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Goede kwaliteit van de openbare wegen.
- Maximale oprekking levensduur van verharding tegen minimale kosten.
- Waarborg veilig gebruik van de wegen.
- Uitbreiding areaal waar nodig.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Wanneer gerealiseerd?

Cittaslow

- Wegen doelmatig beheren en onderhouden enerzijds door een totale herinrichting van woonwijken (wegen, riool, groen en openbare verlichting) en anderzijds door op het juiste moment planmatig, duurzame onderhoudsmaatregelen uit te voeren. Tijdens de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn - wanneer nodig - kleine verkeerstechnische aanpassingen meegenomen. De recreatieve routes die door een knooppuntensysteem zijn ontsloten voor fietsers (inclusief ATB-route), wandelaars, ruiters en menbers zijn op een hoog niveau beheerd en onderhouden.
- Realisatie van verschillende woningbouwplannen leidt tot uitbreiding van het wegennet en daardoor uitbreiding van het areaal.
- Aanpassingen, omvormen en aanleg nieuwe wegen in de openbare ruimte leiden ertoe dat het areaal wordt uitgebreid. Omvormen van bestaande verhardingen leidt weer tot afname van het areaal

Continu

2. Riolering en waterhuishouding

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wethouder drs. P.H.J. Pustjens

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Waterkwaliteit volgens de wettelijke eisen.
- Integrale rioleringszorg en minder overstorten volgens Kader Richtlijn Water (KRW).
- Een betere beheersing van afvalwater door scheiding van waterstromen naar schoon en vuil ter voorkoming van vervuiling en verdroging.
- Verminderen van wateroverlast en verdroging in de leefomgeving.

7.3 Beheer openbare ruimte

- Een betere beheersing van afwatering, met name in het buitengebied, ter voorkoming van wateroverlast en/of schade.
- Een betere beheersing van hemelwaterstromen in de openbare ruimte.

[illegible]

7.3 Beheer openbare ruimte

3. Verkeer		Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wat wilden we bereiken?		
Cittaslow 		
• Toename van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer. • Duidelijke structuur en bijbehorende inrichting van de wegen. • Verhoging van de leefbaarheid. • Optimale verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers. • Optimalisatie in het faciliteren en reguleren van fiets parkeren.		
Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 		
Verkeers- en vervoersbeleid optimaal uitvoeren		
• Aanpak centrumplan Echt (verplaatsen zakpalen; ruimtelijke verdichting centrumgebied). • Aanpak snelheid Maasbrachterweg Echt. • Aanpak snelheid Susterderweg Nieuwstadt/Susteren. • Aanleg parkeerplaatsen Duindoornstraat Echt. • Aanpak parkeren en verkeerssituatie "Op de Slek". • Saneren van overbodige verkeersborden. • Onderhouden en vernieuwen van belijning en markeringen in de kernen. • Monitoren en in kaart brengen van verkeerssituaties. • Proactief plaatsen van openbare laadpalen. • Naar aanleiding van eigen constatering of na meldingen van inwoners zijn verkeersknelpunten onderzocht, gemonitord en waar mogelijk verbeterd. • Samenwerking met (regio)gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat over de doorstroming en bereikbaarheid tijdens calamiteiten, wegwerkzaamheden en evenementen.		Continu Mei April December Juli Continu 2x per jaar Continu 2x per jaar Continu
Langzame verkeersroutes optimaliseren		
• Voorbereiding fietsoversteek N276-Pissumerweg Susteren in samenwerking met de provincie Limburg. • Voorbereiding fietsoversteek N276-Holtumweg Susteren in samenwerking met de provincie Limburg. • Verbeteren verkeersveiligheid schoolomgevingen. • Aanpak verkeersveiligheid tijdelijke schoollocatie Connect College. • Realisatie blauwe zone voor gemeentehuis en realisatie looprouting richting school. • Overleggen met politie en handhaving tijdens het afstemoverleg Verkeer. • Voortzetten van het verkeersveiligheidsconvenant met alle basisscholen en het voortgezet onderwijs. • Aandacht voor de aanpak van illegaal racen binnen de gemeente. • Uitvoeren van overige verkeerseducatie projecten zoals fietsverlichting, BOB-campagne, rij "MONO", smiley's, doortrappen 60+, enz. • De 13 basisscholen hebben een verkeersveiligheidslabel behaald en de gemeente heeft twee keer per jaar structureel overleg met deze scholen. • Structureel overleg met fietsambassadeur.		Continu December Maart 6-wekelijks Continu Continu 2x per jaar 4x per jaar
Fietsenstalling bij overstappunten reguleren		
• Reguleren van het fiets parkeren bij NS-station Echt met handhaving en verwijderen fietswrakken.		2x per jaar

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat wilden we bereiken?	
Cittaslow 	
Herstel/verwezenlijking van een groene ruimte met kwaliteit	
• Kwaliteit- en onderhoud voor het openbaar groen op een basisniveau. • Duurzaam en circulair onderhoud van het openbaar groen. • Een aangenaam leefklimaat voor inwoners en bezoekers. • Beheersen overlast door invasieve exoten. • Verbeteren van biodiversiteit. • Geactualiseerde bomennota met transparant toetsingskader. • Veilig bomenareaal. • Goede en bereikbare voorzieningen in relatie tot het hondenbeleid. • Bestendig beheer van groenvoorzieningen in relatie tot de Wet Natuurbescherming/ Omgevingswet. • Een groene, openbare ruimte met kwaliteit en functie. • Een groene leefomgeving waarin inwoners zich prettig voelen. • Minimale overlast eikenprocessierups. • Rekening houden met een klimaat adaptieve inrichting. • Verbeteren communicatie onderwerpen groen, natuur en landschap. • Optimaal beheer gemeentelijke begraafplaatsadministratie.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 	
• Het planmatig onderhoud aan het openbaar groen is uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit en vastgestelde onderhoudsfrequenties, op basis van diverse groenonderhoudscontracten. Het openbaar groen is gedurende het jaar gemonitord, waarbij binnen de bebouwde kom is getoetst op kwaliteitsniveau B (basis) en buiten de bebouwde kom op kwaliteitsniveau C (laag), overeenkomstig de kwaliteitsmeetlat (KOR) van CROW. Uit deze metingen blijkt dat de kwaliteit van het groenonderhoud gedurende het jaar ruimschoots heeft voldaan aan de gestelde kwaliteitsniveaus. • Er is gestart met uitvoering van groenonderhoud in eigen beheer binnen vooraf vastgestelde locaties (kantons) om op een natuurlijke wijze een kwaliteitsverhoging te behalen. Deze kwaliteit is gemeten en er is ruimschoots voldaan aan de afgesproken beeldkwaliteitsnorm B. • Door een betere plantkeuze (soort dat sneller gesloten is en aanplant met een grotere plantdichtheid) is bij de (her)inrichting en inboet van plantsoenen rekening gehouden met het wettelijk verbod (sinds 2017) op chemische onkruidbestrijding en waardoor het beheer vergemakkelijkt wordt. • Door betere groeiplaatsverbetering, betere plantkeuze en het omvormen van monoculturen naar een gemengde laanbeplanting is er geanticipeerd op de veranderende klimatologische omstandigheden. • NEN-conditiemeting is uitgevoerd in Echt-Noord om de staat van de beplanting en bomen inzichtelijk te maken en meer grip te krijgen op de onderhouds- en vervangingskosten. Deze informatie wordt als input gebruikt voor het nog op te stellen groenbeheerplan in 2026. • Vrijgekomen materialen zoals bladval zijn als bodemverbeteraar toegepast. Binnen de pilot met Wageningen universiteit is bladafval omgezet naar bokashi en beschikbaar gesteld voor agrarisch gebruik (bodemverbetering) door plaatselijke agrariërs. • Er zijn accumachines aangeschaft ten behoeve van het duurzaam en ergonomisch verantwoord uitvoeren van groenonderhoud, met name voor inzet door het gebiedsteam Echt. • Er is een plan van aanpak voor het beheersen en bestrijden van invasieve exoten opgesteld.	Continu Kwartaal 1 Continu Kwartaal 1 Kwartaal 1 Kwartaal 1 en 4 Kwartaal 4

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Bevordering van de biodiversiteit in de gemeentelijke bermen en ruw grasterreinen is verder uitgewerkt en het onderhoudscontract bermen is hierop aangepast. • Plan van aanpak is opgesteld ter bevordering en verbetering biodiversiteit intensieve gazons binnen bebouwde kom. • Aanpassing APV en actualisering bomenlijst is gereed. Vastellen van de bomenlijst en waardevolle boomstructuren inclusief een nieuwe bijdrageregeling is in 2026 voorzien. • Het uitvoeren van een veiligheidsinspectie ofwel VTA (Visual Tree Assessment) is integraal opgenomen in het reguliere boomonderhoudscontract waarbij tijdens iedere snoeironde deze doorlopend is geïnspecteerd. • Het planmatig uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk bomenbestand is volgens planning uitgevoerd. • Conform de Wet natuurbescherming (Wnb) is aan de hand van bestaande natuurwaardenkaarten en vastgestelde gedragscodes invulling gegeven aan deze wettelijke verantwoordelijkheid. • Een aantal hondenuitlaatvoorzieningen zijn aangepast en uitgebreid naar aanleiding van de uitkomsten uit een evaluatie. • De jaarlijkse natuurwerkdag heeft plaatsgevonden in samenwerking met Scoutinggroep Jeanne d'Arc en is uitgevoerd in Park in de Mehre Susteren. • Het bestrijden van de eikenprocessierups is in 2025 door middel van een bestrijdingsronde uitgevoerd. De ervaringen qua overlastmeldingen door inwoners was mede hierdoor zeer beperkt. • De Olmstraat is klimaat adaptief ingericht, onder andere aan de hand van de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. Bij toekomstige inrichtingen is een integraal klimaat adaptieve benadering de standaard norm. • Het programma geveltuinen Echt-Susteren is opgesteld. Geveltuinen dragen bij aan een klimaat adaptieve inrichting. • Communicatie uitingen over onderwerpen groen, natuur en Landschap zijn verbeterd. Dit komt tot uitdrukking op onze website, social media en weekblad. De doorontwikkeling van communicatie is via een integrale aanpak verder uitgewerkt en zal begin 2026 verder vorm krijgen. • De begraafplaatsadministratie is verbeterd en ondergebracht in een SaaS (Software as a Service) omgeving waarbij het gehele interne werkproces en vindbaarheid van gegevens is verbeterd.	Kwartaal 3 Kwartaal 4 Continu Kwartaal 3 Kwartaal 4 Kwartaal 2 Kwartaal 1 Continu Kwartaal 1

5. Natuur en landschap

Portefeuillehouder(s)

Wethouder drs. P.H.J. Pustjens

Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Structuurversterking van het landschap met duidelijk onderscheiden landschapstypen.
- Rode ontwikkelingen (woningbouw, bedrijfsontwikkelingen) en grijze ontwikkelingen (infrastructurele projecten) die landschappelijk goed zijn afgewogen, zijn ingepast in het landschap of groencompensatie heeft elders plaatsgevonden.
- Soortenbescherming (o.a. dassen, amfibieën en vleermuizen).
- Grensoverschrijdende projecten op het gebied van natuur en landschap en recreatief medegebruik.
- Een gevarieerd landschap met karakteristieke kleine landschapselementen.
- Soortenrijke natuur en landschappen.
- Een groene, gezonde woon- en leefomgeving die op een klimaatbestendige en natuurinclusieve wijze is ingericht.

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 	
- In de omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040 worden 6 landschapstypen onderscheiden. Bij planvorming en -beoordeling voor landschappelijke inpassingen van diverse ontwikkelingen in het buitengebied, is rekening gehouden met het landschapstype waarin de ontwikkeling plaatsvindt. Daarnaast heeft de gemeente inrichtings- en beheermaatregelen uitgevoerd om de specifieke kenmerken van de landschapstypen te benadrukken. Zo zijn er rondom Echt en Nieuwstadt nieuwe landschapselementen aangelegd. - De laanstructuren in het buitengebied zijn versterkt ten behoeve van vleermuizen en ter versterking van de landschappelijke kwaliteit. Hierbij is gekozen voor een divers assortiment aan inlandse bomen om monoculturen te verzwakken en de biodiversiteit te bevorderen. - De natuurcompensatieprojecten rondom VDL NedCar zijn in samenspraak met belanghebbenden uitgewerkt en deels gerealiseerd. Voor de realisatie van enkele van deze projecten wordt gebruik gemaakt van de Stichting Natuur- en landschapsontwikkeling Echt-Susteren (NLES). - De gemeente heeft samen met Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) en Natuurmonumenten (NM) nieuwe natuur gerealiseerd in het zogenaamde gebied 'de vlaaipunt' tussen de Susterderweg en de spoorlijn ten zuiden van Susteren. - Op diverse locaties zijn voorzieningen ter bescherming van bedreigde soorten zoals dassen en/of amfibieën gerealiseerd/beheerd en bij nieuwe ontwikkelingen is nadrukkelijk rekening gehouden met de verbindingen voor flora en fauna. Hiervoor zijn de voorzieningen geïnspecteerd en heeft onderhoud of reparatie plaatsgevonden. - In de omgevingsvisie gemeente Echt-Susteren 2040 is de groen-blauwe ladder als onderdeel van het regionaal natuurnetwerk opgenomen. Die prioritaire natuur- en landschapsstructuur voorziet in de verbindingen tussen de Grensmaas, de steilrand/hoogeterras bij Maria Hoop en het Duitse achterland. In het gebied tussen het Haeselaarsbroek en het Slekkerhout is gewerkt aan een landschappelijke verbinding over een gemeentelijk agrarisch perceel. - Met Grenspark MSN en de Veiligheidsregio Limburg Noord wordt samengewerkt in het project natuurbrandmanagement. Dit project, dat zich richt op internationale samenwerking op het gebied van natuurbrandbeheersing, is in 2025 gestart en loopt tot december 2027. - Er is samengewerkt met Rivierpark Maasvallei (grensoverschrijdend) aan ontwikkelingen op het gebied van onder andere natuur en landschap, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. - Met stichting Ons WCL is samengewerkt aan ontwikkelingen op het gebied van natuur en landschap. In 2025 is gewerkt aan het programma landschap van Regiodeal Midden-Limburg en er is gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen stichting Ons WCL en Nationaal Park de Meinweg – Samenwerking Limburgse Maasterrassen. - Een subsidieaanvraag is voorbereid voor het programma landschap van Regiodeal Midden-Limburg. Als onderdeel van deze regiodeal werkt de gemeente onder de naam Bronrijk Pepinusbeek aan een integrale gebiedsontwikkeling in en rondom het stroomgebied van de Pepinusbeek. In dit gebied komen meerdere beleidsopgaven samen, waaronder het stimuleren en faciliteren van toekomstbestendige landbouw, duurzaam agrarisch natuur- en waterbeheer, versterking van groenstructuren, verbetering van recreatieve functies en natuurontwikkeling. - Er is verder gewerkt aan het project Habitatherstel Haeselaarsbroek. In dit project wordt ongeveer 5 hectare natuur hersteld in het Haeselaarsbroek voor de boomkikker en de gewone bronlibel. Met de maatregelen wordt ingestoken op systeemherstel op relatief grote schaal waardoor een robuust en klimaatbestendig gebied met unieke gradiënten ontstaat waarbinnen de doelsoorten zich kunnen uitbreiden. De gemeente Echt-Susteren werkt hierbij samen met Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Bosgroep Zuid-Nederland.	Continu 2025-2027 2025 Continu 2025 2025-2027 Continu 2025-2027 2025-2026

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Voor de exploitatie van de gemeentelijke bos- en natuurterreinen heeft Bosgroep Zuid Nederland in opdracht van de gemeente de rol van beheerder vervuld. Ter voorkoming van verdere bodemverzuring is op actieve bosverjonging ingezet met aanplant van rijkstrooisel soorten en klimaatbestendige soorten zoals hazelaar, ratelpopulier, esdoorn, haagbeuk, boswilg en linde. Op basis van de Beheervisie 2022-2032 wordt het beheer uitgevoerd. Dit betrof met name dunningen, pioniersbestrijding en verjonging. In Haeselaarsbroek en Kranenbroek vond beheer plaats door middel van schapenbegrazing. - Met het oog op de bevordering van de biodiversiteit heeft de gemeente volgens het gestelde in de Kadernota Groen bij renovatie of nieuwe inrichting nadrukkelijk rekening gehouden met het toe te passen beplantingsassortiment en de wijze van inrichten en beheren. - Het Bloemenproject is uitgevoerd. Dit project houdt in dat een zadenmengsel van inheemse kruiden wordt verstrekt aan de inwoners van de gemeente Echt-Susteren om meer foerageergebieden te creëren voor insecten. - Eind 2024 is het uitvoeringsbeleid geveltuinten vastgesteld. Vanaf 2025 kunnen inwoners geveltuinten aanvragen op gemeentelijke grond en tot nu toe zijn ongeveer 50 geveltuinten gerealiseerd. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de biodiversiteit in bebouwd gebied en aan een gezonde groene leefomgeving. - Een samenwerking is opgestart met Stichting Steenbreek, een landelijke kennis- en netwerkorganisatie die ondersteuning biedt bij het duurzaam vergroenen van onze leefomgeving. - Ter bevordering van de biodiversiteit in de gemeentelijke bermen en ruw grasterreinen heeft de gemeente een bermbeheerplan. Op basis van dit plan is bijvoorbeeld minder intensief gemaaid en werd na monitoring het moment van maaien bepaald. Verder werd ook hoger gemaaid waardoor bladrozetten werden gespaard en planten sneller terug groeiden en insecten meer overlevingskansen hadden. - Inwonersinitiatieven voor de inrichting en exploitatie van buurt- en speelplekken in Echt Centrum, Echt Noord en Echt zuid zijn begeleid en gefaciliteerd. De buurt- en speelplekken zijn gericht op het stimuleren van spelen, ontmoeten, bewegen en sporten. - Er is onderzocht hoe de 3-30-300 regel verder uitgewerkt en geïmplementeerd kan worden en er is een beleidsevaluatie van het groenbeleid uitgevoerd. Dit heeft ertoe geleid dat een programma groene en gezonde leefomgeving opgesteld gaat worden.	Continu Maart Continu 2025-2026 2025-2026

6. Openbare verlichting

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. K.A.P. Leurs

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Realiseren en in stand houden van een duurzame en betrouwbare openbare verlichting, die bijdraagt aan een veilige leefomgeving.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow Verminderen uitstraling verlichting in de openbare ruimte - Uitvoering gegeven aan de doelstellingen vastgelegd in het Beleidsplan Openbare Verlichting 2024 tot en met 2027, waardoor een adequaat verlichtingsniveau is ontstaan dat doelmatig en efficiënt beheerd wordt. - Het vervangen van armaturen ouder dan 20 jaar door nieuwe armaturen met LED-lichtbronnen. De ledverlichting wordt waar mogelijk in de nachtelijke uren gedimd waardoor energie wordt bespaard en ook in de nachtelijke uren een gelijkmatig verlichtingsniveau in de straten is.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- De opwaardering van openbare verlichting op plaatsen waar het verlichtingsniveau onvoldoende was. - Uitvoering gegeven aan het beleid ten aanzien van de openbare ruimte, bij duisternis te beschermen, volgens het motto: Licht waar het moet, donker waar het kan. - Terughoudend geweest bij het verlichten van wegen in het buitengebied, in het belang van het dierlijke nachtleven. - Binnen de bebouwde kom plaatsen van openbare verlichting met LED-lichtbronnen die in de nachtelijke uren gedimd worden, vanwege energiebesparing. - De uitrol vanuit het verleden is verder doorgezet. Het vervangingsprogramma Ledverlichting 2020 t/m 2024 is verder uitgerold en afgerond in 2025. 95% van het areaal is uitgevoerd in energiezuinige ledverlichting, de laatste 5% worden in komende twee jaar uitgevoerd.	Kwartaal 1 Continu

7. Civieltechnische kunstwerken	Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. K.A.P. Leurs
<i>Civiele kunstwerken zijn bouwwerken die gemaakt zijn van metselwerk, beton, hout, staal of kunststof. Bijvoorbeeld bruggen.</i>	
Wat wilden we bereiken?	
- Optimale levensduur en onderhoudstoestand van civieltechnische kunstwerken tegen zo laag mogelijke kosten. - Wijziging areaal civieltechnische kunstwerken waar nodig (kunstwerken verdwijnen of worden toegevoegd).	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Volgens het vigerende uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 is op het juiste moment doelmatig en planmatig onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken. - De civieltechnische kunstwerken waar in 2025 onderhoud aan is uitgevoerd, zijn afgestemd met overige civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden van de gemeente, het waterschap, ProRail en provincie Limburg. - Een veilig gebruik van de kunstwerken is zo goed mogelijk gewaarborgd. - In 2025 is onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken: - Kleinschalig onderhoud en schoonmaakwerkzaamheden diverse kunstwerken en duikers. - Kunstwerk de Kamer is vernieuwd binnen het project A2 verbreding.	Continu Kwartaal 3

8. Gladheidsbestrijding	Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat wilden we bereiken?	
Verkeersveilige wegen onder winterse omstandigheden.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Bestrijden van gladheid door RWM volgens het gemeentelijke gladheidsbestrijdingsplan en op basis van vastgestelde prioriteiten. - Jaarlijks vaststellen van het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding en informatieverstrekking aan de inwoners via de gemeentelijke internetpagina, social media en 't Waekblaad. - Vanuit milieuoogpunt en duurzaamheid is niet méér gestrooid dan noodzakelijk.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

9. Rioolheffing	
	Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat wilden we bereiken?	
Volledige dekking van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de inzameling, het transport en het verwerken van afval- en hemelwater.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Het heffen van een directe belasting van de eigenaar van het object via BsGW. - Verzenden van de aanslagen 2025 met als dagtekening februari 2025. - Opleggen van het vastrecht. In januari 2023 is door de raad een Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) vastgesteld voor de jaren 2022-2026. Hierin is opgenomen hoe het tarief zich verder ontwikkelt. In de periode 2023-2026 gaat de rioolheffing met 3,5% per jaar stijgen. De in het GRP genoemde stijging voor de volgende jaren wordt jaarlijks bekeken en via de begroting vastgesteld. Voor 2025 is de heffing met 3.5% verhoogd in overeenstemming met het GRP.	Februari

10. Afvalverwijdering en verwerking	
	Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat wilden we bereiken?	
Cittaslow - Voldoen aan wettelijke taken en gemeentelijk beleid. - Een duurzame en moderne afvalinzameling. - Een duurzaam scheidingsgedrag.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow - Inwoners in de gelegenheid stellen om diverse afvalstromen gescheiden aan te bieden, gericht op recycling en hergebruik zoals gft, papier, glas, textiel, elektronische apparatuur (e-waste), klein chemisch afval (KCA), metaal, PMD, restafval, enzovoort in overeenstemming met de wettelijke taken en het gemeentelijk beleid. - Met behulp van communicatie, educatie, voorlichting en de inzet van afvalcoaches de inwoners helpen met het zo goed mogelijk scheiden van hun huishoudelijk afval. - De diverse afvalinzamelingen onderzoeken en waar mogelijk optimaliseren. - Gestart met het opstellen van een locatieplan voor de aanpassing, vervanging en uitbreiding van de ondergrondse inzamelcontainers. - Nieuw regionaal beleidskader Van Afval Naar Grondstoffen (VANG) voor de periode 2026-2030 opgesteld. - Continuering afvalinzameling als medeaandeelhouder van RWM. - Inwonerenquête dienstverlening is (binnen de vier RWM-gemeenten) gehouden waarbij de te behalen score uit de voor afgestelde doelen (KPI minimaal een 7) ruim werd gehaald met een gemiddelde score van 7,7. - Nieuwe deelnemersovereenkomst met Verpact gesloten voor de verwerking van het ingezamelde PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken). - Samenwerken met en faciliteren van verschillende vrijwilligersorganisaties, zoals de Zappers en de vrijwilligers die betrokken zijn bij de inzameling van oud papier en karton of ambassadeur zijn bij de textielinzameling. Samen met deze vrijwilligers in ingezet op het efficiënter en beter inrichten van de	
	Continu
	April
	September
	Continu Maart
	December
	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
inzameling (via regels en afspraken, met uitbreiding van faciliteiten of betere administratie/registratie). • Samenwerken met andere gemeenten intensiveren in RWM-verband of via Afvalsamenwerking Limburg (ASL). • Transitie ingezet van afvalbeheer naar grondstoffenmanagement d.m.v. het opzetten van een Circulair Ambachts Netwerk. • Onderzoeksrapport opgeleverd over de optimalisatie milieuparken Westelijke Mijnstreek en de vervolgstap gezet om een locatieonderzoek te doen naar twee milieuparken (noordelijk en zuidelijk deel van werkgebied RWM), • Onderzoek gedaan naar een geschikte locatie voor herhuisvesting van RWM (Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek).	Maart Continu

11. Afvalstoffenheffing

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

- Dekking van de kosten in verband met het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Heffen van een directe belasting van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van het perceel waarvoor volgens de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval bestaat. • Het actueel houden van het containerbestand van alle aansluitingen afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten en de daaraan gekoppelde gebruikers en een actuele geredigeerde belastingverordening voeren. • Verlenen van kwijtschelding voor het vaste tarief aan belastingplichtigen met een uiterst laag inkomen en buitengewoon hoge lasten. Automatische kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen (met een bijstandsuitkering of AOW-uitkering) die de laatste drie jaar volledige kwijtschelding hebben ontvangen. Ook is er een vereenvoudigde aanvraagprocedure voor klanten met een bijstandsuitkering (Participatiewet) die niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding.	Februari

12. Duurzaamheid

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen

Wat wilden we bereiken?

- Echt-Susteren energieneutraal in 2050
- Samenwerking in de Regionale Energiestrategie (RES) Noord- en Midden-Limburg.
- Opwek duurzame energie
- Reductie aardgasgebruik in wijken
- Duurzame woningen en gebouwen
- Duurzaam gemeentelijk vastgoed
- Duurzaam maatschappelijk vastgoed (geen gemeentelijk eigendom)
- Duurzame en toekomstbestendige verenigingen.
- Duurzame bedrijven(terreinen)
- Duurzame openbare verlichting
- Aanpak netcongestie
- Grip op de energievoorziening
- Circulariteit, van afval naar grondstof

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
<i>Echt-Susteren energieneutraal in 2040</i> • Uitgangspunt voor het beleid vormt de nieuw op te stellen Energievisie met bijbehorend uitvoeringsprogramma voor de periode 2026-2030. Hiermee wordt toegewerkt naar het uiteindelijke doel: het gereed hebben van plannen voor energieneutraliteit in 2040. Er is gestart met het opstellen van deze visie, waarbij de eerste stap bestaat uit het evalueren van de huidige visie. • Op basis van de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) is (extra) capaciteit voor duurzaamheid beschikbaar gekomen. Hiermee is invulling geven aan het uitvoeringsprogramma 2022-2026 en de evaluatie van de energievisie. • Echt-Susteren Energie is de lokale energiecorporatie van en voor inwoners. Door het stimuleren en realiseren van energiebesparing en het bevorderen van de opwekking van duurzame energie zijn ze een partner voor de gemeente in het bereiken een energieneutraliteit in 2040. • Er is een start gemaakt met een gemeente breed Duurzaamheidsprogramma. Naar verwachting wordt het eerste concept begin 2026 opgeleverd. • Er is een plan van aanpak ontwikkeld voor de aanvullende middelen van de SPUK-energiearmoede welke gemeenten hebben/gaan ontvangen ter ondersteuning van huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening. <i>Regionale samenwerking in Noord- en Midden-Limburg</i> • Met de regio Noord- en Midden-Limburg is samengewerkt aan de uitvoering van de Regionale Energie Strategie 1.0 (opgaven gericht op energiebesparing, duurzame opwekking van elektriciteit, het stap voor stap aardgasvrij worden en energieopslag en transport) Daarnaast is een opvolgend Regionaal Energiebeeld opgesteld en heeft er kennisdeling plaatsgevonden. • Er is gezamenlijk een begin gemaakt met het in kaart brengen van de potentie van Groen Gas. Dit initiatief laat veelbelovende resultaten zien en wordt in 2026 verder uitgewerkt • In samenwerking met 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten is gewerkt aan een gezamenlijke ontzorgingsaanpak voor het isoleren van woningen en het tegengaan van energiearmoede. Door de specifieke uitkering Lokale Aanpak Isolatie kan de gemeente verschillende woningen in de labelklassen D, E, F en G via isolatie ondersteunen in verduurzaming, waarbij extra middelen beschikbaar zijn voor de energiearmoede doelgroep. Het uitvoeringsprogramma hiervoor is gestart. <i>Reductie aardgasgebruik in wijken</i> • In de Transitievisie Warmte (2022) is de ambitie vastgesteld om in 2030 20% minder aardgas te verbruiken ten opzichte van 2021. Deze transitievisie is in 2025 geëvalueerd. Daaruit blijkt dat dit doel al in 2023 is gerealiseerd. Binnen het uitvoeringsprogramma zijn vijf programmalijnen waarvoor diverse activiteiten zijn uitgevoerd gericht op communicatie, bewustwording en ontzorging. Voorbeelden zijn gastlessen, bewustwordingsactiviteiten (zoals de duurzaamheidsmarkt) en het ondersteunen van inwoners via de Gids Duurzaamheid. Uiterlijk eind 2027 dient het nieuwe warmteprogramma te zijn vastgesteld, waarvoor de eerste (ook participatieve) voorbereidingen al zijn gedaan. • Daarnaast is in november 2024 de lokale ontzorgingsaanpak (Gids Duurzaamheid) gestart voor het ondersteunen van inwoners bij het verduurzamen van de woning via onafhankelijk advies en praktische ontzorging zoals het installeren van kleine energiebesparende maatregelen. In 2025 zijn 225 persoonlijke adviesgesprekken gevoerd, 583 kleine maatregelen geplaatst en 77 grote verduurzamingsmaatregelen toegepast. Deze lokale aanpak en de regionale isolatieaanpak vullen elkaar aan.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
<i>Ontwikkeling vijf zonneparken</i> - De afgelopen jaren is gewerkt aan een pilot die heeft geresulteerd in de realisatie van 3 zonneparken. (Groensebos, Hoeve De Ruif en Putbroekerbosweg). Door de stijging van de prijzen in grondstoffen, transport en arbeid, de hoge energieprijzen en de negatieve prijsontwikkeling van de SDE zijn de marktomstandigheden uitdagender geworden voor het ontwikkelen van de laatste twee zonneparken. Ondanks deze uitdagende marktomstandigheden staan de zonneparken Dominicusweg en Bosserheide gepland voor ontwikkeling in 2026. <i>Duurzame woningen en gebouwen</i> - Bewustwording en communicatie is een rode draad in de gemeentelijke aanpak. Er is samengewerkt met de energiecoöperatie Echt-Susteren Energie voor bewustwording, energiebesparing en kleinschalige energieopwekking door het organiseren van kernbijeenkomsten - Er zijn prestatieafspraken vastgelegd met de woningcoöperaties voor o.a. door het aanpakken van de energie labels E, F en G. Sociale huurwoningen met deze labels zijn op enkele na verduurzaamd. <i>Duurzaam gemeentelijk vastgoed</i> - Bij de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is steeds de afweging gemaakt of investeringen ook duurzaam ingevuld kunnen worden. Afhankelijk van de investeringskosten, de terugverdientijden en beschikbaar budget is sturing gegeven aan de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen. De intentie is om bij vervangingsonderhoud verduurzaming toe te passen. - Bij renovatie van het gemeentehuis worden extra panelen geplaatst. Dit was gepland voor 2024/2025, maar wordt nu integraal meegenomen in de totale verbouwing in 2026-2027. - Het onderzoek naar het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is afgerond en heeft geresulteerd in een routekaart voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. <i>Duurzame bedrijven (-terreinen)</i> - De Regionale Uitvoeringsdienst voert in opdracht van de gemeente toezicht en handhaving uit op het verduurzamen van het energieverbruik bij bedrijven met een verbruik van > 50.000 kWh of > 25.000 m³ gas. Naast het regulier milieutoezicht worden ondernemers bij controles geïnformeerd over verduurzamingsstappen en het voldoen aan wettelijke bepalingen waaronder het verplichte energielabel C voor kantoorgebouwen. - Vanuit de landelijke overheid is de wens om regionale steunpunten in te richten ten behoeve van de verduurzaming van (bestaande) en nieuwe bedrijventerreinen. Met een aantal partijen is een samenwerking gestart om de organisatiegraad op bedrijventerreinen te verhogen en om te bekijken op welke bedrijventerreinen een smart-energyhub haalbaar is. Twee bedrijventerreinen zijn hiervoor onderzocht: de Wolfskoul en de Berk III. Bij nader onderzoek is de Wolfskoul niet haalbaar, vooral door de netvakstructuur op het terrein. Voor de Berk III worden nog een aantal mogelijkheden onderzocht. Door veranderingen in het beleid als gevolg van een uitspraak van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) (maatschappelijk prioriteren) wordt dit uitdagender. <i>Duurzaam maatschappelijk vastgoed (geen gemeentelijk eigendom)</i> - Voor de verduurzaming van de basisscholen en de school voor voortgezet onderwijs wordt verwezen naar de tekst bij het product Onderwijshuisvesting van het Programma Onderwijs.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
<i>Duurzame mobiliteit</i> • Er is invulling geven aan het beleid laadinfrastructuur 2021-2030 door het proactief faciliteren van openbare laad-voorzieningen. Daarnaast is de aanbesteding afgerond en is het merendeel van de elektrische voertuigen voor de buitendienst geleverd in 2025. • In 2025 is een enquête uitgevoerd naar het gebruik van dienstauto's en fietsen. Uit de voorlopige resultaten blijkt dat de meeste zakelijke kilometers nog steeds met benzineauto's worden gereden, gevolgd door hybride voertuigen en diesels. Duurzame vervoersmiddelen – zoals elektrische auto's, de fiets, lopen en openbaar vervoer – hebben momenteel een beperkt aandeel. Ook voor woon-werkverkeer domineren benzineauto's. Deze uitkomsten tonen dat er aanzienlijke kansen zijn om de mobiliteit verder te verduurzamen, onder meer door elektrisch rijden en actief en openbaar vervoer te stimuleren. <i>Duurzame buitensportaccommodaties</i> • Bij de aanleg en het beheer van buitensportaccommodaties wordt structureel rekening gehouden met duurzaamheid en circulariteit. In 2024/2025 zijn alle locaties voorzien van energiezuinige verlichting en wordt bij het onderhoud geen gebruikgemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Materialen die sportverenigingen in zelfwerkzaamheid gebruiken, zijn vervangen door elektrische en emissievrije apparatuur. Ook zijn twee robotmaaiers ingezet voor efficiënter en stiller beheer, en wordt uitbreiding hiervan onderzocht. Bij de aanleg en renovatie van kunstgrasvelden worden duurzame oplossingen toegepast, waaronder kantplanken en natuurlijke infiltratie. Deze maatregelen dragen bij aan een toekomstbestendig en duurzaam beheer van de sportvoorzieningen. <i>Maximaal inzet van subsidies</i> De gemeente maakt waar mogelijk gebruik van subsidieregelingen waaronder: • DuMaVa: Voor het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, o.a. MFC Roosteren (is gerealiseerd) en de renovatie van de oudbouw van het gemeentehuis. • Regeling Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE): vanuit deze regeling is extra capaciteit ingezet voor het opstellen en uitvoeren van het programma duurzaamheid. • SPUK Landelijk Aanpak Isolatie (Nationaal Isolatieprogramma, NIP): Het uitvoeringsprogramma is in regionaal verband (RES) opgestart. Uitvoering is in 2025 gestart. • Provinciale Energie Strategie (PES)-subsidie: Deze subsidie is gericht op het professionaliseren van de energiecoöperatie en wordt begin 2026 verantwoord <i>Aanpak netcongestie</i> • De elektrificatie van bestaande woningen, bedrijfsgebouwen, bedrijfsprocessen en mobiliteit wordt belemmerd door overbelasting van het huidige elektriciteitsnet. Ook de opwekking van hernieuwbare energie ondervindt hierdoor vertraging. In samenwerking met Enexis werken wij aan de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk, waarbij een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van onder andere transformatorhuisjes en twee middenspanningsstations centraal staat. • Om de periode tot de uitbreiding van het netwerk te overbruggen, wordt gezocht naar individuele oplossingen om piekbelasting op het bestaande net te voorkomen. Ter bestrijding van netcongestie zetten wij proactief in op het ontzorgingsproject in combinatie met de gids Duurzaamheid. Dit biedt één centraal loket waar inwoners en ondernemers terecht kunnen voor onafhankelijke informatie en ondersteuning bij subsidieaanvragen, de uitvoering van zowel kleine als grote maatregelen, en het verkrijgen van maatwerkadvies.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Daarnaast worden stappen gezet richting netbewust bouwen en het onderzoeken van de mogelijkheden rondom energy-hubs en energiegemeenschappen, zoals bij Berk III en groen gas. De recente uitspraken van de ACM over maatschappelijk prioriteren zullen de ontwikkelingen naar verwachting verder vertragen. <i>Bevordering van biodiversiteit en klimaatadaptatie bij inrichting en beheer</i> - Klimaatverandering en ruimtelijke ontwikkelingen zetten natuur, biodiversiteit en leefbaarheid onder druk. Daarom is bij ruimtelijke plannen actief ingezet op biodiversiteitsbevordering, klimaatadaptatie en leefbaarheid. Concreet betekent dit onder andere waterbuffering, infiltratie en de aanplant van gebiedseigen groen voor schaduw en natuurontwikkeling. In projecten zoals De Berk III en Louerveld zijn deze principes geïntegreerd in de gebiedsinrichting. <i>Circulariteit, van afval naar grondstof (zie 7.3.11)</i>	Continu

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Wettelijke indicatoren					
Hernieuwbare elektriciteit	% elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa	klimaatmonitor zonvermogen geregistreerde zonnepanelen groter dan 15 kW [MW]	n.n.b.	27%	n.n.b.

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	16.470.637	18.836.442	18.578.640
Baten	9.997.865	11.681.380	11.239.917
Saldo van baten en lasten	6.472.772	7.155.062	7.338.723
Ottrekking reserves	0	240.248	141.539
Mutatie van de reserves	0	-240.248	-141.539
Geraamde resultaat	6.472.772	6.914.814	7.197.184

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 4 Onderwijs

7.4 Onderwijs

Doelstelling van dit programma:	
- Gelijke kansen op onderwijs voor jongeren uit de gemeente Echt-Susteren en de regio. - Een breed onderwijsaanbod passend bij de vraag en gehuisvest in bijdetijdse schoolgebouwen. - Een goed leef- en vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. - Een goede positie op de arbeidsmarkt voor de inwoners van de gemeente.	
Reikwijdte	
Het programma Onderwijs omvat de volgende producten: - Openbaar basisonderwijs - Onderwijshuisvesting - Onderwijszorg - Aanvullend lokaal beleid - Kinderopvang	
Verbonden partijen	
Geen	
Reserves en voorzieningen	
Reserve onderwijsachterstandenbeleid	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
- Subsidieregeling peuterprogramma gemeente Echt-Susteren 2023 - Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Echt-Susteren 2012	- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid - Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Echt-Susteren 2015

1. Openbaar basisonderwijs	
Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg	
Wat wilden we bereiken?	
Een voldoende aantal scholen voor openbaar basisonderwijs, verspreid over de gemeente, welke kwalitatief voldoen aan de hedendaagse eisen.	
Wat hebben we ervoor gedaan?	
Toezicht gehouden op het openbaar onderwijs door 2 keer te overleggen met de Stichting Kindante over de jaarstukken en de gang van zaken.	Wanneer gerealiseerd Continu

2. Onderwijshuisvesting	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat wilden we bereiken?	
Adequate huisvesting voor de in de gemeente gelegen scholen voor primair en voortgezet onderwijs, rekening houdend met onderwijskundige, maatschappelijke, demografische en bouwkundige ontwikkelingen.	
Wat hebben we ervoor gedaan?	
- Gymnastiekruimten beschikbaar gesteld in de gemeentelijke binnensportaccommodaties aan de scholen voor het bewegingsonderwijs. - De renovatie en verduurzaming van het Connect College voorbereid. - Oplevering aanpassing van het schoolgebouw van basisschool De Driepas aan de Mispelstraat (Echt-Noord), voor de huisvesting van de leerlingen van de Taalschool. De aanpassing van het schoolgebouw vindt plaats samen en in samenhang met de aanpassing van het Buurthuis St. Joris. De aanpassing aan het gedeelte van de school is eind 2025 afgerond. - Tijdelijke huisvesting gerealiseerd aan de Loperweg 8 voor OBS de Driepas en het Connect College. - In overleg getreden met de schoolbesturen om te komen tot een nieuw duurzaam meerjarig integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs.	Wanneer gerealiseerd Continu

7.4 Onderwijs

3. Onderwijszorg		Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat wilden we bereiken?		
<i>Onderwijsachterstanden</i> - Vroegtijdige signalering en bestrijding van onderwijsachterstanden bij leerlingen in het basisonderwijs en bij peuters. <i>Onderwijsbegeleiding basisscholen</i> - Een kwalitatieve verbetering bij scholen op thema's van onderwijs & zorg waar de gemeente een wettelijke zorgplicht, dan wel een gedeelde verantwoordelijkheid heeft. <i>Leerplicht- en kwalificatieplicht/RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie).</i> - Alle (leerplichtige) kinderen gaan naar school en verlaten het onderwijs met een startkwalificatie (diploma HAVO, VWO, mbo-niveau 2 of hoger). - Er is Passend Onderwijs voor het kind uit Echt-Susteren.		
Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd
<i>Onderwijsachterstanden</i> In overleg met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties is: - Inzet van een Flexteam NT2 gecontinueerd op (basisschool de Driepas) aan leerlingen met een achterstand in de Nederlandse taal (inclusief kinderen van statushouders, nieuwkomers en kinderen van arbeidsmigranten). - Voorschoolse educatie aangeboden in kindercentra aan peuters met een geïndiceerde achterstand in de Nederlandse taal (zie verder product 5. Kinderopvang); - Met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, JGZ (Jeugd Gezondheidszorg) en CJG (Centrum Jeugd en Gezin) de voor- en voerschoolse educatie (VVE) geëvalueerd en verder doorontwikkeld.		Continu
<i>Onderwijsbegeleiding basisscholen</i> Subsidie verleend ten behoeve van alle basisscholen voor een of meerdere activiteiten/projecten in het kader van: - Het voorkomen van schooluitval. - Het voorkomen en verminderen van taalachterstand. - Taalontwikkeling. - Een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar voerschoolse educatie. - Bieden van passend onderwijs, en het bevorderen van kansengelijkheid. - Afstemming onderwijszorg en jeugdzorg in een zo vroeg mogelijk stadium. - Sportstimulering basisonderwijs. - Wetenschap & technologie in de klas. - Gezonde voeding, gezonde leefstijl. - Motorische ontwikkeling. - Burgerschap. - Muziek, kunst en cultuur. De beleidsthema's en activiteiten worden voorafgaande aan het schooljaar in overleg met de schoolbesturen bepaald.		Continu
<i>Leerplicht- en kwalificatieplicht/Doorstroompunt (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie).</i> De uitvoering van de Leerplichtwet en de RMC-taken zijn vanaf 2012 ondergebracht bij de afdeling Sociale Zaken van de gemeente Roermond. Daarbij zijn: - Structureel (evaluatie) gesprekken gevoerd met leerplichtambtenaren en het Samenwerkingsverband (SWV). - In overleg met Leerplicht gehandhaafd daar waar preventieve en curatieve acties niet tot het gewenste resultaat leidden. - Leerling gegevens geregistreerd. - Voorlichting gegeven aan scholen, ouders en jongeren.		Continu

7.4 Onderwijs

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd
- Jongerenwerk ingezet in het primair- en voortgezet onderwijs en het MBO. - Toegeleid naar hulp of zorg daar waar nodig. - Deelgenomen aan actietafels 'Thuiszitters', 'de Maatwerkalliantie' en 'Kwetsbare jongeren'.	

4. Aanvullend lokaal beleid	Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat wilden we bereiken?	
Bevordering of verbetering op aanvullende terreinen van het onderwijs, dan wel het wegnemen van belemmeringen.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd
Leerlingenvervoer bewegingsonderwijs basisonderwijs - Het vervoer van de leerlingen van de basisscholen Angela, De Violier, De Driepas, en De Horst uit Echt, Maria Goretti uit St. Joost, Op De Sleik uit Sleik en De Bolleberg uit Maria Hoop naar de diverse sportaccommodaties in onze gemeente georganiseerd. Onderwijsprojecten, waaronder: - Natuureducatie: een rondreizende expositie over soortenbescherming op basisscholen en in de bibliotheek om kinderen in de basisschoolleeftijd kennis te laten maken met bijzondere dieren die in Echt-Susteren voorkomen, hun leefgebieden en wat je kunt doen om de natuur te helpen. - Kinderkrant 'Os Blaedje': voor basisschoolkinderen in Echt-Susteren van groep 5 t/m 8 in de leeftijdscategorie 8 t/m 14 jaar. Dit om lezen en schrijven te bevorderen, en daarmee preventief een bijdrage te leveren aan het hopelijk tegengaan van achterstand. - Democracy: het faciliteren van het educatieve programma 'Democracy' van Prodemos, om kinderen van groep 7 & 8 van het basisonderwijs kennis te laten maken met hoe het gemeentebestuur werkt. Nationaal programma onderwijs: - Projecten gesubsidieerd voor het inlopen van de tijdens de coronacrisis opgelopen leerachterstanden binnen de hiervoor van het rijk ontvangen specifieke uitkering: - Knooppuntenoverleg 0-4 jaar; - Aanpak preventieve dyslexie basisonderwijs; - Bezoek jongerenwerker groep 7&8 basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (MBO); - Jongereninformatiepunt (JIP) voortgezet onderwijs.	Continu

5. Kinderopvang	Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat wilden we bereiken?	
Goede, veilige en toegankelijke kinderopvang.	
Cittaslow 	
Dat peuters: - In contact komen met leeftijdsgenoten; - Zich ontwikkelen op met name de taal- en sociale vaardigheden als voorbereiding op het basisonderwijs; - Bij (dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstanden doelgericht worden aangepakt.	

7.4 Onderwijs

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Toezicht gehouden op de kwaliteit van de kinderopvang (kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang) door de GGD (in opdracht van de gemeente) • Resultaten van de inspecties op www.landelijkregisterkinderopvang.nl gepubliceerd.	Continu
Cittaslow 	
• Peuteropvang georganiseerd op meerdere locaties verspreid over de gemeente met subsidie van de gemeente, waar peuters vanaf 2 jaar, gedurende 2 dagdelen per week (3 tot 4 uur per dagdeel), een kwalitatief goed peuterprogramma hebben aangeboden gekregen, uitgevoerd door gekwalificeerd en geschoold personeel. • Extra aanbod aangeboden aan peuters met een taal- en ontwikkelingsachterstand (Voor- en vroegschoolse educatie: VVE). Deze VVE-geïndiceerde peuters namen 16 uur per week (gedurende 3 of 4 dagdelen) deel aan het peuterprogramma.	Continu

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Wettelijke indicatoren					
Leerplicht absoluut verzuim	Aantal leerlingen per 1.000 inwoners. Leerlingen 5-18 jaar.	DUO	10	4	Nog niet gepubliceerd
Leerplicht relatief verzuim	Aantal leerlingen per 1.000 inwoners. Leerlingen 5-18 jaar.	DUO	20	20	Nog niet gepubliceerd
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (VSV-ers)	Percentage van deelnemers aan het VO en mbo-onderwijs.	Ingrado	1,28%	1,5%	Nog niet gepubliceerd

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	2.263.107	3.547.348	3.713.100
Baten	645.449	1.618.236	2.006.657
Saldo van baten en lasten	1.617.658	1.929.112	1.706.443
Storting reserves	-40.000	0	0
Onttrekking reserves	0	40.000	40.000
Mutatie van de reserves	-40.000	-40.000	-40.000
Geraamde resultaat	1.577.658	1.889.112	1.666.443

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 5 Cultuur en sport

7.5 Cultuur en sport

Doelstelling van dit programma:	
• Cultuur en sport: Samen op een podium. • Cultuur en sport dragen bij aan een attractief en leefbaar Echt-Susteren. Cultuur en sport bieden mogelijkheden voor ontplooiing en ontmoeting en bevorderen de actieve participatie van inwoners in de maatschappij. • Cultuur geeft aan mensen de mogelijkheid om zich te uiten, creativiteit te ontwikkelen, zich te organiseren en actief te zijn. Dat kan op verschillende terreinen zoals muziek, dans en dramatische expressie. Alle inwoners moeten de mogelijkheid hebben om cultuur te beleven. Kinderen moeten ook in aanraking komen met cultuur, dit wordt gestimuleerd door cultuureducatie met kwaliteit (inclusief muziekonderwijs). • Daarnaast nemen inwoners deel aan recreatieve en culturele activiteiten. Dit draagt bij aan talentontwikkeling. • Meer inwoners die voldoende en met plezier bewegen om gezond te blijven. • Een omgeving die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. • Sport en bewegen toegankelijker maken en een bijdrage leveren aan het tegengaan van eenzaamheid en kansenongelijkheid. • Vitale sport- en beweegaanbieders en een sociaal-veilige en positieve sportomgeving. • Voldoende divers sport- en beweegaanbod voor doelgroepen waarvoor meedoen minder vanzelfsprekend is.	
Reikwijdte	
Het programma Cultuur en Sport omvat de volgende producten: 1. Bibliotheek 2. Cultuureducatie 3. Muziekonderwijs 4. Museum 5. Verenigingen en activiteiten 6. Monumentenzorg 7. Kerkgenootschappen 8. Sportstimulering en -ondersteuning 9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties 11. Kermissen en markten	
Verbonden partijen	
Geen	
Reserves en voorzieningen	
• Reserve welzijn en cultuur • Reserve grootschalige evenementen • Reserve investeringssubsidies	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
• Omgevingsvisie • Sport- en bewegbeleid Echt-Susteren 2025-2030 • Sportakkoord Echt-Susteren 2.0 • Plan van aanpak regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2024-2026 • Plan van aanpak Sportparkmanagement In de Bandert	• Projectplan Cultuurregio Noord-Limburg 2025-2028 • Beleidskader 2025-2028 'Cultuur doet' van Fonds voor Cultuurparticipatie • Lokale Kerkenvisie • Algemene subsidieverordening Gemeente Echt-Susteren • Specifieke subsidieregelingen • Subsidieverordening investeringskosten sociaal-culturele en sportaccommodaties
1. Bibliotheek	
Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg	
Wat wilden we bereiken?	
Een bibliotheekvoorziening waarbij: • Media kunnen worden ingezien en geleend.	

7.5 Cultuur en sport

- Objectieve en betrouwbare informatie en kennis kan worden verkregen voor baan, beroep, studie, gezondheid, vrijetijdsbesteding, etc.
- Inwoners kunnen leren om te gaan met internet & social media (b.v. cursussen Klik & Tik, Digisterker).
- Inwoners terecht kunnen met vragen over hoe ze de websites van de overheid kunnen gebruiken (IDO).
- Nieuwkomers, anderstaligen en laaggeschoolde inwoners worden geholpen bij het leren van de Nederlandse taal en bij het inburgeren (Taalpunt).

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Stichting De Domijnen heeft georganiseerd en/of geëxploiteerd: • Een openbare bibliotheek aan de Bovenste straat in Echt, in november is de verhuizing naar een volwaardige vestiging afgerond; • Schoolbibliotheeken in alle basisscholen in onze gemeente; • Cursussen basisvaardigheden (Klik & Tik, Digisterker, Digivitaler). De activiteiten bestaan onder andere uit: • Landelijke campagnes (Nationale Voorleesdagen, Boekenweek, Kinderjury, Bookstartdag, Kinderboekenweek en Nederland Leest); • Maandelijks voorleeshalfuurtje + Maandelijks voorleeshalfuurtjes in het dialect (i.s.m. Veldeke); • Domijnenverkenner (leesbevordering voor 8- t/m 12-jarigen); • Een leesclub voor volwassenen; • Het handwerkcafé. • Taalsprekken • Huiswerkbegeleiding door Studiekern • Jongerenbegeleiding via het Jongeren Informatiepunt (JIP)	November Inzet kwartiermaker: 2025–19 mei 2026.
Doorlopende leer- en leeslijn • 11 dBos-locaties (de Bibliotheek op school); • BookStart in de kinderopvang. Sociaal domein • Sprekken Informatiepunt Digitale Overheid (IDO); • Cursussen basisvaardigheden.	Continu

2. Cultuureducatie

Portefeuillehouder(s)
Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wethouder drs. P.H.J. Pustjens

Wat wilden we bereiken?

- Toename van het aantal kinderen dat binnen schooltijd deelneemt aan cultuureducatie-activiteiten en verbetering van de kwaliteit van de activiteiten.

Cittaslow

- Het behoud van lokale festiviteiten en culturele evenementen.

7.5 Cultuur en sport

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Lokaal invulling gegeven aan het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit met als doel goede cultuureducatie voor elk kind. - Eén cultuureducatieprogramma voor het lokale basisonderwijs ontwikkeld. - Muziekonderwijs in het leerplan en het programma cultuureducatie verankerd. - Scholen gestimuleerd om het landelijke beschikbaar gestelde budget voor cultuureducatie voor dit doel optimaal te benutten en externe subsidiebronnen op het gebied van cultuureducatie aan te spreken. - Koppeling gelegd tussen gemeentelijke bijdrage culturele basisvorming en de besteding van hiervoor genoemde rijks gelden door het vastleggen in een subsidieregeling. - Het (lokale) cultuureducatie-aanbod goed zichtbaar gemaakt en hierin samenhang gecreëerd.	Continu
Cittaslow 	
Waardering en behoud culturele lokale evenementen - Bestaand subsidiebeleid voortgezet dat gericht is op ondersteuning van vrijwilligersorganisaties. - Combinatiefunctionarissen ingezet in de kernen van onze gemeente die de verbinding tussen vrije tijd, sport, cultuur, gezondheid en zorg leggen. - Gemeenschapshuizen en (sport)accommodaties gefaciliteerd. - Een impuls gegeven aan actieve cultuurparticipatie van de inwoners door gebruik te maken van de multifunctionele culturele functie van het Cultuurhuis Edith Stein. - De organisatie van grootschalige culturele evenementen hebben gezorgd voor een groot publieksbereik.	Continu

3. Muziekonderwijs

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. P.H.J. Pustjens

Wat wilden we bereiken?

- Behoud en toename van het aantal cursisten BASE (algemene muzikale vorming) en stabilisering en toename van het aantal deelnemers aan de cursus Instrumentopleidingen.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Aan Stichting CultuurPerron een subsidie verleend voor het verzorgen van muziekonderwijs in de gemeente Echt-Susteren. - De voortgang van het muziekonderwijs periodiek besproken met Stichting CultuurPerron. Met de plaatselijke harmonieën en fanfares overleg gevoerd over ontwikkelingen en trends. - Muziekonderwijs (20 weken cyclus) aangeboden aan de basisscholen door Stichting CultuurPerron. - Het aantal groepen dat deelneemt aan de 20 weken cyclus uitgebreid. - In de Klankbordgroep Harmonieën en Fanfares Echt-Susteren in gesprek over perspectieven en initiatieven voor de toekomst.	Continu

4. Museum

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. P.H.J. Pustjens

Wat wilden we bereiken?

- Instandhouding van het Museum.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Aan Stichting Museum van de Vrouw een subsidie verleend voor de instandhouding van het Museum in het Cultuurhuis Edith Stein aan de Plats in Echt.	Continu

7.5 Cultuur en sport

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Aan overleggen deelgenomen ter bevordering van de samenwerking tussen de gebruikers van het pand. - Periodiek overleg gevoerd met het bestuur van het museum over de voortgang van de activiteiten van het museum. - Museum betrokken bij (de organisatie van) lokale cultuureducatie-activiteiten.	

5. Verenigingen en activiteiten

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wethouder drs. P.H.J. Pustjens

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Een vitaal verenigingsleven en leefbaarheid in de kleine kernen.
- Een hoog aantal verenigingen per 1.000 inwoners.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow - Uitvoering gegeven aan het sport- en beweegbeleid Echt-Susteren 2025-2030. - Uitvoering gegeven aan het Plan van Aanpak voor de regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2024-2026 (zie ook programma 6 onderdeel 10). - Uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord 2.0. - Verenigingsondersteuning ingezet om verenigingen behulpzaam te zijn bij problemen, uitdagingen en het zoeken naar manieren om toekomstbestendig te blijven. - Verenigingen actief betrokken bij sportstimulerings- en cultuureducatieprojecten. - Subsidies verleend ter ondersteuning van verenigingen en vrijwilligers. - Vereenvoudiging en digitalisering van het subsidieproces voor verenigingen uitgevoerd. - Waar mogelijk en nodig aansprekende activiteiten en evenementen op het gebied van sport en cultuur ondersteund. - Gebruik van de aula van het Connect College voor grote evenementen op het gebied van cultuur bevorderd. - Afstemming gezocht met euregionale partners waar het gaat om uitwisseling van kennis en ervaring over cultuur, sport en bewegen. - Deelgenomen aan de Cultuurregio Limburg-Noord. - Sport-, cultuur- en muziekkampioenen gehuldigd. - Een actief en consistent subsidiebeleid gevoerd. - Onderzocht hoe het subsidiebeleid geactualiseerd en/of vereenvoudigd kan worden. - Verenigingen ondersteund bij het realiseren van een veilig sportklimaat, inclusief gedragscodes en vertrouwenscontactpersoon. - Het lokaal sportplatform doorontwikkeld als onderdeel van het kernteam Sport en Preventie. - Een digitaal sport- en beweegloket gerealiseerd. - Uitvoering gegeven aan het ontzorgingstraject verduurzaming voor verenigingen met een eigen accommodatie, met als doel om naast het behalen van de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid bij te dragen aan de toekomstbestendigheid van de verenigingen. - Een concept evenementenbeleid voorbereid.	Continu

7.5 Cultuur en sport

6. Monumentenzorg	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat wilden we bereiken?	
Cittaslow 	
• Behoud van historische panden. • Instandhouding van het cultureel erfgoed en versterking van de cultuurhistorische waarden in de omgeving.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 	
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden Bij gebiedsontwikkelingen is aandacht gegeven aan leegstaande monumentale panden en zijn mogelijkheden besproken om deze te renoveren en te herbestemmen. • De instandhouding van monumentale kerkgebouwen is ondersteund met behulp van het verstrekken van een subsidie voor restauratie- en/of onderhoudskosten. • De gemeentelijke archeologische (verwachtings)waardenkaart geactualiseerd. • Advies/ondersteuning geboden voor restauratie en onderhoud van de 68 binnen de gemeente aangewezen objecten tot Rijksmonument. • Aandacht gegeven aan positionering cultureel erfgoed binnen de gemeentelijke organisatie. • Overleg gevoerd met de lokale cultuurhistorische verenigingen met als doel periodiek afstemming te zoeken over de zorg en de aandacht voor cultureel erfgoed en deze zorg binnen de gemeentelijke organisatie beter te positioneren. • Overleg gevoerd met de Stichting Vleugels der Vrijheid en de abt van de cisterciënzer-abdij over de restauratie van de Bunker te Lilbosch. • Activiteiten van de Stichting Beeldentuin Suëstra gefaciliteerd/ondersteund. • Kunst in de openbare ruimte onder de aandacht gebracht via de website van 'het Smalste stukje Nederland'. • Aandacht voor het dialect als streektaal onder meer door ondersteuning van de activiteiten van het Hoes veur 't Limburgs. • Actief deelgenomen aan het regionaal overleg cultureel erfgoed Midden-Limburg.	Continu

7. Kerkgenootschappen	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat wilden we bereiken?	
• De instandhouding van kerkgebouwen en de ondersteuning van geloofsgemeenschappen in de verschillende parochies in de gemeente met betrekking tot hun sociaal maatschappelijke functie.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Sociaal-maatschappelijke activiteiten gesubsidieerd op basis van de gemeentelijke subsidieregelingen. • Vergoeding verstrekt aan parochiebesturen voor aanstralen van kerken.	Continu

8. Sportstimulering- en ondersteuning	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. K.A.P. Leurs	
Wat wilden we bereiken?	
• Een ontwikkelingsgericht, toekomstbestendige sportbeleid in goede samenspraak met betrokken partijen.	

7.5 Cultuur en sport

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Uitvoering gegeven aan het sport- en beweegbeleid Echt-Susteren 2025-2030. • Uitvoering gegeven aan het Plan van Aanpak regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2024-2026. • Onder regie van het kernteam en de coördinator sport en preventie samenhang tot stand gebracht tussen sport (sportakkoord) en preventie (preventieakkoord). • De effecten van het sport- en beweegbeleid periodiek geëvalueerd door monitoring. • Ontwikkelingen op landelijk, provinciaal en regionaal vlak gevolgd. • Op basis van het lokaal Sportakkoord aanspraak gemaakt op het van Rijksweg beschikbare uitvoeringsbudget voor sportactiviteiten. • Het uitvoeringsbudget Lokaal Sportakkoord besteed aan de realisatie van de doelen van het Sportakkoord. • Deelgenomen aan de Brede Regeling Combinatiefuncties. • Provinciale en landelijke subsidiemogelijkheden voor sportstimulering benut. • Deelgenomen aan de regionale overlegtafel sport Midden-Limburg. • Stimuleringsactiviteiten ontwikkeld, gericht op verhoging van de sport- en beweegdeelname. • Een digitale sportvraagbaak en sportontmoetingsplek gerealiseerd via een afzonderlijke website sport. • Een sportmaand voor inwoners georganiseerd. • Sport en bewegen in de openbare ruimte bevordert (omgevingsvisie). • Het initiatief genomen om te komen tot de oprichting van een platform voor ondernemende sportaanbieders in Midden-Limburg. • Passend sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking aangeboden door voortzetting van de samenwerking met Iedereen Kan Sporten Midden-Limburg en de stichting Bijzonder in Beweging. • Een bestuursakkoord gesloten voor een regionaal Sport- en Beweegakkoord Midden-Limburg.	Continu

9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. K.A.P. Leurs

Wat wilden we bereiken?

- Goede sportvoorzieningen met accent op kwaliteit, multifunctionaliteit en duurzaamheid.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord. • Uitvoering gegeven aan de met Stichting Menswel Sport gesloten uitvoeringsovereenkomst voor de binnensportaccommodaties. • De verticale samenwerking met Stichting Menswel uitgewerkt en gerealiseerd met ingang van 2026. • Uitvoering gegeven aan de renovatieplanning voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties. • Naleving van de huurovereenkomsten voor het onderhoud van de tennisbanen, padelbanen en voetbalvelden. • Toepassing van milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen bij het onderhoud van buitensportaccommodaties. • Uit oogpunt van duurzaamheid, veiligheid en functionaliteit zijn sportaccommodaties geoptimaliseerd. • Deelgenomen aan het Kwaliteitszorgsysteem Sportaccommodaties van de Vereniging Sport en Gemeenten en NOC*NSF. • Uitvoering gegeven aan het plan van aanpak Sportparkmanagement In de Bandert. • Uitvoering gegeven aan het ontzorgingstraject verduurzaming voor verenigingen met een eigen accommodatie, met als doel om naast het behalen van de	Continu

7.5 Cultuur en sport

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid bij te dragen aan de toekomstbestendigheid van de verenigingen. - Onderzoek uitgevoerd naar de toekomst van de racketsport (tennis, padel en pickleball) in de gemeente. - Een nieuwe bruikleenovereenkomst voor de Albertzaal uitgewerkt en afgesloten (ingang 2026).	

11. Kermissen en markten

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. K.A.P. Leurs

Wat hebben we bereikt?

- Een kermistraditie in zoveel mogelijk kernen, een hoog amusementsgehalte van de kermissen en faciliteiten voor evenementen.
- Weekmarkten in Echt en Susteren en losse standplaatsen in diverse kernen.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Uitvoering gegeven aan de vastgestelde Beleidsnotitie kermisbeleid in de gemeente Echt-Susteren. - Kermisactiviteiten ondersteund in zoveel mogelijk kernen in financiële en organisatorische zin. - Acquisitie gepleegd (o.a. via advertenties in het vakblad) om nieuwe standhouders aan te trekken. - Overleg gevoerd met de bestaande standhouders om een zo breed mogelijk aanbod op de markten te realiseren waardoor de aantrekkelijkheid voor publiek en klanten wordt vergroot. - Geschikte marktplaatsen in stand gehouden en voorzien van de noodzakelijke nutsvoorzieningen.	Continu

Professionele instellingen	verleende subsidie 2025 in €	Programma
Stichting Menswel Werkplan 2025	1.357.658	5 en 6
Stichting Menswel voor Ketenaanpak Valpreventie	103.847	6
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg voor basistaken	541.267	6
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg voor briefadres	13.595	6
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg voor Meldpunt zorgwekkend gedrag	1.678	6
AMW-ML voor Casemanagement tijdelijk huisverbod	15.000	2
Stichting CultuurPerron	128.828	5
De Domijnen	524.927	5
Slachtofferhulp Nederland	12.371	6
Museum van de Vrouw	150.700	5
Centrum voor Jeugd en Gezin	1.550.956	6
Centrum voor Jeugd en Gezin voor POH-J	46.353	6
SGL/Buddyzorg	3.275	6
Stichting Menswel /open inloop	59.213	6
Stichting Zuyderland/inloop GGZ	0	6
Humanitas	10.000	6
Stichting Vluchtelingenwerk Nederland	22.000	6
Stichting Urgente Noden Midden-Limburg	18.608	6

7.5 Cultuur en sport

Professionele instellingen	verleende subsidie 2025 in €	Programma
Stichting Menswel voor Welzijn op recept	57.647	6
Stichting Menswel voor Met minder kaders naar Meerderjarigheid	0	6
Stichting Menswel voor inzet jongerenwerk in het Jongeren Informatie Punt (JIP) in het voortgezet onderwijs (VO)	49.838	6
Stichting Menswel voor HealthyLIFE	33.346	6
Stichting Menswel voor inzet jongerenwerk in het Primair onderwijs	62.538	6
XLGroup voor inzet in het VO, MBO, Maaseik en Trevianum, inclusief 2 uur per week orthopedagoog	26.362	6
XLGroup voor inzet in het Primair onderwijs	21.181	6
PSW Werk	49.800	6
Stichting Menswel voor JOGG 2025	38.415	6
Stichting Bijzonder in beweging	1.672	5
Kunstgroep Swentibold Susteren	1.100	5
Stichting 4 mei herdenking	1.100	5
Stichting De Kunstkring Echt	4.730	5
Stichting Op vleugels der vrijheid	1.100	5
Stichting Orgelkring Echt-Susteren	1.650	5
Stichting Sociaal Cultureel Centrum D'n Hook	15.500	5
Stichting Kunst- en Cultuurraad Echt-Susteren	10.000	5
Stichting Culturele Kring Echt	13.200	5
Stichting Kreativiteiten	7.826,50	5
Muziekfederatie de Maasgouw	1.812,80	5
Sportvereniging NOAV Zwemmen	12.009	5
Stichting Kruisen en Kapellen in het land van Echt	3.530	5
Sportclub Susteren (onderhoud voetbalvelden)	56.366	5
Conventus Maria-Hoop-Koningsbosch '03 (onderhoud voetbalvelden)	36.226	5
EVV Echt (onderhoud voetbalvelden)	43.643	5
Stichting Limburgse Veteranendag	385	5
Kultkefee Echt	2.200	5
Stichting S.O.L.2	25.225	5
Stichting KinderKookSchool Echt-Susteren	23.100	6
Stichting (On) beperkt 4 life	4.235	6
Stichting Hart voor Echt-Susteren	16.500	5
Toon Hermans Huis Sittard	5.500	6
Toon Hermans Huis Roermond	5.500	6
De ver. 'de smalste tuin(en) van Limburg'	3.500	6
De Koepel Seniorenverenigingen	54.890	6
Stichting Leefbaarheid Echt-Susteren/Wensauto	29.293	6
Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en dienstsachtoffers	440	6
Stichting Kindermedia Midden-Limburg	6.887	5
Huis voor de Kunsten Limburg/Hoes veur 't Limburgs	3.227	5
Stichting Voedselbank Midden-Limburg	5.500	6
Stichting Kledingbank Limburg	11.000	6
Stichting Beeldentuin Suëstra	0	5
Gebrook aan Taofel	1.500	5
Stichting Koppelpop	2.200	5
Stichting Kaizen Tournament	2.200	5
Wandelsportvereniging Echt (avondvierdaagse)	1.375	5
Tennisclub Echt (Rollers Smashing)	2.750	5
Tour- en Wielerclub Echt (ATB Toertocht)	0	5

7.5 Cultuur en sport

Professionele instellingen	verleende subsidie 2025 in €	Programma
Stichting Maasregio Westzipfel – bevrijdingsconcert Susteren	15.500	5
Stichting Horeca Centrum Echt	2.750	5
Stichting Bombarie Basilika	5.000	5
Stichting Echt Feesten (Echt zomerfeesten)	20.000	5
Stichting Echt Feesten (Echter Vastelaoves spektakel)	10.000	5

Subsidie plafond separate verordeningen	Bedrag in €
1. Vrijwilligersorganisaties cultuur	165.616
natuur- en cultuurhistorisch	4.645
toneelverenigingen	1.815
zang, hofabra, schutterijen	137.842
Oranjevieringen	4.140
culturele vorming basisscholen	10.529
evenementen (jaarlijks)	6.645
2. Vrijwilligersorganisaties maatschappelijk	85.371
EHBO verenigingen	2.521
informele zorginstellingen	10.080
ouderenverenigingen	29.953
vrouwenorganisaties	3.701
contactbladen	2.891
basiswaardering	30.450
kerncontactgroepen	5.775
3. Vrijwilligersorganisaties sport	302.964
4. Jeugd- en jongerenorganisaties	70.121
5. Speeltuinorganisaties	106.250
6. Parochiebesturen	29.230
7. Plafond éénmalige evenementen en incidentele activiteiten	12.000
Eénmalige evenementen	3.905
Incidentele activiteiten	10.965
8. Innovatieve activiteiten	21.838
9. Kermissen	12.925
10. Onderwijsbegeleiding primair onderwijs	30.143
11. Plafond investeringskosten sociaal- culturele- en sportaccommodaties	62.500
Subsidieverordening investeringskosten sociaal- culturele- en sportaccommodaties 2018	

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Wettelijke indicatoren					
Niet-sporters	Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	Gezondheidsmonitor* volwassenen en ouderen, GGD'en, CBS en RIVM.	50,1%	45%	50,1%
* De gezondheidsmonitor wordt sinds 2012 elke vier jaar uitgevoerd. Bovenstaande indicatoren komen uit de meest recent gepubliceerde gezondheidsmonitor (2024).					

7.5 Cultuur en sport

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	4.954.745	6.228.847	5.954.321
Baten	713.102	1.630.137	1.479.079
Saldo van baten en lasten	4.241.643	4.598.710	4.475.241
Onttrekking reserves	25.000	131.000	71.121
Mutatie van de reserves	-25.000	-131.000	-71.121
Geraamde resultaat	4.216.643	4.467.710	4.404.121

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 6 Sociaal domein

7.6 Sociaal domein

Doelstelling van dit programma:	
'Meedoen', dat is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van dit begrotingsprogramma. Het meedoen geldt voor iedereen, jong en oud, ongeacht zijn maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen ondervindt of niet. De gemeente wil dat mogelijk maken door ruimte te bieden aan het particuliere initiatief om elkaar te ondersteunen. Als mensen en hun omgeving dit niet zelf kunnen, neemt de gemeente de verantwoordelijkheid om deze ondersteuning te organiseren of te faciliteren. Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding voor de onder dit programma behorende producten gebeuren door de gemeentelijke organisatie. De uitvoering van diverse werkzaamheden is voor een groot deel uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie Servicecentrum MER afdeling Sociaal Domein, het Centrum voor Jeugd en Gezin, de plaatselijke welzijnsinstelling (Stichting Menswel), het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg en diverse lokaal en regionaal opererende instellingen. In lokaal en regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de instandhouding van maatschappelijke voorzieningen en het versterken van de sociale basis. Speciale aandacht in het beleid gaat uit naar: • Jeugd en jongeren (of jeugd tot 27 jaar) • Senioren • Inwoners met minimum inkomen • Inwoners met een kwetsbaarheid en/ of beperking.	
Reikwijdte	
Het programma Sociaal domein omvat de volgende producten: 1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen 2. Minimabeleid 3. Maatschappelijk werk 4. Opbouwwerk/Samenlevingsopbouw 5. Jeugd 6. Wet maatschappelijke ondersteuning 7. Maatwerkvoorzieningen 8. Inburgeringsbeleid 9. Ouderenbeleid 10. Volksgezondheid 11. Leerlingenvervoer	
Verbonden partijen	
• Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) • Servicecentrum MER • Omnibuzz • Westrom	
Reserves en voorzieningen	
• Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening • Reserve investeringssubsidies welzijn • Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning • Reserve algemeen jeugdbeleid • Reserve jeugdhulp • Reserve SC MER sociaal domein • Reserve integrale aanpak en huisvesting statushouders • Reserve opvang vluchtelingen • Reserve beschermd wonen • Voorziening onderhoud gemeenschapshuizen	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
• Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 • Beleidsplan schuldhulpverlening 2026 - 2027 • Debiteurenprotocol • Armoedebelief gemeente Echt – Susteren 2020-2025 • Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Echt-Susteren 2023	• Convenanten en afspraken met de regiogemeenten over AMW-ML • Gemeentelijke Nota Gezondheidsbeleid • Plan van aanpak GALA/SPUK 2024-2026 • Beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 • Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 • Nadere regels jeugdhulp Echt-Susteren 2023 • Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

7.6 Sociaal domein

- Nadere regels re-integratie Participatiewet gemeente Echt-Susteren 2023 - Verordening bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ-gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening gunning door toekenning uitsluitend recht - Verordening individuele inkomenstoeslag gemeente Echt-Susteren 2019 - Beleidsregel studietoelage gemeente Echt-Susteren 2022 - Verordening tegenprestatie Participatiewet 2015 - Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Echt-Susteren 2015 - Verordening Wet Kinderopvang gemeente Echt-Susteren 2006 - Uitgangspuntennotitie Arbeidsmarkttoeleiding van de doelgroep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt 2020 en verder	- Regiovisie Jeugd en Gezin Midden Limburg Oost (MLO), koersdocument 2023- 2028 - Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Echt-Susteren 2020 - Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Echt-Susteren 2020 - Diverse gebiedsvisies - Beleid gemeenschapshuizen - Buurt- en speelplekken van de toekomst 2024-2034 - Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen 2010 - Verordening leerlingenvervoer Midden-Limburg, gemeente Echt-Susteren 2026 - Regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026 - Samenwerkingsovereenkomst Woonkans Noord- en Midden-Limburg - Algemene subsidieverordening en diverse nadere subsidieregels - Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Echt-Susteren 2024
---	---

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen Portefeuillehouder(s)

Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Bestaanszekerheid voor alle inwoners. Inwoners met onvoldoende inkomen en vermogen kunnen een beroep doen op sociale voorzieningen van de gemeente (onder andere vanuit de Participatiewet en bijzondere bijstand).
- Een wendbare en weerbare arbeidsmarkt, waarin werkenden, werkzoekenden en werkgevers worden ondersteund en gestimuleerd bij het ontwikkelen van talent en het realiseren van een duurzame match op de arbeidsmarkt, in partnerschap met relevante partijen.
- Inwoners kunnen participeren naar vermogen.
- Duurzame arbeidsplaatsen Social Return.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Wanneer gerealiseerd?

Cittaslow

- Uitvoering gegeven aan de Participatiewet en IOAW/IOAZ.
- Het beperken van instroom in zijn algemeenheid en specifiek van jongeren door samen te werken met onderwijs en andere partners zoals het Doorstroompunt.
- Specifieke aandacht gehad voor de doelgroep statushouders, door uitvoering te geven aan de Wet Inburgering 2021 (zie onderdeel 8 Inburgeringsbeleid).
- Bijgedragen aan de match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
- Werknemers- en werkgeversdienstverlening ontschot en zichtbaar georganiseerd.
- Arbeidsmarktinfrastructuur efficiënter ingericht met de start van het Werkcentrum Midden-Limburg.
- Uitvoering gegeven aan werknemersdienstverlening gericht op het ontwikkelen en/of toe leiden naar werk van mensen die vallen onder de Participatiewet.
- Ondersteuning uitgevoerd voor mensen die niet in beeld zijn bij uitkeringsinstanties (het onbenut arbeidspotentieel), werkenden met loopbaanontwikkelingsvragen naar werk-trajecten, ondersteuning op het gebied van duurzame inzetbaarheid, werkenden die met werkloosheid bedreigd worden, en werkgevers met personeelsvraagstukken en talentontwikkeling.
- Binnen de arbeidsmarktregio Midden-Limburg gezorgd voor een duurzame arbeidsmarktinfrastructuur, passend bij zowel de huidige uitdagingen (zoals krapte op de arbeidsmarkt en Leven Lang Ontwikkelen) als toekomstige uitdagingen (zoals energietransitie, migratiestromen, verminderende arbeidsvraag door innovaties en het ontwikkelen van een skills gerichte aanpak), ongeacht de economische situatie.

Continu

7.6 Sociaal domein

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Lokale participatie- en re-integratie-instrumenten ontwikkeld waaronder het MensOntwikkelBedrijf (MOB) om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via intensieve begeleiding weer te activeren met als doel uiteindelijk (betaald dan wel vrijwilligers)werk te verrichten. - Lokale dienstverlening uitgevoerd om werkzoekenden kennis en ervaring op te laten doen tot een arbeidsfitte, flexibele en moderne werknemer, in te spelen op de vraag van de arbeidsmarkt en doelgroepen te helpen participeren in de samenleving om sociaal isolement tegen te gaan. - Social Return-eisen opgenomen bij het verstrekken van opdrachten boven de € 50.000, waarmee de lokale arbeidsparticipatie is gestimuleerd en meer werkgelegenheid is gecreëerd voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	

2. Minimabeleid	Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat wilden we bereiken?	
Uitval, eenzaamheid of uitsluiting door de inkomenssituatie voorkomen.	
Cittaslow 	
Armoedebestrijding.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Het armoedebeleid vastgesteld en vormgegeven aan het uitvoeringsplan ten behoeve van het armoedebeleid. - Uitvoering gegeven aan uitvoeringsplan schuldhulpverlening. - Uitvoering gegeven aan uitvoeringsplan laaggeletterdheid. - Ten behoeve van (organisatie van) de schuldhulpverlening het lokale netwerk versterkt door kennisuitwisseling, ingezet op vroeg signalering van schulden en blijvend ingezet op de dienstverlening van de schuldhulpverlening. - Samengewerkt met Kredietbank Limburg ten behoeve van de saneringskredieten. - Samenwerking aangegaan met Over Rood ten behoeve van preventie schuldhulpverlening onder ondernemers. - Ingezet op het versterken van het lokale netwerk met de maatschappelijke partners. Dit onder andere door deelname van de sociaal boekhouder in de pilot van het sociaal wijkteam. - De pilot sociaal boekhouder is positief geëvalueerd en de functie is structureel gemaakt.	September Continu December
Cittaslow 	
- Ingezet op duidelijke communicatie over lage inkomensregelingen en hiermee mogelijkheden voor minima herhaald onder de aandacht gebracht. - Uitvoering gegeven aan de VoorzieningenWijzer en ook ingezet op de verbeterde kennis van het netwerk over bestaande regelingen, om zo de mogelijkheden voor minima om gebruik te maken van regelingen zo breed mogelijk kenbaar te maken. - De kinderkledingdagen in een nieuwe vorm georganiseerd bij de Kledingbank en gezinnen hier persoonlijk over geïnformeerd. - Het Kindpakket ingezet ten behoeve van de kinderen die in armoede leven in de gemeente, inclusief de verjaardagsvouchers. - Deelgenomen aan de Benchmark Armoede en Schulden.	Continu

7.6 Sociaal domein

3. Maatschappelijk werk	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat wilden we bereiken?	
Een samenleving waar inwoners naar vermogen zo lang mogelijk kunnen meedoen en zelf de regie over hun leven voeren.	
Cittaslow 	
Vermindering discriminatie.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML) subsidie verleend voor de uitvoering van de volgende taken: - Het geven van informatie en advies; - Invullen onderdeel gemeentelijk basisaanbod; - Doorverwijzen naar ketenpartners; - Ondersteunen van kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie-hulpverleningstrajecten; - Crisishulpverlening (24/7) bereikbaarheidsdienst voor Midden-Limburg (het 'er-op-af-team'); Hulpverlening vanuit ketenzorg en multidisciplinaire teams (verbonden aan gemeentelijke en regionale ketenpartners); - Meldpunt zorgwekkend gedrag; - Briefadres dak- en thuislozen Echt-Susteren.	Continu
Cittaslow 	
Gediscrimineerde minderheden	
Aangesloten bij het Meldpunt Discriminatie.	Continu

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat wilden we bereiken?	
Cittaslow 	
- Leefbare dorpen - Centrale ontmoetingsplekken	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 	
Leefbaarheid en voorzieningenniveau	
Leefbaarheid en voorzieningenniveau - De Omgevingvisie Echt-Susteren 2040 is na een uitgebreid participatietraject vastgesteld. - De lokale sociale basis en de sociale wijkteams zijn doorontwikkeld en versterkt. De samenwerking tussen het sociaal domein en het medisch domein is versterkt.	September
Centrale ontmoetingsplekken - Gemeenschapshuizen en Multifunctionele Centra (MFC) hebben een spilfunctie voor de kernen voor verenigingsactiviteiten en activiteiten in het kader van participatie, zorg en service. De gemeenschapshuizen en MFC zijn in stand gehouden en waar nodig aangepast om te voldoen aan behoeften als gevolg van maatschappelijke en demografische veranderingen. - Planmatig onderhoud aan gemeenschapshuizen en MFC is uitgevoerd ten laste van de voorziening onderhoud gemeenschapshuizen. Indien van	Continu

7.6 Sociaal domein

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
toepassing en waar mogelijk worden hierbij maatregelen getroffen voor het verduurzamen van de gemeenschapshuizen. - De Stichting MFC Susteren beheert en exploiteert tijdelijk D'n Hermeniezaal als gemeenschapshuis. In 2025 zijn de plannen voor de nieuwbouw van het MFC Zösteren op de locatie van D'n Hermeniezaal uitgewerkt tot een voorlopig ontwerp. De provincie Limburg heeft op basis van het ontwerp en een projectplan in december 2025 het Leefbaarheidsakkoord ondertekend en daarmee aangegeven bereid te zijn om € 1 miljoen bij te dragen in de investeringskosten. - In Echt-Noord wordt een MFC gerealiseerd door Buurthuis St. Joris uit te breiden en permanent te koppelen met Openbare Basisschool (OBS) De Driepas. De aanpassing van OBS De Driepas is in december 2025 afgerond. De aanpassing en uitbreiding van Buurthuis St. Joris is uitgesteld in verband met de winterslaap van vleermuizen en de vergunningverlening door de provincie. De werkzaamheden voor het buurthuis starten in het 2e kwartaal van 2026. - De Banderthof is verduurzaamd en Streek Omroep Limburg (SOL) 2 is na een inpassende aanpassing in april 2025 verhuisd naar de Banderthof. In 2025 is de overdracht van de Banderthof naar de gemeente voorbereid. - Voor Jeugdhuis Pius X is een programma van eisen en een voorlopig ontwerp opgesteld. Het ontwerp is gepresenteerd aan de gebruikers en op onderdelen bijgesteld. Onder andere de keuken wordt groter om in te toekomst initiatieven zoals 'Samen koken, Samen eten' mogelijk te maken. - Het tijdelijke bestuur van Oos Heem heeft met de gebruikers diverse werkgroepen gevormd ten behoeve van het beheer en de exploitatie. Daarnaast is een programma van eisen en wensen opgesteld dat de basis vormt voor een onderzoek naar de mogelijke aanpassingen van het gebouw. - Voor Nieuwstadt is samen met het stichtingsbestuur en gebruikers van het Gemeenschapshoes het onderzoek afgerond naar de voorkeurslocatie van een toekomstbestendig gemeenschapshuis. De voorkeur gaat uit naar nieuwbouw op de huidige locatie, met behoud van de bestaande voorgevel van de voormalige school.	Continu December April December Oktober December

5. Jeugd	Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg
Wat wilden we bereiken? - Implementatie van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 en de Regiovisie Jeugd en Gezin Midden Limburg Oost. - Een getransformeerd jeugdhulp landschap. - Een afname van verwijzingen naar specialistische hulp. - Een sterke (preventieve) sociale basis met oplossingen voor uitdagingen in de nabijheid (leefwereld) van jeugdigen en hun gezin. - Integrale samenwerking tussen onderwijs en (jeugd)zorg, waarbij signalen vroegtijdig worden opgepakt. - Goede kwaliteit en beschikbaarheid van (gespecialiseerde) jeugdhulp, zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. - Inzicht in en grip op verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp (ook via huisartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen). - Hulpverlening die aansluit op de behoeften van de jeugdigen en gezinnen, passend bij de beschikbare financiële middelen.	
Cittaslow - Een gezond en veilig leefklimaat voor onze jeugdigen (al vanaf de zwangerschap). - Jeugdigen zijn zelfstandige inwoners die meepraten over wat voor hen belangrijk is.	

7.6 Sociaal domein

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Jeugdigen en gezinnen in een vroeg stadium en nabij ondersteund, waarbij hun eigen netwerk wordt betrokken. • Domein-overstijgend, preventief en integraal samengewerkt (o.a. gezondheid, veiligheid en onderwijs, WMO en Participatie). • Preventieprojecten en pilots gefinancierd die bijdragen aan gemeentelijke doelen. • Bestaand aanbod aan jeugd- en jongerenwerk en jongere coaching gecontinueerd. • Ketenpartners gestimuleerd om problematiek breed (over de domeinen heen) te bekijken door integraal samen te werken en te ontschotten. • Extra aandacht gegeven aan de doelgroep 16–27 jarigen en hen tijdige ondersteuning geboden vanuit een laagdrempelige toegankelijke plek. • Data structureel gebruikt om objectief en feitelijk ontwikkelingen te zien en op basis daarvan gesprekken aangegaan met verwijzers en zorgaanbieders. • Het voorliggende veld breed ingezet met diverse projecten en producten: • Pilot 'met minder kaders naar meerderjarigheid (18-/18+). • Inzet GroupXL bij complexe multi-systeemproblematiek. • Inzet Praktijkondersteuner Jeugd (POH-J) bij Huisartsen. • Inzet Regionaal Expertteam (RET). • Inzet Beschermingsplein. • Inzet Humanitas voor begeleide omgangsregeling bij echtscheiding. • Jongerenwerk (Menswel) en GroupXL ingezet in het primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) en middelbaar beroepsonderwijs. • Vincent van Gogh preventie ingezet in het PO en VO. • Knooppuntenoverleg gevoerd voor de leeftijdscategorieën 0-4 jaar en 4-12 jaar. • Het project 'preventie dyslexie' ingezet op basisscholen in samenwerking met logopedisten. • Intensief samengewerkt met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), zowel lokaal als regionaal, door aan te sluiten bij team-overleggen, kwartaalgesprekken te voeren en af te stemmen over casuïstiek. • Geïnvesteed in de samenwerking met huisartsen en andere niet-gemeentelijke verwijzers, o.a. via Praktijkondersteuners Huisartsen Jeugd en een gedragsdeskundige die op dit thema actief is (als pilot). • Scholen geïnformeerd over nieuwe (landelijke, regionale en lokale) ontwikkelingen. • Gestart met een verkenning naar de samenhang tussen onderwijs en jeugdhulp in Midden-Limburg. • (Boven)regionaal jeugdzorg ingekocht daar waar het efficiency en effectiviteit bevordert. • Nieuwe inkoopprocedure voor ambulante jeugdhulp en wonen opgestart. • Contractgesprekken gevoerd met aanbieders. • De capaciteit van het CJG-team versterkt en de uitbreiding van het CJG (plusteam).	Continu
Cittaslow	
Ondersteunen gezinsleven en zwangerschap • Uitvoering gegeven aan de ketenaanpak Kansrijke Start (o.a. de lokale coalitie CenteringZorg Plus variant, Voorzorg, Nu Niet Zwanger). • Inzet van steunouders gestimuleerd. • Jongeren- en speelvoorzieningen in stand gehouden. • Subsidies verstrekt aan speeltuinorganisaties (stichtingen) voor het ontwikkelen en in stand houden van georganiseerde, openbare speeltuinen. •	Continu

7.6 Sociaal domein

- Subsidie verstrekt aan de stichting KinderKOOKschool voor het ontwikkelen en uitvoeren van lesprogramma's gezond leren koken t.b.v. basisscholen.
- Uitvoering gegeven aan het beleidskader sociaal domein en aan een integrale verordening Wmo-Jeugd.
- Pilot Jongerenparticipatie gecontinueerd.
- Tijdige, passende en kwalitatief goede hulp aan en ondersteuning van jeugdigen en gezinnen ingezet.

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)

Portefeuillehouder(s)

Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Een inclusieve samenleving, iedereen kan meedoen.
- Een sterke lokale sociale basis.
- Toegankelijke voorzieningen.
- Toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg.
- Transformatie binnen het sociaal domein.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Cittaslow

Een inclusieve samenleving, iedereen kan meedoen.

- De fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte en gemeenschapsvoorzieningen in de kernen verbeterd. Dit met gebruikmaking van de inventarisaties van knelpunten door de werkgroep toegankelijkheid van de Adviesraad Sociaal Domein.
- In 2025 is gestart met de opstelling van het Volkshuisvestingsprogramma (VHP). Het VHP is een gemeentelijk beleidsinstrument en wordt opgesteld op grond van de aankomende Wet regie op de volkshuisvesting. Het VHP vertaalt de uitvoering van het woningbouw- en woonbeleid naar concrete plannen en instrumenten in verschillende programmalijnen, zoals wonen en zorg- waarbij aandacht is voor de zorg- en ondersteuningsbehoefte in relatie tot wonen, leefbaarheid en duurzaamheid.
- Welzijnsorganisatie Menswel gefaciliteerd om zorg te dragen voor vrij toegankelijke cliëntondersteuning.
- Deelgenomen aan de flexibele maatschappelijke opvang en bijgedragen aan de lokale aanpak om dak- en thuisloosheid te voorkomen.
- Activiteiten ondersteund voor de kwetsbare inwoner met (meervoudige) complexe problematiek. Bijgedragen aan onder andere de programma's Begrip op Onbegrip en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties.
- Aandacht voor eenzaamheid o.a. door voorzetting van de huiskamerprojecten en buurtkamers.
- Aandacht voor mentale gezondheid. Uitvoering gegeven aan Limburg Openhartig als anti stigmatisering campagne.
- Intensieve samenwerking in het sociale domein opgezocht om zo de onderwerpen Wmo, Jeugd, en Participatie waar mogelijk te combineren en uit deze integratie weer nieuwe mogelijkheden te ontdekken.
- In overleg met de Adviesraad Sociaal Domein en andere vertegenwoordigende bewonersgroepen (bijvoorbeeld kerncontactgroepen), de meest in het oog springende kritiekpunten van maatschappelijke organisaties, inwoners en cliënten van Wmo-voorzieningen geïnventariseerd en geprioriteerd.

Wanneer gerealiseerd?

Continu

7.6 Sociaal domein

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
<u>Een sterke lokale sociale basis</u> • Zorggedragen voor een adequaat voorzieningenniveau en doelgericht geïnvesteerd in het versterken van de sociale basis voor inwoners. • Leefbaarheidsprojecten uit de gebiedsvisies zijn uitgevoerd. • Impulsen gegeven aan de leefbaarheid door het verbeteren van de bestaande sociale cohesie (onder andere door een breed en kwalitatief hoogstaand verenigingsleven en toegankelijke gemeenschapsaccommodaties). • Uitvoering gegeven aan plan van aanpak doorontwikkeling sociaal domein. • Wijksteunpunten in stand gehouden, waarbij de behoefte van de betreffende kern leidend is. • De welzijnsorganisatie gefaciliteerd bij het verder uitbouwen van de voorziening vrijwilligersvacaturebank. • De welzijnsorganisatie gefaciliteerd voor het versterken van mantelzorgondersteuning/respijtzorg. • Activiteiten georganiseerd om de vrijwilligers en mantelzorgers een steuntje in de rug te geven en de waardering en dankbaarheid van de overheid kenbaar te maken (b.v. mantelzorgwaardering/avond). <u>Toegankelijke voorzieningen</u> • Zorggedragen voor de inrichting en instandhouding van algemene en/of collectieve voorzieningen. Dit doen we samen met de inwoners, gericht op ondersteuningsvragen. • Inwoners via diverse kanalen geïnformeerd over de toegang, de ontwikkelingen en het voorzieningenaanbod van het sociale domein. • Goede voorwaarden gecreëerd voor cliënten beschermd wonen. • Breed aanbod aan woonvoorzieningen, mogelijkheden voor participatie, langdurige zorg en ondersteuning in de thuissituatie georganiseerd. • Opvang geboden aan dak- en thuislozen in de eigen gemeente. • Huiskamer activiteiten aangeboden in diverse kernen van onze gemeente. • Dagactiviteiten georganiseerd voor kwetsbare inwoners (Buurtkamer/open inloop). <u>Toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg.</u> • De samenwerking met en tussen de eerstelijnsvoorzieningen in de kernen van de gemeente versterkt. • De samenwerking tussen het sociale domein en het medische domein versterkt. <u>Transformatie binnen het sociaal domein.</u> • Duurdere zorg voorkomen door het vergroten van de eigen kracht en het versterken van de samenwerking met inwoners. • Laagdrempelige algemene voorzieningen of specifieke maatwerkvoorzieningen beschikbaar gesteld. • Lokale aanpak complexe problematiek, in samenwerking met Wmo, bemoeizorg en preventie versterkt. • Kansrijke burgerinitiatieven ondersteund. • De subsidieregeling innovatieve activiteiten aangepast en toegepast b.v. voor het ondersteunen van Kook- en eetprojecten. • De aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein verder ontwikkeld. • De sociale basis in de kernen van de gemeente versterkt door o.a. de buurtkamer door te ontwikkelen. Inmiddels zijn er twee buurtkamers binnen de gemeente. Ook de ontmoetingswinkel van het Leger des Heils is doorontwikkeld en heeft in 2025 een bredere openstelling dan in 2024. • Verder is de samenwerking met het medisch domein versterkt aan de hand van de thema's mentale gezondheidsnetwerken en welzijn op recept.	Continu

7.6 Sociaal domein

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Uitvoering gegeven aan plan van aanpak doorontwikkeling sociaal domein, de sociale wijkteams zijn hierbij een belangrijk instrument. - De sociale wijkteams in de gemeente doorontwikkeld. Het sociaal wijkteam Echt is doorontwikkeld door een bredere openstelling en de toevoeging van extra disciplines. Dit heeft geleid tot een hoger bezoekersaantal. - De KinderKOOKschool ondersteund bij het realiseren van kooklessen in brede zin voor basisschoolleerlingen. - Activiteiten ondersteund die tot doel hebben bewustwording en toepassen van een gezonde leefstijl voor diverse doelgroepen.	Continu

7. Wet maatschappelijke ondersteuning (maatwerkvoorzieningen)	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat wilden we bereiken?	
Continu uitvoering nieuwe taken Wmo.	
Cittaslow 	
- Inwoners die bewuster zijn van hun eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht. - Integratie van inwoners met een beperking.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Processen geëvalueerd en bijgesteld; - Vraagstukken gezamenlijk op Midden-Limburg Oost-niveau opgepakt en vanuit een integrale benadering Wmo, Jeugd en Participatie beoordeeld.	Continu
Cittaslow 	
- De vraag naar maatwerkvoorzieningen verminderd, dan wel zolang mogelijk uitgesteld onder andere door het versterken van de sociale basis en voorliggende voorzieningen; - Inwoners gestimuleerd om eerst op eigen kracht of via hun sociale netwerk (buren, familie en kennissen) hun problemen op te lossen; - Inwoners met een beperking ondersteund om hen te laten participeren en ervoor te zorgen dat de uitgaven binnen het beschikbare budget blijven door inwoners gebruik te laten maken van voorliggende algemene voorzieningen zoals huiskamerprojecten, de buurtkamer en de vervoersvoorzieningen door vrijwilligers; - Maatwerkvoorzieningen (zoals hulpmiddelen, individuele begeleiding of groepsbegeleiding) verstrekt; - Initiatieven ondersteund die gericht zijn op het stimuleren van een juiste en reële beeldvorming over mensen met een beperking en/of kwetsbaarheid bij inwoners; - De openbare ruimte toegankelijk(er) gemaakt voor mensen met een beperking.	Continu

8. Inburgeringsbeleid	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat wilden we bereiken?	
- Realisatie van de taakstelling voor het huisvesten van vreemdelingen (asielzoekers) met een verblijfsvergunning. - Uitvoering van de Inburgeringswet (WI2021). - Ondersteuning waar noodzakelijk van etnische minderheden bij hun integratieplicht. - Uitstroom in duurzame maatschappelijke participatie na inburgeringproces.	

7.6 Sociaal domein

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Structureel overleg gevoerd met woningcorporaties, het Servicecentrum MER en gemeente; • Afspraken gemaakt met woningcorporaties over toewijzingscriteria voor statushouders en voor het leveren van woningen voor de taakstelling huisvesting statushouders; • Afstemming met provincie en regio over aanpak en mogelijkheden; • Afstemming met Centraal Orgaan opvang asielopvang (COA) m.b.t. realisatie taakstelling door hervestiging van vluchtelingen; • Wettelijke taken, voortvloeiend uit de Wl2021, doorontwikkeld en uitgevoerd; • Uitvoering en kwaliteit gemonitord van de uitvoering van de wet bij MER-uitvoeringsorganisatie; • Inzet van de module arbeidsmarkt en participatie (MAP) als instrument, door Vluchteling aan Zet; • Subsidie verleend voor Inzet van juridische dienstverlening door Vluchtelingenwerk Nederland; • Regionaal beleidsmatig afstemmingsoverleg met Arbeidsmarktregio Midden-Limburg, 't Gilde Onderwijs en Gilde Educatie BV; • Geëvalueerd uitrol onderwijsroute Gilde en B1- en Z route, in regionaal verband; • Regionaal een Europese aanbesteding doorlopen voor de Onderwijsroute; • Ontwikkelingen van het Mens Ontwikkelbedrijf intensief gevolgd en plan ontworpen waarmee statushouders ook deel kunnen nemen aan het MOB, als instrument, om participatie en taal (dualiteit) te verbeteren; • Inzet van ondersteuning, maatschappelijke en woonbegeleiding van statushouders, samen met stichting Menswel en voor multi-complexe problematiek met XLGroup; • Voorliggende voorziening, begeleiding, door XLGroup geëvalueerd en voortgezet; • Werkwijze "Zachte Landing" van pilot in reguliere werkwijze laten landen, uitgevoerd door Menswel; • Inzet van ondersteuning en begeleiding vanuit Menswel; (taalmaatjesproject, samenspraak, woonbegeleiding) • NT2 taalaanbod herijkt en geïntensiveerd in de vorm van aanvullend taalaanbod NT2 voor alle mensen met inburgeringsachtergrond. • Aanvullend taalaanbod voor NT2, met een niet schools karakter werd belegd bij Menswel; • In samenwerking met Stichting Menswel Sport uitvoering gegeven aan Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).	Continu

9. Ouderenbeleid

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

- Zelfstandig functionerende senioren in de eigen gemeenschap.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Organisaties voor ouderenzorg gefaciliteerd d.m.v. subsidiering en andere vormen van ondersteuning, waaronder passende huisvestingsmogelijkheden. Onder meer de volgende voorzieningen zijn gesubsidieerd: • Meer bewegen voor ouderen (MBVO)-activiteiten; • Ouderenadvisering; • Huiskamerprojecten; • Vitaliteitsbijeenkomsten; • Ketenaanpak valpreventie.	Continu

7.6 Sociaal domein

10. Volksgezondheid	
Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg	
Wat wilden we bereiken?	
Gezonde inwoners	
Cittaslow 	
Een bewuste en gezonde levensstijl van de inwoners.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- De gezondheidsdienst (GGD) in stand gehouden. - Informatiemateriaal t.a.v. gezond leven gepubliceerd. - Kook- en eetactiviteiten gefaciliteerd zoals het lesprogramma van de Kinderkookschool, KinderKookFeestjes, Samen koken-samen eten voor (kwetsbare) inwoners, soep in de buurtkamer in Susteren en Echt-Noord. - Activiteiten Jeugdgezondheidszorg (zie product Jeugd).	Continu
Cittaslow 	
- Tijds, passende en kwalitatief goede hulp aan en ondersteuning van jeugdigen en gezinnen ingezet waar nodig. Werkend vanuit integraliteit. - Uitvoering gegeven aan de doelstellingen van het Plan van aanpak regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2024-2026 (GALA). - Ingezet op preventie vanuit verschillende beleidsdisciplines, zoals Wmo, mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, subsidies en sportbeleid. - Geïnvesteed in sportfaciliteiten, sporthallen en het zwembad om het voor inwoners mogelijk te maken dicht bij huis te sporten en recreëren. - Uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord. - Uitvoering gegeven aan het Lokaal Preventie Akkoord Echt-Susteren. - De gecombineerde leefstijlinterventie voor volwassenen (HealthyLIFE) gecontinueerd en ontwikkeld (onderdeel van het LPA). - De implementatie van de JOGG-aanpak (Gezonde jeugd - Gezonde toekomst) in Echt-Susteren gecontinueerd. - Gestart met Echt Samen, een preventieve aanpak om middelen gebruik onder jongeren en jongvolwassenen te verminderen volgens de OKO-gedachte (opgroeien in een kansrijke omgeving).	Continu

11. Leerlingenvervoer	
Portefeuillehouder(s) Wethouder I.G.M.H. Minkenberg	
Wat wilden we bereiken?	
Passend vervoer voor leerlingen.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Leerlingenvervoer opnieuw aanbesteed en toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz vanaf schooljaar 2024-2025. - Verordening en beleidsregels geactualiseerd in samenwerking met de Midden-Limburgse gemeenten - Uitvoering gegeven aan het leerlingenvervoer volgens vastgesteld beleid, waarbij zo veel mogelijk de zelfredzaamheid en de eigen mogelijkheden van de leerlingen optimaal worden benut.	Continu

7.6 Sociaal domein

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Wettelijke indicatoren					
Jongeren met een delict voor de rechter	Percentage 12 t/m 21 jarigen	Verwey-Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1%	1%	Nog niet bekend
Kinderen in uitkeringsgezinnen	Percentage kinderen tot 18 jaar	Verwey-Jonker Instituut – Kinderen in Tel	5%	5%	Nog niet bekend
Netto Arbeidsparticipatie	Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	GMSD	67,8%	68%	Nog niet bekend
Werkloze jongeren	Percentage 16 t/m 22 jarigen	Verwey-Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1%	-	Nog niet bekend
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	168,5	250	170,4
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	GMSD	218,6	160	Nog niet bekend
Jongeren met jeugdhulp	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar	Waar staat je gemeente	19%	12%	16,7%
Jongeren met jeugdbescherming	Percentage van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,4%	1,4%	1,7%
Jongeren met jeugdreclassering	Percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,3%	0,2%	0,3%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	830	850	850

De percentages met betrekking tot jongeren met jeugdhulp, jongeren met jeugdbescherming en jongeren met jeugdreclassering zijn op basis van het 1^e half jaar 2025.

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	49.035.586	57.649.674	57.354.501
Baten	28.026.086	36.147.154	34.954.423
Saldo van baten en lasten	21.009.500	21.502.520	22.400.078
Storting reserves	0	9.777.035	10.010.091
Onttrekking reserves	119.364	871.864	1.414.716
Mutatie van de reserves	-119.364	8.905.171	8.595.375
Geraamde resultaat	20.890.136	30.407.691	30.995.453

Programma 7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Doelstelling van dit programma:	
Bevorderen van een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente Echt-Susteren voor het creëren en stimuleren van een aantrekkelijke landelijke gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het (samen) opstellen van beleid en plannen voor het stimuleren van de leefbaarheid in de diverse kernen, van het behoud en herstel van waarden in het landelijk gebied, van bedrijvigheid en van woningbouw (kwantitatief en kwalitatief).	
Reikwijdte	
Het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting omvat de volgende producten:	
1. Ruimtelijke plannen 2. Volkshuisvesting	
Verbonden partijen	
Geen	
Reserves en voorzieningen	
• Reserve stedenbouwkundige adviezen • Reserve kwaliteitsfonds • Reserve regionale woonvisie	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
• Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040 • Programma Kostenverhaal • Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 • (tijdelijk) Omgevingsplan van de gemeente Echt-Susteren (bestaande uit de bruidsschat en geldende bestemmingsplannen/Initieel Omgevingsplan) • Beleidsnotities met betrekking tot thema's als huisvesting 'shortstay'-arbeidsmigranten • Waterketenplan • Kadernota Regie op Groen	• Verordening nadeelcompensatie Echt-Susteren 2023 • Verordening Omgevingscommissie MER 2022 • Welstandsnota Echt-Susteren 2022 • Verordening starterslening gemeente Echt-Susteren 2020 • Lijst verzwaard adviesrecht Echt-Susteren 2022 • Delegatiebesluit omgevingsplan gemeente Echt-Susteren 2024 • Erfgoedverordening gemeente Echt-Susteren 2023

1. Ruimtelijke plannen	Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat wilden we bereiken?	
• Een fysieke leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is, met ruimte voor initiatief en oog voor ruimtelijke kwaliteit. • Adequate uitvoering van de Omgevingswet.	
Cittaslow 	
• Een toekomstvisie en ruimtelijke kaders die zijn ontwikkeld in samenspraak met onze inwoners. • Bescherming van het uiterlijk aanzien en verbetering van de kwaliteit van de omgeving. • Leefbare kernen en burgerparticipatie. • Functioneel hergebruik van vrijkomende agrarische percelen/opstallen. • Handhaving van vrijkomende agrarische gronden zoveel mogelijk binnen hun oorspronkelijke bestemming en identiteit van het gebied.	

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 		
De Omgevingsvisie Echt-Susteren 2024 is na een lang en zorgvuldig vastgesteld. Hiermee is het ruimtelijk kader op hoofdlijnen geschetst voor de gemeente Echt-Susteren. Dit is de basis voor de uitwerking van concreet beleid in de vorm van bijvoorbeeld programma's, en is ook leidend bij de beoordeling van nieuwe ruimtelijke initiatieven.	Jan-sep	
De volgende planologische plannen zijn in 2025 vastgesteld: - Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040 - Bestemmingsplan kampeerterrein Kavinksbosch Susteren - Bestemmingsplan Hommelweg 1a Susteren (bestuurlijke lus) - Bestemmingsplan landgoed de Bongerd Echt - Bestemmingsplan uitbreiding hoogspanningsstation Holtummerweg 5 Susteren - Bestemmingsplan Woonzorgcomplex Jozefstraat Susteren - TAM-omgevingsplan 22b – Louerveld - In 2025 zijn naast bovenstaande bestemmingsplannen en TAM-omgevingsplannen in totaal 240 verzoeken (initiatiefverzoeken, adviesverzoeken en informatieverzoeken) behandeld. Dit komt nagenoeg overeen met het geraamde aantal van 250.	25 september 25 september 25 september 17 april 13 maart 13 maart 5 juni Continu	
Plan gemeentelijke veerkracht - Bij de totstandkoming en de uitvoering van onze visie, beleid en ruimtelijke plannen zijn verenigingen, bedrijfsleven en inwoners zo optimaal mogelijk betrokken, onder andere via voorlichtings- en inspraakavonden. Daarbij is ook bijzondere aandacht voor de vele geïnstitutionaliseerde overlegvormen die in onze gemeente functioneren, zoals de dorpsraden, de ondernemersverenigingen, het participatieplatform en diverse belangengroeperingen. - Een speciale rol komt toe aan de leden van de gemeenteraad. De raadsleden staan in nauw contact met de inwoners en zijn diep geworteld in de samenleving. Zij geven bij uitstek inhoud aan hun rol als volksvertegenwoordiger. Op deze wijze is optimaal inhoud gegeven aan het opstellen en uitvoeren van beleid voor en door de inwoners van onze gemeente. - Voorafgaand aan de invoering van de omgevingswet is voor de gemeente Echt-Susteren reeds beleid opgesteld ten aanzien van participatie bij ruimtelijke initiatieven. Bij ruimtelijke initiatieven die niet passen binnen het bestemmingsplan/omgevingsplan is de omgevingsdialoog de norm, hetgeen inhoudt dat van initiatiefnemers wordt verwacht dat zij de omgeving (afhankelijk van de aard van het initiatief) informeren over en/of betrekken bij de uitwerking van plannen.	Continu	
Verbetering uiterlijk aanzien gemeente - Bij de beoordeling van ruimtelijke initiatieven/bouwplannen is rekening gehouden met algemene regels, planregels in het Omgevingsplan, specifieke verordeningen en welstandscriteria; - Bij ruimtelijke initiatieven waarop het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu van toepassing is, zijn voorwaarden gesteld over landschappelijke inpassing en in voorkomende gevallen is het leveren van een extra kwaliteitsbijdrage (in natura of een geldelijke bijdrage in het kwaliteitsfonds) als voorwaarde gesteld voor medewerking.		
Leefbaarheid Door in beleid en planvorming aandacht te schenken aan een breed spectrum van leefbaarheidsthema's (veiligheid, maatschappelijke betrokkenheid, groenvoorzieningen etc.) is mede zorg gedragen voor een goede leefbaarheid in met name de kleinere kernen.		

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow Nieuwe bestemmingen in geldende plannen voor bebouwing van voormalig agrarisch terrein • Ruimtelijke initiatieven waarbij sprake is van herbestemming en/of functioneel hergebruik van agrarische bedrijfslocaties zijn vanuit een positieve grondhouding benaderd. • Binnen de ruimtelijke kaders van Structuurvisie/Omgevingsvisie en het omgevingsplan is het behoud van de agrarische gebruiksmogelijkheden en bescherming van aanwezige natuur- en landschapswaarden gewaarborgd. Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden • Initiatieven tot herbestemming van zogenaamde 'rotte plekken' en herontwikkellocaties, die een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit zijn positief benaderd. Dit uitgangspunt is ook opgenomen in de nieuwe Omgevingsvisie Echt-Susteren 2040.	

2. Volkshuisvesting Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat wilden we bereiken?	
Cittaslow • Een evenwichtig woningbouwprogramma waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten. • Het optimaal benutten van de aan de gemeente toegekende bouwvolumes, die genoemd zijn in de Structuurvisie 2022-2025. • Het in balans brengen van de planvoorraad met de actuele woonbehoeften. • Een adequaat woningaanbod voor verschillende doelgroepen van de lokale woningbouwmarkt. • Voldoende en passende (shortstay)woonmogelijkheden voor internationale werknemers. • Het huisvesten van de statushouders, op basis van de taakstelling die het ministerie halfjaarlijks aan de gemeente toewijst. • Passende huisvesting in een passend woonklimaat voor kwetsbare doelgroepen en senioren. • Voldoende geschikte en betaalbare woningen voor mensen met een smalle beurs. • Starters op de lokale woningmarkt door een aanvullende lening de mogelijkheid bieden tot het verwerven van hun eerste woning. • Voldoende standplaatsen en woonwagens voor de doelgroep woonwagenbewoners.	

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd
Cittaslow 		
Woningbouwbeleid • Hantering van de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022–2025 als leidraad, met de focus op het realiseren van woningen die aansluiten bij de actuele kwalitatieve woonbehoefte en bijsturing van plannen die niet meer passen. • Facilitering van woningbouwprojecten die zich richten op ouderen, starters en jongeren. • Regionale samenwerking en afstemming bij woningbouwontwikkelingen. • Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen en hun huurdersbelangen-vereniging zijn in 2025 voor 2026 lokale prestatieafspraken opgesteld over beschikbaarheid en betaalbaarheid van huurwoningen, leefbaarheid en integrale veiligheid van wijken en verduurzaming van hun woningvoorraad. De raads werkgroep Volkshuisvesting is vooraf geïnformeerd en de ontvangen input is meegenomen. • Volgens de gereedmeldingen in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) zijn in 2025 108 reguliere woningen en 38 woningen voor wonen en zorg gerealiseerd. Volgens de Structuurvisie Wonen is daarbij uitvoering gegeven aan het provinciale beleid, waarbij de focus ligt op het toevoegen van kwalitatief juiste plannen op de juiste plek, met aandacht voor dynamisch voorraadbeheer. • Een breed woningaanbod gefaciliteerd, gericht op alle doelgroepen.		Continu
Doelgroepenbeleid • Gewerkt aan plannen voor de voorbereiding en realisatie van woningen voor verschillende doelgroepen, met daarnaast aandacht voor toekomstige woningbouwprojecten die aansluiten bij de actuele en verwachte woonbehoefte. • Gestart met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma (VHP). Het VHP is een gemeentelijk beleidsinstrument en wordt opgesteld op grond van de aankomende Wet regie op de volkshuisvesting. Het VHP vertaalt de uitvoering van het woningbouw- en woonbeleid naar concrete plannen en instrumenten in verschillende programmalijnen, zoals wonen en zorg, leefbaarheid en duurzaamheid. Bij de voorbereiding van het VHP is vanaf het begin de raads werkgroep Volkshuisvesting betrokken. Het VHP wordt in 2026 aan het college voorgelegd.		Continu
Huisvesting specifieke doelgroepen • Uitvoering van het beleid voor de huisvesting van internationale werknemers, met de nadruk op kwantitatieve aspecten zoals het aantal bewoners, de minimale oppervlakte en parkeervoorzieningen. De gemeente Echt-Susteren staat positief tegenover van initiatieven, volgens de vastgestelde voorwaarden. In 2025 is het beleid ten aanzien van de huisvesting internationale werknemers geactualiseerd en vastgesteld. • Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen zijn afspraken gemaakt over de huisvesting van statushouders, waarbij de taakstelling per jaar varieert. Voor 2025 bedroeg de taakstelling 54 personen. Hiervan zijn 19 personen door ZOwonen en 31 personen door Nester gehuisvest. (Volgens hun aandeel in het woningbezit). 1 statushouder heeft zelfstandig huisvesting gevonden. In totaal zijn in 2025 51 statushouders gehuisvest; de resterende taakstelling van 3 personen is in het 1e kwartaal van 2026 gerealiseerd. • Een groeiend deel van de huurders van sociale huurwoningen behoort tot de kwetsbare doelgroepen. Dit zijn mensen die op meerdere vlakken worden ondersteund; woonbegeleiding, hulpverlening en begeleiding vanuit het sociaal domein. Door uitvoering te geven aan het regionale convenant tussen gemeente, woningcorporaties en hulpverleningsinstanties en Woonkans voor de toewijzing van woningen is de benodigde hulpverlening geregeld. • 27 startersleningen verstrekt; een stijging ten opzichte van de afgelopen drie jaar (+/-20 startersleningen per jaar). In 2025 bedroeg het gemeentelijk aandeel 25% van de financiering. Vanaf 2026 verlaagt de provincie haar cofinanciering van 75% naar 50%. Dit betekent dat het gemeentelijk aandeel		Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd
wordt verhoogd naar 50%. Het maximale leenbedrag van de starterslening blijft € 56.000 en het maximale koopsomplafond wordt verhoogd naar € 345.000, zodat starters beter worden ondersteund bij de aankoop van hun eerste woning. Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn 45 woonwagendplaatsen, waarvan de verhuur in beheer is bij de woningcorporaties. Samen met de corporaties is op twee locaties gestart met het creëren van een beheersbare situatie, met aandacht voor leefbaarheid en kwaliteit voor bewoners en de omgeving: Groensebos (Nester) en Pisummerweg (ZOWonen).	

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Wettelijke indicatoren					
Nieuw gebouwde woningen ¹	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	5,0	12,5	9,6
Demografische druk	Het aantal personen onder de 20 en ouder dan 65 jaar per 100 personen tussen de 20 en 65 jaar.	Waar staat je gemeente?	80,4%	80%	81,4%
Eigen indicatoren					
Totaal aantal woningen ²		Basisregistratie adressen en gebouwen	15.141	15.161	15.287
Totaal aantal huurwoningen		Waar staat je gemeente?	4.369	4.435	Nog niet bekend
Toelichting					
¹ Het aantal nieuwgebouwde woningen is volgens de wettelijke berekening gebaseerd op het aantal per 1.000 woningen, dit betekent dat er volgens de Basisregistratie adressen en gebouwen in 2025 feitelijk 146 woningen zijn toegevoegd. (Woningen 2025 Echt-Susteren: $146:15.141 \times 1.000 = 9,6$). ² Cijfers aangepast in realisatie 2024, daadwerkelijk realisaties over het betreffende jaartal volgens nieuwe bron: de Basisregistratie adressen en gebouwen.					

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	1.297.281	1.829.938	1.754.689
Baten	125.200	195.439	503.125
Saldo van baten en lasten	1.172.081	1.634.499	1.251.564
Storting reserves	0	0	6.675
Onttrekking reserves	0	8.725	22.090
Mutatie van de reserves	0	-8.725	-15.414
Geraamde resultaat	1.172.081	1.625.774	1.236.150

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 8 Omgevingsrecht

7.8 Omgevingsrecht

Doelstelling van dit programma:	
Beperking van overlast en het waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid door: • Het verlenen van vergunningen en ontheffingen • Het houden van toezicht op naleving van regels • Het afdwingen (waar nodig) van de naleving ervan	
Reikwijdte	
Het programma Omgevingsrecht omvat de volgende producten: 6. Vergunningverlening 7. Toezicht 8. Handhaving 9. Milieu	
Verbonden partijen	
• Servicecentrum MER • Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord	
Reserves en voorzieningen	
• Reserve SC MER OD	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
• Algemene Plaatselijke Verordening (APV) • Bomennota Echt-Susteren • Bouwverordening Echt-Susteren 2012 • Beleidsnotitie Kermisbeleid • (tijdelijk) Omgevingsplan van de gemeente Echt-Susteren (bestaande uit de bruidsschat en geldende bestemmingsplannen/Initieel Omgevingsplan) • Beleidsplan Omgevingsrecht • Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan Echt-Susteren 2016-2025 • Kadernota handhavingsbeleid	• Nota bodembeheer Limburg Noord 2020-2029 • VTH-beleidsplan • Verordening kwaliteit VTH Echt-Susteren • Verordening marktgelden • Verordening naamgeving en nummering • Verordening op de heffing en invordering van leges • Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Omgevingscommissie MER 2022 • Verordening Wet geurhinder en veehouderij (onderdeel van het tijdelijk deel omgevingsplan) • Wegsleeperverordening • Welstandsnota Echt-Susteren

1. Vergunningverlening	Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat wilden we bereiken?	
• Een adequate uitvoering van de wettelijke uitvoeringstaken van ruimtelijke ordening, bouw en milieu en bijzondere wetten.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• In 2025 zijn door de MER Omgevingsdienst 665 vergunningen verleend en meldingen gedaan voor activiteiten op het gebied van bouwen, buitenplannen afwijken van omgevingsplan, aanleg, inrit, uitweg, kappen, milieu, brandveiligheid en monumenten. De raming bedroeg 620. Dat betekent een overschrijding van de raming met 7,3%. Het aantal is wel iets lager dan in 2024 (697). • De legesopbrengst voor Echt-Susteren in 2025 bedroeg € 1.705.000. Dit is lager dan de oorspronkelijke raming van € 2.053.000, maar hierin was bij het opstellen van de begroting al rekening gehouden door het opnemen van een stelpost van €600.000. Deze is volledig ingezet bij de 2^e bestuursrapportage.	Continu

7.8 Omgevingsrecht

2. Toezicht	
Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat wilden we bereiken?	
Adequaat gemeentelijk toezicht met weloverwogen inzet van verdere sanctiemiddelen.	
Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Via gerichte bouwcontroles is getoetst of bouwwerken volgens de verleende vergunning zijn gerealiseerd, waarbij de nadruk ligt op het waarborgen van de constructieve veiligheid. Het bouwtoezicht lag boven raming, in lijn met de aanhoudende opleving in de bouwsector en de hoge aantallen verleende vergunningen van de afgelopen jaren. - Het toezicht is grotendeels volgens planning uitgevoerd. Enkel de uitvoering van het milieutoezicht is achtergebleven bij de planning, een klein deel van de milieucontroles bij bedrijven is niet uitgevoerd. Dit heeft te maken met de substantiële impact die de oprichting van de ODNML met zich meebrengt. Veel collega's hebben in werkgroepen meegewerkt aan de voorbereidingen van de nieuwe milieudienst. Dat is ten koste gegaan van een klein deel van het reguliere werk. Dit was ook voorzien. Het bouwtoezicht en brandveiligheidstoezicht, en ook het toezicht op evenementen is uitgevoerd volgens planning of daarboven. Wat opvalt is de toename van het aantal bouwklachten. Dit heeft onder meer te maken met de effecten van de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en de toenemende sociale controle. - Er heeft gebiedsgericht toezicht in de openbare ruimte plaatsgevonden door boa's op de thema's en accenten zoals door de gemeente was gewenst en vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma 2025. - Het aantal objectgerichte klachten in totaliteit lag voor Echt-Susteren in 2025 2% hoger dan geraamd. Echter, binnen dit taakveld is een sterke stijging van het aantal bouw gerelateerde klachten zichtbaar. Het aantal milieuklachten bleef daarbij in 2025 wat achter, met als gevolg dat per saldo slechts een kleine overschrijding van de raming aan de orde was. Maar in tijdsbesteding heeft deze toename van de bouwklachten wel flinke impact. Het gaat vaak om langdurige trajecten met meerdere visitaties die nodig zijn op een locatie. Het toegenomen aantal bouwklachten leidt momenteel – samen met enkele andere ontwikkelingen (versterkte aandacht voor Ondermijning) – tot hoge werkdruk op het cluster bouwtoezicht. - Het aantal meldingen met betrekking tot de openbare ruimte (boa-meldingen) is exponentieel toegenomen (1969 meldingen t.o.v. 850 geraamd). Het gaat om meer dan een verdubbeling ten opzichte van de voorgaande jaren. Belangrijkste – zo niet enige – verklaring hiervoor is gelegen in het verbeteren van het meldproces in Fixi. Door de rechtstreekse koppeling van Fixi aan de werkvoorraad van de boa's komen alle fixi-meldingen nu goed door, blijven er geen meldingen meer 'in het systeem hangen' (wat veel gebeurde) en haken burgers niet meer af bij het doen van herhaalde meldingen zoals dat voorheen het geval was ('het heeft geen zin, want er gebeurt toch niets met de melding'). De combinatie van het toch al toenemende aantal boa-klachten en het verbeterde fixi-proces heeft met andere woorden geleid tot een gigantische hoeveelheid boa-meldingen. En dat heeft op zijn beurt weer geleid tot de noodzaak om te prioriteren. Dat laatste gebeurt uiteraard in goed overleg met de betrokken portefeuillehouder.	Continu

7.8 Omgevingsrecht

3. Handhaving		Portefeuillehouder(s) Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat wilden we bereiken?		
Adequate handhaving van het omgevingsrecht.		
Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd?
- Het aantal handhavingsbesluiten ligt stevig boven de raming (62 vs 40). Dat heeft vooral te maken met het hoge aantal handhavingsbesluiten in verband met afvalovertradingen. Ook is MER-breed de (bestuurlijke) aandacht voor handhaving in de afgelopen jaren toegenomen. Ook dit draagt bij aan meer formele besluitvorming met betrekking tot handhaving. - Vanuit de Omgevingsdienst is geparticipeerd in projecten en acties in het kader van de aanpak Ondernijning (woningsluitingen door hennepsteelt, flexteam inzet). - Vanuit het project Keurmerk Veilig Ondernemen zijn controles en daaruit voortvloeiende handhavingsacties opgepakt op industrieterreinen De Berk en de Wolfskoude. - In het Uitvoeringsprogramma 2025 zijn specifiek accenten benoemd voor het taakveld handhaving, waaronder ook in 2025 weer de handhaving op onjuist aangeboden huishoudelijk afval.		Continu

4. Milieu		Portefeuillehouder(s) Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat wilden we bereiken?		
Een verantwoorde milieu hygiënische omgeving, gebaseerd op landelijk vastgestelde normen en waarden.		
Cittaslow 		
- Een luchtkwaliteit die minimaal voldoet aan de wettelijke eisen. - Naleving van wettelijke eisen, sanering van verkeerslawaaï en vermindering van geluidsoverlast.		
Wat hebben we ervoor gedaan?		Wanneer gerealiseerd?
- Beoordeling van onderzoeken en advisering over bodem, geluid, externe veiligheid, archeologie, groen/ecologie in het kader van ruimtelijke plannen en projecten, vergunningverlening, toezicht en handhaving. - De milieuspecialisten kunnen worden verdeeld in de algemene milieuspecialisten enerzijds (advies milieuvergunningen/-meldingen en omgevingsplannen) en de meer themagerichte milieuspecialisten anderzijds (geluid, bodem, externe veiligheid). Voor alle milieuspecialisten heeft veel focus gelegen op de ontwikkelingen met betrekking tot de voorbereidingen van de oprichting van de ODNML, waar nagenoeg alle specialisten naartoe zullen overstappen in 2026. Zoals hierboven bij toezicht al opgemerkt heeft dit zeker impact gehad op hun reguliere werkzaamheden. Onder meer heeft zich dit vertaald in extra werkdruk en op momenten ook in langere doorlooptijden bij adviezen. Dit heeft geleid tot de noodzaak om bij een deel van de milieuadviesing extra inhuur in te schakelen.		Continu

7.8 Omgevingsrecht

Bescherming luchtkwaliteit - Het aspect luchtkwaliteit heeft onderdeel uitgemaakt van de afweging bij nieuwe initiatieven/bedrijfsvestigingen en ook het milieutoezicht op bestaande bedrijven. Vermindering geluidsoverlast - Door toetsing van ruimtelijke plannen/ontwikkelingen aan de regels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en aanvullingsbesluit Geluid is zorggedragen voor naleving van de regelgeving over geluid. - Waar nodig en mogelijk is uitvoering gegeven aan saneringsprogramma's met gebruikmaking van landelijke subsidies. - Waar mogelijk en nodig zijn geluid reducerende maatregelen (bijvoorbeeld geluid reducerend asfalt) toegepast bij gemeentelijke werken en initiatieven.	Continu
---	---------

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	4.326.175	4.746.676	4.895.423
Baten	2.275.663	1.675.663	1.906.792
Saldo van baten en lasten	2.050.512	3.071.013	2.988.631
Storting reserves	0	0	101.796
Onttrekking reserves	80.000	138.800	11.626
Mutatie van de reserves	-80.000	-138.800	90.170
Geraamde resultaat	1.970.512	2.932.213	3.078.801

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 9 Economische zaken en grondexploitaties

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Doelstelling van dit programma:	
- Het bedrijfsleven op economisch, recreatief en toeristisch gebied te stimuleren en faciliteren om te investeren in werkgelegenheid, met oog voor een goede balans met mens en omgeving. - Het stimuleren van maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. - Bevorderen van een goed ondernemersklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven. - Bevorderen van een goede economische structuur en werkgelegenheid op het gebied van recreatie en toerisme in de gemeente.	
Reikwijdte	
Het programma Omgevingsrecht omvat de volgende producten: 1. Beheer en exploitatie van eigendommen; 2. Plattelandsvernieuwing; 3. Recreatie en toerisme; 4. Werkgelegenheid en economie; 5. Grondexploitaties.	
Verbonden partijen	
- Visit Zuid-Limburg - NV Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg - Bocage commanditaire vennootschap - Euregio Rijn-Maas-Noord - Euromosa	
Reserves en voorzieningen	
- Algemene Reserve Grondbedrijf - Reserve Regiofonds - Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid - Reserve deelneming GEM Bocage CV - Reserve deelneming GEM Bocage beheer BV - Reserve kwaliteit verbeterende projecten buitengebied - Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold - Reserve winst grondexploitaties - Reserve majeure projecten - Reserve regiodeal - Reserve winst grondexploitaties - Voorziening verliezen grondexploitaties - Voorziening voorbereidingskosten grondexploitaties > 5 jaar	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
- Nota grondbeleid gemeente Echt-Susteren 2022 - Nota Kostentoerekening 2024 - Omgevingsvisie Gemeente Echt-Susteren 2040 - Programma kostenverhaal - Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving. - Telecommunicatieverordening gemeente Echt-Susteren 2010 - Verordening op de heffing en de invordering van precariobelasting Echt-Susteren 2025	- Verordening Regiofonds Midden-Limburg - Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting 2025 - Winkeltijdenverordening Echt-Susteren 2013 - Erfgoedverordening Echt-Susteren 2018 - Kadernota Regie op Groen 2016 - Meerjarenperspectief grondexploitaties en ontwikkellocaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen

Wat wilden we bereiken?

- Strategische inzet van gemeentelijke eigendommen voor realisatie van ruimtelijke doelen/grondexploitaties.
- Verbetering van de landbouwstructuur.
- Beheer van restpercelen/overhoeken.

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Ter verwerving van benodigde percelen voor gemeentelijke doelen zoals het bedrijventerrein De Berk III, bedrijventerrein het Vonderen en de woningbouw Louerveld heeft de gemeente Echt-Susteren eigen landbouwgronden ingezet. - Er zijn geen strategische grondaankopen gedaan om het areaal eigendom landbouwgronden op peil te houden. Wel zijn er strategische grondaankopen gedaan rondom Nieuwstadt voor de realisatie van groenontwikkelingen. - Onder andere via de pachtuitgifte van de geliberaliseerde pacht heeft de gemeente gewerkt aan de versterking van de landbouwstructuur en waar mogelijk natuurinclusieve landbouw bevordert. Er is regelmatig overleg gevoerd met onze agrariërs over zaken die de landbouw en het buitengebied raken. - De verzoeken zoals ingediend in 2025 tot aankoop van overhoeken zijn afgewikkeld dan wel nog in behandeling. Uitgangspunt daarbij was dat verzoeken tot aankoop van overhoeken minimaal zijn gehonoreerd, mede in verband met de benodigde gronden voor de energieopgave van de komende jaren (uitbreiding stroomnetwerk met stroomkasten tot op wijkniveau).	Continu

2. Plattelandsvernieuwing

Portefeuillehouder(s)

Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en drs. ing. H.M.J. Meuwissen

Wat wilden we bereiken?

- Een duurzaam en gevarieerd platteland.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Er is samengewerkt met de Stichting Natuur- en Landschapsontwikkeling Echt-Susteren (NLES), Stichting Ons WCL, grenspark Maas Swalm Nette (grensoverschrijdend) en Rivierpark Maasvallei (grensoverschrijdend) aan ontwikkelingen op het gebied van onder andere natuur en landschap, cultuurhistorie, recreatie en toerisme. - Met en door partijen zoals Rijkswaterstaat, provincie en Waterschap Limburg is en wordt gewerkt aan de realisatie van natuurprojecten. Voorbeelden zijn de (boven)wettelijke natuurcompensatie zoals vastgelegd bij het vaststellen van het Provinciaal inpassingsplan (pip) voor van de ontwikkelingen VDL Nedcar en A2 verbreding. - Ter bevordering van de variatie en soortenrijkdom heeft Stichting Haverland het Voedselbos Haverland in Susteren-Heide beheerd. Het voedselbos is geleidelijk gerealiseerd door gedeeltelijke omvorming van het bestaande bosgebied Slekkerhout. Stichting Haverland heeft ook in Nieuwstadt een voedselbosproject in beheer. - De Provincie Limburg faciliteert de inrichting van regionale steunpunten landschapsbeheer. Van dit steunpunt is gebruik gemaakt door de hakhoutbrigade die sinds 2025 actief is. - In overleg met de grondgebruikers zijn de mogelijkheden verkend om het gebruik van glyfosaat op landbouwgronden te verminderen en agrarisch natuurbeheer te stimuleren.	Continu

3. Recreatie en toerisme

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Een bij de gemeente passend pakket aan toeristisch-recreatieve voorzieningen met name op het gebied van ontspanning, cultureel erfgoed, gastronomie en bezinning.

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

- Groeiend en gevarieerd productenaanbod van Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL) via (thema)wandel- en fietsroutes, voorzieningen, streekproducten, merchandise en digitale ontwikkelingen.
- Goed bereikbare en ontsloten toeristische voorzieningen.
- Samenwerking met lokale en regionale partners die een directe link hebben met het aanbod van HSSNL om dit aanbod te versterken, zoals heemkundeverenigingen, wandel- en fietsverenigingen, (grensoverschrijdende) buurgemeenten, RivierPark Maasvallei, Visit Zuid-Limburg (met deze laatste ook indirect Limburg Marketing (VVV Midden-Limburg)).
- Een uitnodigend toeristisch beleid en kwaliteit betreffende overnachtingsmogelijkheden.
- Bevorderen van het grensoverschrijdend Recreatie & Toerisme.
- Promotie van lokale streekproducten.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 	
Er is uitvoering geven aan het jaarplan recreatie en toerisme 2025. In het jaarplan wordt ingegaan op het recreatief-toeristische aanbod van de gemeente, worden overnachtingscijfers gepresenteerd, worden samenwerkingsverbanden benoemd en worden de projecten en accenten voor het nieuwe jaar beschreven. Er is een nieuw jaarplan opgesteld voor 2026.	2025
Toeristisch beleid en ondernemers • Echt-Susteren is, met haar variëteit aan verblijfsaccommodaties verspreid over de hele gemeente, gepositioneerd als aantrekkelijke uitvalsbasis voor de regio, inclusief de Belgische en Duitse grensstreek. De gemeente is betrokken bij initiatieven van bestaande en nieuwe ondernemers. • Recreatieve en toeristische ondernemers kunnen aanspraak maken op promotiemateriaal van Het Smalste Stukje Nederland. Er wordt veelvuldig gebruikgemaakt van de routefolders die wij als gemeente ontwikkelen en gratis verstrekken aan ondernemers en particulieren. Dit is een blijvend onderdeel van de recreatieve en toeristische promotie in algemene zin. • Alle ondernemers in de gemeente mogen zich kosteloos presenteren op de website van HSSNL en aansluiten bij de lokale cadeaubon. De kosten hiervoor worden gedragen door de gemeente. • Om de recreatieve mogelijkheden in Echt-Susteren te promoten, met name ook voor eigen inwoners, heeft de Beleeffietsdag weer een vaste plek op de jaarkalender. De Beleeffietsdag vindt traditioneel plaats op de internationale Cittaslow Sunday, de laatste zondag van september. Editie 2025 was, mede vanwege het goede weer, zeer succesvol.	Continu 28 september
Recreatieve infrastructuur en routes • Het bestaande fiets- en wandelrouten netwerk, dat grotendeels gebaseerd is op het knooppuntensysteem, worden goed onderhouden en waar nodig uitgebreid en verbeterd. Signalering van tekortkomingen en verbeteringen, gevolgd door korte actielijnen met interne en externe partijen die de voorzieningen in het veld plaatsen en onderhouden, vormen hierbij een sleutelfactor om actuele en kwalitatieve routestructuren te waarborgen. Ruiter- en mountainbikeroutes zijn ook onderdeel van het gemeentelijke routenetwerk. • In 2025 is een compleet nieuwe gravelbikeroute voorbereid. Deze route vervangt de huidige (laag gewaardeerde) mountainbikeroutes. Uitvoering van dit project en opening van de nieuwe route vindt plaats in 2026. • Bij de ontwikkelingen en ingrepen rondom het RivierPark Maasvallei staat het recreatief gebruik centraal. Samen met de andere Maasgemeenten tussen Maastricht en Maasgouw, de provincie Limburg en natuurorganisaties is in 2025 wederom gewerkt aan onder andere het gratis toegankelijk houden van de veerponten, een belangrijke schakel in de recreatieve routestructuur. In 2024 is een mobiel uitkijkpunt gerealiseerd, dat in het voorjaar van 2025 de primeur heeft gekregen in onze gemeente.	Continu 2025 10 april

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Routefolders van HSSNL zijn wederom ruimschoots verspreid. Dit betreft zowel bestaande routeproducten zoals de uitgebreide fiets- en wandelkaart (waarop ook het nog te verplaatsen Pieterpad staat weergegeven) alsook nieuwe routes. • Dakpannenwandeling Echt is geopend. In samenwerking met de Heemkunde is een informatieve centrumroute en een landelijke route gelanceerd die dieper ingaan op de historie van de klei-industrie in Echt-Susteren. • De Beziingsfietsroute is vernieuwd. De nieuwe internationale lus 'Grenzeloos Verwonderen' is, zowel Nederlandstalig als Duitstalig, toegevoegd aan de al bestaande fietsroute. De route is feestelijk geopend samen met Visit Zuid-Limburg en de buurgemeenten Sittard-Geleen, Selfkant (D) en Maaseik (B).	Continu 2 april 9 april
Samenwerkingsverbanden • Het Smalste Stukje Nederland heeft in de nieuwe bibliotheek (de BieB in Echt) wederom een prominente plek waar met name de routefolders van HSSNL worden gepresenteerd. • De samenwerking met heemkundeverenigingen en stadsgidsen heeft een structureel karakter. Zij denken mee in het verbeteren van routes en de informatievoorziening onderweg en hebben actieve inbreng geleverd voor o.a. Dakpannenwandeling Echt. • De samenwerking met lokale ondernemers wordt waar mogelijk opgezocht om de producten uit Het Smalste Stukje Nederland op de kaart te zetten. Diverse streekproducenten hebben wederom een rol vervuld tijdens de Beleeftiidsdag in september. • De samenwerking met de Midden-Limburgse gemeenten (SML) is aangescherpt door het binnenslepen van de regiodeal. De eerste regionale projectaanvragen op het gebied van recreatie en toerisme zijn in 2025 ingediend. Uitvoering van de gezamenlijke projecten volgt in de jaren 2026, 2027 en 2028, de looptijd van de regiodeal. • De gemeente Echt-Susteren is voor wat betreft marketing en promotie aangesloten bij Visit Zuid-Limburg. Het convenant met Visit eindigt van rechtswege op 31 december 2026. Vanwege de sterke merknaam van HSSNL en de stijgende kosten voor Visit, is besloten vanaf 2027 geen nieuw convenant aan te gaan.	19 november Continu

4. Werkgelegenheid en economie

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wethouder drs. K.A.P. Leurs
Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen

Wat wilden we bereiken?

Cittaslow

- Een sterk economisch ondernemersklimaat en behoud en groei van werkgelegenheid.
- Een compact, levendig, aantrekkelijk en goed bereikbaar centrum van Echt en Susteren.
- Een goed vestigingsklimaat voor de (startende) ondernemers.
- Een voldoende, kwalitatief goed, gedifferentieerd en toekomstbestendig bedrijventerreinenaanbod.

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Cittaslow 	
Versterking economisch ondernemersklimaat en lokale werkgelegenheid - De gemeente neemt deel aan het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML), met als doel het gezamenlijk stimuleren en ondersteunen van het bedrijfsleven en het afstemmen en uitvoeren van regionaal beleid op het gebied van werklocaties; - Met het Rijk en de provincie Limburg is in SML-verband een convenant aangegaan (de Regiodeal Midden-Limburg, 5^e tranche) met als doel de structurele versterking van de volgende thema's: - Economie, onderwijs en arbeidsmarkt - Leefbaarheid - Klimaatadaptatie en Landschap De eerste projecten zijn in 2025 ingediend en nieuwe projecten zijn in ontwikkeling. - Het bezoeken van bedrijven en onderhouden van contacten met belanghebbende binnen de gemeente Echt-Susteren; - Facilitering van ondernemers binnen de gemeente Echt-Susteren bij nieuwe vestiging, uitbreiding of bedrijfsverplaatsing; - Intensiveren van contacten en voeren van periodieke overleggen met ondernemers- en winkeliersverenigingen en de ondernemersverenigingen van bedrijventerreinen; - Promoten en uitvoering geven aan uitgifte van de lokale cadeaubon ter versterking van de lokale economie; - In het kader van Programma Centrum Echt: - uitvoering van diverse infrastructurele werken, o.a. de herinrichting van de Plats, aanpassing parkeerroute, verplaatsen elektrische zakpalen in het centrum en planvorming groenvakken in de Bovenstestraat. - facilitering van de realisatie van De Pannenfabriek; - planvorming voor de opwaardering van het Vrijthof en de directe omgeving; - openstelling gebied Bovenste Straat-zuid/Gelrestraat voor alle verkeer; - facilitering van de woningbouwontwikkeling op de locatie Apollo/Stoba waarvan de realisatie in 2025 is afgerond. - realisatie van de herinrichting parkeerplaats Graaf; - uitvoering geven aan de met de provincie afgesloten 1e en 2e Samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra; - zorg dragen voor een betere positionering van het centrum van Echt en lancering van de nieuwe identiteit Echt is écht; - ondersteuning geven aan een ondernemersvereniging voor het centrum van Echt. - Planvorming hotelaccommodatie de Poort van Echt; - Begeleiden van bedrijven bij verduurzaming, onder meer door ondersteuning vanuit de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML); - Promoten van de gemeente Echt-Susteren als een aantrekkelijke gemeente om te verblijven en te winkelen; - Ondersteunen van horecabedrijven bij eventuele structurele uitbreiding van terrassen, binnen de geldende kaders en regelgeving; - Adviseren over vestigings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor bedrijven binnen de gemeente Echt-Susteren; - Invullen van de rol van aandeelhouder en strategisch partner binnen de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML); - Uitvoering geven aan grondverwerving en planvorming voor de gemeentelijke grondexploitatie van de uitbreiding van bedrijventerrein De Berk III. Eind 2023 zijn het bestemmingsplan en het exploitatieplan onherroepelijk geworden. In 2024 en 2025 zijn de grondverwervingen allemaal gerealiseerd en zijn de benodigde onderzoeken en voorbereidingen voor de realisatie uitgevoerd. In 2026 worden de verkoopcriteria vastgesteld en wordt gestart met de verkoop;	Continu 2025 - 2028 2025 Continu 2025 Continu 2025 Continu 2025

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- Start van de uitvoering en afronding van de eerste fase van de uitbreiding van bedrijventerrein De Loop-West door de projectontwikkelaar; - Samen met OML werken aan planvorming en grondverwerving voor het nieuwe bedrijventerrein Het Vonderen; - Verbeteren van de organisatiegraad op bedrijventerrein De Wolfskoul door het oprichten van een nieuwe ondernemersvereniging en de introductie van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).	2025

5. Grondexploitaties

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

- Een aanbod van bedrijfs- en woningbouw kavels dat aansluit op de vraag uit de markt.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Uitvoering geven aan exploitatieprojecten zoals omschreven in onderstaande tabel. De projecten worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Omdat deze vaak samenhang vertonen met overige ruimtelijke projecten, wordt hieronder de volledige projectenlijst getoond.	Zie onderstaande tabel.

nr.	Majeure projecten Stedelijk gebied	Projectfase				Kern				
		I	V	U	A					
							2026	2027	2028	2029
	Ontwikkeling diverse bedrijfslocaties									
1	Programma Centrum Echt					Echt				
2	Apollo/Stoba-locatie Bovenste Straat zuid					Echt				
3	Bocage					Echt				
4	Woningbouw Connect College					Echt				
5	Locatie voormalig schoolgebouw Heerweg					Echt				
6	Winkelhart Susteren (o.a. woningbouw)					Susteren				
7	Louerveld					Susteren				
8	Raadhuisplein, voormalig gemeentehuis					Susteren				
9	10 appartementen Swentiboldstraat (vml. apotheek)					Susteren				
10	Heidestraat woningbouw					Susteren				
11	Weijenpasweg woningbouw					St Joost				
12	Transformatie kerklocatie					St Joost				
13	Vlaskuileweg-Kerkweg Maria Hoop (café-zaal Wolters)					Maria Hoop				
14	Kloostercomplex Koningsbosch (initiatief derden)					Koningsbosch				
15	Egmondhof woningbouw					Koningsbosch				

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

nr.	Majeure projecten Stedelijk gebied	Projectfase				Kern				
16	Project Pey					Pey				
17	Herontwikkeling vml. Rabobank Chatelainplein					Pey				
18	Project Roosteren					Roosteren				
19	Tramhalte woningbouw					Roosteren				
20	Oud-Roosteren woningbouw					Roosteren				
21	Project Dieteren					Dieteren				
22	Project Nieuwstadt					Nieuwstadt				
23	Woonzorgcomplex Susterderweg 31 Nieuwstadt					Nieuwstadt				
24	Markt, voormalig gemeentehuis					Nieuwstadt				
25	Aan de Losplaats woningbouw					Nieuwstadt				
	Ontwikkeling diverse bedrijfslocaties									
1	Herstructurering bedrijventerrein De Wolfskoul					Susteren				
2	De Loop West					Echt				
3	Businesspark ML (OML)					Echt				
4	De Berk III					Echt				
5	Vonderen					St. Joost				
	Gemeenschapshuizen									
1	St Joris					Echt				
2	Pius X					Echt				
3	Banderthof					Pey				
4	Oos Heem					Koningsbosch				
5	Harmoniezaal					Susteren				
6	Ut gemeinsjapshoes					Nieuwstadt				
	Diversen									
1	Gemeentehuis					Echt				
2	A2-verbreding					Echt				
3	Hotelontwikkeling Poort van Echt					Echt				
4	Doorontwikkeling de Bandert					Echt				
5	Livar Experience Centre (Zandweg 10 Maria Hoop)					Pey				
6	Spooremlacement Susteren					Susteren				
7	Gebiedsontwikkeling VDL (o.a. groeninpassing)					Nieuwstadt				

Fasering: **I** = initiëren, **V** = voorbereiden, **U** = uitvoeren, **A** = afronden

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Wettelijke indicatoren					
Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	LISA	48,4% ¹	50,5%	Nog niet bekend
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	ETIL	187	200	191
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	ETIL	742 ¹	750	743
¹ Cijfer aangepast op basis van definitieve realisatie.					

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	8.516.729	12.096.521	8.351.441
Baten	8.663.169	12.401.005	7.812.275
Saldo van baten en lasten	-146.440	-304.484	539.166
Storting reserves	1.313.412	1.465.515	1.219.593
Onttrekking reserves	325.000	2.010.988	1.944.630
Mutatie van de reserves	988.412	-545.473	-725.037
Geraamde resultaat	841.972	-849.957	-185.871

Levenskwaliteit
voor iedereen

Programma 10 Algemene dekkingsmiddelen

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling van dit programma:	
- Het voeren van een gezond financieel beleid, waarmee financiële risico's gemeden worden en structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten. - Een integrale afweging tussen beschikbare middelen en gewenste bestedingen waarbij het belastingniveau op een gemiddeld niveau blijft. - Beheersbaar blijven van financiële ontwikkelingen waarbij de raad in de positie gebracht wordt tijdig een integrale afweging te maken tussen de politieke wensen en de beschikbare middelen. - Begrotings- en budgetdiscipline. - Zorgen voor een solide reservepositie en een structurele buffer voor onvoorziene lasten om het hoofd te kunnen bieden aan onvoorziene situaties. - Verhoging van de algemene lastendruk is aanvaardbaar onder de voorwaarde dat de lastenverhoging voor de inwoners reëel blijft.	
Reikwijdte	
Algemene dekkingsmiddelen omvat de volgende producten: 1. Algemene gemeentelijke belastingen 2. Algemene uitkering gemeentefonds 3. Beleggingen 4. Taxaties wet WOZ (Waardering Onroerende Zaken)	
Verbonden partijen	
- Belastingssamenwerking Gemeenten en waterschappen (BsGW) - N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) - Nederlandse Waterschapsbank - Deelneming Enexis Holding N.V.	
Reserves en voorzieningen	
- Algemene reserve - Reserve BTW-compensatiefonds - Reserve personeel & Bestuur - Reserve revolvende investeringen - Reserve vermindering kapitaallasten - Reserve bedrijfsvoering - Reserve restant budgetten - Reserve SC MER bedrijfsvoering - Reserve afschrijvingslasten investeringen - Voorziening overmatig verlofsaldi - Voorziening verlofsparen	
Gemeentelijke wet- en regelgeving	
- Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede de regels voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Echt-Susteren 2023 - Nota afschrijvingsbeleid - Nota reserves en voorzieningen - Nota risicomanagement - Nota weerstandsvermogen - Nota verbonden partijen - Verordening financieringsstatuut 2023 - Verordening op de heffing en invordering hondenbelasting 2025	- Verordening periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Echt-Susteren 2023 - Verordening op de heffing en invordering onroerendezaakbelastingen 2025 - Verordening op de heffing en invordering van forensenbelasting 2025 - Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Echt-Susteren 2025 - Controleprotocol 2025

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie	
Portefuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat wilden we bereiken?	
- Aanvaardbare financiële lastendruk voor huishoudens die op of rond het provinciale gemiddelde ligt. - Een gezonde financiële positie.	

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
- De jaarlijkse stijging van de OZB voor woningen bedroeg in 2025 3,25% per jaar. - In 2025 was de gemiddelde lastendruk in Echt-Susteren lager dan het gemiddelde in Nederland en in de provincie Limburg. - Bestaande uitgaven zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. - Voor nieuw beleid is incidentele of structurele dekking gevonden in een sluitende meerjarenbegroting. - Het voeren van een strak begrotingsbeleid. Overschrijdingen van budgetten worden niet toegestaan, eventuele onvoorziene tegenvallers moeten binnen de bestaande begroting opgevangen worden. Dit betekent dat in deze gevallen keuzes gemaakt moeten worden. - Beheersen van risico's. Omdat in de gemeente een aantal omvangrijke bedrijventerreinen en grondexploitaties in ontwikkeling zijn, wordt hier goed de vinger aan de pols gehouden. Het actualiseren van deze exploitaties heeft een hoge prioriteit. Voor 2025 gelden (vanaf vaststelling) de op 3 november 2022 door de raad vastgestelde nota's risicomanagement en weerstandsvermogen. - In de begroting is een bedrag van € 103.500 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Deze post is bij de nota van wijziging van de 1e bestuursrapportage 2025 met € 50.000 verlaagd. Het saldo valt vrij in deze jaarrekening.	Continu

2. Algemene uitkering gemeentefonds	
Portefuillehouder(s) Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat wilden we bereiken?	
Een juiste weergave van de ontwikkeling van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar en de daaropvolgende jaren. <i>(Opm. De gemeente heeft zelf geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Deze wordt op Rijksniveau bepaald).</i>	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente. Aan de maatstaven is een gewicht gekoppeld (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor (de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor). Die drie componenten zijn aan wijzigingen onderhevig. <u>Verwerking algemene uitkering in jaarstukken 2025</u> De commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft bepaald dat de algemene uitkering in de jaarrekening moet aansluiten met de stand van zaken naar aanleiding van de septembercirculaire in het betreffende jaar of met de laatste betalingsspecificatie die in het boekjaar wordt ontvangen. In 2025 zijn met de hervormingsagenda jeugd aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor jeugdzorg. Met deze middelen is het verwachte ravijnjaar 2026 doorgeschoven naar 2028. De circulaires zijn verwerkt in de bestuursrapportages van 2025.	Continu

3. Beleggingen

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

- Een maximaal rendement op het aandelenbezit van Enexis en de BNG.
- Een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk.

Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer gerealiseerd?
• Na de verkoop en splitsing van Essent waren voor de aandeelhouders de dividenden van Enexis, Attero en EPZ van belang. In 2014 zijn de aandelen van Attero verkocht. Voor de overige twee bedrijven is in 2025 over 2024 een dividend ontvangen van € 1,00 per aandeel. In totaliteit correspondeert dit met een bedrag van € 472.772. • De nettowinst van BNG Bank over 2024 bedraagt € 294 miljoen (2023: € 254 miljoen). De Algemene Vergadering heeft op 24 april 2025 ingestemd met het voorstel om 50% (2023: 50%) van de beschikbare winst na belasting en na aftrek van de compensatie voor de verschaffers van hybride kapitaal uit te keren. Het dividendpercentage van 50% is in lijn met het dividendbeleid van BNG Bank. Dit betekent een dividend van € 120 miljoen (2023: € 120 miljoen). Het dividend bedraagt € 2,51 per aandeel (2023: € 2,16). Totaal ontvangen over 2024 € 45.680. • Het verstrekken van een converteerbare hybride geldlening aan Enexis. De aandeelhouders geven Enexis het recht om de lening om te zetten naar aandelen als dat nodig is voor de financiële stabiliteit van Enexis. De gemeente Echt-Susteren bezit 556.200 aandelen in Enexis Holding N.V. Dit is 0,3716% van het totale aandelenkapitaal van Enexis. De totale lening van Enexis bedraagt € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Echt-Susteren hierin is € 1.857.936. In 2025 is een rendement ontvangen van € 40.389	Continu

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)

Portefeuillehouder(s)
Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat wilden we bereiken?

- Een marktconforme waarde van de woningen en niet-woningen.

Wat hebben we ervoor gedaan?

- BsGW geeft namens de gemeente uitvoering aan de wet WOZ. BsGW draagt zorg voor:
 - Het tijdig opleggen van WOZ-beschikkingen. De peildatum voor taxaties over 2025 bedroeg 1 januari 2024.
 - Het actualiseren en bijhouden van mutaties van alle WOZ-objecten voor een volledige en accurate WOZ-administratie.
 - Het afhandelen van bezwaren en beroepen binnen de wettelijk gestelde termijn.
 - Het leveren van informatie aan het Waterschap, de belastingdienst en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Wanneer gerealiseerd?

Continu

Indicator	Toelichting	Bron	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Wettelijke indicatoren					
Gemiddelde WOZ-waarde	In euro's	CBS	€ 303.000	€ 369.000	€ 369.000
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In euro's	Coelo	€ 824	€ 883	€ 883
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	Coelo	€ 926	€ 958	€ 958

Wat heeft het gekost?

x €	Primitieve begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	2.166.171	1.657.976	1.548.117
Baten	61.052.508	66.474.960	69.260.003
Saldo van baten en lasten	-58.886.337	-64.816.984	-67.711.886
Storting reserves	3.552.330	9.192.314	7.439.797
Onttrekking reserves	4.071.814	15.838.855	13.758.903
Mutatie van de reserves	-519.484	-6.646.541	-6.319.106
Geraamde resultaat	-59.405.821	-71.463.525	-74.030.992

7.11 Overhead

Definitie overhead

De definitie van overhead luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Overhead	Primitieve begroting 2025			Jaarrekening 2025		
	uitgaven	inkomsten	saldo	uitgaven	inkomsten	saldo
Personeel	6.086.372	91.125	5.995.247	6.473.445	455.973	6.017.473
ICT	514.078	0	514.078	412.242	0	412.242
Huisvesting	1.080.739	8.400	1.072.339	789.309	322.495	466.814
Bedrijfsvoering intern	2.242.746	8.200	2.234.546	1.348.322	155.874	1.192.448
Communicatie	181.430	0	181.430	209.038	8.712	200.326
Totaal	10.105.365	107.725	9.997.640	9.232.356	943.054	8.289.303

Onder overhead vallen volgende posten:

- Personeel: leidinggevend en primair proces, medewerkers communicatie, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, facilitaire zaken en managementondersteuning.
- Huisvesting: de kosten van het gemeentehuis Nieuwe Markt 55 en de gemeentewerf Edisonweg 35.
- Bestuur & Organisatie: onderzoeks- en advieskosten, fiscaliteiten, financiën en informatie-beveiliging, kosten van facilitaire zaken en ICT die niet in het Servicecentrum MER zijn ondergebracht.
- Bestuursondersteuning: advertentiekosten en kosten voorlichting en communicatie, representatie.
- Beheer buiten: kosten vervoermiddelen, garage en magazijn, en dienstkleding.

8. Recapitulatie

Jaarverslag
2025

8.1 Recapitulatie programmarekening

Programma	Bedrag begroot primitief uitgaven	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk uitgaven	Bedrag begroot primitief inkomsten	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk inkomsten	Saldo
Bevolking en Bestuur	8.734.044	9.597.787	10.559.994	966.083	970.796	1.040.477	9.519.518
Openbare orde en veiligheid	3.282.825	3.424.461	3.413.506	91.744	86.400	65.740	3.347.766
Beheer openbare ruimte	16.470.637	18.836.442	18.578.640	9.997.865	11.921.628	11.381.456	7.197.184
Onderwijs	2.223.107	3.547.348	3.713.100	645.449	1.658.236	2.046.657	1.666.443
Cultuur & Sport	4.954.745	6.228.847	5.954.321	738.102	1.761.137	1.550.200	4.404.121
Sociaal Domein	49.035.586	67.426.709	67.364.592	28.145.450	37.019.018	36.369.139	30.995.453
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.297.281	1.829.938	1.761.364	125.200	204.164	525.215	1.236.150
Omgevingsrecht	4.326.175	4.746.676	4.997.219	2.355.663	1.814.463	1.918.418	3.078.801
Economische Zaken en grondexploitaties	9.830.141	13.562.036	9.571.034	8.988.169	14.411.993	9.756.905	-185.871
Algemene dekkingsmiddelen	5.718.501	10.850.290	8.987.914	65.124.322	82.313.815	83.018.905	-74.030.992
Overhead	12.105.365	12.502.490	11.732.356	107.725	360.761	943.054	10.739.720
Totaal	117.978.407	152.553.024	146.634.040	117.285.772	152.522.411	148.616.165	-2.031.710

9. Paragrafen

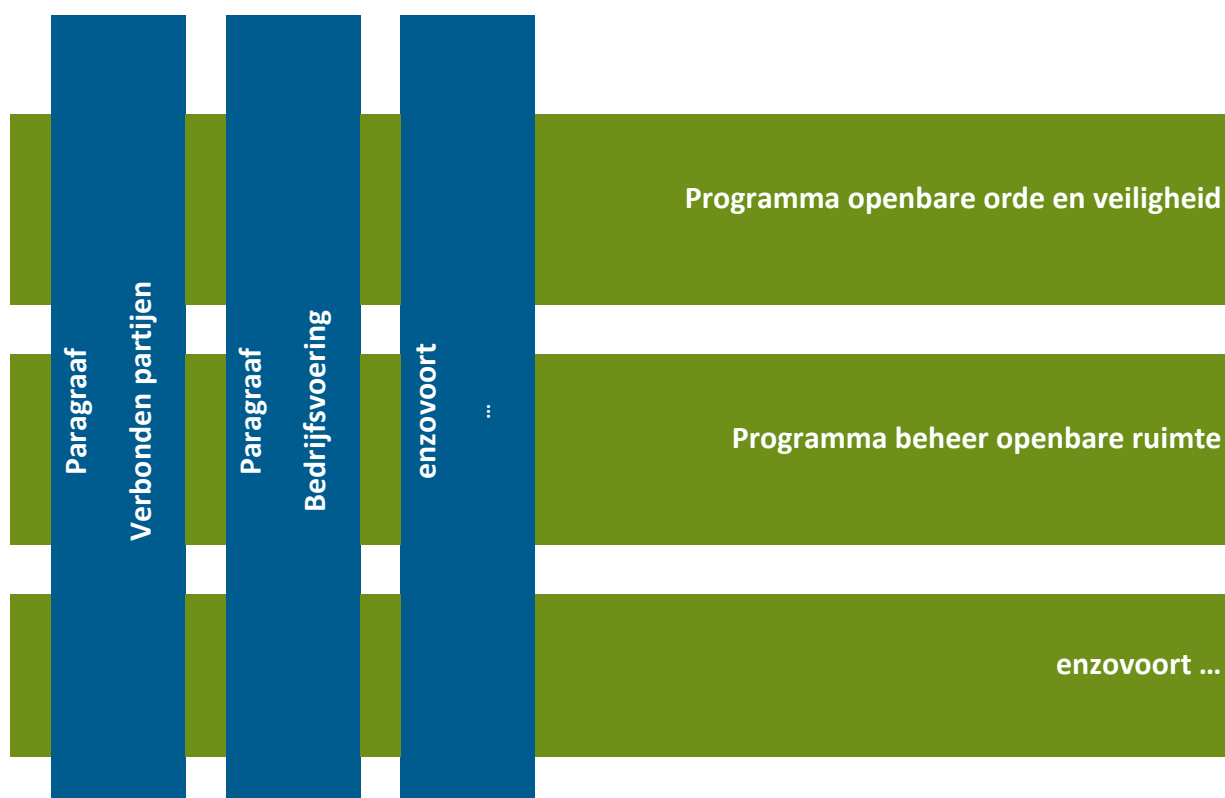
Jaarverslag
2025

9.1 Inleiding paragrafen

De paragrafen bij de begroting en de jaarstukken geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Die kunnen grote financiële impact hebben. Mogelijk is hun politieke betekenis groot, of zijn ze van belang voor de realisatie van de programma's. Over de onderwerpen van de paragrafen is veelal in de begroting, jaarstukken en andere documenten informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd. Vanwege het belang van de betrokken onderwerpen en het feit dat de raad in een dual stelsel kaders stelt en controleert, is het belangrijk dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en daarvoor een instrument heeft om de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Daarvoor zijn de paragrafen.

De paragrafen en de programma's

Er is een relatie tussen de programma's en de paragrafen. Een vereiste is dat de paragrafen zelfstandig leesbaar zijn. Deze relatie is in het onderstaande schema weergegeven:

Er zijn volgens het BBV 8 paragrafen verplicht:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Openbaarheid

In de jaarrekening en begroting van Echt-Susteren is nog één paragraaf toegevoegd:

Rechtmatigheid. Rapportering over de rechtmatigheid mag deel uitmaken van de paragraaf bedrijfsvoering. De raad heeft met het vaststellen van de financiële verordening 212 ervoor gekozen om hiervan een aparte paragraaf te maken.

9.2 Paragraaf lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

Soorten belastingen

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. Echt-Susteren kent de volgende heffingen, op basis van door de raad vastgestelde verordeningen:

Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is:

OZB (onroerendzaakbelasting)

De onroerendzaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen waarvan de opbrengst tot de algemene middelen behoort en dus naar eigen inzicht kan worden besteed. De hoogte van de aanslagen is zowel afhankelijk van de waarde van een object, zoals die elk jaar wordt bepaald op basis van de Wet waardering onroerende zaken (hierna: Wet WOZ), als van de door de raad vastgestelde tarieven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen tarieven voor eigenaren van woningen, eigenaren van niet-woningen en gebruikers van niet-woningen.

Beleid:

- In het hoofdlijnenakkoord 2022-2026 is aangegeven dat de onroerendzaakbelasting in de periode 2023-2026 met maximaal het inflatiepercentage te laten stijgen en indien mogelijk daar onder te blijven. Uitgangspunt hierbij is om op of onder het provinciaal gemiddelde te blijven.
- In de kader nota 2025 is voorgesteld om de OZB voor woningen in 2025 met 3,25% te verhogen. De verhoging voor niet-woningen bedraagt 4%. Bij de berekening van de tarieven is rekening gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling woningen en niet-woningen. De gemiddelde waardeontwikkeling waar rekening mee is gehouden voor woningen +9,71% en voor niet-woningen +8,16%.
- De grondslag voor de aanslagen OZB 2025 is de, naar prijspeil 1 januari 2024, vastgestelde waarden van het onroerend goed.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene belasting en daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De belasting is gebaseerd op de gedachte dat door personen die binnen de gemeentegrenzen verblijven en niet zijn ingeschreven in het BRP, maar wel gebruik maken van de (algemene) gemeentelijke voorzieningen, een bijdrage leveren aan deze algemene voorzieningen. De belasting moet dan ook worden gezien als een tegemoetkoming in de kosten van de gemeente voor de instandhouding van die voorzieningen. De belasting wordt verschuldigd voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding en wordt geheven van degene die verblijf biedt. Deze is dan op grond van regelgeving bevoegd de belasting te verhalen op de persoon of personen die verblijf houden.

Beleid:

- Om bij de toeristenbelasting onderscheid te maken in het tarief tussen het kort verblijf van arbeidsmigranten in verblijven met een niet-recreatieve bestemming (bijvoorbeeld huisvesting volgens de beleidsnotitie 'huisvesting shortstay-arbeidsmigranten gemeente Echt-Susteren') enerzijds en elke andere vorm van kort verblijf anderzijds, is onderscheid gemaakt in het van toepassing zijnde tarief per persoon per nacht. Het onderscheid is gebaseerd op de aard van het verblijf dat voor overnachting ter beschikking wordt gesteld. Een en ander houdt in dat verblijf door bijvoorbeeld arbeidsmigranten in verblijven met een recreatieve bestemming (of verblijven die bepaalde perioden van het jaar als zodanig worden gebruikt), belast wordt tegen het reguliere (hogere) tarief.
- De tarieven voor 2025 zijn met € 0,25 verhoogd naar € 2,00. Het tarief voor een verblijf met een niet-recreatieve bestemming is € 1,00 en is gelijk gebleven aan het tarief van 2024.

Forensenbelasting

Met ingang van 2022 is een forensenbelasting ingevoerd om zodoende de niet-ingezetene die in de gemeente een tweede woning hebben, bij te laten dragen in de algemene voorzieningen die de gemeente biedt. De eigenaar betaalt weliswaar onroerendezaakbelasting over zijn bezit, net als de ingezetene met een eigen huis in de gemeente, maar voor de niet-ingezetene wordt geen vergoeding via de algemene uitkering ontvangen. De forensenbelasting wordt direct geheven bij de niet-ingezetene die de beschikking heeft over een woonruimte. Voorwaarde voor het heffen van een forensenbelasting is dat de eigenaar geen ingezetene is, meer dan 90 dagen beschikt over de tweede woning en dat de woning gemeubileerd is. De niet-ingezetene betaalt een vast bedrag per jaar.

Beleid:

De tarieven voor de forensenbelasting worden jaarlijks aangepast met het stijgingspercentage van de onroerendezaakbelasting, voor 2025 was dit 3,25%.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is volgens de Gemeentewet een algemene belasting. De gemeente kan kiezen voor welk beleidsdoel ze de opbrengst van deze belasting aanwendt. De gemeente heft hondenbelasting voor het houden van een hond. Het bedrag van de aanslag is afhankelijk van het aantal honden.

Beleid:

Het tarief voor de hondenbelasting werd voorheen jaarlijks verhoogd met consumentenprijs-indexcijfer (CPI). Door de economische onrust steeg de CPI voor Nederlandse begrippen naar grote hoogte. Daarom heeft de raad bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023 besloten om af te wijken van deze lijn. Met ingang van 2023 wordt het tarief hondenbelasting aangepast met het stijgingspercentage van de onroerendezaakbelasting, voor 2025 3,25%.

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Vanaf 2021 geldt een nieuwe verordening precariobelasting.

Beleid:

De tarieven voor 2025 zijn niet verhoogd en gelijk gebleven aan de tarieven van 2024. De gemeenteraad heeft ermee ingestemd dat geen precariobelasting meer wordt geheven voor terrassen, omdat de gemeente het belang erkent dat terrassen de leefbaarheid van kernen vergroten en centra aantrekkelijker worden voor winkelend publiek.

Belastingen om kosten mee te verhalen: de bestemmingsheffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan een gemeentelijke zorgplicht of aan specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren:

Reinigingsheffingen

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting. Op basis van de Wet milieubeheer heeft de gemeente de plicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Deze wet regelt ook dat de gemeente hiervoor afvalstoffenheffing mag heffen. De Rijksoverheid heeft bepaald dat de gemeente de opbrengst

van de afvalstoffenheffing gebruikt voor de dekking van de kosten van het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.

De tarieven van de afvalstoffenheffing:

- Vastrecht per aansluiting voor een éénpersoons huishouden.
- Vastrecht per aansluiting voor een meerpersoons huishouden.
- Een variabel deel dat wordt geheven per lediging.

Reinigingsrecht

Naast de verplichte vuilinzameling bij huishoudens zamelt de gemeente ook afval in van bedrijven en instellingen. Voor deze niet-verplichte diensten kan geen afvalstoffenheffing worden geheven. De kosten voor deze dienstverlening kan de gemeente dekken uit de reinigingsrechten. De reinigingsrechten zijn een retributie. Ook voor deze belasting geldt dat de gemeente de opbrengst van het reinigingsrecht moet gebruiken voor de dekking van de kosten voor de afvalinzameling.

De tarieven van het reinigingsrecht

- Vastrecht per aansluiting.
- Een variabel deel dat wordt geheven per lediging.

Beleid:

- Bij het huidige systeem voor de inzameling van het huishoudelijke afval is gekozen voor een moderne en duurzame afvalinzameling, volgens de startnotitie Van Afval Naar Grondstoffen. Het scheidingsgedrag van de inwoners wordt maximaal gestimuleerd met een goede service en een financiële prikkel.
- De tarieven zijn 100% kostendekkend en als de inwoners het afval goed scheiden betalen zij een lagere afvalstoffenheffing dan voorheen.
- Bij de invoering van Diftar per lediging had het verschil in éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens gelijkgesteld moeten worden. Het verschil in lasten wordt gemaakt door het relatief minder aantal ledigingen van eenpersoonshuishoudens. Het voornemen is om het verschil in vastrecht in 3 jaar recht te trekken.
- Het vastrechtstarief is in 2025 voor eenpersoonshuishoudens verhoogd met € 38 naar € 165. Voor meerpersoonshuishoudens is het vastrecht verhoogd met € 10 naar € 205.
- Het ledigingstarief van een 240 liter restafvalcontainer is ten opzichte van 2024 verhoogd met € 1,00. Hieruit voortvloeiend wijzigen de tarieven voor een 40 liter restafval container met € 0,50 en voor het ondergronds inzamelsysteem met € 0,25 (60 liter) en € 0,10 voor een 30 liter inwerptrommel.

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsbelasting. De rijksoverheid heeft bepaald dat de gemeente de opbrengst van de rioolheffing gebruikt voor de dekking van de kosten van: de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, ook zuivering van huishoudelijk afvalwater; de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, evenals het treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te bereiken.

De tarieven van de rioolheffing:

- Tarief voor eigenaren van een woning die direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
- Tarief voor eigenaren van een niet-woning (bijvoorbeeld een kantoor of een winkel) die is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
- Tarief voor indirecte lozing (50%)

Beleid:

De raad heeft op 18 januari 2023 het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2022-2026 vastgesteld. Het vertrekpunt voor het nieuwe GRP was het Waterketenplan 2021-2025. Dit plan beschrijft de gezamenlijk visie vanuit het samenwerkingsverband Waterpanel Noord met betrekking tot de toekomst van de waterketen in onze regio. Het Waterketenplan 2021-2025 geeft de ambities voor een water- en klimaatbestendig Noord- en Midden-Limburg. Het GRP 2022-2026 beschrijft de invulling van die prioriteiten op lokaal niveau voor onze gemeente en bestaat uit een visie, een plan en een programma.

Volgens het GRP 2022-2026 worden de tarieven voor de rioolheffing jaarlijks met 3,5% verhoogd. Streven is 100% kostendekkende tarieven.

Leges

De gemeente heft leges voor door haar verstrekte diensten, genoemd in de bij de legesverordening behorende tarieventabel.

De tarieventabel is onderverdeeld in drie titels:

- Hoofdstuk 1 Algemene Dienstverlening. Onder andere: burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de basisregistratie personen.
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning. Onder andere: bouwvergunning, aanlegvergunning en sloopvergunning.
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn. Onder andere: horeca en organiseren evenementen.

Beleid:

- De tarieven voor de leges werden voorheen jaarlijks verhoogd met consumentenprijs-indexcijfer (CPI). Door de economische onrust steeg de CPI voor Nederlandse begrippen naar grote hoogte. Daarom heeft de raad bij de vaststelling van de belastingverordeningen 2023 besloten om af te wijken van deze lijn. Met ingang van 2023 worden de niet wettelijk vastgestelde legestarieven aangepast met het stijgingspercentage van de onroerendezaakbelasting, voor 2025 3,25%.
- De Nota kostentoerekening 2024 vermeldt maximale kostendekkendheid als uitgangspunt bij de kostentoerekening. Dit betekent dat de hoogte van de tarieven (en dus de opbrengsten) zo dicht mogelijk bij de begrote kosten liggen, tenzij er aantoonbare redenen of beleidsmatige afwegingen zijn om hiervan af te wijken.

Kruissubsidiëring:

Binnen hoofdstuk 1 is kruissubsidiëring toegestaan. Zo mag bijvoorbeeld het tarief voor huwelijksvoltrekkingen meer dan kostendekkend worden vastgesteld ter compensatie van een niet kostendekkend tarief voor paspoorten. Ook binnen hoofdstuk 2 is kruissubsidiëring toegestaan en ook tussen hoofdstuk 1 en 2. Niet kostendekkende tarieven voor de diensten die vallen onder hoofdstuk 1 mogen dus gecompenseerd worden door meer dan kostendekkende tarieven voor de omgevingsvergunning uit hoofdstuk 2. Op grond van de Europese Dienstenrichtlijn is binnen hoofdstuk 3 kruissubsidiëring niet toegestaan.

Grafrechten

De gemeente heft lijkbezorgingsrechten voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen Annahof in Echt en Elsene in Nieuwstadt.

Beleid:

Hoewel de grafrechten van openbare begraafplaatsen niet kostendekkend zijn worden deze niet verder verhoogd. Er is duidelijk een maatschappelijke trend zichtbaar dat het aantal crematies toeneemt en het aantal begravingen afneemt. Dit heeft tot gevolg dat de lasten van de begraafplaatsen over minder begravingen moet worden omgeslagen, waardoor de kosten per begraving sterk stijgen. Hierdoor wordt de keuze voor een begraving of crematie om financiële redenen bijna onmogelijk. Dit is een onwenselijke ontwikkeling. Daarom zijn de tarieven van begravingen bevroren op het niveau van het jaar 2015.

Tarieven

Hieronder is een overzicht ingevoegd van de belangrijkste tarieven 2025 en de tariefontwikkeling ten opzichte van 2024.

Tarieven	2024	2025
OZB		
Woningen eigenaarsdeel	0,10980%	0,10333%
Niet-woningen eigenaarsdeel	0,25066%	0,24102%
Niet-woningen gebruikersdeel	0,20037%	0,19266%

Niet-woningen gebruikersdeel en eigenaarsdeel	0,45103%	0,43368%
Hondenbelasting		
1 ^e hond	€ 47,35	€ 48,90
2 ^e en volgende hond	€ 70,35	€ 72,65
Kennel	€ 284,00	€ 293,25
Toeristenbelasting		
Toeristenbelasting	€ 1,75	€ 2,00
Kort verblijf arbeidsmigranten	€ 1,00	€ 1,00
Forensenbelasting		
WOZ-waarde:		
Tot € 75.000	€ 179,00	€ 185,00
Van € 75.000 tot € 100.000	€ 434,00	€ 449,00
Van € 100.000 tot € 150.000	€ 730,00	€ 754,00
Van € 150.000 tot € 200.000	€ 1.013,00	€ 1.046,00
Van € 200.000 of meer	€ 1.311,00	€ 1.354,00
Afvalstoffenheffing		
Vastrecht éénpersoons huishouden	€ 127,00	€ 165,00
Vastrecht meerpersoons huishouden	€ 195,00	€ 205,00
Variabel deel 240 liter container (per lediging)	€ 11,00	€ 12,00
Variabel deel 40 liter container (per lediging)	€ 1,50	€ 2,00
Variabel deel inwerptrommel 60 liter (per inworp)	€ 2,75	€ 3,00
Variabel deel inwerptrommel 30 liter (per inworp)	€ 1,40	€ 1,50
Rioolheffing		
Rioolheffing	€ 288,25	€ 298,35
Indirecte lozing (50%)	€ 144,10	€ 149,15
Grafrechten (meest voorkomende tarieven)		
Begraven (personen 12 jaar en ouder)	€ 706,60	€ 706,60
Enkel graf (20 jaar)	€ 1.337,05	€ 1.337,05
Dubbel graf (20 jaar)	€ 1.828,20	€ 1.828,20

Kwijtscheldingsbeleid

Voor inwoners met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing. De kwijtscheldingsnorm is in Echt-Susteren 100% van de voor de aanvrager geldende bijstandsnorm. De Regeling kwijtschelding belastingen medeoverheden biedt gemeenten de gelegenheid de vermogensnorm op te hogen. Jaarlijks wordt de vermogensnorm opgehoogd met de algemene verhoging. Voor 2025 bedroeg deze verhoging € 2.000.

BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Ze maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het Inlichtingenbureau toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de criteria om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

De Gemeente Echt-Susteren verleend alleen kwijtschelding voor het vastrecht van de afvalstoffenheffing. Voor het belastingjaar 2025 is een bedrag van € 72.888 kwijtgescholden. Begroot was € 60.000.

Opbrengsten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
OZB	€ 7.984.800	€ 8.445.000	€ 8.445.000	€ 8.258.20
Afvalstoffenheffing	€ 3.540.300	€ 3.845.521	€ 4.011.743	€ 3.963.000
Rioolheffing	€ 4.742.100	€ 4.708.559	€ 4.891.262	€ 4.916.800
Hondenbelasting	€ 174.500	€ 189.500	€ 179.500	€ 172.000
Toeristenbelasting	€ 456.000	€ 513.040	€ 513.040	€ 623.800
Forensenbelasting	€ 168.500	€ 75.000	€ 130.000	€ 138.300
Precariorechten	€ 3.800	€ 4.000	€ 4.000	€ 3.800
Leges	€ 2.575.300	€ 2.137.700	€ 1.537.700	€ 1.795.400
Grafrechten	€ 66.600	€ 33.000	€ 33.000	€ 35.900
Totaal	€ 19.711.900	€ 20.156.000	€ 19.953.100	€ 19.711.900

Kostendekkendheid

- Kostendekkendheid: het uitgangspunt is dat de gebruiker betaalt. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van het tarief vast te stellen met een kostenonderbouwing als basis, waarbij het Rijk een aantal grenzen heeft gesteld, waaronder een maximale kostendekkendheid van 100%.
- De hoogte van de tarieven en daarmee de kostendekkendheid van de tarieven worden in de raadsvergadering van december door de raad vastgesteld. In het hoofdstuk "Kostentoerekening" van de "Kostentoerekening tarieven 2024" staat de methode beschreven die gehanteerd wordt voor het bepalen van de kosten die inzicht geeft in de totstandkoming van de tarieven doordat beleidskeuzes zichtbaar worden vastgesteld.
- Extracomptabele berekening:
In de tarieven van de heffingen zijn een aantal componenten extracomptabel berekend. Volgens het BBV is dit toegestaan. Het betreft:
 - o een rentepercentage van 3,5% over de boekwaarden van de investeringen;
 - o overhead;
 - o de compensabele btw over de afschrijvingscomponent van de afschrijvingen vanaf 2003 (19% over de periode 2003-2012; 21% over 2013 en volgende jaren);
 - o voor oninbare posten wordt 0,5% van de opbrengsten gerekend.

Rechten	Rekening 2025	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing	€ 3.963.000	99,75%
Rioolheffing	€ 4.742.000	99,94%
Grafrechten	€ 48.100	22,89%
Leges	€ 2.777.800	112,38%
Totaal	€ 9.414.800	

Afvalstoffenheffing

Kosten taakveld	X € 1.000
<i>Kosten taakveld</i>	
7.3 Directe kosten	3.642
6.3 Kwijtschelding	79
<i>Baten taakveld</i>	
7.3 Afval (excl. Heffingen)	-624
Netto kosten	2.964

Kosten taakveld	X € 1.000
<i>Overig toe te rekenen kosten</i>	
Kapitaallasten	0
Oninbaar	19
Compensabele btw	50
Overhead	280
Storting voorziening	527
Totale kosten	3.973
Opbrengst heffingen	3.963
Totaal	3.963
Dekkingspercentage	99,75%

Rioolheffing

Kosten taakveld	X € 1.000
<i>Kosten taakveld</i>	
7.2 Directe kosten	1.969
<i>Baten taakveld</i>	
7.2 Inkomsten (excl. Heffingen)	-32
Netto kosten	1.937
<i>Overig toe te rekenen kosten</i>	
Kapitaallasten	775
Oninbaar	24
Compensabele btw	464
Overhead	327
Storting voorziening	1.393
Totale kosten	4.920
Opbrengst heffingen	4.917
Totaal	4.917
Dekkingspercentage	99,94%

Grafrechten

Kosten taakveld	X € 1.000
<i>Kosten taakveld</i>	
7.5 Directe kosten	121
<i>Overig toe te rekenen kosten</i>	
Kapitaallasten	10
Overhead	79
Totale kosten	210
Opbrengst heffingen	48
Totaal	48
Dekkingspercentage	22,89%

Leges

	Rekening 2025	Toege- rekende kosten 2025	Kosten- dekkend- heid
Hoofdstuk 1 Algemene Dienstverlening	912	1.145	79.63%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet ¹⁾	1.771	1.207	146.72%
Totaal hoofdstuk 1 en 2	2.683	2.353	114.05%
Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	15	49	31,64%
Totaal	2.689	2.401	112.38%
¹⁾ Met ingang van 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging in werking getreden. De tariefbepalingen die betrekking hebben op de omgevingswet zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van de tarieventabel. In dit hoofdstuk zijn voor 2024 bestaande tariefbepalingen gewijzigd of vervallen en nieuwe tariefbepalingen toegevoegd waardoor de tarieven volledig opnieuw zijn berekend. Veel aanvragen zijn nog in 2023 ingediend en afgehandeld in 2024. Doordat de tarief-bepalingen van 2023 afwijken van 2024 zijn deze opbrengsten en toegerekende kosten niet meegenomen in de berekening van de kostendekkendheid 2024.			

Woonlasten

Voor een beeld van de lokale lastendruk van Echt-Susteren in vergelijking met andere gemeenten worden de cijfers gebruikt die zijn ontleend aan de "Atlas van de lokale lasten 2025".

Deze atlas wordt elk jaar door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo), een onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, gepubliceerd. De Atlas geeft jaarlijks een overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen, waaraan de onderstaande tabellen zijn ontleend.

Gemiddelde woonlasten eigenaar-bewoner	Eénpersoonshuishouden 2025	Meerpersoonshuishouden 2025
Onroerendezaakbelastingen eigenaar	€ 384	€ 384
Afvalstoffenheffing	€ 201	€ 276
Rioolheffing	€ 298	€ 298
Totaal	€ 883	€ 958
Gemiddelde woonlasten vorig jaar	€ 823	€ 926
Mutatie lokale lastendruk	7,29%	3,46%

Gemiddelde woonlasten huurder	Eénpersoonshuishouden 2025	Meerpersoonshuishouden 2025
Afvalstoffenheffing	€ 201	€ 276
Totaal	€ 201	€ 276
Gemiddelde woonlasten vorig jaar	€ 161	€ 264
Mutatie lokale lastendruk	24,84%	4,55%

Eigenaar-bewoner	Eénpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Echt-Susteren	€ 883	€ 958	
Limburg	€ 966	€ 1.036	7
Nederland	€ 964	€ 1.053	83

Huurder	Eénpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Echt-Susteren	€ 201	€ 276	
Limburg	€ 367	€ 436	5
Nederland	€ 376	€ 480	21

In de kolom rangorde staat welke plaats Echt-Susteren inneemt ten opzichte van het Limburgs en Nederlands gemiddelde van een meerpersoonshuishouden.

9.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het doel van een gemeente is om maatschappelijke doelen te realiseren voor zijn klanten (inwoners, ondernemingen, maatschappelijke instellingen, andere overheden etc.). Dit geldt ook voor onze gemeente. Bij het realiseren van deze doelen loopt de gemeente risico's. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard. Om zicht te krijgen op de aard, inhoud en omvang van de risico's en op de mogelijke beheersmaatregelen, wordt risicomanagement toegepast. Het gemeentelijk risicomanagement is gericht op het opsporen en ondervangen van bedreigingen die aan het realiseren van de gestelde maatschappelijke doelstellingen in de weg kunnen staan. Verder geeft het risicomanagement inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen, (het zogenaamde weerstandsvermogen) en in de financiële buffer die de gemeente daarvoor nodig en beschikbaar heeft (de zogenaamde weerstandscapaciteit).

Beleidskader

Het huidige gemeentelijk beleid over risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd in enerzijds de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2022 en anderzijds de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2022, beiden vastgesteld door de raad op 3 november 2022. Beide nota's zijn nauw met elkaar verbonden en moeten in onderlinge samenhang gelezen worden.

Beleid over risicomanagement

In de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2022 is voor de uitvoering van het risicomanagement gekozen voor het zgn. COSO ERM plus-model. Met behulp hiervan worden periodiek op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Dit restrisico is de grondslag voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit respectievelijk het weerstandsvermogen. Hierover wordt in de begroting en jaarrekening aan de raad gerapporteerd. Daarbij wordt ook de noodzakelijk geachte omvang van het weerstandsvermogen voorgelegd.

Het risicomanagement maakt daarmee regulier onderdeel uit van de gemeentelijke planning en control-cyclus en de berekeningen uit het risicomanagement-model geven de juiste omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aan. Er wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken en voorkomen. Ook wordt het risicobewustzijn gestimuleerd doordat in ieder op te stellen bestuurlijk behandelvoorstel (B&W-voorstel, raadsvoorstel), iedere projectfile en in iedere projectenrapportage verplicht een risicoparagraaf opgenomen moet worden.

Beleid over weerstandsvermogen

Hierna wordt kort ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige keuzes voor het weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit zoals deze voortvloeien uit de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2022.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- Beschikbare weerstandscapaciteit
- Benodigde weerstandscapaciteit

Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit worden voorzieningen niet meegenomen. Voorzieningen zijn gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang per balansdatum onzeker is maar wel redelijkerwijs in te schatten. Het vormen van een voorziening is een verplichting. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Een voorziening heeft de omvang van de verplichting en/of het verlies.

De risico's die worden betrokken bij de weerstandscapaciteit betreft risico's waarvoor geen voorziening is getroffen. Bij voorzieningen is er namelijk sprake van een verplichting of een voorzienbaar verlies. Bij risico's is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet, wanneer en de mate waarin het gevolg zich voordoet onzeker.

De **beschikbare** weerstandscapaciteit wordt bepaald door de optelling van:

- Algemene reserves
- Onbenutte begrotingsruimte
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Post onvoorzien
- Stille reserves in de materiële vaste activa
- Stille reserves in de niet uit de balans blijkende bezittingen

Element	Onderdeel	Waarde	
		Incidenteel	Structureel
<i>Algemene reserve</i>	Algemene reserve	€ 6.814.000	
<i>Algemene (exploitatie) reserves</i>	Geen	-	
<i>Bestemmingsreserves</i>	Geen	-	
<i>Onvoorzien structureel*</i>	Geen	-	€ 50.000
<i>Onbenutte begrotingsruimte</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte investeringscapaciteit</i>	Geen	-	
<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	Onroerendezaakbelasting		€ 2.234.000
<i>Stille reserves</i>	Nader te bepalen	p.m.	p.m.
	Weerstandscapaciteit	€ 6.814.000	€ 2.284.000
		Totaal	€ 9.098.000
* Omvang van de post onvoorzien per 31-12-2025			

Omdat in de Nota Reserves en Voorzieningen een onder- en bovengrens is gesteld aan de algemene reserves, kan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- Nooit minder bedragen dan de ondergrens van de algemene reserve (zgn. minimaal beschikbare weerstandscapaciteit);
- Nooit meer bedragen dan de optelsom van de bovengrens van de algemene reserve, de onbenutte ruimte in begroting en belastingcapaciteit en de stille reserves in materiële vaste activa en niet uit de balans blijkende bezittingen (zgn. maximaal beschikbare weerstandscapaciteit).

De benodigde weerstandscapaciteit is gelijk aan de optelsom van de financiële restrisico's uit het nettorisico-profiel. Het nettorisico-profiel is de resultante van het risicomanagementproces zoals beschreven in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2022. Ter afdekking van risico's die op dit moment nog niet ingeschat zijn of kunnen worden, wordt dit bedrag vanuit het voorzichtigheidsbeginsel verhoogd met 10%.

In formulevorm:

Formule 1

Benodigde weerstandscapaciteit = 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel)

Bepaling weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- Het *relatieve* weerstandsvermogen
- Het *absolute* weerstandsvermogen

Het *relatieve* weerstandsvermogen is het verhoudingsgetal (ratio) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, en wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 2

$$\text{Relatieve weerstandsvermogen} = \frac{(\text{beschikbare weerstandscapaciteit})}{(\text{benodigde weerstandscapaciteit})}$$

Dit verhoudingsgetal is een maatstaf voor de mate waarin financiële restrisico's kunnen worden opgevangen ('robuustheid van de gemeentelijke financiële positie'). Voor de beoordeling van deze ratio wordt uitgegaan van de volgende tabel:

Tabel 1

Ratio	Kwalificatie
> 2	Uitstekend
$1,4 < X < 2$	Goed
$1,0 < X < 1,4$	Ruim voldoende
$0,8 < X < 1,0$	Voldoende
$0,6 < X < 0,8$	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste de kwalificatie 'voldoende' moet hebben. Met andere woorden: dat de ratio tenminste 0,8 bedraagt.

Het *absolute* weerstandsvermogen is een door de raad vastgesteld bedrag dat als financiële buffer wordt aangehouden voor het opvangen van financiële restrisico's.

Dit bedrag moet beschikbaar zijn als weerstandscapaciteit en is in het theoretisch ideaalmodel tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Maar omdat als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste 0,8 moet bedragen, volgt hieruit automatisch dat het absolute weerstandsvermogen tenminste gelijk moet zijn aan 80% van de benodigde weerstandscapaciteit.

In formulevorm:

Formule 3

Absolute weerstandsvermogen = $0,8 \times$ benodigde weerstandscapaciteit

Verder wordt vanuit het voorzichtigheidsbeginsel een normatieve ondergrens gesteld voor het absolute weerstandsvermogen. Deze normatieve ondergrens bedraagt 10% van enerzijds de Algemene Uitkering (AU) uit het gemeentefonds en deelfonds sociaal domein en anderzijds de OZB-opbrengst. Het bedrag voor de normatieve ondergrens wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 4

Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen = $0,1 \times$ (AU + OZB-opbrengst)

Als beleidskader is gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag lager is dan de uitkomst van formule 4. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 4 vast als absolute weerstandsvermogen. Met andere woorden: het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet tenminste een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn.

Tenslotte is er ook nog een normatieve bovengrens voor het absolute weerstandsvermogen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximum zit aan de beschikbare weerstandscapaciteit, en het absolute weerstandsvermogen nu eenmaal niet meer kan bedragen dan de maximale beschikbare weerstandscapaciteit. Het bedrag voor de normatieve bovengrens wordt berekend op basis van de volgende formule: weerstandscapaciteit.

Formule 5

Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen = de maximaal beschikbare weerstandscapaciteit

Als beleidskader wordt gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag hoger is dan de uitkomst van formule 5. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 5 vast als absolute weerstandsvermogen.

Berekening ondergrenzen, bovengrens, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen per 31 december 2025

Op basis van het gestelde in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2022, de Nota Weerstandsvermogen Echt-Susteren 2022, de uitkomsten van het risicomanagementproces per 31 december 2025 en de aan deze jaarrekening ten grondslag liggende gegevens worden de ondergrens, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen per 31 december 2025 als volgt berekend (afgerond op duizendtallen):

Tabel 2

Weerstandscapaciteit			Toelichting
A	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 9.098.000	Op basis van de jaarrekening 2025
B	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 1.209.000	Zie formule 1: $1,1 \times$ (som financiële restrisico's uit nettorisicoprofiel per 31 december 2025)
Weerstandsvermogen			Toelichting
C	Relatieve weerstandsvermogen	7,5	Zie formule 2: A gedeeld door B
D	Absolute weerstandsvermogen	€ 1.999.000	Zie formule 3: $0,8 \times \mathbf{B}$
Ondergrenzen			Toelichting

E	Normatieve ondergrens relatieve weerstandsvermogen	0,80	Zie toelichting nota's.
F	Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen	€ 8.582.059	Zie formule 4: 0,1 x (AU + OZB-capaciteit), waarbij: - Algemene Uitkering 2025: € 77.562.442 (op basis van specificatie nr. 12 d.d. 18 december 2025) - OZB-opbrengst 2025 € 8.258.150
Bovengrenzen			Toelichting
G	Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen	€ 12.234.000	Zie formule 5: Gelijk aan maximaal beschikbare weerstandscapaciteit, waarbij: - Bovengrens algemene reserve: € 10.000.000 (op basis Nota reserves en voorzieningen 2025); - Onbenutte belastingcapaciteit: € 2.234.000

Conclusies:

1. C is groter dan E, dus C voldoet aan het ondergrensvereiste (= ratio moet tenminste 0,8 bedragen);
2. De kwalificatie van C luidt: 'uitstekend' (zie tabel 1);
3. D is kleiner dan F, dus D voldoet niet aan het ondergrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet minimaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn). Het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet daarom minimaal bedrag F zijn;
4. F is kleiner dan G en voldoet dus aan het normatieve bovengrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen mag maximaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 5 zijn);
5. Daarom wordt het begrote absolute weerstandsvermogen per 1 januari 2026 voor de begroting 2026 vastgesteld op het bedrag F, dus op € 8.404.000.

Opgemerkt wordt dat, op basis van de per 31 december 2025 beschikbare informatie, van sommige onderkende risico's niet precies bekend is óf en zo ja in welke mate deze een financieel restrisico kennen. Dergelijke risico's zijn dus wel in beeld en worden als zodanig bewaakt, maar zijn nog niet cijfermatig verdisconteerd in het weerstandsvermogen per 31 december 2025.

Risico Top 10

Bij de 'Risico Top 10' wordt voor de rangvolgorde uitgegaan van het netto risico, d.w.z. het financieel restrisico dat overblijft nadat rekening is gehouden met de kans van intreden en met de genomen beheersingsmaatregelen.

Per 31 december 2025 ziet de 'Risico Top 10' er als volgt uit (afgerond op duizendtallen):

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
1	Onderwijshuisvesting	€ 400.000	90%	De start van de werkzaamheden gepland voor de revitalisatie van het Connect College zijn gestart. Dit leidt mogelijk tot extra kosten, bijvoorbeeld als gevolg van indexatie van de bouwkosten.	€ 360.000

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto- risico	Kans van in- treden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto- risico
2	Continuïteit zorgaanbieders Jeugd	€ 500.000	50%	Net als gemeenten kampen ook zorgaanbieders met o.a. toenemende zorgkosten, hogere uitvoeringslasten en personeelstekorten. Hoewel het doorgaans lukt om de nodige hulp aan jeugdigen te borgen, zorgen deze ontwikkelingen in sommige gevallen voor druk op financiële resultaten van organisaties en daarmee ook op zorgcontinuïteit. Voor gemeenten staat de continuïteit van zorg aan jeugdigen centraal. Om die reden bestaat het risico dat gemeenten en zorgaanbieders in gesprek moeten treden over noodzakelijke investeringen om deze zorgcontinuïteit te borgen. Het is lastig om vooraf al een concrete inschatting te maken van de financiële impact, aangezien dit per situatie anders is.	€ 250.000
3	Prijsstijgingen aannemers en leveranciers. Prijsafwijkingen zijn inherent aan de sterk stijgende algemene kosten en tekorten op de , arbeids- en energiekosten van (toe)leveranciers.	€ 400.000	50%	Beperkte invloed vanwege de gestegen kosten en beschikbaarheid/inzetbaarheid van derden. Beheersmaatregel: indien van toepassing bijstellen prioritaire onderhoudszaken.	€ 200.000
4	Milieuschade (Water- en stormschade en droogteschade).	€ 300.000	50%	Er wordt continu gewerkt aan het optimaliseren van het riool- en watersysteem. Stormschade (o.a. omgewaaide bomen) is niet te beheersen. De ontwikkeling van droge en natte perioden in Nederland zal worden gemonitord en indien nodig c.q. waar mogelijk zullen dan maatregelen worden getroffen. Toch is volledige beheersing vooraf nog niet mogelijk en de effectiviteit ook nog niet kwantificeerbaar.	€ 150.000
5	Cybersecurityincidenten en uitval ICT (Langdurige) uitval (meer dan 8 uur) van ondersteunende applicaties,	€ 630.000	10%	• Preventieve ICT-maatregelen • ICT-continuïteitsplannen • Back-up en herstel • Risicobeperkende maatregelen naar aanleiding van risicoanalyses	€ 63.000

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto- risico	Kans van in- treden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto- risico
	apparatuur en infrastructuur als gevolg van storingen, ernstige kwetsbaarheidsmeldingen of cybersecurityincidenten zoals hacks en ransomware. Hierdoor komen de dienstverlening en (wettelijke) termijnen in het gedrang.			- Dubbelop uitvoeren van verbindingen - Detectiemaatregelen op basis van logging en monitoring	
6	Bij niet voldoen aan wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de AVG, Archiefwet, Wet open overheid of Wet digitale overheid, kan dit leiden tot sancties, bestuursrechtelijke verplichtingen, toezicht of interventies.	€ 500.000	10%	Een groot gedeelte van de implementatie van (Europese) wet- en regelgeving is ondergebracht in het gezamenlijk Programma Dienstverlening. Hierdoor is geborgd dat wet- en regelgeving tijdig wordt geïmplementeerd, of dat in ieder geval de juiste bestuurlijke en operationele afwegingen kunnen worden gemaakt. Daarnaast worden medewerkers (online) getraind in het juist toepassen van Wet- en regelgeving.	€ 50.000
7	Bocage: grondexploitatie	€ 400.000	10%	Intensieve projectbewaking	€ 40.000
8	Bocage: financiering CV/BV	€ 1.600.000	50%	Recht van hypotheek op gronden. Effectiviteit van beheersmaatregelen = € 764.000	€ 36.000
9	Louerveld eigen ontwikkeling 16 starterswoningen / 14 levensloopbestendige woningen. Kostenstijging bouw materiaal/algemene kosten aannemer.	€ 150.000	20%	Weinig tot geen invloed op deze kostenstijging. Vroegtijdig prijsafspraken maken met aannemer. Gemeente zet zich door zelf te ontwikkelen in voor een kostenneutrale ontwikkeling. De verkoopprijs moet wel de kosten dekken waardoor het risico minimaal is.	€ 30.000
10	Herstel constructiefouten schoolgebouwen	€ 300.000	10%	Door artikel 92, lid 1, sub b, van de Wet op het primair onderwijs en artikel 76c, lid 1, sub b, van de Wet op het voortgezet onderwijs is de gemeente verantwoordelijk voor de bekostiging van het herstel van constructiefouten bij	€ 30.000

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
				schoolgebouwen. Een dergelijk gebrek valt niet onder de voor de schoolgebouwen afgesloten verzekering.	
	Totaal	€ 4.550.000			€1.209.000

Uit deze Risico Top 10 per 31 december 2025 blijkt dat:

- Het totaal netto risico van deze Top 10 (€ 1.209.000) bijna 91% vormt van de totale benodigde weerstandcapaciteit (€ 1.333.000).
- Bij het in kaart brengen van de risico's is ook de financiële onzekerheid van de Algemene Uitkering gesignaleerd. Omdat hier concreet geen bedrag bij genoemd kon worden is deze als een "p.m.-post" opgenomen en hierdoor niet in de risico top-10 vermeld. De Algemene Uitkering kan afwijken van het bedrag dat in de begroting is opgenomen. Deze afwijking kan zowel positief als negatief zijn. Om dit risico af te dekken zijn stelposten opgenomen om eventuele tegenvallers op te vangen.

Omdat het totale gemeentelijke netto risicoprofiel als resultante van het risicomanagement-proces per 31 december 2025 voor een belangrijk deel voortvloeit uit projecten, wordt van alle projecten, dus ook die uit de Risico Top 10, nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel gevolgd om, als noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. Dit gebeurt zowel voor het reguliere periodieke risicomanagementproces als voor de periodieke projectenrapportage.

In het voorgaande is inzicht gegeven in de weerstandcapaciteit en het weerstandsvermogen, en is een Risico Top 10 behandeld. Via het risicomanagementproces dat deel uitmaakt van onze reguliere planning- en control cyclus wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Voor projecten geldt bovendien dat nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel wordt gevolgd om, indien noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen.

In de praktijk doen lang niet alle risico's zich daadwerkelijk voor. Toch moet de gemeente waakzaam blijven voor de mogelijke gevolgen van al ingezet en nieuw beleid, van ontwikkelingen in de projecten en van gevolgen die voortvloeien uit opgelegd rijksbeleid, zoals bijvoorbeeld de drie decentralisaties en transitie in het sociaal domein, de invoering van de nieuwe Omgevingswet en de wetgeving op het terrein van de vennootschapsbelasting.

De risico's in het sociaal domein en met name jeugd is een risico wat moeilijk zelf te beheersen is. De compensatie van het Rijk blijft achter en daarnaast worden de gestegen kosten doorgerekend in de tarieven die de zorginstellingen bij de gemeente in rekening brengen. Complexe casussen komen ook steeds vaker voor en dit zijn langlopende trajecten waarvan de kosten vooraf moeilijk in te schatten zijn.

Financiële kengetallen en de relatie met het BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies, Gemeenten en Waterschappen (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis-set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen die gelden voor de begroting vanaf 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Zoals vermeld, is de definitieve berekeningswijze vastgelegd in een ministeriële regeling en kunnen zich nog specifieke wijzigingen voor doen in onderstaande tabellen. Voor raadsleden is het van belang dat ze de betekenis van de kengetallen begrijpen en inzicht krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële

positie is daarvoor essentieel. Daarbij is het ook relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de kengetallen over de jaren heen.

Per tabel wordt een korte toelichting gegeven over het resultaat. Met ingang van het begrotingsjaar 2016 worden financiële kengetallen in de begroting opgenomen. De provincie heeft onderstaand overzicht gepresenteerd. Een vergelijking wordt gemaakt met het Nederlands gemiddelde van 2025. Aan de categorieën heeft de provincie geen kwalificatie gegeven, omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf moet plaatsvinden. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal	Nederlands gemiddelde over 2025 ¹	2025	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	71,6%	20,32%	< 90%	90-130%	> 130%
2. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	66,7%	23,75%	< 90%	90-130%	> 130%
3. Solvabiliteitsratio	32,9%	47,20%	> 50%	20-50%	< 20%
4. Grondexploitatie	4,5%	4,65%	< 20%	20-35%	> 35%
5. Structurele exploitatieruimte	-1,3%	0,21%	> 0%	= 0	< 0%
6. Belastingcapaciteit	101,6%	93,16%	< 95%	95-105%	> 105%

¹) Bron: www.findo.nl (databank decentrale overheden)

Geconstateerd wordt dat de uitkomsten over 2025 voor onze gemeente vijf keer in categorie A vallen en één keer in categorie B. De uitkomsten zijn in 5 categorieën gelijk aan die van het gemiddelde van de Nederlandse gemeenten. Behalve in de categorie belastingcapaciteit waarin de gemeente beter scoort en in een hogere categorie zit dan het Nederlands gemiddelde.

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van een gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van een gemeente. De aangetrokken geldleningen van de gemeente zorgen ervoor dat de solvabiliteit niet in categorie A valt. Zoals in de financieringsparagraaf is te lezen is de schuld niet te hoog als deze wordt afgezet tegen het exploitatietotaal en blijft deze ruim onder de 100%. De aangetrokken geldleningen die nog niet zelf nodig zijn worden “geparkeerd” bij het Rijk of tijdelijk doorgeleend aan andere gemeenten. Hierdoor scoort de gemeente goed bij het kengetal “netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden” ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. De goede score bij de structurele exploitatieruimte laat zien dat de gemeente structureel voldoende ruimte heeft om structurele lasten op te vangen en dat dit aansluit bij de conservatieve begrotingspolitiek zoals deze in het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 is opgenomen. De lage belastingcapaciteit sluit ook aan bij de ambitie van het college zoals in het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 is opgenomen. Niet alleen blijven de woonlasten onder het Limburgs gemiddelde maar ook ruim onder het Nederlands gemiddelde.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een aanwijzing van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af. Het beoordelen van de netto schuldquote is niet alleen afhankelijk van onderstaande gegevens. Dit moet in een breder perspectief worden gezien (denk aan stille reserves, opbrengsten uit grondexploitaties, beleggingen etc.).

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2025
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	52.576.000	46.379.000	46.379.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	8.997.000	34.783.000	9.821.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	14.431.000	12.000.000	14.097.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	10.691.000	6.323.000	10.822.000
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	28.296.000	10.000.000	18.425.000
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	485.000	100.000	-1.399.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	6.740.000	3.500.000	15.794.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	117.507.000	109.353.000	131.193.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	25,35%	64,88%	23,75%

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af ten opzichte van de jaarrekening 2024. Het effect van het elimineren van de verstrekte leningen aan derden (bijvoorbeeld woningcorporaties) is slechts miniem.

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2025
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	52.576.000	46.379.000	46.379.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	8.997.000	34.783.000	9.821.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	14.431.000	12.000.000	14.097.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	6.322.000	6.323.000	6.322.000
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	28.296.000	10.000.000	18.425.000
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	485.000	100.000	-1.399.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	6.740.000	3.500.000	15.794.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	117.507.000	109.353.000	131.193.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	29,07%	66,88%	23,75%

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de solvabiliteit toe. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het eigen vermogen niet wordt aangevuld. De praktijk laat echter zien dat er telkenjare overschotten zijn op de exploitatie, waardoor het eigen vermogen toeneemt en daardoor ook de ratio. Een ratio tussen 25 en 40 wordt als solide beoordeeld. Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze solvabiliteitsratio in categorie B: Tussen 20 en 50% weinig risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2025
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	72.103.000	61.631.000	77.989.000
B	Balanstotaal	162.229.000	168.765.000	165.245.000
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	44,45%	35,52%	47,20%

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In artikel 38, onderdeel a, van het BBV wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:

1. Niet in exploitatiegenomen bouwgronden en
2. Overige grond- en hulpstoffen.

In onderdeel b van artikel 38 wordt gevraagd om 'onderhanden werk' te vermelden, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (volgens artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt het kengetal grondexploitatie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2024
A	Bouwgronden in exploitatie (cf. art.38 lid b BBV)	2.418.000	1.906.000	6.101.000
B	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	117.507.000	109.353.000	131.193.000
	Grondexploitatie A/B x 100%	2,06%	1,74%	4,65%

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet volgens het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c van het BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In artikel 19 onderdeel d wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 van het BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt voor de meerjarenraming. Deze gegevens worden ook verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV).

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om onderstaande cijfers te presenteren.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt de structurele exploitatieruimte voor het jaar 2024 in categorie A: het minst risicovol.

	Bij jaarrekening	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2025
A	Totale structurele lasten	113.072.000	101.374.000	119.697.780
B	Totale structurele baten	113.248.000	100.750.000	124.826.631
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	68.000	-	0
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	166.000	885.000	630.943
E	Totale baten	117.507.080	109.353.000	148.616.167
	Structurele exploitatieruimte $((B-A)+(D-C))/(E)$ x 100%	0,23%	0,24%	0,39%

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar "t" te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2025 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 926. Het gemiddelde voor het jaar 2025 was € 994.

Beoordeling

Uitgaande van Atlas van de lokale lasten van Coelo valt onze belastingcapaciteit in categorie A lager dan 95%.

	Bij jaarrekening	Rek. 2024	Begr. 2025	Rek. 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 374	€ 344	€ 384
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 288	€ 298	€ 276
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 264	€ 283	€ 298
D	Eventuele heffingskorting	-	-	-
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 926	€ 926	€ 958
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 994	€ 994	€ 994
	Woonlasten t.o.v. land. gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	93,16%	93,16%	96,38%

Redelijk peil 2025

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
2. Rioolheffingen
3. Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Totaal WOZ-waarde woningen 2025	[1]	3.989.200.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2025	[2]	520.800.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2025	[3]	554.750.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2024	[4]	8.258.150
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2025	[5]	2.000
Totaal onderdekking riolering 2025	[6]	2.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2025	[7=4-5-6]	8.254.150
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentages van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2025	[8=(7/(1+2+3)*100]	0,1872%
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2025	[9=8*1,20]	0,2246%

Op basis van bovenstaande formule is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2025 vastgesteld op 0,2246%. Als de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB-percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het extra structurele geld dat gegenereerd kan worden door de gemeentelijke belastingen (OZB, hondenbelasting, etc.) en rechten (rioolrechten, afvalstoffenheffing en de leges) te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit kan worden berekend door de tarieven van de gemeente te vergelijken met de maximaal toegestane tarieven (wettelijke beperkingen voor verhogingen). Deze potentiële extra opbrengsten kunnen worden gerekend tot de beschikbare belastingcapaciteit. Voor bepaalde tarieven gelden wettelijke kaders en daarnaast moet worden vastgesteld of het politiek wenselijk is de tarieven te verhogen.

Soort tarief	Percentage 2025	Normtarief artikel 12	Verschil	Waarde (in mln.)	Onbenut
Eigenaren woningen	0,10329%	0,1648%	0,06151%	€ 3.632	€ 2.234.000
Eigenaren niet-woningen	0,24080%	0,1648%	-0,07600%	€ 522	€ -
Gebruikers niet-woningen	0,19249%	0,1648%	-0,02769%	€ 555	€ -
					€ 2.234.000

9.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Volgens artikel 212 van de Gemeentewet rapporteert het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen over het onderhoud. Het gaat hierbij om de voortgang van het onderhoud. Dit betreft openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen. Uitgaven voor onderhoud komen op verschillende plekken in de begroting voor. Daarom is een duidelijk overzicht belangrijk om goed inzicht te krijgen in de financiële situatie van de gemeente. Met deze paragraaf kan de gemeenteraad kaders stellen voor het onderhoud en de staat van onderhoud van de verschillende onderdelen. Het gewenste onderhoudsniveau hangt samen met de kosten die nodig zijn om dit niveau te bereiken en te behouden. Het is belangrijk dat de onderhoudsniveaus van de verschillende onderdelen goed op elkaar zijn afgestemd. Zo kan een goede afweging worden gemaakt tussen het minimaal noodzakelijke onderhoud en de extra kosten voor een hoger onderhoudsniveau. Om dit te bepalen is een meetlat opgesteld. Deze helpt bij het kiezen van een manier van beheer die duurzaam, functioneel en veilig is en die past binnen het beschikbare budget.

Riolering/waterhuishouding

De gemeentelijke rioleringszorg is vastgelegd in de Wet milieubeheer. Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2022-2026) is op 18-3-2023 door de raad vastgesteld. In het GRP 2022-2026 is het gemeentelijke beleid over het onderhoud en de gewenste verbeteringen van het gemeentelijke rioleringsstelsel vastgelegd. Hierbij is ook kritisch gekeken naar de gevolgen van forsere fysieke belastingen op het rioolstelsel door bijvoorbeeld regenbuien. De voorgenomen verbetermaatregelen uit dit GRP zijn geïntegreerd in het huidige meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en worden jaarlijks integraal afgestemd en uitgevoerd. Naast de activiteiten voortvloeiend uit het GRP vindt cyclisch onderhoud plaats aan het rioolstelsel. Dit onderhoud verloopt volgens plan.

Openbaar Groen

Uitvoering onderhoud openbaar groen

In 2025 is een deel van het onderhoud aan de groenvoorzieningen, samen met andere uitvoerende taken in de openbare ruimte, weer in eigen beheer uitgevoerd en zal in 2026 verder zijn vervolg hebben. Door de inzet van eigen gebiedsteams op specifieke locaties wordt gestreefd naar een hogere kwaliteit, meer maatwerk en betere sturing op lokale situaties.

Kwaliteitsniveau en beleid

Het onderhoud wordt uitgevoerd volgens het Integraal Beheer Openbare Ruimte-plan (IBOR) en de kwaliteitsniveaus die de raad in 2012 heeft vastgesteld. Binnen de bebouwde kom geldt kwaliteitsniveau B (basis), en buiten de bebouwde kom niveau C (laag), in overeenstemming met de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte (CROW). Vanaf 2025 is er meer ruimte voor maatwerk, afhankelijk van locatie en behoefte door de inzet van gebiedsteam in kantons. Het huidige Integraal Beheer Openbare Ruimte-plan is actueel.

Landschappelijke beleidsdoelen zijn uitgewerkt in de Omgevingsvisie die in 2025 is vastgesteld. In plaats van een geactualiseerd groenstructuurplan is in 2016 de kadernota Regie op Groen vastgesteld. Deze vormt de basis voor het Groenbeheerplan, waarin beleidsuitgangspunten zijn vertaald naar concrete uitvoering en een meerjarenplanning voor renovatie op wijk- en buurniveau. In 2025 is gestart met het opstellen van een meerjarig onderhouds- en vervangingsplan, dat input zal leveren voor een nieuw groenbeheerplan in 2026. Dit vormt ook een opmaat naar integratie van groenbeheer in toekomstig assetmanagement.

Wegen

Het beheer van wegen is het systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die gericht zijn op de verhardingen om hun functie te laten vervullen en voor de lange termijn op economisch verantwoorde wijze mobiliteit, veiligheid en kwaliteit te waarborgen.

De Wegbeheernota 2022-2026, die in januari 2023 door de raad is vastgesteld, is hiervoor de basis. Het onderhoud laat geen achterstand zien en het vastgesteld kwaliteitsniveau basis zit nu tegen hoog aan. In de wegbeheernota is aangegeven dat met het huidige beschikbare budget, het onderhoudsniveau basis, nog gecontinueerd kan worden maar mogelijk wel kan afnemen de komende jaren. Blijvende monitoring van de kwaliteit van de wegen en verhardingen is belangrijk om waar nodig op tijd te kunnen bijsturen.

Verkeer

Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 zorgt voor een samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente. De gemeente voldoet hiermee aan de Planwet verkeer en vervoer. Het verkeersplan fungeert enerzijds als een beleidslijn voor toekomstige plannen, anderzijds bevat het een uitvoeringsprogramma (actualisatie 2020-2025) met concrete maatregelen voor de komende jaren.

De provincie Limburg werkt op het gebied van mobiliteit samen met gemeenten (RMO/ SML Midden-Limburg). Onderdelen van het uitvoeringsprogramma kunnen via het RMO/SML mogelijk cofinanciering van de provincie ontvangen.

Civieltechnische kunstwerken

Er is gebruik gemaakt van het vigerende Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026 en dit uitvoeringsplan is ook onderdeel van de Wegbeheernota 2022-2026 die op 18 januari 2023 door de raad is vastgesteld. Het uitvoeringsplan is als leidraad gebruikt voor de jaarlijkse geplande onderhoudswerkzaamheden en in de meerjarenplanning, een onderdeel van het plan, staan de te nemen onderhoudsmaatregelen per kunstwerk.

Onderhoud wordt afgestemd met de overig geplande werkzaamheden van de gemeente, Waterschap, Prorail en provincie. Het benodigde budget is ondergebracht bij de post voorziening wegen. Het onderhoud kunstwerken laat geen achterstand zien.

Openbare Verlichting

De kwaliteit van de openbare verlichting is van groot belang voor de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast spelen ook sfeer-, milieu- en energieaspecten een rol. Het beleidsplan openbare verlichting 2024-2027 fungeert als beleidslijn voor de borging van een adequaat verlichtingsniveau in de openbare ruimte. Bij de openbare verlichting is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Het uitgangspunt van het beleidsplan openbare verlichting 2024-2027 is gericht op het verduurzamen van de lichtbronnen. Door het vervangen van armaturen, die zijn voorzien van een conventionele lichtbron, wordt hier invulling aan gegeven. De nieuwe armaturen worden voorzien van een ledlichtbron. Hiermee wordt invulling gegeven aan het landelijk energieakkoord.

Gebouwen

Het beheerplan gebouwen inclusief de financiële aspecten is in 2024 geheel geactualiseerd voor de komende 10 jaar (2024-2033). Het beheerplan gebouwen is de leidraad bij alle uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Eventuele meevallers en tegenvallers worden binnen het beschikbare budget opgevangen. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Beheerplannen

Plannen	Vastgesteld door de raad	Nieuwe planning in raad/college	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming
Verkeer, GVVP 2016-2025	Ja	2026	Ja
Waterketenplan 2022-2026	Nee	n.v.t.	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2022-2026	Ja	2026	Ja
Verlichtingsplan 2024-2028	Ja	2028	Ja
Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026.	Nee	2026	Ja

Plannen	Vastgesteld door de raad	Nieuwe planning in raad/college	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming
Beheerplan Gebouwen 2024-2033	Ja	n.v.t.	Ja
Kadernota Regie op Groen	Nee	n.v.t.	Ja
Groenbeheerplan 2019-2023	Nee	2026	Ja
Wegbeheerplan 2022-2026	Ja	2026	Ja
Bomennota 2023 - 2033	Ja	2033	Ja

Naam	Rekening 2024	Begroting 2025	Bijgestelde begroting 2025	Rekening 2025
Openbare verlichting	€ 506.638	€ 545.550	€ 545.550	€ 397.199
Beheer en onderhoud wegen	€ 4.465.590	€ 4.660.171	€ 5.480.880	€ 5.106.398
Openbaar groen	€ 3.110.962	€ 2.447.035	€ 2.449.413	€ 2.298.695
Verkeer	€ 373.159	€ 430.207	€ 535.207	€ 427.910
Beheer/onderhoud riolering en waterhuishouding	€ 2.763.460	€ 2.572.129	€ 2.768.129	€ 4.104.700
Onderhoud gemeentelijke gebouwen (groot en klein onderhoud)	€ 152.179	€ 948.877	€ 1.187.256	€ 314.255
Onderhoud gemeenschapshuizen (groot en klein onderhoud)	€ 84.784	€ 146.405	€ 244.714	€ 202.840

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.

Hiervoor wordt jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet van € 250.000 beschikbaar gesteld voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven. Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt voordat een kredietvoting aan de raad wordt voorgelegd. De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen.

Als de raad afwijzend besluit over de kredietvoting, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste gebracht worden van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten geactiveerd en afgeschreven volgens de verslaggevingsvoorschriften.

9.5 Financieringsparagraaf

Financieringsstatuut

De Wet Fido stelt regels voor het financieringsgedrag van de decentrale overheden, met name gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezet geld en voor het beheer van de treasury. In het Financieringsstatuut is de beleidsmatige kant van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstelling, richtlijnen en limieten. In december 2023 is het Financieringsstatuut gemeente Echt-Susteren herzien en vastgesteld door het college.

Kredietrisico op verstrekte leningen.

Tot 1994 werden leningen voor sociale woningbouw door de gemeente aangetrokken en verstrekt aan de woningcorporaties. Het saldo van de leningen aan de woningcorporaties bedraagt € 1.224.000 per 31 december 2025. Al deze leningen zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Vanaf 1994 trekken woningcorporaties zelf geldleningen aan die eveneens worden ondergebracht bij het WSW. De gewaarborgde geldleningen voor zorginstellingen, verenigingen en gemeenschapshuizen betreffen leningen die toegestaan zijn volgens het Financieringsstatuut.

Samenstelling leningenportefeuille en spreiding renterisico.

Volgens de staat van de vaste leningen, behorende bij de rekening 2025 bedraagt de restant schuld, inclusief de leningen voor woningbouw, per 31 december 2025 € 46.379.000. De lasten van rente voor 2025 waren € 542.000. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt daarom 1,17%. Het effectief percentage bedraagt 1,04%. Dit is het percentage exclusief de leningen ter financiering van de woningbouw. De hieruit voortvloeiende lasten worden van de betreffende corporaties terugontvangen. Wanneer de markt daartoe aanleiding geeft en de bepalingen in de betreffende contracten de mogelijkheid bieden, worden leningen geconverteerd waardoor ruimte ontstaat voor door de raad te formuleren nieuw beleid zonder extra belasting voor de inwoners.

Uitzetten overtollige middelen

Een gemeente mag geen middelen aantrekken en vervolgens uitzetten om inkomsten te genereren. De gemeente is verplicht om de overtollige liquide middelen te parkeren bij de schakist. Hierop is één uitzondering. Een gemeente mag de overtollige liquide middelen wel uitlenen aan ander decentrale overheden. Sinds de rente in het 2e halfjaar 2022 aan het stijgen is, is de vraag van collega gemeente groot om overtollige liquide middelen van een collega gemeente te kunnen lenen. Het mes snijdt dan aan twee kanten: De uitlenende gemeente ontvangt een hogere rente dan bij de schatkist, de lenende gemeente betaalt een lager rente dan bij de bank. Per 31 december 2025 waren geen middelen meer uitgeleend aan collega gemeenten, omdat de beschikbare middelen in het eerste kwartaal 2026 zelf nodig zijn. Het saldo bij de schatkist was € 14.137.000 groot. Bij het vorige onderwerp is aangegeven dat de vaste schuld € 46.379.000 bedraagt. De netto schuld bedraagt echter, rekening houdende met het saldo bij de schatkist en de uitgeleende gelden, € 32.221.000.

Financieringen en beleggingen en af te sluiten transacties

Binnen de marges van het contract van de integrale dienstverlening van onze rekening-courant met de BNG (kredietmaximum € 2.000.000) en de bepalingen van de wet FIDO, waarbij een kasgeldlimiet van 8,5% wordt gehanteerd van de uitgaven op de exploitatie van het betreffende begrotingsjaar € 113.928.000) is de bedrijfsvoering voor het jaar 2025 vormgegeven.

Meerjarige liquiditeitenplanning

Voor de normale exploitatielasten wordt uitgegaan van het principe dat jaarlijkse uitgaven worden voldaan uit de jaarlijkse inkomsten. Voor een goede liquiditeitenplanning zijn twee zaken van belang, namelijk de verwachte investeringen en de renteontwikkeling op korte en op lange termijn.

Voor de investeringen wordt uitgegaan van het meerjareninvesteringsplan. De renteontwikkeling wordt dagelijks bijgehouden en per kwartaal met de portefeuillehouder financiën besproken. Als de renteontwikkeling daarvoor aanleiding geeft wordt in direct overleg met de portefeuillehouder gehandeld, om mogelijke renterisico's te beperken. Naast de investeringen wordt ook in de liquiditeitenplanning meegenomen de eventuele verkoopopbrengsten uit het grondbedrijf. Door deze

aspecten regelmatig te monitoren wordt optimaal gebruik gemaakt van de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten op grond van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan. Voor Echt-Susteren heeft het schatkistbankieren relatief weinig gevolgen. Doordat er fors geïnvesteerd wordt, moeten financiële middelen aangetrokken worden. De middelen die niet direct nodig zijn werden tegen 0% "geparkeerd" bij de schatkist. Sinds het tweede halfjaar 2022 is de rente aan het stijgen. Dit betekent dat gemeenten ook voor de geparkeerde middelen bij de schatkist een rentevergoeding ontvangen.

In 2019 is besloten tot het aantrekken van financieringsmiddelen voor een totaalbedrag van € 40 miljoen tegen verschillende looptijden. Voorwaarde was en is dat de rente negatief moet zijn. Ná de onzekere periode in november 2019 is de rente weer stilaan gestegen, totdat eind januari 2020 de rente voor lang geld weer begon te dalen. Op 9 maart 2020 werd de rente voor het eerst negatief en zijn toen twee lineaire geldleningen van € 10 miljoen elk aangetrokken. Een geldlening met een looptijd van 15 jaar en een rente van -/- 0,11%. De tweede geldlening met een looptijd van 20 jaar en een rente van -/- 0,02%. Per 15 oktober 2020 is de rente weer gedaald en is nog een geldlening afgesloten van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een rente van -/- 0,035%. Met de aangetrokken € 30 miljoen kunnen investeringswerken en aflossingen van langlopende schuld gefinancierd worden. De middelen die niet direct nodig zijn worden "geparkeerd" bij de schatkist c.q. uitgeleend aan andere gemeenten.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en Wet tot aanpassing van het sanctiemechanisme voor decentrale overheden van de Wet houdbare overheidsfinanciën

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat het benodigde wettelijke instrumentarium voor het bereiken en in stand houden van houdbare overheidsfinanciën. De kern van de wet is verankering van de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen. De meest in het oog springende daarvan is het bereiken van begrotingsevenwicht op middellange termijn. Met deze afspraak wordt uitdrukking gegeven aan de noodzaak van een houdbare EMU-schuld. De beheersing van het EMU-saldo is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Rijk en de decentrale overheden. De eindverantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën als geheel ligt bij het Rijk. Om deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen, heeft het Rijk, in het bijzonder de Minister van Financiën, de instrumenten daarvoor nodig. De inkomsten en uitgaven van de decentrale overheden staan niet onder de directe invloed van het Rijk. Het huidige artikel 6 van de Wet Hof biedt de Minister van Financiën de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen via een sanctiemechanisme. Met deze wetswijziging wordt het sanctiemechanisme vervangen door een correctiemechanisme. Met het correctiemechanisme bestaat de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen bij een dreigende, meerjarige, overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden. Het correctiemechanisme treedt alleen in werking als de macronorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden structureel wordt overschreden. Het opleggen van sancties aan de decentrale overheden op grond van het correctiemechanisme is pas mogelijk als op realisatiebasis sprake is van de overschrijding van de tekortnorm.

N.B. De sanctie bestaat uit een korting op het gemeentefonds als op macroniveau de gemeenten een overschrijding van dit EMU-saldo veroorzaken. De individuele gemeente heeft daarop geen invloed.

Meerjarige ontwikkeling financiering

Om een beeld te vormen van onze gemeentelijke schuldpositie kan men werken met diverse ratio's. Vaak komen hier echter cijfers uit die van toepassing zijn voor het bedrijfsleven, maar in mindere mate geschikt zijn voor de lagere overheid. Daarom wordt gekozen voor een andere insteek om toch een oordeel te kunnen vormen over onze gemeentelijke schuldenpositie. Men kan zich de vraag stellen:

wanneer is de schuld te hoog? In zijn algemeenheid kan men zeggen dat de schuld te hoog is als deze meer bedraagt dan 150% van de exploitatie-uitgaven. Voorzichtigheid is geboden als de schuld tussen de 100% en 150% van de exploitatie-uitgaven bedraagt.

Schulden nemen door de rentelasten meerjarig begrotingsruimte in. Als de rentelasten te hoog oplopen, wordt te zeer beslag gelegd op de begrotingsruimte, waardoor geen ruimte meer overblijft voor reguliere activiteiten.

In onderstaande tabel zijn opgenomen de saldi van de geldleningen per 31 december van het dienstjaar evenals de betaalde rente behorende bij deze geldleningen en de exploitatietotalen per 31 december van het dienstjaar. In de laatste kolom wordt de verhouding weergegeven tussen de schuld en het exploitatietotaal. Geconcludeerd mag worden dat onze gemeente met een percentage schuld van 40,71% in relatie tot het exploitatietotaal voor 2025 zich in de veilige zone bevindt.

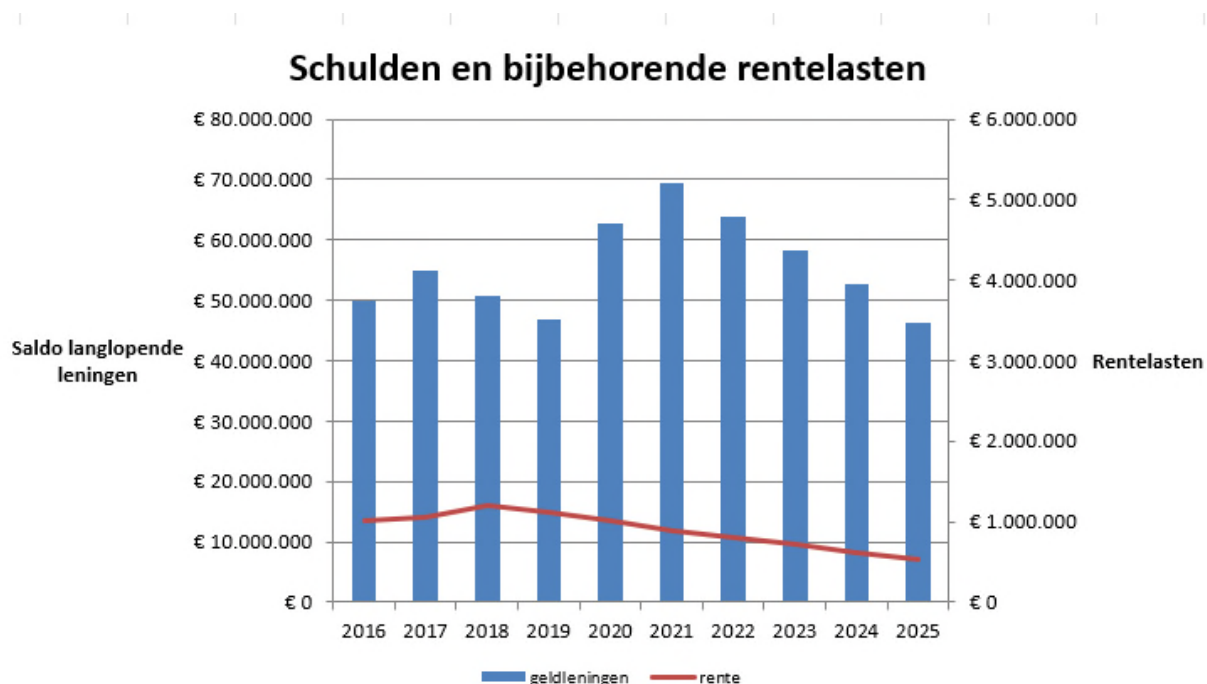
Saldo per	Saldo vaste geldleningen	Betaalde rente	Exploitatietotaal begroot	Schuld exploitatietotaal in procenten
31-12-2018	€ 50.801.000	€ 1.199.000	€ 73.829.000	68,81%
31-12-2019	€ 46.840.000	€ 1.111.000	€ 76.056.000	61,59%
31-12-2020	€ 62.875.000	€ 1.013.000	€ 78.267.000	80,33%
31-12-2021 ¹	€ 69.387.000	€ 888.000	€ 77.073.000	90,03%
31-12-2022 ²	€ 63.780.000	€ 796.000	€ 85.797.000	74,34%
31-12-2023 ³	€ 58.170.000	€ 711.000	€ 88.901.000	65,43%
31-12-2024 ⁴	€ 52.576.000	€ 625.000	€ 103.767.000	50,67%
31-12-2025	€ 46.379.000	€ 542.000	€ 113.928.000	40,71%

¹ Het saldo van de schuldenlast is weliswaar gestegen, maar de rentelast is gedaald. Bij de schatkist is ruim € 27 miljoen geparkeerd per 31 december 2021, waardoor per saldo de schuldenlast € 42,3 miljoen bedraagt. De schuld ten opzichte van het exploitatietotaal bedraagt dan 54,88%

² Bij de schatkist is ruim € 6 miljoen geparkeerd en € 20 miljoen is uitgezet bij collega gemeenten per 31 december 2022, waardoor per saldo de schuldenlast € 37,8 miljoen bedraagt. De schuld ten opzichte van het exploitatietotaal bedraagt dan 44,06%

³ Bij de schatkist is ruim € 9,3 miljoen geparkeerd en € 11,8 miljoen is uitgezet bij collega gemeenten per 31 december 2023, waardoor per saldo de schuldenlast € 37,1 miljoen bedraagt. De schuld ten opzichte van het exploitatietotaal bedraagt dan 41,74%

⁴ Bij de schatkist is ruim € 15,5 miljoen geparkeerd, waardoor per saldo de schuldenlast € 37,0 miljoen bedraagt. De schuld ten opzichte van het exploitatietotaal bedraagt dan 35,66%

Renterisiconorm

Voor de leningen is de wettelijke renterisico norm van belang. Door deze normstelling, zijnde 20% van het begrotingstotaal aan het begin van het dienstjaar, wordt een kader gesteld om openbare lichamen tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te laten komen, dat het renterisico op grond van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten en baten in enig jaar. Voor de berekening van het renterisico moet modelstaat B opgesteld worden.

Modelstaat B

- Renterisico vaste schuld over het jaar 2025
- Gemeente Echt-Susteren
- Provincie Limburg

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder gezonden. Op deze staat wordt het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbare lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komend jaar. Voor deze jaarrekening worden de cijfers over 2025 gepresenteerd.

(Bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen renterisiconorm	2025 Begroot	2025 Rekening
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	6.197	6.197
3	Renterisico 1 + 2	6.197	6.197
4	Renterisiconorm	22.786	22.786
5a = 4 > 3	Ruimte onder Renterisiconorm	16.589	16.589
5b = 3 > 4	Overschrijding Renterisiconorm	0	0

Berekening renterisiconorm		2025
4a	Begrotingstotaal	113.928
4b	Percentage	20%
4 = (4a x 4b /100)	Renterisiconorm	22.786

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage.

Begrotingstotaal 2025	€ 113.928.000
Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	8,5%
Kasgeldlimiet: € 113.928.000 x 8,5% =	€ 9.684.000

Toelichting kasgeldlimiet

Rapportage van over- en overschrijding van de kasgeldlimiet vindt plaats via de financieringsparagraaf bij de jaarrekening en bij de begroting. In de jaarrekening worden opgenomen de kwartaalstaten van het 1e tot en met 4e kwartaal 2025. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld, zo enigszins mogelijk ruim voorafgaand aan de derde overschrijding. In een plan van aanpak moet aangegeven worden hoe opnieuw aan de kasgeldlimiet te voldoen. Dit plan moet door Gedeputeerde Staten goedgekeurd worden. Zoals uit de kwartaalstaten (zie volgende pagina) blijkt, was er in 2025 geen sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet.

Renteschema

In artikel 13 van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten is opgenomen dat met ingang van het begrotingsjaar 2018 in de financieringsparagraaf inzicht moet worden gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand renteschema staan de gevraagde gegevens vermeld.

Renteschema		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		552.544
De externe rentebaten (idem)		-/- 461.925
Saldo rentelasten en baten		90.619
De rente die aan de taakvelden 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur en 8.2 Grondexploitatie (BIE) moet worden toegerekend	0	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 81.038	
De rentebaat van doorverstrekte leningen als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	60.961	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-/- 20.077
Renteresultaat op het taakveld Treasury		70.542

Renteschema		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		552.544
De externe rentebaten (idem)		- <u>461.925</u>
Saldo rentelasten en baten		- 90.619
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	- 31.768	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-60.961	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 92.729
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		- 92.729
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
Renteresultaat taakveld Treasury		-2.110

Modelstaat A

Liquiditeitspositie over het 1^e tot en met en 4^e kwartaal 2025 op basis van model van de Provincie Limburg.

Berekening liquiditeitspositie

Op deze staat moet eenmaal per kwartaal de gemiddelde liquiditeitspositie over het voorgaande kwartaal worden ingevuld. Het gaat hierbij om de gemiddelde liquiditeitspositie van het gehele openbare lichaam, inclusief bedrijven en andere takken van dienst. Schuldverhoudingen tussen de algemene dienst en bedrijven of andere takken van dienst moeten niet worden opgenomen. De staten moeten op kwartaalbasis worden verstuurd naar de toezichthouder. De staten over de kwartalen van het afgelopen jaar worden ook als onderdeel van de financieringsparagraaf in het jaarverslag over het voorgaande jaar naar de toezichthouder gezonden.

Bij het bepalen of een lening tot een korte schuld gerekend kan worden, moet rekening worden gehouden met de gehanteerde derivaten. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat van de onderliggende lening en het derivaat telt. Een lange vastrentende lening waarop een derivaat wordt afgesloten, met als gevolg een variabele (bv. 3-maands) rente, heeft een rente typische looptijd korter dan 1 jaar en moet tot de korte schuld worden gerekend.

Bedragen x € 1.000

	maand	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende (korte) schuld	1	1.600	1.600	1.685	1.734
	2	1.600	1.638	1.643	1.600
	3	2.200	1.647	1.600	2.555
(2) Vlottende middelen	1	12.954	9.541	19.776	22.296
	2	11.303	11.919	20.528	20.331
	3	11.485	19.379	23.441	15.292
(3) Netto vlottende schuld (+) overschot (-)	1	-11.354	-7.941	-18.091	-20.562
	2	-9.703	-10.281	-18.885	-18.731
	3	-9.285	-17.732	-21.841	-12.737
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		- 10.114	-11.985	-19.606	-17.343
(5) Kasgeldlimiet		9.684	9.684	9.684	9.684
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		19.798	21.669	29.290	27.027
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)					
Berekening kasgeldlimiet					
De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage (post 8).					
(7) Begrotingstotaal		113.928	113.928	113.928	113.928
(8) Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(9) Kasgeldlimiet: 7 x 8 : 100		9.684	9.684	9.684	9.684

9.6 Paragraaf bedrijfsvoering

Taken bedrijfsvoering

Sinds 1 juli 2017 zijn uitvoerende taken op het gebied van bedrijfsvoering ondergebracht bij Servicecentrum MER. Het betreft de taakvelden Human Resource Management (HRM), financiën en informatisering.

HRM

Organisatieontwikkeling

Van GROEI25 naar GROEI30

Voor het realiseren van de bestuurlijke doelstellingen is een evenwichtige afstemming vereist tussen bestuurlijke opgaven en ambities enerzijds en de beschikbare capaciteit en kwaliteit van de ambtelijke organisatie anderzijds. Dit vraagt om een organisatie die in staat is om, naast het invullen van bestuurlijke behoeften, adequaat in te spelen op wijzigingen in wet- en regelgeving, landelijke programma's en technologische, maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

In dit kader is de organisatie de afgelopen jaren verder ontwikkeld via het organisatie ontwikkeltraject GROEI25 (2022–2025). Dit traject is in 2025 afgerond.

Binnen GROEI25 is gewerkt langs de volgende ontwikkelsporen:

- Professionalisering
- Optimaliseren van de werkomgeving
- Continu verbeteren
- Aandacht voor medewerkers

Met GROEI25 zijn structurele verbeteringen gerealiseerd en is een bestendige ontwikkelrichting ingezet. Ter borging en verdere doorontwikkeling van deze lijn is besloten het organisatie ontwikkeltraject voort te zetten onder de naam GROEI30.

GROEI30

Met GROEI30 wordt verder gewerkt aan de doorontwikkeling van een flexibele en toekomstbestendige organisatie. De focus ligt op het continu verbeteren van de dienstverlening, het versterken van het procesmanagement, het verder professionaliseren van de bedrijfsvoering en het gericht investeren in de ontwikkeling van medewerkers. Hiermee wordt beoogd de organisatie in staat te houden om adequaat in te spelen op veranderende maatschappelijke en bestuurlijke omstandigheden.

Binnen GROEI30 zijn de volgende ontwikkelsporen onderscheiden:

- Dienstverlening
- Procesmanagement
- Professionalisering
- Persoonlijke ontwikkeling

GROEI30 bouwt voort op de resultaten van GROEI25 en vormt het kader voor verdere stappen richting een wendbare, professionele en toekomstgerichte organisatie.

Programma-aanpak

Voor de uitvoering van de ontwikkelopgaven wordt binnen GROEI30 gewerkt met een programmatische aanpak. GROEI30 fungeert hierbij als overkoepelend kader waarbinnen de afzonderlijke programma's zijn gepositioneerd en onderling zijn afgestemd.

Voor de ontwikkelsporen Dienstverlening en Procesmanagement zijn afzonderlijke programma's ingericht met dezelfde naam. Daarnaast is een nieuw programma gestart, gericht op het borgen van

de continuïteit en het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid. Dit programma draagt de naam Veerkracht.

Naast deze programma's is er een afzonderlijk programma Duurzaamheid, gericht op de uitvoering van de duurzaamheidsopgaven. Dit programma draagt, naast de eigen beleidsdoelstellingen, bij aan de bredere ontwikkeling en toekomstbestendigheid van de organisatie.

De vier programma's leveren ieder vanuit hun eigen focus een bijdrage aan zowel de realisatie van specifieke beleidsdoelstellingen als aan de integrale organisatieontwikkeling. GROEI30 biedt hierbij samenhang, richting en sturing, waardoor de programma's elkaar versterken en gezamenlijk bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Integriteit

De gemeente Echt-Susteren hecht groot belang aan een integere, betrouwbare en transparante organisatie. Integriteit maakt daarom structureel onderdeel uit van het HRM-beleid en van het professioneel handelen van bestuurders en medewerkers.

In 2025 is een integriteitstraject uitgevoerd waarbij de gedragscodes zijn geactualiseerd. Dit heeft geleid tot de vaststelling van drie gedragscodes: voor de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie, inclusief de griffie. Als onderdeel van dit traject is een digitale integriteitsmeting uitgevoerd onder raadsleden, collegeleden en ambtelijke medewerkers. De resultaten zijn besproken in workshops en hebben bijgedragen aan bewustwording en het gesprek over professioneel en integer handelen.

De gedragscode voor de ambtelijke organisatie ondersteunt medewerkers bij het maken van integere afwegingen. Ambtenaren leggen bij indiensttreding de ambtseed of -belofte af en overige medewerkers ondertekenen een integriteitsverklaring. Daarmee gelden de gedragscodes voor iedereen, die onder verantwoordelijkheid van de gemeente, werkzaamheden verricht.

Dienstverlening

Het hoofdlijnenakkoord 2022–2026 vraagt van de gemeentelijke organisatie dat zij goede dienstverlening levert en flexibel inspeelt op veranderende maatschappelijke behoeften. Om dit gericht te kunnen doen is in 2023 het Programma Dienstverlening opgesteld. Dit programma beschrijft hoe de dienstverlening in de komende jaren verder wordt verbeterd. De focus ligt daarbij op twee hoofdthema's: het beter leren kennen van onze inwoners en het versterken van het dienstverlenings-DNA van onze medewerkers. Onderzocht is welke landelijke trends relevant zijn, welke instrumenten ons helpen om inwoners beter te begrijpen en hoe we onze medewerkers verder kunnen ondersteunen in hun dienstverlenende ontwikkeling. In 2025 zijn de resultaten van de 0-meting onder inwoners en het onderzoek naar onze telefonische bereikbaarheid verder geanalyseerd en vertaald naar concrete verbetermaatregelen. Daarnaast is de doorontwikkeling van het dienstverlenings-DNA van medewerkers voortgezet. Binnen het gezamenlijke Programma Dienstverlening hebben de vier MER-organisaties projecten uitgevoerd voor de implementatie van Europese wet- en regelgeving en voor de (door)ontwikkeling van klantkanalen, waaronder een nieuwe gemeente-app.

CAO

De nieuwe Cao Gemeenten heeft een looptijd van twee jaar (van 1 april 2025 tot en met 31 maart 2027). Deze cao zet niet alleen in op een passende beloning, maar toont ook een sterke focus op inclusiviteit, modern ouderschap en duurzame inzetbaarheid. Per 1 oktober 2025 is de eerste fase van nieuwe afspraken ingegaan. Deze fase richt zich op een verbetering van arbeidsvoorwaarden en vergoedingen, een hogere waardering voor werken op onregelmatige tijden en een verruiming van verlofregelingen. Daarbij is extra aandacht besteed aan inclusiviteit en het beter ondersteunen van medewerkers in verschillende persoonlijke situaties. De overige aanpassingen volgen per 1 januari 2026.

Leren en ontwikkelen

Op 1 september 2025 is de MER-academie gelanceerd. De academie biedt voor onze medewerkers allerlei trainingen, cursussen en opleidingen aan. Deze kunnen zowel fysiek als digitaal zijn. Zo is bijvoorbeeld de onboarding voor nieuwe medewerkers in de academie geborgd en kunnen medewerkers zich inschrijven voor de trainingen 'heldere taal'.

In 2026 wordt het aanbod steeds verder uitgebreid. Op basis van de opleidingsplannen wordt de behoefte bepaald, zodat het mogelijk is een passend aanbod te ontwikkelen.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een structurele uitdaging. Daarom werken de MER-organisaties onverminderd verder aan ons arbeidsmarktbeleid. In het afgelopen jaar zijn daarnaast meer concrete acties op het gebied van recruitment uitgezet om onze zichtbaarheid en aantrekkingskracht op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze inzet blijft een belangrijk speerpunt.

Door deze gezamenlijke aanpak werken we toe naar een sterke en herkenbare positie als werkgever. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn én blijven, voor nieuwe medewerkers én voor onze bestaande medewerkers.

Functieboek HR21

Gemeente Echt-Susteren maakt gebruik van de functiebeschrijvingen van het functiewaarderingssysteem HR21. De beschrijvingen van de functies zijn opgenomen in een functieboek.

De organisatie ontwikkelt zich continue. Dit betekent dat ook de functies mee ontwikkelen en er taken bijkomen, worden geschrapt of taken anders worden gezien. Deze ontwikkelingen kunnen consequenties hebben voor de indeling van functies in een HR21 normfunctie. Om ons functieboek actueel te houden vindt er daarom jaarlijks een onderhoudsronde plaats.

HRM-kengetallen

Leeftijdsopbouw per 31 december 2025							
	Totaal	< 25	26 – 35	36 – 45	46 – 55	56 – 65	> 65
Totaal aantal medewerkers	179	4	27	47	54	44	3
Mannen	98	1	12	25	32	27	1
Vrouwen	81	3	15	22	22	17	2

Deeltijdfactor per 31 december 2025		Aantal		Percentage	
	TOTAAL	Fulltime	Parttime	Fulltime	Parttime
Totaal aantal medewerkers	179	124	55	69%	31%
Mannen	98	91	7	51%	4%
Vrouwen	81	33	48	18%	27%

Ontwikkeling gemiddeld ziekteverzuimpercentage	
2019	4,22%
2020	6,41%
2021	7,27%
2022	7,24%
2023	5,01%
2025	6,20%

Schaalbezetting per 31 december 2025		
Schaal	Aantal medewerkers	%
0 t/m 3	0	0%
4 t/m 6	32	18%
7 t/m 9	64	36%
10 t/m 12	76	42%
13 en hoger	5	3%
Totaal	179	100,0%

Ontwikkeling personeelsbestand	
2020	126,85 fte
2021	129,47 fte
2022	132,47 fte
2023	140,53 fte
2024	150,42 fte
2025	166,08 fte

Indicatoren/kengetallen	
Wettelijk voorgeschreven	
Formatie fte per 1.000 inwoners	5,28 fte
Bezetting fte per 1.000 inwoners	5,15 fte
Apparaatskosten per inwoner	€ 531,86
Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,90%
Overhead in % van totale lasten	8,52%

Financiën

Beleids- en budgetcyclus

In 2025 zijn de volgende producten uit de Beleids- en budgetcyclus aan de raad aangeboden.

Raad	Product
3 juli 2025	Jaarrekening 2024
3 juli 2025	1 ^e bestuursrapportage 2025
3 juli 2025	Kadernota 2026
13 november 2025	Begroting 2026
11 december 2025	2 ^e bestuursrapportage 2025

Op 13 november 2025 is in de raad de nota reserves en voorzieningen 2025 vastgesteld.

Kostentoerekening

Medewerkers van de gemeente werken ook aan investeringen en grondexploitaties. Dit betekent dat er uren maal het uurtarief worden toegerekend aan bedoelde investeringen en exploitaties. Bij elke aanpassing van de cao wordt het uurtarief opnieuw vastgesteld door het college. Het nieuwe uurtarief is vastgesteld in de collegevergadering van 26 augustus 2025.

Tax Control Framework (TCF)

De Belastingdienst dringt er bij gemeenten steeds meer op aan om een TCF op te stellen. In 2024 is gestart met een nulmeting hiervoor. Aangezien een deel van de fiscale processen van de gemeente door Servicecentrum MER wordt uitgevoerd, wordt er een TCF voor alle vier de MER-organisaties uitgewerkt. Een solide TCF bestaat uit beheersmaatregelen die gezamenlijk zorgen voor een borging van de fiscaliteit binnen de gemeente en Servicecentrum MER. De beheersmaatregelen passen bij voorkeur binnen de lopende processen van de gemeente en Servicecentrum MER, waar de fiscaliteit integraal onderdeel van uitmaakt. Een TCF is geen op zichzelf staand product, maar een samenstelling van gedetailleerde acties die zoveel mogelijk opgaan in de reguliere werkafspraken en procedures. In 2025 is gestart met de uitwerking van het TCF en hebben tussentijdse overleggen ter afstemming met de Belastingdienst plaatsgevonden. Het traject wordt begeleid door een fiscaal adviesbureau.

Frauderisico

Het college is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten. Het college heeft in 2023 een notitie frauderisicoanalyse 2023 vastgesteld. In de komende jaren wordt verder invulling gegeven aan de frauderisicoanalyse.

Externe partijen moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zakendoen. Daarom heeft de gemeente een gedragscode opgesteld die door iedere medewerker bij indiensttreding wordt ondertekend. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. De gedragscode is beschikbaar via onze website en wordt (daarmee) ook gedeeld met onze externe relaties. Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, evenals periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen, dragen bij aan het signaleren van overtredingen van controles.

Door het toepassen van alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, worden de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk gemaakt en op een adequate wijze ingeperkt.

Informatisering en automatisering

Het afgelopen jaar is er meer duiding aangebracht ten aanzien van het integrale aspect van Informatisering. Alle ontwikkelen en activiteiten binnen Informatisering en automatisering zijn opgedeeld over de 6 integrale thema's om zo ook een herkenbare verbinding te leggen tussen de verschillende activiteiten en het informatisering beleid.

1. Het thema Digitale dienstverlening, waarin de focus ligt op het faciliteren van diensten en ondersteuning aan inwoners door de 4 MER-organisaties.
2. Het thema Digitaal samenwerken, waarin het samenwerken centraal staat, zowel met directe collega's als met partners in het netwerk.
3. Het thema Smart technologie & innovatie, waarin de focus ligt op het onderzoeken en inzetten van nieuwe ideeën en technologieën, zolang ze veilig zijn, om de dienstverlening van de gemeenten te verbeteren, kosten te verlagen en het leven van de inwoners beter te maken.
4. Het thema Data & informatiehuishouding, waarin de manier waarop de vier MER-organisaties gegevens en informatie verzamelen, opslaan, organiseren, beheren en gebruiken centraal staat.
5. Het thema Cybersecurity & gegevensveiligheid, dat zich richt op de bescherming van informatie en waarborgen van de privacy.
6. Het thema Techniek en ICT, dat zorg draagt voor een stevige en betrouwbare ICT-infrastructuur als basis voor de informatievoorziening van de vier MER-organisaties.

Per thema zijn de ontwikkelingen en activiteiten in 2025 kort benoemd.

Thema Digitale dienstverlening

Dit thema heeft met name betrekking op het gezamenlijke programma Dienstverlening waarin de 4 MER-organisaties vanuit de gezamenlijk visie op dienstverlening de informatievoorziening uniform vormgeven.

Afgelopen jaar is de eerste fase van het project Wet open overheid (Woo) afgerond. In deze eerste fase hebben de vier MER-organisaties gezamenlijk toegewerkt naar een uniforme voorbereiding op de Woo. Er zijn kaders opgesteld, processen uitgewerkt, besluiten voorbereid en handreikingen geformuleerd die een gedeelde basis vormen voor de volgende stap: de daadwerkelijke implementatie binnen de afzonderlijke organisaties. Ook zijn de functies voor Woo-functionarissen ingevuld.

Daarnaast zijn er het afgelopen jaar ook voorbereidingen getroffen om straks te kunnen voldoen aan de verplichtingen uit eIDAS-verordening (Electronic Identification, Authentication and Trust Services), de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMBEV), de Wet digitale overheid (Wdo) en de verdere uitrol van de Omgevingswet. Wetgeving die een grote impact heeft op de vormgeving van de dienstverlening.

Ten behoeve van de publieke dienstverlening is de implementatie van het nieuwe klantgeleidingssysteem (JCC) gerealiseerd. De oplossing Key2betalen is omgezet naar een nieuwe betaalmodule. En daarnaast is een gezamenlijke aanbesteding voor nieuwe plansoftware gerealiseerd ten behoeve van het maken, beheren en publiceren van omgevingsdocumenten en het leveren en onderhouden van toepasbare regels.

Het afgelopen jaar is een pilot gestart voor de realisatie van een gemeente-app die ervoor moet gaan zorgen dat inwoners proactief geïnformeerd worden over bijvoorbeeld het nieuws, wegwerkzaamheden en buitenwerk. Daarnaast is er gewerkt aan de implementatie van een AI-chatbot, die inwoners ondersteunt bij het vinden van informatie en het beantwoorden van veelgestelde vragen, wat direct merkbaar is in de ontzorging van zowel inwoners als medewerkers. Voor Echt-Susteren is deze AI-chatbot (Joost) in 2025 succesvol geïmplementeerd op de gemeentelijke website.

Thema Digitaal samenwerken

Binnen dit thema lag de grootste focus op de implementatie van Microsoft 365 (M365) en het vormgeven van de moderne M365-werkplek bij de vier MER-organisaties. Volgens planning zijn het afgelopen jaar verschillende technische deelprojecten afgerond om de MER-brede uitrol van M365 mogelijk te maken. Vervolgens zijn alle vier de MER-organisaties succesvol live gegaan met de ingebruikname van M365. Met de overstap naar M365 is ook een nieuwe manier van werken geïntroduceerd op basis van het gebruik van de MyApps-portal, Microsoft Teams en de OneDrive-opslagfunctionaliteit en het MER-breed delen van agenda's.

Thema Smart technologie & innovatie

Het afgelopen jaar is de MER-brede visie op kunstmatige intelligentie (AI) vastgesteld om richting te geven aan de toepassing van AI binnen de MER-samenwerking. Een andere belangrijke activiteit binnen dit thema het afgelopen jaar was de MER-brede uniformering van de gebruikte wifi-oplossingen. De wifi-oplossingen Publicroam en Govroam zijn MER-breed in gebruik genomen. Publicroam is de wifi-toegang voor gasten, Govroam de wifi-oplossing voor de eigen medewerkers. Ook is de overstap van Topdesk naar de SAAS-variant in de Cloud gerealiseerd. En er is het afgelopen jaar een pilot uitgevoerd voor een mogelijke realisatie van een virtuele servicedesk-assistent bij Informatisering.

Thema Data & informatiehuishouding

Het afgelopen jaar lag de focus in dit thema op het verder vormgeven van het datagedreven werken in de MER-samenwerking. Datagedreven werken maakt het mogelijk om informatie uit verschillende bronnen te combineren zodat werkprocessen beter gefaciliteerd worden en er betere besluitvorming plaatsvindt. Veel aandacht is gegaan naar de inrichting van het nieuwe Cloud-gebaseerde dataplatform Microsoft Fabric en de integratie met een aantal bronsystemen en open databronnen om de eerste rapportages en dashboards te kunnen ontwikkelen voor het Sociaal Domein. Tegelijkertijd is ook het kennisniveau van de betrokken medewerkers verder verhoogd.

Daarnaast heeft er een analyse plaatsgevonden van hetgeen nodig is om de kwaliteit van de informatie- en archiefhuishouding van de MER-organisaties de komende jaren actueel te houden, in lijn met nieuwe ontwikkelingen en wettelijke vereisten.

Thema Cybersecurity & gegevensveiligheid

Het afgelopen jaar is de nulmeting gegevensveiligheid volgens planning bij de teams in de vier MER-organisaties uitgevoerd. Op basis van de geanalyseerde resultaten, is een vervolgaanpak vastgesteld als uitgangspunt voor het realiseren van de gewenste verbeteringen in het programma Gegevensveiligheid.

Tegelijkertijd is het gegevensveiligheidsbeleid in concept vernieuwd en geüniformeerd voor de vier MER-organisaties. Dit wordt in 2026 vastgesteld. De organisatie en coördinatie van de jaarlijkse ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit)-cyclus en de Wet politiegegevens (Wpg)-audit zijn wederom weer voorspoedig verlopen. De ENSIA- verantwoording is in 2025 op een nieuwe structurele manier uitgevoerd, waarmee betrokken medewerkers minder tijd kwijt zijn aan het beantwoorden van de verantwoordingsvragen.

In 2025 hebben zich helaas ook herhaaldelijk gerichte cyberaanvallen en diverse beveiligingsincidenten (datalekken, phishing, CEO-fraude, onversleuteld versturen van vertrouwelijke informatie, DDoS-aanval op de gemeentelijke website) voorgedaan waarvoor passende maatregelen zijn genomen om deze op te lossen.

Ook zijn er verdere voorbereidingen getroffen om nieuwe verplichtingen, voortkomend uit Europese verordeningen rond Cybersecurity & gegevensveiligheid (Cyberbeveiligingswet/NIS2 en de Verordening Kunstmatige Intelligentie) samen met de teams van de vier organisaties te vertalen naar bestaande werkprocessen, werkwijzen en in gebruik zijnde informatiesystemen.

Thema Techniek en ICT

In dit thema lag de focus het afgelopen jaar wederom op het verbeteren van de gezamenlijke digitale infrastructuur. Om de ICT-infrastructuur op peil te houden zijn er verscheidenen ICT-infrastructuur-componenten vervangen.

Ook zijn er nieuwe leverancierscontracten afgesloten voor VMware Enterprise License Agreement (VMware-licenties van de MER-organisaties) en de gezamenlijke Microsoft Enterprise Subscription Agreement (Microsoft-licenties van de MER-organisaties). En er is een Europese aanbesteding uitgevoerd voor ICT-hardware, voor de levering van werkplekken, devices en dienstverlening.

Verder zijn er activiteiten uitgevoerd om vervangingen in de netwerkinfrastructuur te realiseren, waarmee de continuïteit en beschikbaarheid van de ICT-omgeving gewaarborgd blijft. Het afgelopen jaar zijn er ook verscheidenen ICT-infrastructuur-componenten vervangen om de continuïteit, stabiliteit en veiligheid van de ICT-infrastructuur op peil te houden. Daarnaast is er gewerkt aan het verbeteren van de mobiele bereikbaarheid. Er zijn door provider Odido meerdere nieuwe zendmasten geplaatst om de ontvangst te verbeteren.

Juridische zaken

Juridische control en kwaliteitszorg

Naast juridische advisering aan bestuur, management en aan de ambtelijke organisatie is er doorlopend aandacht voor juridische control, kwaliteitszorg en risicomanagement. Vanuit de gemeentelijke organisatie en Servicecentrum MER is veelvuldig gebruik gemaakt van de juridische vraagbaak- en controlfunctie van cluster Bestuur en Organisatie. Hierdoor konden juridische risico's al in de voorfase worden afgewend en schades voorkomen.

Bezwarenproces

Gelet op de ervaren inefficiënties in het bezwarenproces tussen de MER-gemeenten en het Servicecentrum MER is in 2024 een harmonisatie en uniformering van de afhandeling van het bezwaarproces doorgevoerd. Dit bezwarenproces zal ook gelet de bestuurlijke opdracht 'Efficiency in de keten' in 2026 gemonitord worden. Zowel in de voorfase als in het formele bezwarenproces is en zal ingezet blijven worden op premediation wat in voorkomende gevallen tot een minnelijke oplossing dan wel het intrekken van bezwaarschriften heeft geleid.

Klachtafhandeling

Bij de afhandeling van klachten over gedragingen van het bestuursorgaan en/of medewerkers onder verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan wordt zoveel mogelijk de minnelijke procedure toegepast omdat dit in veel gevallen tot een voor alle betrokkenen positief resultaat leidt. Voor de afhandeling van klachten over het Servicecentrum MER geldt dat de ontvangst en registratie van die klachten en ook de bewaking van de procedure bij het Servicecentrum MER komt te liggen. De klachtenregeling van het Servicecentrum MER is in 2025 aangepast. Periodiek wordt door Servicecentrum MER een terugkoppeling gegeven aan onze gemeente, waarmee er zicht blijft op de aard en omvang van het aantal klachten. Daarnaast kan een klacht, respectievelijk de afwikkeling ervan, bijdragen aan verbetering van de dienstverlening.

Facilitaire Zaken

Doorontwikkeling facilitaire dienstverlening

De professionalisering en optimalisering van de facilitaire dienstverlening is in 2025 verder doorgezet. Met name op de processen en demarcatie zijn verbeteringen doorgevoerd.

Renovatie gemeentehuis

Voorbereidingen zijn in volle gang voor de start van de verbouwing en de inrichting van de tijdelijke huisvesting aan de Loperweg.

Contractmanagement

Het contract van de beveiliging is in 2025 met één jaar verlengd tot en met 1 oktober 2026. Begin 2026 worden in overleg met inkoopcentrum Zuid de mogelijkheden bekeken voor een overbruggingsovereenkomst met de beveiliging voor de periode tijdens de verbouwing.

De leaseovereenkomst van de elektrische auto's is geëindigd november 2025, waardoor in december 2025 de vier elektrische leaseauto's zijn aangekocht en op naam van de gemeente gezet.

De overeenkomst van de sanitaire middelen is in 2025 verlengd tot en met 31 december 2026.

Project FAES (Facilitaire Academie Echt-Susteren)

In maart 2024 is een team van PSW gestart met een pilotproject in het gemeentehuis gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie en re-integratie van inwoners met een begeleidingsbehoefte doormiddel van praktijkgerichte trainingen in facilitair en horeca. De pilot is in 2025 verlengd en uitgebreid met extra inzetdagen en aanvullende soep- en lunchmogelijkheden.

Evenementen

In 2025 is de gebruikelijke facilitaire ondersteuning geleverd bij in- en externe evenementen.

Rechtmatigheid

In overeenstemming met artikel 27 van de verordening 212 van de gemeente Echt-Susteren wordt over de rechtmatigheid gerapporteerd in de paragraaf rechtmatigheid. Deze paragraaf is verderop te vinden in dit boekwerk.

9.7 Paragraaf verbonden partijen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat de paragraaf verbonden partijen wordt opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Stichtingen/verenigingen;
3. Coöperaties/vennootschappen.
4. Overige verbonden partijen.

Inleiding

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de zogenaamde 'verbonden partijen'. Dit zijn rechtspersonen waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang, als ze een zetel heeft in het bestuur, of als ze stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang, als zij geld ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement, of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente.

Een partij die jaarlijks een subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij.

Visie en beleid over verbonden partijen.

De gemeente Echt-Susteren streeft ernaar om een bestuurlijk en financieel belang te houden in die organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang en waarvan de activiteiten aansluiten bij het beleid zoals dat door de gemeente Echt-Susteren wordt gevoerd.

De Nota verbonden partijen 2022 is vastgesteld in de raadsvergadering van 14 december 2022. In deze nota is het beleid over verbonden partijen geformuleerd en is meegenomen de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die in 2022 is vastgesteld door de Eerste Kamer.

Algemeen

Bij het aangaan en continueren van samenwerking met - of deelnemingen in - verbonden partijen, is het van belang om af te wegen:

- Wat is de meest doelmatige manier om de betreffende taak uit te voeren?
- In hoeverre is gegarandeerd, dat de verbonden partij bij de taakuitvoering de resultaten realiseert die de gemeente voor ogen staan?
- Heeft de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in de taakuitvoering?

De gemeente Echt-Susteren heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente Echt-Susteren beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen. Een volledig overzicht van de partijen waarin de gemeente bestuurlijk en/of financieel per 31 december 2025 participeerde, treft u in deze paragraaf aan.

Samenwerking is noodzakelijk. Alle taken die de gemeente samen met anderen beter, efficiënter en effectiever kan doen dan alleen, komen daarvoor in principe in aanmerking. Alleen, hierbij moet iedere keer opnieuw de schaal in aanmerking genomen worden. Een grotere schaal biedt vaak een groter draagvlak (economisch, kennis, distributie). Daarnaast kan uiteraard in bepaalde gevallen ook nog worden gekozen voor uitbesteden.

Het niveau van samenwerking kan uiteraard ook verschillen. Samenwerking is mogelijk op gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kan men ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties. Verder kan samenwerking nog worden gesplitst in verplichte en vrijwillige samenwerking. Verplichte samenwerking kent de gemeente bijvoorbeeld op het gebied 'rood-wit-blauw': brandweer, rampenbestrijding en politie. Vanaf 1 april 2026 verandert de RUD Limburg-Noord van een netwerkorganisatie naar een gemeenschappelijke regeling, de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML). ODNML is opgericht om de kwaliteit van de vergunningverlening en het toezicht en de handhaving bij de uitvoering van het milieudeel van de Omgevingswet te verbeteren.

Per gemeenschappelijke regeling wordt bij openbaar belang het doel, nut en de noodzaak aangegeven. Alle gemeenschappelijke regelingen hebben zowel een algemeen als een dagelijks bestuur waarin burgemeester of wethouders vanuit de deelnemende gemeentes zetelen.

De (on)mogelijkheden van invloed voor de raad zijn voor alle gemeenschappelijke regelingen aan elkaar gelijk. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en/of begrotingswijzigingen naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Het algemeen en het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Bij de overige verbonden partijen is er geen invloed van de raad van toepassing.

Overzicht verbonden partijen per 31-12-2025

Nr.	Naam
A	Gemeenschappelijke regelingen
1	Veiligheidsregio Limburg-Noord
2	Westrom
3	Omnibuzz
4.	Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)
5.	Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6.	Reinigingsdienst Maasland
7.	Openbaar lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette
8.	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)
9.	Euregio Rijn-Maas-Noord
10	Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg-Noord (MGR)
11	Gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg
B	Stichtingen/ verenigingen
1.	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing
2.	VVV Zuid-Limburg
3.	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)
4.	Stichting Natuur- en landschapsontwikkeling Echt-Susteren
C	Coöperaties/ vennootschappen
1.	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.
2.	C.V. Inkoopcentrum Zuid
3.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4.	N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
5.	Herontwikkeling Bocage
6.	Deelneming Enexis Holding N.V.
9.	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
10	Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek
D	Overige verbonden partijen
1.	Euromosa
2.	Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)
3.	Samenwerking Midden-Limburg
4.	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden-Limburg (Centrumregeling RES NML)

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)	
Publiek belang	De kerntaak van de VRLN is om iedereen die in onze regio woont, werkt of verblijft te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. Daarbij zijn drie woorden van belang: voorkomen, bestrijden en herstellen. De gemeente heeft de regie op het lokale integrale veiligheidsbeleid. Op basis van artikel 9 Wet Veiligheidsregio's (Wvr) dienen de colleges van B&W van de gemeenten die tot een regio behoren een gemeenschappelijke regeling in te stellen met de aanduiding 'Veiligheidsregio'. In de Veiligheidsregio's is de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Nederland belegd.
Effecten	De maatschappelijke effecten van de VRLN zijn onder andere: • Hulpverlening en coördinatie bij noodsituaties. • Bewustwording en zelfredzaamheid burgers vergroten. • Samenwerking met hulpdiensten en partners in de regio en daarbuiten. • Zorgen voor de publieke gezondheidszorg.
Vestigingsplaats	Venlo
Deelnemers	Limburgse gemeenten vanaf Echt-Susteren en noordelijker.
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten hebben 1 stem in het algemeen bestuur.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort binnen de VRLN. De benodigde weerstandscapaciteit is door de VRLN bepaald op € 1.948.000 de stand van de algemene reserve is eind 2025 € 1.449.000. Dit is lager dan de benodigde capaciteit. Bij de resultaatbestemming 2025 komt er een voorstel om de algemene reserve aan te vullen.
Financieel belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 3.994.367	€ 11.268.000	€ 11.630.000	€ 40.725.000	€ 41.073.000	€ 2.212.000

2. Westrom	
Publiek belang	De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Westrom voert voor de vijf gemeenten een belangrijk deel van de Participatiewet uit. Westrom is sinds 1 januari 2025 uitsluitend nog de formeel werkgever voor medewerkers die vallen onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Vanaf deze datum is de uitvoeringsorganisatie van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Westrom overgedragen aan Doon Roermond BV. Bestuurlijk uitgangspunt is dat de GR Westrom een gemeenschappelijke regeling blijft van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond. Omdat de GR Westrom nog personeel in dienst heeft, is het noodzakelijk dat de samenwerkingsvorm blijft beschikken over rechtspersoonlijkheid. Daarom is de GR omgevormd naar een bedrijfsvoeringsorganisatie.

2. Westrom	
Effecten	Een sociale werkvoorziening draagt sterk bij aan sociale inclusie, welzijn en participatie, maar vraagt blijvende aandacht voor doorstroom, maatwerk en het voorkomen van uitsluiting binnen een aparte arbeidsmarkt.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Per 31 december 2025 waren er de volgende deelnemers: Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond
Bestuurlijk belang	Als gevolg van de wijziging beschikt de GR Westrom vanaf deze datum over een enkelvoudig bestuur, bestaande uit één collegelid van iedere deelnemende gemeente.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort binnen de Westrom. De komende jaren zal Westrom naar verwachting haar organisatie(-omvang) dienen aan te passen aan een verder afnemende Wsw-doelgroep.
Financieel belang	De verdeling van de gemeentelijke bijdrage vindt zijn basis in de afspraken voor de GR (de regeling baten en lasten Westrom). De bijdrage van het ministerie die volledig wordt doorbetaald is op basis van de algemene uitkering 2025 € 3.546.538

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 3.546.538	€ 7.176.410	€ 505.958	€ 2.180.750	€ 2.407.363	-/-€ 1.016.042

3. Omnibuzz	
Publiek belang	Een kwalitatief hoogwaardige en een zo doelmatig mogelijke gezamenlijke regie op en uitvoering van het aan de gemeenten opgedragen doelgroepenvervoer m.b.t. Wmo-, leerlingen- en Jeugdwetvervoer. Omnibuzz is de organisatie die voor haar klanten (reizigers en gemeenten) het vervoer met de regiotaxi regelt. Inwoners die een beperking ondervinden m.b.t. het vervoer en het zich lokaal verplaatsen kunnen bij de gemeente een aanvraag doen voor de regiotaxi. Omnibuzz verstrekt de vervoersplassen en verzorgt de administratieve afhandeling van het reizen. Door de samenwerking met de deelnemende gemeenten is Omnibuzz in de loop van de jaren uitgegroeid tot een organisatie die rekening houdt met de belangen van gemeenten en hun inwoners. Omdat er wordt samengewerkt met 32 gemeenten vindt er afstemming plaats over beleid en uitvoering rondom de regiotaxi. Dat biedt uniformiteit en schaalvoordelen en hierdoor is er een groot bereik in de provincie. Daarnaast is Omnibuzz samen met de aanbieders van het openbaar vervoer aan het kijken naar de toekomstbestendigheid van het vervoer. In Noord-Limburg is er een regio deal project opgestart met als doel te kijken naar publieke mobiliteit.

3. Omnibuzz	
Effecten	Omnibuzz zorgt voor: • Optimaal vervoer voor klanten. • Duurzaam vervoer door efficiënte organisatie van het vervoer. • Bevorderen van zelfredzaamheid van de doelgroep. Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten.
Vestigingsplaats	Sittard
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten, met uitzondering van Mook en Middelaar.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort van de gemeenschappelijke regeling. Omnibuzz heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoering risico's.
Financieel belang	Iedere gemeente betaalt het werkelijke aantal kilometers die de geïndiceerde inwoners met Omnibuzz reizen. De overheadkosten worden voor 50% afgerekend op basis van het aantal pashouders en voor 50% op basis van het aantal inwoners.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 876.000	€ 1.423.000	€ 2.368.000	€ 7.608.000	€ 9.583.000	€ 1.599.000

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Publiek belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER (GR-MER) behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen over de Omgevingsdienst, het sociaal domein en bedrijfsvoering. De MER-gemeenten beogen met de samenvoeging: • zo efficiënt mogelijk te werken; • afname van de kwetsbaarheid van de drie afzonderlijke gemeenten; • continuïteit in verbetering van de dienstverlening. Binnen het Servicecentrum MER bundelen de drie gemeenten hun afzonderlijke kwantitatieve en kwalitatieve uitvoeringscapaciteit, wat hen in staat stelt de kwaliteit en klantgerichtheid van de dienstverlening te verbeteren, de kwetsbaarheid te verminderen en continuïteit te borgen en kosten te reduceren, zonder daarbij te zeer in te boeten op sturingsmogelijkheden en 'bestuurlijke nabijheid'. Het servicecentrum kent drie pijlers: • Omgevingsdienst. • Sociaal domein. • Bedrijfsvoering.
Effecten	<i>Omgevingsdienst</i> Naast het feit dat het Servicecentrum op (nagenoeg) alle punten voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria blijkt uit deze rapportages ook een hoge klanttevredenheid, en een jaarlijkse besparing op de uitvoeringskosten.

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
	<i>Sociaal Domein</i> De afdeling Sociaal Domein heeft de transitietaken en de dienstverlening aan cliënten geborgd. Vanuit deze basis worden de uitvoeringstaken verder doorontwikkeld om de komende jaren de beoogde transformatie te realiseren. <i>Bedrijfsvoering</i> De uitvoering van de basale dagelijkse bedrijfsvoeringstaken in de vorm van advisering, service en beheer over Financiën, HRM, I&A en DIV is binnen deze afdeling geborgd voor zowel de drie deelnemende gemeenten als het Servicecentrum MER zelf.
Vestigingsplaats	Statutair: Echt.
Deelnemers	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Bestuurlijk belang	De colleges van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. Per gemeente is er één afgevaardigde in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort van de gemeenschappelijke regeling. De totale omvang van de ingeschatte risico's bedraagt € 627.500. Het beschikbare weerstandsvermogen is met € 280.681 lager.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 14.490.157	€ 131.000	€ 131.000	€ 4.030.000	€ 8.538.000	€ 0

5. Belasting samenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Publiek belang	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van het waterschap en de deelnemende gemeenten de zorg voor optimaal beheer en verwerking van (basis)gegevens en informatie, het heffen, innen en afdragen van de opbrengsten van lokale belastingen en het waarderen van belastingobjecten in het kader van de wet WOZ.
Effecten	Het onderbrengen van genoemde werkzaamheden bij BsGW heeft geleid tot structurele financiële voordelen. De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door de volgende doelstellingen: 1. Minimaliseren van de uitvoeringskosten; 2. Optimaliseren van de belastingopbrengsten; 3. Beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering en 4. Optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de inwoner en haar deelnemers.
Vestigingsplaats	Roermond

5. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Deelnemers	BsGW is als zelfstandige belastingssamenwerking opgericht per 1 april 2011. Per 1 januari 2025 zijn het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert deelnemers in BsGW.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	De bedrijfsvoeringsrisico's komen voor rekening van BsGW. Hiervoor is een risicoanalyse uitgevoerd. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de geïnventariseerde risico's is € 1.137.000 Het aanwezige weerstandsvermogen voor bestemming van het jaarrekeningresultaat 2025 bedraagt € 930.000. De ratio komt hiermee uit op 0,82. Dit is voldoende.
Financieel belang	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan producten van dienstverlening. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 650.092	€ 5.224.000	€ 6.528.000	€ 11.561.000	€ 8.175.000	€ 4.526.000

6. Reinigingsdienst Maasland	
Publiek belang	RD Maasland is een regionaal afval inzamelbedrijf en vervult de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en het vegen van straten en pleinen tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service. Daarnaast het exploiteren van milieuparken in het kader van flankerend beleid op het gebied van huisvuilinzameling als gevolg van de gekozen methodiek volume/frequentie. De deelnemende gemeenten zijn naast eigenaar ook de belangrijkste opdrachtgevers van RD Maasland. Daarnaast voert RD Maasland diensten uit in opdracht van particulieren en bedrijven. Echt-Susteren neemt alléén deel aan de milieuparken voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval. De inwoners kunnen het grof huishoudelijk afval aanleveren bij de milieuparken in Maasbracht, Montfort en Roggel. Echt-Susteren hoeft daardoor geen eigen milieupark te exploiteren en maakt op deze wijze gebruik van op korte afstand gelegen bestaande voorzieningen. Als lid van de GR kan Echt-Susteren indien gewenst ook gebruik maken van andere diensten van RD Maasland.

6. Reinigingsdienst Maasland	
Effecten	Voldoen aan de zorgplicht voor het voorzien in inlevermogelijkheden voor afval. RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door onder andere: • op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen; • een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte; • actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie; • bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen; samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven.
Vestigingsplaats	Haelen (gemeente Leudal)
Deelnemers	RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Beesel, Horst aan de Maas, Maasgouw, Roerdalen en Leudal. De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort.
Financiën	Zie onderstaande tabel.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 612.065	€ 1.798.000	€ 1.366.000	€ 7.177.000	€ 12.031.000	-/- € 268.000

7. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette	
Publiek belang	Het Openbaar Lichaam is, in 2022, opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een verder doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide promotie, marketing en communicatie. Het Grenspark voert daartoe projecten uit (veelal met EU-subsidies). Het Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) met standplaats Roermond.

7. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette	
Effecten	De regeling draagt bij aan verbinding van het Nederlandse en Duitse landschap en recreatie in Midden-Limburg. Daarnaast begeleidt Grenspark MSN INTERREG projecten zoals Buitenrijden (verbetering van het ruiternetwerk), natuurbrandmanagement en ontsluiting van cultureel erfgoed.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Tot het Grenspark behoren het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Roerdalen, Roermond en Venlo.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. Gezien de zeer beperkte omvang van de regeling is het risico beperkt.
Financieel belang	Grenspark MSN wordt financieel gesteund door de provincie Limburg, de deelstaat Nordrein-Westfalen en de aan het Grenspark MSN deelnemende overheden. Dit vormt sinds 2002 de financiële basis voor de acquisitie en coördinatie van grensoverschrijdende projecten.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 5.998	- € 40.187	€ 79.095	€ 187.219	€ 772.406	€ 119.281

8. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Publiek belang	De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers: • de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken); • de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. Daarbij ligt de focus van de RUD hoofdzakelijk op het zicht en grip hebben op risicovolle inrichtingen en activiteiten en milieucriminaliteit. Alle omgevingsdiensten moeten per 1 april 2026 voldoen aan landelijke robuustheid criteria. De nieuwe organisatie vraagt om een nieuwe naam en daarom heeft het Algemeen Bestuur besloten dat de nieuwe organisatie de naam Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg krijgt (OD NML)
Effecten	De RUD draagt bij aan onder andere: • Deskundigheid in toezicht en handhaving. • De bescherming van de leefomgeving en natuur. • Gezondere lucht, bodem en water.
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	De gemeenten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Horst aan de Maas, Venray, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal, Weert, Nederweert, Roermond, Beesel, Peel en Maas, Venlo en de provincie Limburg.

8. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. Gezien de nieuwe situatie per 1 april 2026 zijn de risico's per jaareinde moeilijk in te schatten.
Financieel belang	Zie onderstaande tabel.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 89.920	€ 1.038.000	€ 1.301.000	€ 2.075.000	€ 1.840.000	€ 512.618

9. Euregio Rijn-Maas-Noord	
Publiek belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord is een bestuurlijk en ambtelijk netwerk dat zich inzet voor de samenwerking over de grenzen heen. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse -en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit plan. Dit doen zij door verschillende subsidieregelingen. Euregio Rijn-Maas-Noord coördineert de toekenning van Interreg-middelen in de betreffende grensregio en beschikt daardoor over middelen voor de subsidiëring van Duits-Nederlandse projecten.
Effecten	In de Euregiovisie '2030- Thuis in Europa' zijn 6 speerpunten benoemd: 1. Wij helpen je de grens over. Een Europa dat dicht bij haar burgers staat. 2. Wij gaan voor jouw toekomst. Een verenigd en vreedzaam Europa. 3. Wij planten 10 miljoen bomen. Een Europa zonder Co2. 4. Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar. Een verbonden Europa. 5. Wij werken aan grensverleggende banen. Een intelligent Europa. 6. Wij spreken dezelfde taal. Een sociaal Europa.
Vestigingsplaats	Mönchengladbach
Deelnemers	Er zijn 30 leden. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en de Kamer van Koophandel. Aan de Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Bruggen, Niederkruchten, Straelen, Geldern, Nettetal, Selfkant, Wassenberg en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.
Bestuurlijk belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord is een publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht met een algemeen -en dagelijks bestuur. De burgemeester is lid van het dagelijks bestuur.
Risico's	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.
Financieel belang	Zie onderstaande tabel

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 11.042,55	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

10. Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg-Noord (MGR)	
Publiek belang	Voor 14 gemeenten in de regio's Noord- en Midden-Limburg voert de MGR-bedrijfsvoeringstaken uit op inkoop, contractmanagement, contractbeheer, datamanagement en op onderdelen procesregie en coördinatie op de lokale toegangen. De MGR omvat 2 modules. De samenwerkingsmodules zijn: - Module 1 - Opdrachtgeven Noord-Limburg: uitvoering geven aan de inkoop, contractering, contractbeheer, contractmanagement en datamanagement in het sociaal domein - Module 2 - Regionale taken BW, MO B&P Noord- en Midden-Limburg: uitvoering geven aan de regionale samenwerking beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie (BW MO B&P) door, naast de taken uit module 1, tevens procesregie, toegangskoördinatie en het financieel beheer van de regionale begroting BW MO B&P uit te voeren. De MGR voert daarnaast de kassiersfunctie uit voor jeugdzorg segment 1, crisiszorg en voor een aantal (boven) regionale jeugdzorg taken. Alle gemeenten zijn aangesloten bij module 2. Deze heeft betrekking op de bedrijfsvoeringstaken van Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO), Bemoeizorg (B) en Preventie (P) met als doel om: - De continuïteit van de voorzieningen voor BW, MO, B&P voor kwetsbare inwoners met complexe problematiek te waarborgen; - De regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie te waarborgen. De 7 Noord-Limburgse gemeenten zijn ook aangesloten bij module 1. Deze module omvat de bedrijfsvoeringstaken op het vlak van Jeugdhulp, Wmo en Participatiewet. De Midden-Limburgse gemeenten onderzoeken of ze ook bij module 1 gaan aansluiten.
Effecten	Benodigde complexe zorgcomponenten kunnen leveren voor de inwoners.
Vestigingsplaats	Venray
Deelnemers	Binnen de regio Limburg-Noord, bestaande uit drie jeugdzorgregio's, werken 14 gemeenten (Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert) samen binnen de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling voor het sociaal domein (MGR).
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. Door groei van de gemeenschappelijke regeling is het een blijvende uitdaging om regionaal de lokale belangen te behartigen.

10. Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal domein Limburg-Noord (MGR)

Financieel belang	Het Sociaal Domein Limburg-Noord kent een tweetal modules waarbij de gemeenten Maasgouw/ Echt-Susteren/ Roerdalen slechts aan 1 module deelnemen. De gemeenten Maasgouw/ Echt-Susteren/ Roerdalen dragen voor 3,45% / 5,11% / 2,64% bij aan de uitvoeringskosten van module 2 en ook delen ze in het overschot op de regionale begroting BW MO B&P voor dezelfde percentages van dit overschot.
--------------------------	---

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 270.000	€ 270.000	€ 10.701.315	€ 6.397.048	€ 395.000

11. Gemeenschappelijke regeling subsidiëring ADV-Limburg

Publiek belang	Het doel van deze regeling is het aan de inwoners van de deelnemende gemeenten bieden van toegang tot een antidiscriminatie voorziening en het daarvoor (laten) oprichten en het in stand houden van de Anti Discriminatie Voorziening Limburg, verder te noemen "ADV-Limburg". De gemeente Roermond zal optreden als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg met betrekking tot de inhoud van deze regeling. De Anti Discriminatie Voorziening Limburg heeft de volgende taken: • klachtmelding en klachtbehandeling; • registratie, monitoring en (beleids)advisering; • voorlichting en preventie. In 2009 met de introductie van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) dient elke gemeente zijn bewoners toegang te bieden tot een meldpunt. Over de ontvangen meldingen dienen gemeentes jaarlijks te rapporteren aan het Rijk. Dit doet het ADV-Limburg voor ons.
Vestigingsplaats	Maastricht
Effecten	• Ondersteuning van slachtoffers van discriminatie. • Bevorderen van zelfredzaamheid. • Signaleren van structurele patronen van discriminatie. • Gedrags- en/of beleidsbeïnvloeding van personen of organisaties die zich bedoelt of onbedoeld schuldig hebben gemaakt aan discriminatie, gericht op voorkomen van herhaling;
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten met uitzondering van Gennep, Horst aan de Maas, Mook en Middelaar en Venray.
Bestuurlijk belang	De bevoegdheden van de colleges van de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de colleges van de centrumgemeenten. Voor de gemeente Echt-Susteren is dit de gemeente Roermond.
Risico's	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.
Financieel belang	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeenten op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,59.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 19.112	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Stichtingen/verenigingen

1. Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing	
Doel	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken.
Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsplaats	Haalen
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook-Middelhaar
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een zeven leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,30 contributie per inwoner.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 9.611	€ 215.000	€ 215.000	€ 160.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
Doel	Visit Zuid-Limburg is een zogenaamde <i>'intermediaire'</i> organisatie die als ondernemingsmissie heeft: <i>'Het bevorderen van het toerisme en recreatie in en náár Zuid-Limburg'</i>. Visit Zuid-Limburg is lid van de landelijke koepel VVV Nederland en daarom ook verplicht om aan alle kwaliteitseisen die aan VVV's worden gesteld te voldoen. Visit Zuid-Limburg realiseert haar ondernemingsmissie door actief te zijn op onder andere de volgende taakvelden: • Marketing en public affairs • Partnerships & samenwerking • Kennis & inzichten verzamelen en ontsluiten • Duurzaam ondernemen bevorderen • Toegankelijk en inclusief stimuleren • Gastvrijheid ontwikkelen • Samenwerking landelijk en internationaal onderhouden
Rechtsvorm	Visit Zuid-Limburg is een stichting zónder winstoogmerk.

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
Vestigingsplaats	Valkenburg aan de Geul
Deelnemers	De 16 Zuid-Limburgse gemeenten, de Midden-Limburgse gemeente Echt-Susteren en de Duitse gemeente Selfkant. Daarnaast zijn er ruim 800 aangesloten partners.
Bestuursstructuur	De gemeenten en ondernemers zijn representatief vertegenwoordigd binnen het bestuur van Visit Zuid-Limburg en in die zin dus ook continu vinger aan de pols houden over de ontwikkeling en de activiteiten van de organisatie. Burgemeester Hessels is adviseur van het bestuur. Hij vertegenwoordigt de regio Midden-Limburg (waarvan alleen de gemeente Echt-Susteren aangesloten is bij de Visit Zuid-Limburg).
Financiën	Visit Zuid-Limburg werkt met een gebroken boekjaar. De cijfers worden bepaald per 31 maart van het dienstjaar. De jaarrekening april 2024 tot en met maart 2025 is op 26 november 2025 vastgesteld.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 77.117	€ 865.629	€ 631.736	€ 1.885.737	€ 1.808.655	-€ 233.893

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V.
Rechtsvorm	Vereniging
Vestigingsplaats	Venray
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Voorzitter van de VEGAL is de burgemeester van de gemeente Venray.
Financiën	Zie onderstaande tabel.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 400	€ 13.102	€ 21.332	n.v.t.	n.v.t.	- € 846

4. Stichting Natuur- en Landschapsontwikkeling Echt-Susteren

Doel	De doelstelling van de stichting is bijdragen aan de uitvoering van beleid en het realiseren van projecten voor de gemeente. In de regio (grensoverschrijdende) verbindingen te creëren tussen publieke en private partijen, om natuur- en cultuurhistorische kansen te verzilveren en de leefbaarheid en recreatie te bevorderen.
Deelnemers	Gemeente Echt-Susteren
Rechtsvorm	Stichting
Bestuursstructuur	De stichting heeft een vierhoofdig bestuur. Namens de gemeente zijn de wethouders Meuwissen en Pustjens afgevaardigd in het bestuur. Voorzitter is de heer Van Prooijen.
Financiën	De exploitatiekosten en de budgetten voor de projecten worden gebaseerd op de uitvoeringsprogramma's. De kosten worden ten laste gebracht van de betreffende projecten.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 25.000	€ 116.759	€ 115.037	€ 35.897	€ 45.773	€ 3.482

Coöperaties/vennootschappen

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.

Doel	OML is een onderneming (BV) die is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Midden-Limburg. Doel is om namens de aandeelhoudende gemeenten het aanspreekpunt en Servicecentrum te zijn voor het bedrijfsleven. Getracht wordt om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. Kerntaken: • De exploitatie, verkoop, beheer en onderhoud van werklocaties; • Het ondernemen van activiteiten voor het stimuleren van economische ontwikkelingen en het bevorderen van de werkgelegenheid; • Het opzetten en onderhouden van een intermediaire dienst ter ondersteuning van voornoemde doelen; • Het verkrijgen, exploiteren en vervreemden van registergoederen; • Het deelnemen in, het (doen) financieren van, het samenwerken met, het voeren van directie over en het verlenen van adviezen en andere diensten aan rechtspersonen en andere ondernemingen; • Het verstrekken van garanties en het geven van zekerheden volgens het door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde vigerende ondernemingsplan.
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Aantal aandelen: 3.700 Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.080 aandelen).
Bestuursstructuur	OML BV is een onafhankelijke overheidsorganisatie met een eigen directie. De raad van commissarissen vormt het toezichthoudend orgaan op de OML BV. Het is de bedoeling dat de raad van commissarissen toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de vennootschap. De

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.	
	Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de deelnemende gemeenten) vormt het hoogste orgaan van de vennootschap.
Financiën	Echt-Susteren bezit 725 aandelen van € 3.722 = € 2.697.348.
Risico	De deelnemende gemeenten staan samen garant voor de lening verstrekt door de Rabobank (borgstelling naar rato van aandelenbezit).

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
0	€ 27.516.351	€ 30.682.987	€ 5.185.143	€ 4.960.643	€ 3.166.636

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid	
Doel	Het Inkoopcentrum Zuid is een Coöperatieve Vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid. Het doel van het Inkoopcentrum Zuid bestaat uit twee pijlers. De eerste pijler is de basisdienstverlening die bestaat uit diensten die direct voor alle deelnemers beschikbaar is, namelijk de aanbidding van raamcontracten, de netwerkfunctie en de digitale helpdesk. De tweede pijler betreft het in opdracht van de deelnemers verrichten van aanbestedingen, contractmanagement, advisering, het maken van een digitale inkooptoolkit op maat en het invullen van (tijdelijke) inkoopfuncties.
Deelnemers	Alle 15 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten, WML, ICT-NML, SC MER en VRLN.
Bestuursstructuur	De coöperatieve vennootschap kent een Algemene Ledenvergadering die bestaat uit door de deelnemers aan te wijzen leden (één per deelnemer) en een uit en door de leden van Algemene Ledenvergadering gekozen Bestuur.
Financiën	De lidmaatschapsbijdrage bedraagt € 7.500 per jaar, exclusief vergoedingen bij afname van diensten door de raamcontracten en kosten van rechtstreekse opdrachten. Eventueel positief resultaat wordt verdeeld over de deelnemers.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 7.500	€ 526.162	€ 707.199	€ 353.872	€ 86.278	€ 181.037

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	De BNG is er voor het publieke domein en het publieke belang. Het doel van BNG is: gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG. De BNG is de bank van- en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
	van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. Door middel van zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening biedt de bank toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publiek sector Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, en het door de statuten beperkte werktelein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.
Deelnemers	De staat der Nederlanden, Nederlandse gemeenten, provincies en waterschappen.
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Vestigingsplaats	Den Haag
Achtergestelde schulden begin dienstjaar 2025	€ 19 miljoen
Achtergestelde schulden einde dienstjaar 2025	€ 19 miljoen
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 21.411 aandelen met een balanswaarde van € 48.579, wat neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. In overeenstemming met het beleid keert de bank dividend uit als percentage van de nettowinst, beschikbaar voor aandeelhouders, waarbij zij streeft naar een zo stabiel mogelijk uitkeringspercentage. Een dividenduitkering moet in lijn zijn met de kapitaaldoelstellingen van de bank, nu en naar verwachting in de toekomst. De voor te stellen dividenduitkering wordt jaarlijks bepaald als onderdeel van het Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Bij de jaarlijkse bepaling worden met name de (balans)ontwikkeling van BNG Bank en (verwachte) ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving in overweging genomen. De huidige kapitalisatie van de bank, zoals gereflecteerd door de leverage ratio en de solvency ratio, ligt substantieel boven de interne en externe vereisten. BNG realiseerde in 2025 een nettowinst van € 172 miljoen, een daling van € 122 miljoen ten opzichte van het jaar ervoor. Het renteresultaat bedroeg 496 miljoen. De stijging van het renteresultaat wordt verklaard door de groei van de leningenportefeuille en door hogere liquiditeitsopslagen in de markt voor overheden en organisaties in de publieke sector.
Risico	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2024 kan de bank daarom niet maken.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 4.777 miljoen	€ 4.863 miljoen	€ 123.614 miljoen	€ 110.708 miljoen	172 miljoen

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)

Doel	De kerntaak is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater van uitstekende kwaliteit, 24 uur per dag en met de juiste druk. WML stelt de openbare drinkwatervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water De vennootschap heeft ten doel te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten.
Deelnemers	De provincie Limburg en de Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Aandeelhouders zijn de provincie Limburg en in Limburg gelegen gemeenten. De gemeente Echt-Susteren is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Vestigingsplaats	Maastricht
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 12 aandelen van € 4.538 nominaal per stuk met een balanswaarde van € 54.454, wat neerkomt op een zeer beperkt belang. Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.
Risico	Het risico is nihil. Er is sprake van een robuust eigen vermogen. Er is geen jaarlijkse dividendinkomst geraamd. Verder is er geen financieel risico behalve de balanswaarde van de aandelen (€ 54.454) als WML liquideert.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 217.814.000	€ 236.571.000	€ 403.411.000	€ 438.818.000	€ 20.164.000

5. Herontwikkeling Bocage

Doel	In het plangebied Bocage is een oude printplatenfabriek gesaneerd en een nieuw woningbouwgebied ontwikkeld voor ca. 215 -230 woningen. Het plan moet zich onderscheiden van andere plannen om de concurrentie met andere plannen in de regio te kunnen doorstaan. Daarom wordt ingezet op een plan met kwalitatief hoogwaardige woningbouw. De ontwikkeling van dit plan gebeurt in samenwerking met Hurks Groep. De concrete afspraken over deze samenwerking zijn uitgewerkt in de op 29 maart 2012 gesloten "Samenwerkingsovereenkomst Bocage in Echt". Het project wordt voor wat betreft de grondexploitatie door partijen uitgevoerd voor gezamenlijke rekening en risico in de vorm van een CV/BV structuur.
-------------	--

5. Herontwikkeling Bocage	
Deelnemers	Gemeente Echt-Susteren, Hurks B.V. en Hurks participatie Echt B.V.
Bestuursstructuur	Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een B.V. (CV/BV-constructie).
Financiën	Beide participanten hebben ieder € 2.727.151,50 kapitaal gestort. Dat is ruim voldoende om het project te realiseren. Dit werkkapitaal vormt (als risicodragend vermogen) de basis voor de verkrijging van het voor de planuitvoering noodzakelijke vreemd vermogen door de CV (Gemeente Echt-Susteren, Hurks participatie Echt B.V. en GEM Bocage Beheer BV). De daarvoor noodzakelijke beheershandelingen worden uiteraard uitsluitend verricht door de beherend vennoot "GEM Bocage Beheer BV" waarin zowel de gemeente als Hurks B.V. als aandeelhouder participeren.
Risico	Het voeren van de grondexploitatie is niet zonder risico. De huidige economische ontwikkelingen (met name de ontwikkeling van de energie- en bouwkosten), de situatie op de woningmarkt en de woningbehoefte, strenge eisen van de hypotheekverstrekkers en de stijging van de hypotheekrente kunnen van invloed zijn op de afzet van bouwgrond en het woningbouwprogramma, planning en looptijd van de Gebiedsontwikkeling. De bij dit project behorende financiële risico's zijn door het risicomanagement verdisconteerd in het weerstandsvermogen van de gemeente Echt-Susteren.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 5.454.304	€ 5.454.304	€ 3.544.491	Nog niet bekend	0

6. Deelneming Enexis N.V.	
Doel	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De provincie probeert met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Bestuurlijk- en/of financieel belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. In de AvA vindt besluitvorming plaats over onder meer het jaarverslag, het dechargeren van de RvB en de RvC, het vaststellen van de jaarrekening en het bepalen van de winstbestemming. Ook keurt de AVA de strategie van de vennootschap goed en benoemt zij de leden van de RvC. Bepaalde bevoegdheden van de AvA zijn toegekend aan de Aandeelhouderscommissie (AHC). Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA te bevorderen. De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37% (na splitsing)
Financiën	Enexis is financieel gezond, maar is door de groeiende investeringsopgave structureel kastroom negatief. Afgelopen jaar gaf Enexis ongeveer € 1,5 miljoen per dag meer uit aan de energietransitie dan dat via de tarieven ontvangen werd. Net als in de afgelopen jaren en naar verwachting ook de komende jaren. Hierdoor verslechtert de financiële positie. Om te kunnen blijven investeren, werd afgelopen jaar succesvol de vierde groene obligatie uitgegeven. Hiermee hebben ze opnieuw een brede groep van duurzame investeerders kunnen vasthouden. De financiële stabiliteit en kredietwaardigheid wordt zo goed mogelijk bewaakt.
Dividend over 2025	De nettowinst steeg in 2025 naar € 400 miljoen ten opzichte van € 254 miljoen in 2024, voornamelijk door een sterke omzetstijging. Door de gewijzigde Methodebesluiten zijn de tarieven voor 2025 hoger vastgesteld. De omzet bevat bovendien een nagekomen vergoeding voor de jaren 2022, 2023 en 2024. De impact hiervan op de nettowinst is ongeveer € 185 miljoen.

6. Deelneming Enexis N.V.

Risico's	Het tijdig kunnen voldoen aan de levering van energie is afhankelijk van de uitbreiding van het energienetwerk.
-----------------	---

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 5.538 miljoen	€ 5.811 miljoen	€ 6.309 miljoen	€ 7.627 miljoen	€ 400 miljoen winst

7. Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)

Doel	De vennootschap heeft ten doel: het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie en ook het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen. Bij het realiseren van het doel van de vennootschap kan onderscheid worden gemaakt tussen: • het aanbrengen van de voorzieningen, • het beheer van de aangebrachte voorzieningen, • het treffen van maatregelen om geconstateerde gebreken weg te nemen en het beheer van een nazorgfonds. De vennootschap heeft binnen het hiervoor aangegeven kader voorts ten doel het deelnemen in, het voeren van het beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen met een soortgelijk of aanverwant doel en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.
Vestigingsplaats	Maastricht
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Algemene Vergadering van Aandeelhouders Wethouder Meuwissen vertegenwoordigt de gemeente Echt-Susteren
Financiën	Het kapitaal is verdeeld in 27.640 aandelen van nominaal vijfenveertig eurocent (€ 0,45) elk. De gemeente Echt-Susteren heeft 780 aandelen. Alle aandelen luiden op naam. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 9.400.000	€ 9.400.000	€ 33.100.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend

10. Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek

Doel	Inzameling, verwerking, transporteren en vermarkten van afvalstoffen, en ook aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente. Daarnaast is in de statuten tevens als doel geformuleerd "het initiëren, creëren, organiseren en uitvoeren van werk en het bevorderen van de arbeidsmarkt voor met name diegenen, die in de toetreding tot de arbeidsmarkt worden belemmerd, dan wel een achterstand tot de arbeidsmarkt hebben. Wat betreft de functie van sociale werkgever, zoekt RWM de samenwerking met de sociale werkvoorziening.
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Deelnemers	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Sittard-Geleen, Stein en Echt-Susteren.
Bestuursstructuur	Algemene Vergadering van Aandeelhouders RWM N.V Wethouder Meuwissen vertegenwoordigt de gemeente Echt-Susteren
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 80 gewone aandelen van in totaal 968 gewone aandelen en 1 prioriteitsaandeel van in totaal 8 prioriteitsaandelen. Het totale belang bedraagt 8,3% en is daarmee beperkt.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	€ 5.435.000	€ 5.648.081	€ 5.651.000	€ 6.747.980	€ 201.881

Overige verbonden partijen

1. Euromosa	
Doel	De gemeente zet zich actief in voor het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten en met name de euregionale contacten met de partners in Euromosa (Maaseik, Selfkant, Gangelt en Waldfeucht). Door onze nadrukkelijke rol in de regio als "Euregionale Verbinder" (schakel tussen de verschillende regio's en euregio's), willen we de mogelijkheden voor euregionale samenwerking op het gebied van o.a. toerisme, sociale ontwikkeling en cultuur voor de regio en voor de gemeente stevig benutten en de gemeente hierdoor positioneren als (recreatief-toeristische) uitvalsbasis in de euregio. Dit heeft onder meer geleid tot het toetreden van Maaseik tot Cittaslow. Ook de Duitse gemeenten werken aan toetreding tot het Cittaslow-netwerk.
Vestigingsplaats	Echt
Deelnemers	Echt-Susteren (NL), Maaseik (B), Waldfeucht, Selfkant en Gangelt (D)
Bestuursstructuur	Stuurgroep

1. Euromosa	
Financiën	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	Nog niet bekend

2. Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)	
Doel	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. Doel van de stichting: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten over inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • het zelfstandig uitvoeren van projecten in dat kader; • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied. Daarnaast is de stichting subsidieaanvrager voor het Nationaal Pak De Meinweg nieuwe Stijl.
Ontwikkelingen	In 2026 wordt Ons WCL samengevoegd met Nationaal Park de Meinweg. Doelstelling is om het park een juridische basis te geven.
Deelnemers	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Bestuursstructuur	Stichting

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 39500	€ 271.405	Nog niet bekend	€ 32.225	Nog niet bekend	Nog niet bekend

3. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
Doel	Het versterken van het voortreffelijk en afwisselend vestigings- en woonklimaat in de regio Midden-Limburg waarvoor een doelgerichte samenwerking tussen de zeven gemeenten nodig is. De SML is een netwerkstructuur die voor bundeling en coördinatie zorgt van projecten en trajecten op het terrein van ruimte, wonen en economie. Deelnemende gemeenten stemmen hun beleid af en treden gezamenlijk op met het regionaal belang voor ogen. Problemen worden gezamenlijk opgelost en gemeenten informeren elkaar over te nemen initiatieven en ontwikkelingen die het regionaal belang of het belang van een van de andere partijen raken. Afzonderlijk en gezamenlijk wordt zorggedragen voor een goede communicatie met burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.
Doel	In Midden-Limburg is er sprake van een dynamische aandacht voor de regio en het behartigen van het regiobelang. Dit vereist een goede afstemming op visie, strategie en taken en verantwoordelijkheden. Het gezamenlijk doel van samenwerkingen als SML en de Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (OML) bestaat uit het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belang, waarbij SML faciliteert en krachten bundelt en OML een uitvoeringsorganisatie over bedrijfslocaties is met een lokale functie voor ondernemers. De aanvraag voor de regiodeal is door het ministerie van BZK gehonoreerd met bijdrage van € 20 miljoen. De totale omvang van de Regio Deal is daarmee ruim €40 miljoen. Hiermee kunnen programma's uitgevoerd worden die als doel hebben de brede welvaart te stimuleren. Het financieel risico ten behoeve van SML is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten. De Regio Deal kent een eigen regeling, structuur en organisatie waaraan een convenant tussen diverse departementen, de Provincie Limburg en de zeven Midden-Limburgse gemeenten ten grondslag ligt. Ook tussen de partijen onderling worden overeenkomsten gesloten waarbij risicobeheer onderwerp van regeling is.
Vestigingsplaats	Roermond
Effecten	Er is een Investeringsagenda opgesteld die wordt uitgevoerd door diverse werkvelden rond de thema's wonen, economie, recreatie en toerisme, ruimte en mobiliteit. Daarnaast is voor de uitvoering van de Regio Deal een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de zeven Midden-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg. De Regio Deal heeft een looptijd van vier jaar (2025 tot en met 2028) en binnen deze periode moeten alle beoogde projecten en programma's worden uitgevoerd.
Deelnemers	De zeven Midden-Limburgse gemeenten: Weert, Nederweert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren.
Bestuursstructuur	Het Netwerkberaad is een bestuurlijk gezelschap dat is samengesteld vanuit de colleges van burgemeester en wethouders van elke gemeente. Het Netwerkberaad stuurt niet inhoudelijk, is wel agenderend, coördinerend, aanjagend en verbindend. De onderliggende werkvelden zijn economie, wonen, recreatie en toerisme, ruimte en regionale mobiliteit. De gemeente Echt-Susteren wordt vertegenwoordigd door wethouder Frische.
Financiën	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen. De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeente (Roermond) op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,89 per jaar.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 28.831	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

4. Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (Centrumregeling RES NML)	
Doel	Het faciliteren van de participanten in de uitvoering van het Klimaatakkoord. De centrumregeling voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemers: • voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling; • voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid; • monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder de eerste twee bullits bedoelde beleidsdocumenten; • opbouwen, bundelen en delen van kennis; • voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners; • voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve; • opstellen van het werkprogramma voor de centrumregeling.
Vestigingsplaats	Venlo
Deelnemers	Provincie Limburg, Waterschap Limburg, gemeente Venlo (centrumgemeente), colleges van B&W van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Leudal.
Bestuursstructuur	Ter uitvoering van de opgenomen basistaken (zie openbaar belang) verleent iedere deelnemer mandaat aan het college van de centrumgemeente Venlo. De deelnemende bestuursorganen behouden hun eigen bevoegdheden om het (energie)beleid vast te stellen en om besluiten te nemen.
Financiën	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 2,60.

Gemeentelijke bijdrage	Eigen vermogen begin dienstjaar 2025	Eigen vermogen einde dienstjaar 2025	Vreemd vermogen begin dienstjaar 2025	Vreemd vermogen einde dienstjaar 2025	Resultaat 2025
€ 83.306	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

9.8 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Visie gemeentelijk grondbeleid (algemeen, prioritering, uitvoering Grondbeleid, bovengemeentelijke doelstellingen, overkoepelend gemeentelijk beleid);
- Samenwerkingsmaatschappijen (Bocage, Businesspark Midden-Limburg);
- Grondexploitaties (algemeen);
- Prognoses grondexploitaties en vennootschapsbelasting (toelichting complexen, risicobeheersing);
- Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties, meerjarig verloop Algemene reserve Grondbedrijf en voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties.

Visie gemeentelijk grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid levert een bijdrage aan zowel (integrale) ruimtelijke plannen als specifieke beleidsvelden die voor de gemeente Echt-Susteren van belang zijn, zoals leefbaarheid, wonen, werken, groen, verkeer en financiën. De beoogde doelstellingen van de ruimtelijke plannen en specifieke beleidsvelden zijn verwoord in de verschillende programma's in de begroting.

Het betreft met name de thema's binnen de programma's Economische zaken en grondexploitaties (werkgelegenheid, economie, plattelandsvernieuwing en recreatie & toerisme), Sociaal domein, cultuur en sport (maatschappelijke voorzieningen, sportstimulering en ondersteuning, zwembad, sporthallen en overige binnen- en buitensportaccommodaties) en Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (leefbaarheid kernen, bedrijvigheid en woningbouw). De doelstellingen die centraal staan binnen deze thema's worden deels verwezenlijkt door realisatie van de (grondexploitatie)projecten.

Prioritering

Projecten voor de collegeperiode 2022-2026 zijn:

- Realisatie 500 nieuwe woningen;
- Woningbouw Louerveld Susteren;
- Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III;
- Gebiedsontwikkeling Vonderen;
- Uitbreiding bedrijventerrein de Loop-West;
- Revitalisering bedrijventerrein de Wolfskoul;
- Programma centrum Echt (herontwikkeling de Valk, Plats, compacter centrum, woningbouw en infrastructuur);
- Inpassing en compensatie ontwikkelingen VDL Nedcar;
- Park In de Bandert;
- Realisatie pilot 5 zonneparken;
- Programma Susteren (inclusief centrumplan Susteren);
- Project Roosteren;
- Project Nieuwstadt;
- Project Pey;
- Project Dieteren.

Naast deze gemeentelijke programma's en projecten zijn we betrokken bij majeure ruimtelijke projecten van derden zoals verbreding A2, gebiedsontwikkeling VDL en diverse hotelontwikkelingen. Ook hierbij wordt gekozen voor een integraal samenhangende aanpak.

Uitvoering Grondbeleid

De gemeenteraad heeft het beleidskader voor het (te voeren) grondbeleid vastgelegd in de nota Grondbeleid (in de raadsvergadering van 14 december 2022 vastgesteld). Daarnaast is door het College het programma Kostenverhaal vastgesteld in september 2025.

De missie van gemeentelijk grondbeleid is: indirect en direct met financiële en juridische instrumenten bijdragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de gemeente in kwaliteit en kwantiteit.

Het grondbeleid staat ten dienste aan de verwezenlijking van deze ruimtelijke doelstellingen dan wel eerder vernoemde specifieke beleidsvelden. Als algemeen uitgangspunt voor het geactualiseerde gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente de regie wil voeren over (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkelingen, van eigen maar ook particuliere locaties. Afhankelijk van omstandigheden, grondposities en de door de gemeente te realiseren doelen van het gemeentelijk beleid wordt per ontwikkeling bepaald voor welke vorm van grondbeleid gekozen wordt. Vormen van grondbeleid zijn: actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid, mengvormen tussen actief en passief grondbeleid en publiek private samenwerking (PPS).

De gemeente Echt-Susteren kan dus, binnen aanvaardbare risicoprofielen, ervoor kiezen om ontwikkelingen zelf ter hand te nemen (actief grondbeleid) of de ontwikkeling door een ontwikkelaar te faciliteren. Faciliterend grondbeleid is een vorm van gemeentelijk grondbeleid waarbij de gemeente ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt en regisseert, terwijl de grond in eigendom blijft van private partijen en de kosten op hen worden verhaald.

Uitgangspunt bij een actief grondbeleid is een situatie waarbij de exploitatie over het te voeren grondbeleid voor de gemeente tenminste kostendekkend is. Dat wil zeggen dat over een periode van enkele jaren de te maken kosten in balans zijn met de opbrengsten. Om maatschappelijke doelstellingen te realiseren kan echter ook sprake zijn van bewust gekozen verliesgevende ontwikkelingen.

De Omgevingswet verplicht gemeenten ervoor te zorgen dat de gemaakte kosten worden verhaald op de betrokken partijen. In het zogenaamde programma Kostenverhaal wordt vastgelegd op welke wijze de gemeente kosten voor gebiedsontwikkeling en publieke voorzieningen verhaalt op initiatiefnemers. Dit programma Kostenverhaal bevat de beleidsmatige en juridische kaders die hiervoor gelden. Het programma Kostenverhaal is 23 september 2025 vastgesteld zodat voldaan wordt aan de wettelijke vereisten en ontwikkelingsprojecten transparant en eenduidig kunnen worden afgerekend.

Bovengemeentelijke doelstellingen

Ter realisatie van bovengemeentelijke doelstellingen werkt de gemeente samen met de Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband 'Samenwerking Midden-Limburg' (SML) heeft als doel om namens de deelnemende gemeenten te komen tot onderlinge afstemming, stimulering en uitvoering van ruimtelijk-economische (grote) projecten met een bovengemeentelijk karakter. Dit ter versterking van de regionale economie inclusief de werkgelegenheid. In deze samenwerking is een aantal werkvelden benoemd, waarbij iedere gemeente als trekker van een bepaald werkveld fungeert.

De werkvelden zijn:

- Economie
- Energie
- Mobiliteit
- Recreatie & toerisme
- Ruimte
- Wonen

De afgelopen jaren is regelmatig gesproken over het herzien van de werkvelden binnen SML met de vraag om mogelijke samenvoegingen te onderzoeken. Daarom is in september 2024 tijdens het Netwerk Beraad SML besloten de bestuurlijke overleggen voor Economie en Recreatie & Toerisme evenals Wonen en Ruimte te combineren.

In 2024 is de Regio Deal Midden-Limburg (5e tranche) officieel gesloten met de ondertekening van het samenwerkingsconvenant door de Rijksoverheid, Provincie Limburg en Regio Midden-Limburg. De Regio Deal brengt overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen samen om te werken aan een sterkere regio. Met een investering van 40 miljoen euro, gefinancierd door het Rijk, Provincie Limburg en de zeven Midden-Limburgse gemeenten, wordt ingezet op leefbaarheid, klimaat & landschap, economie, onderwijs & arbeidsmarkt en regionale samenwerking. De eerste regionale projecten zijn goedgekeurd in 2025 en starten in 2026. De deal stimuleert een krachtige samenwerking en duurzame groei voor de hele regio.

Daarnaast neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan (is aandeelhouder van) Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML BV). Projecten van OML BV in onze gemeente zijn realisatie Business Park Midden-Limburg (BPML) en ontwikkeling bedrijventerrein het Vonderen. Daarnaast gaat OML BV ons ondersteunen bij de verduurzaming van onze bedrijventerreinen en faciliteren ze ons bij de revitalisering van bedrijventerrein de Wolfskoul.

Overkoepelend gemeentelijk beleid

Omgevingsvisie

Eind 2022 is gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie voor de gehele gemeente die uiteindelijk na vaststelling door de gemeenteraad op 25 september 2025 de 'Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 Ontwikkelen met kwaliteit' heeft vervangen. Na een inventarisatie van beleid en ontwikkelingen, is in 2023 en 2024 een intensief participatietraject doorlopen waarbij input van inwoners, ondernemers en ketenpartners van onze gemeente is opgehaald en besproken.

In de omgevingsvisie zijn meerdere sectorale visies samengebracht tot een integrale visie voor de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie beschrijft hoe we in de gemeente willen wonen, werken en recreëren en hoe we omgaan met maatschappelijke opgaven zoals gezondheid, woningbouw, de energietransitie, het klimaat, het vestigen van bedrijven en de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector. De visie vormt de basis om de komende jaren samen met de inwoners, ondernemers, verenigingen en ketenpartners te werken aan opgaves die van invloed zijn op de fysieke omgeving. Details worden nader uitgewerkt in programma's en het omgevingsplan.

Volkshuisvesting

Het gemeentelijke volkshuisvestingsbeleid is gebaseerd op de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022-2025, die in 2026 zal worden vervangen door het Volkshuisvestingsprogramma, in lijn met de aankomende Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv). Deze wet verplicht gemeenten tot het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma waarin concrete beleidsmaatregelen en doelstellingen voor de woningmarkt worden vastgelegd. Hiermee versterken we de regie op de lokale woningbouwopgave en zorgen we voor een afgestemde woonontwikkeling. Binnen het op te stellen Volkshuisvestingsprogramma worden naast voor wie, waar en hoeveel woningen we bouwen ook wonen en zorg, duurzaamheid en leefbaarheid als essentiële bouwstenen opgenomen. Er wordt aandacht besteed aan de zorg- en ondersteuningsbehoefte in relatie tot wonen, maar ook aan de verduurzaming van de woningvoorraad en het creëren van een gezonde en inclusieve leefomgeving. Dit betekent investeren in energiezuinige en toekomstbestendige woningen, het bevorderen van sociale cohesie en het versterken van de leefbaarheid in wijken en buurten.

Uit onderzoek blijkt dat de groep senioren in onze gemeente sterk blijft groeien. Daarom leggen we de nadruk op levensloopbestendige seniorenwoningen en appartementen met lift, mits gelegen nabij de juiste voorzieningen. Daarnaast blijft de vraag naar betaalbare huur- en koopwoningen voor starters en jongeren toenemen. Om deze ambities waar te maken, werken we nauw samen met woningcorporaties en andere betrokken partijen.

Binnen de gemeente Echt-Susteren zetten we in op de transformatie van bestaande detailhandel en ander vastgoed naar woonruimte. Dit draagt bij aan een aantrekkelijke en leefbare omgeving en speelt in op de vraag naar geschikte woningen. Duurzaamheid en levensloopbestendigheid blijven hierbij belangrijke randvoorwaarden.

De nationale opgave betreft de bouw van 980.000 woningen tot en met 2030, waarvan twee derde in het betaalbare segment. In Limburg hebben we binnen de Woondeal met elkaar afgesproken om tot en met 2030 ten minste 26.550 woningen te bouwen, met een uitbreiding van 20.000 extra woningen, die onderdeel zijn van een aanvullende ambitie.

Volgens het coalitieakkoord streeft de gemeente Echt-Susteren ernaar om in de periode 2022-2026 ten minste 500 woningen toe te voegen aan de woningvoorraad of in aanbouw te hebben. De nadruk ligt op bouwen in iedere kern, met grotere opgaven voor de grotere kernen Susteren en Echt. Hoewel veel initiatieven door externe partijen worden ingebracht, hebben we zelf ook actief het voortouw genomen in nieuwe woningbouwprojecten.

De gemeente zet in op de lokale woonbehoeften, waarbij het sturen op de specifieke vraag van onze inwoners prioriteit heeft. Tegelijkertijd is binnen de woningbouwambitie ruimte voor andere initiatieven die kunnen bijdragen aan een breder woningaanbod. Dit betekent dat we openstaan voor vernieuwende ideeën en projecten, zolang deze de vraag op de woningmarkt ondersteunen en bijdragen aan een diverse woningvoorraad voor verschillende doelgroepen. Deze benadering stelt ons in staat om effectief in te spelen op de belangrijkste behoeften, terwijl we tegelijkertijd flexibiliteit behouden voor aanvullende initiatieven die de woonkwaliteit in onze gemeente versterken. Op dit moment ligt de gemeente met de realisatie van 535 woningen voor op schema. Vanaf 2022 t/m 2024 zijn binnen de Woondealafspraken 427 woningen gerealiseerd, 52 meer dan vooraf bepaald. In 2025 zijn 146 woningen gerealiseerd en 68 vergunningen verleend. De voortgang wordt nauwlettend gemonitord en waar nodig wordt er ingespeeld op veranderende woonbehoeften en marktontwikkelingen. Zo wordt er blijvend gewerkt aan het woongenot voor de inwoners.

Samenwerkingsmaatschappijen

Bocage

In 2012 hebben Hurks vastgoedontwikkeling BV en de gemeente Echt-Susteren de 'Samenwerkingsovereenkomst "Bocage" in Echt' getekend en in september 2012 is de 'Grondexploitatie maatschappij Bocage CV' (GEM Bocage) opgericht.

In het plangebied wordt een hoogwaardig woningbouwplan ontwikkeld met grondgebonden woningen in een groen en dorps woonmilieu. De openbare ruimte wordt met kwalitatief duurzame materialen ingericht. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het 'Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteit plan Bocage' van 3 juli 2017.

In 2025 zijn 11 projectmatige/levensloopbestendige woningen in fase 5 (Peutenweg/ Slotenmakerstraat) gerealiseerd en opgeleverd door Hurks BV. Voor de projectmatige ontwikkeling derden is gestart met de bouw van 23 levensloopbestendige woningen. In 2025 zijn 8 vrije bouwkavels verkocht waarop woningen in aanbouw dan wel gerealiseerd zijn. Voor een 7-tal bouwkavels is een koopovereenkomst getekend. Het bouw- en woonrijp maken van de wegen voor de in verkoop of aanbouw zijnde woningen wordt gefaseerd uitgevoerd.

Businesspark Midden Limburg (BPML)

Op 13 januari 2012 is de 'Realiseringsovereenkomst bedrijventerrein St. Joost (de Berk II) Echt', genaamd Businesspark Midden-Limburg, met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) getekend en zijn de gronden, gelegen binnen het exploitatiegebied, geleverd aan OML.

Op Businesspark ML is voor de laatste bedrijfskavel van ca. 1,6 ha, te weten de zuidelijke kopkavel, een koopovereenkomst gesloten. Na verlening van de inmiddels aangevraagde omgevingsvergunning wordt de akte gepasseerd. Hiermee zijn alle kavels op Businesspark Midden Limburg verkocht.

Grondexploitaties

Wonen

De woningbehoefte in Echt-Susteren wordt niet zozeer bepaald door het aantal inwoners, aangezien dit vrij stabiel blijft. Belangrijker is de veranderende bevolkingssamenstelling, zoals ontgroening (relatief minder jongeren), vergrijzing, migratie en de afname van de gemiddelde huishoudengrootte. Hierdoor blijft de vraag naar woningen aanhouden. Vanuit de markt, maar ook door een proactieve faciliterende rol van de gemeente, ontstaan initiatieven om gronden in exploitatie te brengen en nieuwe woningen te ontwikkelen. Daarnaast veranderen de woonwensen. In vrijwel alle gemeenten in Midden-Limburg is een duidelijke behoefte aan grondgebonden woningen en appartementen met een lift. Ook groeit de vraag naar betaalbare starterswoningen en flexibele woonvormen voor jongeren en kleine huishoudens (één- of tweepersoonshuishoudens).

Mensen die willen verhuizen binnen Echt-Susteren geven veelal de voorkeur aan wonen in grotere kernen met voorzieningen. De focus voor de komende jaren lag en ligt op het bouwen van kwalitatief passende woningen op de juiste locaties, afgestemd op de lokale maar ook de bovenlokale behoeften.

Bedrijventerreinen

De gemeente Echt-Susteren is vanwege haar centrale ligging en uitstekende bereikbaarheid een uitermate geschikte vestigingsplaats voor grootschalige bedrijvigheid. Vanuit economisch perspectief heeft dit de gemeente veel gebracht. De opbrengsten uit (actieve) grondexploitaties hebben het mogelijk gemaakt om te investeren in de samenleving. Met het oog op de toekomst verschuift de focus naar de revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Vanuit de wens om een evenwicht te behouden tussen economische ontwikkeling, de arbeidsmarkt en het behoud van het landelijke en natuurrijke buitengebied, ontwikkelt de gemeente geen nieuwe bedrijventerreinen meer. De laatste concrete uitbreidingen betreffen bedrijventerreinen die al zijn gerealiseerd of in ontwikkeling zijn, te weten De Berk III en bedrijventerrein Het Vonderen. Op deze terreinen wordt ruimte geboden aan nieuwe ondernemers, waarbij op De Berk III nadrukkelijk wordt ingezet op lokale ondernemers. Met deze aanpak biedt de gemeente letterlijk ruimte aan bedrijven die op hun huidige locatie onvoldoende mogelijkheden hebben om te groeien en zich verder te ontwikkelen.

Prognoses grondexploitaties en vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (Vpb) voor de gemeente ingevoerd en worden fiscale winsten met Vpb belast. In 2025 is onder begeleiding van een fiscaal adviesbureau een aangifte over de winst van het boekjaar 2023 ingediend. Overeenkomstig het bepaalde in de nota reserves en voorzieningen wordt de over het grondbedrijf te betalen Vpb betaald uit de algemene reserve grondbedrijf.

Prognoses grondexploitaties

In onderstaande tabel worden de in exploitatie zijnde projecten weergegeven.

Opgenomen hierin zijn de boekwaarden per 31-12-2025, de geraamde eindresultaten op eindwaarde, de winstnemingen tot en met 2024 (in overeenstemming met jaarrekening 2024) en het geraamde resultaat (op eindwaarde) minus de al genomen winstnemingen tot en met 2024. De verwachte (eind)resultaten vloeien voort uit de door de raad in december 2025 vastgestelde herzieningen en herberekeningen van de betreffende grondexploitaties.

Let wel dat uit de afdrachten van de positieve resultaten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf ook weer Vpb moet worden afgedragen. De in de reserve te storten resultaten zijn daarom niet geheel inzetbaar voor de overige reserveringsdoelen.

Nr.	Complexen in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2025 (in €)	Totaal geraamde resultaat (in €)	Reeds genomen winsten t/m 2024 (in €)	Geraamd resultaat minus genomen winsten t/m 2024 (in €)
B05	Herstructurering de Loop *	613.617	13.717	N.v.t.	13.717
B27	Businesspark Midden Limburg	65.105	-1.904.506	1.900.425	-4.081
B46	Bocage	-22.122	-427.138	218.976	-208.162
B47	Livar Experience Centre	87.156	-188.767	0	-188.767
B49	Bloemenhof (Dakpannenlocatie Cuijpers Echt) *	Afgesloten			
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	4.547.164	-2.353.128	40	-2.353.088
B51	RvR Weijenpasweg	58.841	-90.278	0	-90.278

Nr.	Complexen in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2025 (in €)	Totaal geraamde resultaat (in €)	Reeds genomen winsten t/m 2024 (in €)	Geraamd resultaat minus genomen winsten t/m 2024 (in €)
B52	Bedrijvenpark de Loop Echt **	-743.360	-686.963	197.267	-489.696
B53	Louerveld Susteren **	515.818	-1.951.657	0	-1.951.657
B54	Oud Roosteren *	1.337.874	345.292	N.v.t.	345.292
	Totaal	6.460.093	-7.243.428	2.316.708	-4.926.720

- /- betekent een positief resultaat (opbrengsten hoger dan kosten)

* Voor dit geprognoseerde verlies is een voorziening getroffen, zie 'voorziening verliezen grondexploitatie'.

** Het betreft hier gemengde grondexploitatie. Het resultaat van de actieve grondexploitatie 'Bedrijvenpark de Loop' wordt geraamd op € 686.963 en het geraamde resultaat van de faciliterende grondexploitatie 'Bedrijvenpark de Loop' op € 312.081. Het resultaat van de actieve grondexploitatie 'Louerveld Susteren' wordt geraamd op € 1.951.657 en het geraamde resultaat van de faciliterende grondexploitatie op € 40.743.

De gepresenteerde geraamde resultaten, zijn de resultatenrekening houdend met subsidies en zijn exclusief de winstnemingen 2025 volgens de Poc-methode.

Toelichting complexen in exploitatie

B05 Herstructurering bedrijventerrein 'de Loop'

Op dit bedrijventerrein is nog één gemeentelijke kavel te koop. Deze is gelegen naast de Gamma. Voor deze kavel heeft zich in 2025 een gegadigde gemeld, waarmee vergaande gesprekken lopende zijn.

B027 Businesspark Midden Limburg (BPML)

De gemeente ontvangt volgens de met OML afgesloten overeenkomst nog een vergoeding bovenwijkse voorzieningen na levering van de laatste bedrijfskavel.

B46 Bocage

De grondexploitatie zelf vindt plaats via de eerder beschreven PPS-constructie. De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie van de samenwerkingsmaatschappij Bocage per m² verkochte bouwgrond een vergoeding bovenwijkse voorzieningen, zo ook in 2025. Deze inkomsten volgen de planning en gronduitgifte van de grondexploitatie.

B47 Livar Experience Centre

De gemeente is een verkoopovereenkomst aangegaan met de Holding Sus-Scrofa voor de verkoop van 41.680 m² landbouwgrond aan de Zandweg in Maria Hoop om ter plaatse een Livar Experience Centre te kunnen realiseren. Het bijbehorende bestemmingsplan 'Abdij Lilbosch/ LIVAR Experience Centre' is door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd. Er is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het nieuwe bestemmingsplan Swaantjes- en Zandweg is op 30 mei 2024 door de raad vastgesteld. Tegen het bestemmingsplan is beroep aangetekend bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De afdeling heeft op 8 april 2026 een tussenuitspraak gedaan, waarin zij hebben aangegeven dat het bestemmingsplan binnen 26 weken nader gemotiveerd of aangepast moet worden. De eigendomsoverdracht van de gronden vindt uiterlijk 12 maanden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan plaats. De grondexploitatie is in de raadsvergadering van december 2025 geactualiseerd.

B49 Bloemenhof (Dakpannenlocatie Cuijpers)

Het project is afgerond en in 2025 is het openbare gebied opgeleverd. Daarmee wordt de grondexploitatie in 2025 afgesloten. Bloemenhof (Dakpannenlocatie Cuijpers) is een verlieslatende grondexploitatie, met uiteindelijk een verlies van € 54.847. Voor het geschatte verlies is een voorziening gevormd en bij de afsluiting is de voorziening ingezet om het verlies te dekken.

B50 Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III

Dit project bestaat uit de ontwikkeling van ca. 45 bedrijfskavels voor het MKB. In november 2023 zijn het bestemmingsplan en exploitatieplan door de raad vastgesteld en onherroepelijk geworden. In de raadsvergadering van december 2025 is de geactualiseerde grondexploitatie door de gemeenteraad vastgesteld. In 2025 zijn alle gronden binnen het plangebied verworven. Verder is in 2025 de uitvoering van het detecteren en het ruimen van explosieven afgerond. De uitvoering van het archeologisch proefsleuvenonderzoek is eveneens afgerond en er zijn geen bijzondere vondsten gedaan. De aanbestedingsprocedure voor het bouwrijp maken/ aanleg infra is medio december 2025 opgestart.

B51 Ruimte voor ruimte Weijenasweg St. Joost

Op 7 maart 2022 heeft de gemeente met Ruimte voor Ruimte Limburg CV (hierna: Ruimte voor Ruimte) een exploitatieovereenkomst gesloten in verband met de realisatie van 5 Ruimte voor Ruimte woningen aan de Weijenasweg in Sint Joost. Binnen het plangebied ligt voorts één gemeentelijke kavel met een oppervlakte van ca. 635 m². De grondexploitatie voor deze ontwikkeling met 6 woningbouwkavels is geopend bij de eerste bestuursrapportage 2022.

De opbrengst van de gemeentelijke kavel is voor de gemeente. In verband hiermee draagt de gemeente bij in de kosten voor de aanleg van de benodigde infrastructuur welke in opdracht van Ruimte voor Ruimte wordt gerealiseerd.

Om de bouw van de 6 woningen mogelijk te maken is een bestemmingsplan in procedure gebracht. Dit bestemmingsplan is inmiddels onherroepelijk. Ruimte voor Ruimte heeft voor de realisatie van woningen op haar kavels een verkoopovereenkomst met een bouwer/ontwikkelaar uit Deventer gesloten. De ontwikkelaar heeft voor deze kavels diverse woningbouwtypen ontworpen waaruit mensen kunnen kiezen. De verkoop van de betreffende kavels met woningen vindt door de ontwikkelaar plaats. Om de verkoop en de bouw van alle 6 de kavels door één partij en op uniforme wijze te laten plaats vinden verkoopt de gemeente haar kavel ook aan de ontwikkelaar. De opbrengst van deze kavel was geraamd in boekjaar 2025, hetgeen niet is gelukt. Dit wordt boekjaar 2026.

B52 Bedrijvenpark de Loop Echt

De gemeente is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst aangegaan met Intospace voor de realisatie van een bedrijvenpark ten noorden van het bestaande terrein De Loop-west. Het bestemmingsplan is in december 2022 door de gemeenteraad vastgesteld en ook is de omgevingsvergunning voor het bouwen verleend. Het bestemmingsplan en alle benodigde vergunningen zijn onherroepelijk. In de raadsvergadering van juli 2023 is het gemeentelijke grondexploitatiecomplex geopend. In 2024 zijn de gemeentelijke gronden verkocht en zijn ook de overige opbrengsten binnengekomen. De start van de bouw heeft plaatsgevonden in 2024. De eerste 4 gebouwen zijn in 2025 gerealiseerd en gefaseerd door de logistieke dienstverlener Arvato in gebruik genomen. Volgens planning wordt in 2026 het laatste gebouw aan de zuidzijde van de Slagmolen opgeleverd en in gebruik genomen.

B53 Louerveld Susteren

De gemeente Echt-Susteren gaat samen met Mulleners Vastgoed bv de woningbouwlocatie 'Louerveld' in Susteren ontwikkelen. Hiervoor hebben partijen een anterieure overeenkomst gesloten. Het plan omvat de bouw van 167 grondgebonden woningen voor verschillende doelgroepen in diverse prijssegmenten. Er zal een mix aan woningtypen worden gebouwd, zowel rijwoningen, twee-onder-een-kapwoningen, patio-woningen, vrijstaande woningen als ook een aantal vrije bouwkavels. Met de ontwikkeling van deze woningen in Susteren wordt een bijdrage geleverd aan de invulling van de actuele en urgente woningbehoefte én aan de afspraken vanuit de Woondeal Limburg, die in maart 2023 is ondertekend door onder meer de Limburgse gemeenten en de provincie Limburg. Van deze 167 woningen wordt twee derde

deel in het betaalbare segment gerealiseerd, in overeenstemming met de afspraken in de Woondeal. Hierbij zijn er afspraken gemaakt tussen Mulleners en ZOwonon over de realisatie van 26 sociale woningen in het plan. 30 woningen van de 167 woningen worden in eigen regie door de gemeente ontwikkeld. Het bestemmingsplan en alle benodigde vergunningen zijn onherroepelijk. In de raadsvergadering van 5 juni 2025 is ingestemd met de voorgestelde exploitatiebegroting. In 2026 wordt gestart met het bouwrijp maken van de locatie en gaan de eerste woningen in de verkoop.

B54 Oud Roosteren

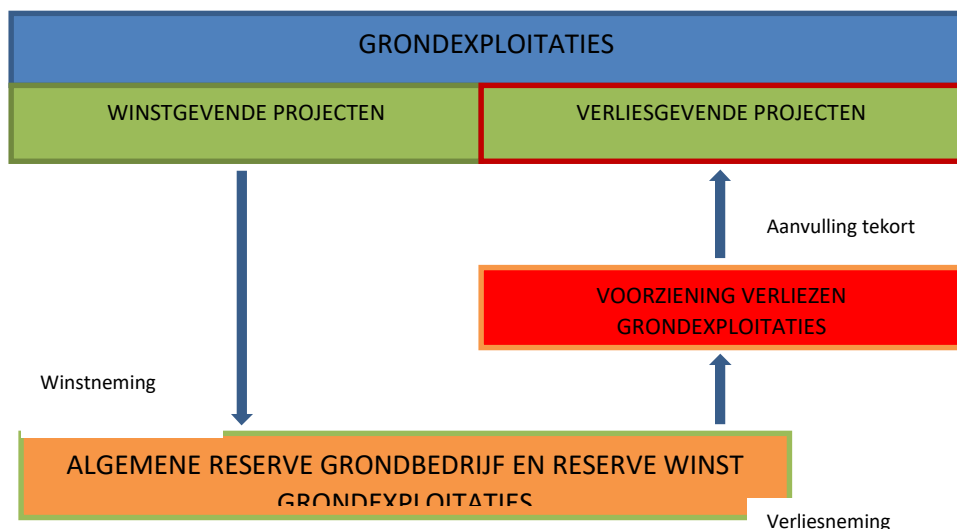
Voor de verbetering van de leefbaarheid van de inwoners van Oud Roosteren heeft de gemeente na een lange onderhandeling, begin 2024 de voormalige agrarische locaties op Oud Roosteren 15 en 24 aangekocht. Het uiteindelijke doel voor de locaties is om deze te saneren en woningbouw te realiseren. Met Danlaw vastgoed BV is een anterieure en een koopovereenkomst voor de herontwikkeling van deze locatie gesloten. Deze overeenkomsten hebben betrekking op de ontwikkeling van 9 woningen en herontwikkeling van twee bestaande woningen. Oud Roosteren 24 wordt door de initiatiefnemer voor de duur van maximaal drie jaar ingezet als opvanglocatie voor ontheemde Oekraïners. Op Oud Roosteren 15 rust een recht van gebruik en bewoning voor de huidige bewoner waarbij deze in de woning mag blijven wonen.

In de raadsvergadering van 11 december 2025 is ingestemd met de grondexploitatie. De grond en opstallen worden gefaseerd verkocht. In het eerste kwartaal van 2026 wordt de woning die als opvanglocatie gaat dienen verkocht en in het tweede kwartaal worden de opstallen gesloopt. De verdere ontwikkeling vindt na de sloop plaats.

Risicobeheersing

Volgens de nota Risicomanagement worden van de grondexploitaties periodiek (o.a. bij de jaarrekening en begroting) op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Deze restrisico's vormen de grondslag en worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandvermogen. Verder wordt verwezen naar de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing.

Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties.

Winstnemingen

In 2025 is volgens de 'Percentage of completion – methode' (Poc-methode) € 78.681 aan winst genomen.

	Winstnemingen 2025	Bedrag in €
B05	Herstructurering de Loop	-5.810
B27	Businesspark Midden-Limburg	- 2.547
B46	Bocage	23.270
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	275
B52	Bedrijvenpark de Loop Echt	58.140
B53	Louerveld Susteren	5.353
	Totaal	78.681

Winstneming bij grondexploitaties geschiedt volgens de Poc-methode omdat deze is voorgeschreven door de Commissie BBV. De gemeente hanteert een voorzichtig beleid. Hetgeen inhoudt dat er ook daadwerkelijk sprake moet zijn van gerealiseerde winsten (rekening houdende met de nog te realiseren kosten). Het verschil tussen de verplichte winstneming volgens Poc-methode en de door de gemeente gehanteerde winstneming wordt toegevoegd aan een aparte reserve "Winst Grondexploitaties" (RWG). Zodra winsten ook volgens gemeentelijk beleid als gerealiseerd gelden, worden deze bij de afsluiting van het boekjaar vanuit de RWG overgeboekt naar de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). Op de RWG ligt een claim voor het nog aan de ARG over te boeken bedrag. Overboekingen vanuit de RWG kunnen dus enkel naar de ARG plaatsvinden.

Verliesnemingen

Als tekorten zijn geconstateerd of worden voorzien, is op basis van het voorzichtigheidsprincipe de voorziening verliezen grondexploitaties (aan)gevuld ter hoogte van het (te verwachten) verlies. In 2025 heeft er een verliesneming plaatsgevonden van € 54.847 met betrekking tot grondexploitatie 'Bloemenhof (Dakpannenlocatie Cuijpers)'.

Voorziening verliezen grondexploitaties

De voorziening verliezen grondexploitaties moet voldoende groot zijn om in de exploitatietekorten te voorzien. Voeding geschiedt vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG), maar kan ook vanuit andere reserves c.q. middelen plaatsvinden. De gemeente Echt-Susteren bepaalt (voorzichtigheidshalve) de hoogte van deze verliesvoorziening op eindwaarde (inclusief rente op einde looptijd).

Ultimo 2025 is er sprake van de navolgende verliesgevende complexen:

Nr.	Complexen	Verwacht resultaat op eindwaarde (in €)
B05	Herstructurering de Loop	13.717
B54	Louerveld Susteren	345.292
	Totaal	359.009

Genoemde verliezen vloeien voort uit in 2025 bijgestelde exploitatiebegrotingen

Reserves grondexploitaties

De grondexploitatie gerelateerde reserves zijn de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) en de daarmee verbonden Reserve Winst Grondexploitaties (RWG). De ARG dient als buffer voor de grondexploitaties. Winstnemingen, al dan niet tussentijds, worden (indien nodig via de Reserve Winst Grondexploitaties) toegevoegd aan de ARG. Daar tegenover staat dat de Voorziening verliezen grondexploitaties ten laste van de ARG wordt gevoed.

Algemene reserve Grondbedrijf (ARG)

Op basis van geactualiseerde grondexploitaties/herberekeningen en daarnaast ook rekening houdend met onttrekkingen, bijvoorbeeld voor de genoemde verliesvoorziening, claims en stortingen, wordt in de tabel op bladzijde 260 een meerjarig overzicht van de ARG weergegeven voor de jaren 2025 tot en met 2029.

Reserve Winst grondexploitaties (RWG)	Bedrag in €
Stand per 1-1-2025	112.233
Poc winst Louerveld Susteren 2025	5.353
Poc winst Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III 2025	275
Poc winst de Loop (terugdraaien in het verleden genomen winsten, de grondexploitatie is na actualisatie in 2025 verlieslatend)	-5.810
Stand per 31-12-2025	112.051

Vorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties.

Wanneer de gemeente overweegt om zelf, of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uitleg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitaties maken, voordat de raad hiervoor middelen ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij het veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt. Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, is het volgende vastgesteld:

Limiet

De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaalbedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening/bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie of worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Of er moet een voorziening worden getroffen.

De in de beginfase te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten of sloopkosten. Afhankelijk van de indeling in een actieve dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder 'Immateriële Vaste Activa (ImVA)' danwel 'Overlopende activa/passiva'.

Overgang naar exploitatie danwel afboeking

Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen, dan worden de onder ImVA geactiveerde voorbereidingskosten of overlopende activa overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex. De op ImVA danwel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt. Indien er een voorziening is gevormd, hoeven deze kosten niet te worden afgeboekt, maar kunnen later alsnog worden ingebracht in de grondexploitatie als de raad daartoe heeft besloten.

Risicobeheersing

Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de Algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de Algemene reserve grondbedrijf.

Voorziening voorbereidingskosten grondexploitaties > 5 jaar

In 2024 heeft de raad besloten om de voorziening 'Voorbereidingskosten grondexploitaties > 5 jaar' te vormen en hieraan € 1.778 toe te voegen, zijnde de in boekjaar 2019 verantwoorde voorbereidingskosten (waarvan de maximale activeringsgrens van 5 jaar is verstreken) over locatie Vonderen. In 2025 is de voorziening aangevuld met de in boekjaar 2020 verantwoorde en geactiveerde voorbereidingskosten m.b.t. de locatie Vonderen zijnde € 17.423. De voorziening 'Voorbereidingskosten grondexploitaties > 5 jaar' bevat per 31-12-2025 in totaliteit € 19.201 aan middelen.

MEERJARENRAMING ALGEMENE RESERVE GRONDBEDRIJF (ARG)						
Bedragen in €		2025	2026	2027	2028	2029
Stand Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG)	(1)	7.546.353 a)	6.436.152	7.846.801	8.405.479	8.951.479
STORTINGEN INZAKE PROJECTEN		2025	2026	2027	2028	2029
		VAN PROJECT- RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT- RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT- RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT- RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT- RESULTAAT NAAR ARG
Bocage		23.270	45.000	45.000	45.000	45.000
BPML / BT St. Joost		-2.547	6.628			
Livar Experience Centre		0	188.767			
Uitbreiding de Berk III		275	640.525	478.400	506.000	433.400
RvR Weijenasweg		0	0	90.278		
Bedrijvenpark de Loop Echt		58.140	743.637			
Louerveld Susteren ^{b)}		5.353	40.743			
Mutatie ARG n.a.v. resultaten (afgeronde) projecten in betreffend jaar	(2)	84.491	1.665.300	613.678	551.000	478.400
ONTREKKINGEN		2025	2026	2027	2028	2029
Div. kosten (bijv. prijzenboek)		0	5.000	5.000	5.000	5.000
RWG inzake uitbreiding de Berk III		275				
RWG inzake Louerveld		5.353				
VPB last Grondbedrijf cf 2e berap 2025		13.191	PM	PM	PM	PM
Voorziening voorbereidingskosten grondexploitaties > 5 jaar		17.424				
Klooster Koningsbosch (cf 1e berap 2022, 1e berap 2023 en 2e berap 2025)		0	35.000			
Versterking economische structuur		117.933	45.000			
Activiteiten winkelhart programma centrum Echt		112.058	100.000	50.000		
Aanwilling voorziening verliezen grondexploitaties inzake herstructurering bt de Loop		13.717				
Aanwilling voorziening verliezen grondexploitaties inzake woningbouwlocatie Oud Roosteren		345.292				
Ontwikkeling hoek Marktstraat-Willibrordusplein Susteren cf 1e berap 2022, 2e berap 2023, 1e en 2e berap 2024, 1e berap 2025		5.268	69.651			
Storting in de reserve afschrijvingslasten investeringen tbv de tijdelijke huisvesting Connect college cf 2e berap 2025		636.000				
TOTAAL ONTREKKINGEN	(3)	1.266.511	254.651	55.000	5.000	5.000
TOEVOEGINGEN / STORTINGEN		2025	2026	2027	2028	2029
Klooster Koningsbosch cf 2e berap 2025		20.000				
Vrijval verliesvoorziening ivm Dakpannenlocatie Cuijpers		51.819				
TOTAAL TOEVOEGINGEN / STORTINGEN	(4)	71.819	0	0	0	0
PROGNOSE ARG excl. niet in de begroting opgenomen claims (= 1 plus 2 minus 3 plus 4)	(5)	6.436.152	7.846.801	8.405.479	8.951.479	9.424.879
Niet in de begroting opgenomen claims		2025	2026	2027	2028	2029
Echt-Zuidoost: reserve kapitaalstorting en aanw. finan. kapitaalstorting, conform rbsl. dec. 2011		72.849				
Voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties ^{c)}		64.636	100.000	100.000	100.000	100.000
Poort van Echt cf raadsbesluit juni 2021		727.000				
Totaal niet uit de begroting blijvende claims	(6)	864.485	100.000	100.000	100.000	100.000
PROGNOSE ARG incl. niet in de begroting opgenomen claims (= 5 minus 6)		5.571.666	7.746.801	8.305.479	8.851.479	9.324.879
per 31-12		2025	2026	2027	2028	2029
a) Betreft de ARG per 31 december 2024 conform de jaarrekening 2024						
b) Een (positief) resultaat/afdracht naar de ARG wordt (tevens) pas na 2029 verwacht						
c) In de bovenstaande meerjarenraming is jaarlijks een claim van € 100.000 opgenomen t.b.v. het voorbereidingskrediet facilitaire en actieve grondexploitaties.						

9.9 Openbaarheidsparagraaf

Een bestuursorgaan moet jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) en in de jaarrekening verslag doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze bepaling is bedoeld om de naleving van de Woo, waaronder de bepalingen over de actieve openbaarmaking, te stimuleren. Een MER-brede projectgroep is vanuit verschillende disciplines - juridische zaken; informatisering; communicatie; dienstverlening – aan de slag met de implementatie van de Woo.

Transparante en open overheid

Gemeente Echt-Susteren wil een transparante en open overheid zijn. Gestreefd wordt naar een zo open mogelijke samenleving. Informatie speelt hierbij een cruciale rol. Deze moet vindbaar, inzichtelijk en herbruikbaar zijn.

Actieve openbaarmaking

Voor het vertrouwen van de inwoners en bedrijven is het belangrijk om als overheid betrouwbaar en transparant te zijn over besluitvorming, en dat de onderliggende afwegingen voor iedereen inzichtelijk en begrijpelijk zijn. Openheid over besluitvorming en het beschikbaar stellen van data maakt het voor de inwoners van de gemeente mogelijk om mee te doen, mee te beslissen en mee te praten en daarmee het draagvlak in de samenleving te vergroten. De Woo is per 1 mei 2022 in werking getreden. De actieve openbaarmaking treedt in werking door middel van een Koninklijk Besluit per tranche. Er is sprake van vier tranches. De eerste tranche voor de actieve openbaarmaking is tijdig voor de daarvoor gestelde inwerkingtreding op 1 november 2024 gerealiseerd. De inwerkingtreding van de volgende tranches laat nog op zich wachten. Ondertussen wordt wel gewerkt aan de implementatie van de actieve openbaarmaking.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking bestaat ook de mogelijkheid een Woo-verzoek in te dienen en het bestuursorgaan te verzoeken om documenten openbaar te maken, ook wel passieve openbaarmaking genoemd. Een Woo-verzoek gaat over publieke informatie die door de gemeente is opgemaakt of door de gemeente is ontvangen. Iedereen kan, zonder een belang te hoeven stellen, vragen om documenten over een onderwerp openbaar te maken. Het proces rondom de passieve openbaarmaking is in kaart gebracht en het doel is deze in 2026 te implementeren.

Informatiehuishouding op orde

De komende jaren moet de gemeente aan de slag met het verbeteren van de informatiehuishouding om te voldoen aan de eisen van de Woo. Daardoor wordt beter voldaan aan de wettelijke termijnen die de Woo bij de afhandeling van verzoeken en is het mogelijk voor medewerkers om sneller en efficiënter te werken. Hiermee staat de gemeente aan het begin van een groot veranderproces. Om de informatiehuishouding op orde te krijgen, is het noodzakelijk om te investeren in de bewustwording van de medewerkers. Ook zullen werkprocessen beter en slimmer ingericht moeten worden. Van belang is om te zorgen dat informatie op een vaste plek wordt bewaard en dat iedereen zich ervan bewust is wat handelen vanuit openbaarheid en transparantie met zich meebrengt bij het omgaan met informatie. Er zal worden gezorgd voor bewustwording binnen de organisatie over wat openbaar en transparant handelen betekent.

Financiële middelen

Het kabinet heeft financiële middelen, voor de periode 2022 tot en met 2026, vrijgemaakt om gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo te ondersteunen. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen zijn bedoeld voor actieve openbaarmaking van de documenten zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

9.10 Paragraaf rechtmatigheid

Vanaf boekjaar 2023 neemt het college de Rechtmatigheidsverantwoording (RMV) op in de jaarstukken. Met de RMV legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad over de rechtmatigheid van het financiële beheer in het verslagjaar. Het college verklaart dat de financiële handelingen zijn uitgevoerd in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving en de door de raad vastgestelde kaders. De rechtmatigheidsverantwoording gaat over drie rechtmatigheidscriteria, namelijk:

1. Voorwaardencriterium: dit ziet erop toe dat financiële handelingen zijn uitgevoerd in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving en gemeentelijke verordeningen. Dit betreft onder andere subsidievoorwaarden, aanbestedingsregels, mandaten en beleidsregels.
2. Begrotingscriterium: dit heeft betrekking op de vraag of de lasten, investeringen en baten passen binnen de door de gemeenteraad vastgestelde begroting en de daarbij behorende autorisaties. Overschrijdingen van geautoriseerde budgetten zijn in beginsel onrechtmatig, tenzij deze tijdig door de raad zijn geautoriseerd of passen binnen de geldende spelregels voor begrotingswijzigingen.
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik: dit richt zich op het voorkomen en bestrijden van onterecht gebruik van gemeentelijke regelingen en middelen. Er zijn beheersingsmaatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen en signaleert en corrigeert afwijkingen waar deze zich voordoen.

Eventuele afwijkingen boven de verantwoordingsgrens worden toegelicht. De RMV maakt onderdeel uit van de jaarrekening en wordt dus gecontroleerd door de extern accountant op getrouwheid. De RMV is bedoeld om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad te versterken en het onderlinge gesprek met het college over de rechtmatigheid te bevorderen.

Afwijkingen per criterium

1. Afwijkingen voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat over het naleven van de eisen bij het financieel handelen. De eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, waaronder de Europese aanbestedingsregelgeving. Ten aanzien van deze Europese aanbestedingsregelgeving zijn onrechtmatigheden geconstateerd voor het jaar 2025. Het gaat om een totaalbedrag van € 7.212.000. Omdat de onrechtmatigheden hoger zijn dan de goedkeuringstolerantie (2 % van de totale lasten van de jaarrekening, zijnde € 2.506.000), zijn deze meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Onderstaand een toelichting op de geconstateerde onrechtmatigheden en welke maatregelen er zijn genomen om dit in de toekomst te voorkomen. De onrechtmatigheden van 2025 bestaan enerzijds op fouten die 'doorlopen' vanuit 2024 en anderzijds uit nieuwe fouten. De doorlopende fouten betreffen een bedrag van € 544.095. Dit betreffen onderstaande overeenkomsten:

- Advisering met betrekking tot openbare verlichting is in gezamenlijkheid aanbesteedt voor de drie organisaties en de totale opdrachtwaarde komt boven de Europese drempel uit. Voor 2025 is de fout voor de gemeente Echt-Susteren € 58.238.
- De opdracht voor begeleiding en ondersteuning van jongeren en jongvolwassenen (330.000) (zowel 18- als 18+) met complexe problematiek, evenals hun gezinnen, is verstrekt aan de leverancier die actief is op de gebieden waar maatschappelijke partners of professionele hulpaanbieders niet in staat zijn om de benodigde ondersteuning te bieden.
- De opdracht voor de uitvoering van beheertaken in bossen, natuurterreinen en landschappelijke beplantingen is aangegaan voor de periode 2023-2026, en de totale opdrachtwaarde overschrijdt de drempel van de EU-aanbestedingsgrens. De fout in 2025 bedraagt € 57.000.
- Het vervoer van jeugdigen in het kader van de Jeugdwet (€ 99.000) is een verplichting voor onze gemeente, waarbij wij verantwoordelijk zijn voor het organiseren van vervoer van en naar een jeugdhulplocatie wanneer gezinnen hier zelf niet in kunnen voorzien. Hiervoor is een afzonderlijke opdracht verleend, aangezien dit specifieke onderdeel niet was opgenomen in de geldende overeenkomst. De oude overeenkomst liep door tot 1 augustus 2025. Vanaf 1 augustus is er sprake van een nieuwe, Europees aanbestede, overeenkomst.

Daarnaast zijn er in 2025 drie nieuwe fouten geconstateerd:

- In 2022 is de voorbereiding gestart voor project Susteren fase 1 en Nieuwstadt fase 5. In overeenstemming met onze reguliere werkwijze is dit project primair geraamd met een eigen calculatie die doorgaans marktconform is. Deze primaire raming betrof een bedrag van € 5.372.100. In navolging op de eigen raming is door een extern adviesbedrijf nog een calculatie gemaakt die fors hoger uitkwam. Bij het opstellen van de aanbesteding wordt dan ook gekeken naar het evenwicht tussen beiden ramingen. Op basis van deze inschatting is, volgens wetgeving, gekozen voor een nationaal openbare aanbesteding. De markt is inmiddels onvoorzien sterk veranderd en eenheidsprijzen zijn dermate gestegen dat de winnende inschrijving op deze aanbesteding € 6.415.000 bedroeg, en dus boven de Europese drempelbedragen is uitgekomen. Op basis van het gegunde bedrag had deze aanbesteding Europees moeten zijn in plaats van Nationaal. De opdrachtwaarde van € 6.415.000 is meegenomen als fout in de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening 2025. De onrechtmatigheid vanwege het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels hoeft hierdoor maar 1 jaar meegenomen te worden.
- De lasten betreffende directievoering en toezicht bij de herinrichting Peij overschrijden de Europese aanbestedingsgrens met een bedrag van € 153.000.
- Het huidige contract met betrekking tot de applicaties voor Burgerzaken is, zonder aanbesteding, verlengd. De onrechtmatigheid voor 2025 bedraagt € 98.000.

Er zijn geen andere afwijkingen van het voorwaardencriterium geconstateerd in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.

2. Afwijkingen begrotingscriterium:

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. In het controleprotocol is vastgesteld dat over- en onderschrijdingen van de baten en lasten die tijdig zijn gemeld aan de raad niet als onrechtmatig worden aangemerkt. Sommige begrotingsoverschrijdingen zijn onrechtmatig, maar worden gezien als acceptabel. Over- en onderschrijdingen van zowel lasten als baten over 2025 die ontstaan na de peildatum van de 2^e bestuursrapportage 2025 kunnen niet meer voor een begrotingswijziging aan de raad worden voorgelegd. Deze over- en onderschrijdingen blijven buiten beschouwing voor het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2025. Deze verschillen worden wel toegelicht in de jaarrekening 2025 als ze hoger of lager zijn dan € 50.000. Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 3 Rekeningsaldo 2025. Onderstaand worden per programma de begrotingsoverschrijdingen opgenomen.

Programma 1 Bevolking en Bestuur: er is een overschrijding van de lasten van € 962.000. Deze overschrijding betreft voor € 942.660 de storting in de voorziening pensioenverplichtingen wethouders. Deze storting betreft een verplichte uitgave en de overschrijding is daarom acceptabel.

Programma 4 Onderwijs – overschrijding van de lasten van € 166.000. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door hogere lasten voor werkzaamheden aan het schoolgebouw de Driepas. De overschrijding op de lasten wordt direct gecompenseerd door hogere baten, bijdrage vanuit het COA, en is daarom acceptabel.

Programma 8 Omgevingsrecht – overschrijding van de lasten van € 148.000. De overschrijding betreft een hogere bijdrage aan de MER-OD met betrekking tot de wet goed verhuurderschap en de vergoeding voor de gemeente Maasgouw voor de huisvesting van de MER OD. Dit betreft een acceptabele overschrijding.

3 Misbruik & Oneigenlijk gebruik

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

In 2025 zijn geen gevallen van interne fraude binnen de organisatie geconstateerd.